DEMOKRAT TÜRKİYE

GELECEK GÜZEL GÜNLERE MERHABA

SAYI 9 EYLÜL 82 | 2,-DM 16 ÖS 2 SFR 2.5 HFL

Nr. 9 GÜLTING vom 15 SEPTEMBER bis 15 OKTOBER

G 2008 E POSTVERTRIEBSTÜCK GEBÜHR BEZAHLT

Yurtdışında onbinler tek ses, tek yumruk haykırdı

CUNTAYA HAYIR

CUNTANIN ANAYASASINA HAYIR

12 Eylül darbesinin ikinci yılında Türkiye'deki faşist diktatörlük bir çok ülkede ortak yürüyüş ve mitinglerle protesto edildi

F. Almanya'daki mitinge 30 bin kişi katıldı

Fransa, Hollanda, Belçika, Avusturya, İsveç, İngiltere, Yunanistan, Danimarka, Libya ve Avustralya'da yapılan protesto eylemlerine de katılım yüksek oldu.

12. SAYFADA

Diyarbakır Cezaevinde yeni katliam

Kemal Pir işkence ile öldürüldü, üç tutuklu komada

Diyarbakır Cezaevinde açlık grevi yapan devrimci tutuklulara işkence yapılıyor. Bir kişi işkencede öldürüldü, üç kişi komada. Tutuklulara işkence yapılıyor diye rapor veren bir doktor evinde öldürüldü.

7. SAYFADA

Yürüyüşten izlenimler

Frankfurt önemli günlerinden birini yaşadı

13. SAYFADA

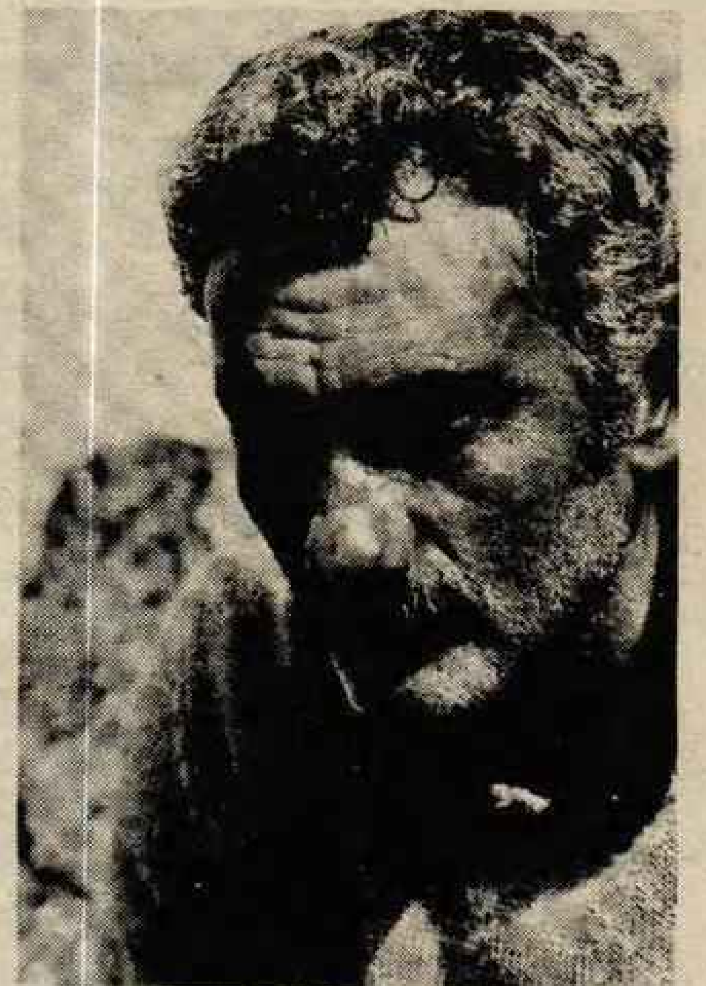
GENERALLERİN İKİ YILI

Operasyonlarda öldürülen:	593
İşkencede öldürülen:	125
İdam edilen:	21
Tutuklanan:	170 000
İdamı istenen:	4522
İdamı onaylanan:	102

Yılmaz Güney diyor ki

Yol filminde asıl sarsıcı olan Türkiye gerçeğidir

- Yol'un başarısı, çeşitli milliyetlerden Türkiye halkının başarısıdır.
- Yaşadığımız toplumsal ve siyasal baskıların tanıklığını yaparken mekanikliğe, kuruluğa düşmediğmiz gibi, popülizm, melodram, acındırmak gibi tuzaklara da düşmedik. Estetik kaygıları, sanatsal duyarlığı elden bırakmadık.

- Devrimci teorinin yol göstermediği bir sanat, hiç bir zaman devrimci mücadele ile birleşmez ve devrimci mücadele içindeki zaaflara karşı mücadele edemez.
- Bölünmüşlüğü birliğe çevirmede sanatçılara büyük görevler düştüğüne inanıyorum.
- Filmlerimdeki insan malzemesini yurtdışındaki Türkiyelilerden oluşturmayı düşünüyorum.
- 12 Eylül yenilgisi bilimsel sosyalizmin yenilgisi değildir.
- Benim için faşizme karşı mücadele sorunu aynı zamanda devrim sorunudur... Sorun, şu yada bu grubu birleştirmek değildir, sorun başta işçi sınıfı olmak üzere emekçi halkı birleştirmektir.
- İlkeleri üstünde anlaşabileceğim vedoğruluğuna inanacağım bir cephe (ki bu pratik içinde belli olacaktır), devrime katmam gereken, vermem gereken herşeyimi alabilir.

RÖPORTAJ ARKA KAPAKTA

ABONE KAMPANYAMIZ SÜRÜYOR

HEDEFLERİMİZ

Baskı sayısını 48 bin beşyüzden 100 bine
Abone sayısını 2 binden 20 bine çıkarmak.
Gurbetteki her dört evden birine DEMOKRAT TÜRKİYE

KAMPANYAYA KATILALIM

ABONE OLUNUZ: Bayiden aldığınız gazete için ödediğiniz 2 DM'den 70 feniği bize ulaşıyor.

HEPİMİZ İKİ YENİ OKUYUCU DAHA KAZANDIRMAYA ÇALIŞALIM: Emeğimizin yarısı boşa gitse bile diğer yarısı DEMOKRAT TÜRKİYE'yi 100 bin baskıya ulaştıracaktır.

12 Eylül 1980'den 12 Eylül 1982'ye Cuntanın iki yılı

Pahalılık-açlık-işsizlik idam-işkence-katliam

DEMOKRAT TÜRKİYE'DEN

Sevgili Okurlar,

Geçen sayımızda başlattığımız abone kampanyası sürüyor. Aradan kısa bir zaman geçmiştir. Buna karşın bir çok okuyucumuzdan destek bildireŋ güzel mektuplar, beşer onar topluca aboneler almaktayız. Ancak bunun pek umduğumuz düzeyde olduğunu söyleyemeyiz. Önümüzdeki sayılarda sonuca ilişkin daha somut bilgiler verebiliriz.

Geçen sayımızda uzunca anlatmaya çalışmıştık. Demokrat Türkiye çok satan fakat ancak harcını borcunu kurtarabilen bir gazetedir. O da kalmış ki Demokrat Türkiye emekçileri, ufak-tefek harcamalar dışında belirli bir ücret almamaktadırlar. Imzalı, imzasız, ya da takma imzalı profesyonel yazarlar da parasız yazmaktadırlar. Yine de **"harcını borcunu ancak karşılayabiliyor!"** *diyoruz.*

Bu neden böyle? Bayilerde zararına satıyoruz. Elden satışlardan toplanan paralar bize zamanında ulaştırılmıyor, ya tavsatılıyor, ya da noksan gönderiliyor. Bunun için gereksiz bir takım yazışmalar sürüp gidiyor. Böylece bu gönüllü arkadaşlarımız da bizlere umduğumuz desteği sağlamıyorlar. Hep böyle giderse ileride bayi dağıtımını da elden satışları da "tasfiye" edebiliriz. Ama gazetemiz aboneler için sürekli çıkacaktır, bundan kimsenin en küçük bir kuşkusu olmasın!

Oysaki artık kurumlaşmak zorundayız ve bunun girişimleri içindeyiz. Uzman kadro, profesyonel çalışanlardan oluşan kadro, kaçınılmazdır. Yüklendiğimiz görevler, sorumluluklar da bunu gerektirmektedir.Amatörcülükle hiç bir yere varılmadığını varılamacağını biliyoruz ve görüyoruz. Hele on beş günlük, haftalık, ya da günlük çıkabilmek için kurumlaşmaktan ve uzmanlaşmaktan öte yol yoktur.

Burjuva gazetelerini yaşatan ilan kaynaklarımızın olmadığını yinelemeye gerek var mı? Okuyucularının desteğinden öte **"boyalı basın"** *alternatifi (karınca kadarınca), böyle bir kitle gazetesi başka türlü nasıl çıkabilir ve bağımsızlığını koruyabilecek hangi kaynağa dayanabilir?..*

Görülüyorki sorun yalnız Demokrat Türkiye'yi çıkarmaya soyunmuşların sorunu değil, sorun yaşadığımız somut gerçekler içinde Demokrat Türkiye'nin fonksiyonuna, yaptığı, yapacağı görevin önemine inananların sorunudur, tüm okuyucuların sorunudur.

Bu nedenlerle rica etmiyoruz, teşekkür de etmiyoruz. Bizlerle birlikte herkesi göreve çağırıyoruz. Bize tomar tomar mektuplarla övücü sözler yazmayın, abone olun, abone bulun...

Gelecek sayıda yeniden buluşmak üzere kalın sağlıcakla. ●

12 Eylül darbesinin üstünden 2 yıl geçti. Bu iki yıl ülkemiz açısından Cumhuriyet tarihinin en karanlık yılları oldu. Gelmiş geçmiş iktidarların hiçbirisi, insanlarımıza bu denli gaddar davranmamış, bu denli zulüm yapmamıştı.

12 Eylül 1980 - 12 Eylül 1982 arasındaki dönem yurdumuzda, açlığın işkencenin, zulmün her çeşidinin, yoksulluğun, işsizliğin kol gezdiği yıllar oldu. Ve bu durum hala devam ediyor.

Generaller cuntası, izledikleri IMF patentli ekonomik politika, ABD ve NATO patentli siyasi çizgi ile, ülkemizin onurunu ayaklar altına aldı, Türkiye'yi Ortadoğu Halklarının başına bir Jandarma haline getirdi

İşte, Cuntanın iki yıllık bilançosundan örnekler:

KİTLELER YOKSULLUK CENDERESİNDE

12 Eylül rejiminin ekonomik uygulamalarından en çok zarar gören emekçi kitleler olmuştur. Bunu her alanda görmek mümkündür. Ücret ve maaşla geçinmek zorunda olan milyonlarca insanımız ile ürettiğini satarak geçinebilen milyonlarca köylü, ücretlerin dondurulması, taban fiyatlarının düşük tutulması, fiat artışları vb. nedenlerle ağır bir yoksulluk cenderesi içine tutsak edilmişlerdir. Kitlelerin alım gücünde büyük bir düşme vardır.

12 Eylül Cuntasının halklarımıza reva gördüğü yaşantıyı, rakamlarla ve bazı somut bilgilerle şöyle anlatmak mümkündür:

● 1981 yılındaki gerçek ücretler, 1963 yılındaki gerçek ücretlerden düşüktür. 1963 yılında 17.91 lira olan gerçek günlük ücret 1981'de 13.91 liraya düşmüştür. Bunun anlamı şudur: İnsanlarımız 1 kg ekmek alabilmek için 1963 yılında 44 dakika çalışırken, 1982'de aynı miktar ekmek için73 dakika çalışmak zorunda kalmıştır.(1963'te 44 dakika çalışarak 1 kg ekmek alan bir işçi aynı ekmeği bugün ancak 73 dakika çalışarak alabilmektedir.)

● **Batı Avrupa'da bir işçi bir buzdolabı sahibi olabilmek için 40 saat çalışırken, ülkemizde bir işçi ancak 502 saat çalışarak bir buzdolabı sahibi olabilmektedir.**

● Bir aylık net ücretle bir işçinin dün ve bugün neleri ne miktarda alabildiğini yıllara göre şöyle saptayabiliriz:

Yıl	Net Aylık	Alabildiği Ekmek (kg)
1979	9.399	846
1980	14.630	536
1981	18.304	416

Demekki, bir işçi 1979 da aldığı 9.399 liralık maaşla 846 kg ekmek alabiliyorken, 1981 yılında, maaşı 18.304 liraya yükselmesine (!)karşın alabildiği ekmek miktarı 416 kg'a düşmüştür.

İşçiler, 1977 yılında ulusal gelirden %20 pay alırken bu oran 1980-de %15'2 ye düştü. (1982'de bu oranın daha fazla düşmesi kaçınılmazdır.)

● Milli Gelirden çeşitli kesimlerin ne kadar pay aldığını aşağıdaki tabloda daha somut görebiliriz:

	1978	1979	1980	1981
Ücretliler	% 20	% 18.1	% 15.8	% 15
Memurlar	% 11.2	% 13.4	% 15.1	% 13.2
Tarım Kesimi	% 26.5	% 24.3	% 12.3	% 11
Diğer Kesimler (Tüccar, sanayi vt. ')	% 41.9	% 45.2	% 50	% 60

Nüfusun çoğunluğunu oluşturan kesimler (%95) milli gelirin ancak yarısından azını alabilirken, %5'lik bir azınlık, milli gelirin yarısından fazlasına el koymaktadır.Ve bu azınlığın payı gittikçe daha büyük bir hızla yükselmektedir.

ÜRETİMDEN NE HABER?

24 Ocak kararları ile Cuntanın diğer önlemlerinin bir başka sonucu da üretimin düşmesi, hatta durma noktasına gelmesidir.

İki yıldır, grevlerin yasaklanmasına,işyerleri çalışma koşulları itibarıyla kışlaya çevrilmesine karşın,üretim bir türlü artmamaktadır.

Örneğin resmi bir araştırmaya göre:

● Fabrikaların 2/3'ü üretimi artıramamaktadır.

● Sanayide ortalama kapasite kullanımı %59'da kalmıştır.(Yani fabrikalar kapasitelerinin %41'ini hiç kullanamamaktadırlar.)

● 1981'in ilk altı ayında inşaat sektöründeki üretim %51 oranında gerçekleşirken, bu oran 1982'nin ilk altı ayında %45'e düşmüştür. Dayanıklı tüUketim malları üreten sektörde ise, 1981'in ilk altı ayında %52 olarak gerçekleşen üretim,1982'nin aynı döneminde %41'e düşmüştür.

● Tekstil sektöründeki bunalım nedeniyle, Sezak, Bozöyük, Sultan, Yünsa, Sermest ve Atlas halı fabrikaları ile Kula Mensucat, Akdeniz İplik Fabrikaları gibi büyük kuruluşlar kapanmıştır.(Batmak üzere olan Türkiye'nin en büyük tekstil kuruluşu Güney Sanayi bilindiği gibi,devletin ve büyük bankalarının yardımıyla ancak kurtulabildi.)

2● Sadece Özel sektör kuruluşları değil, KİT'lerde bunalım içindedir. Sayısı 11'i bulan önemli kamu kuruluşunda üretim durmuştur. Bunlar arasında Etibank'a ait Kayseri Çinko, İzmir Perlit İşletmeleri, Süt Endüstrisi Kurumuna ait Devrek ve Siirt süt fabrikaları, Sümerbanka ait Kayseri Tekstil, Azot Sanayiine ait Samsun ve yarımca Gübre Fabrikaları ile Çukobirlik'e ait Adana İplik Fabrikaları da bulunmaktadır.

● Bazı önemli ve temel mallarda 1981 üretimi, 1979 ve 1980 yılları üretiminin altına düşmüştür.(Ham petrol, linyit, taşkömürü, ham demir, şeker, pamuk ipliği, pamuklu dokuma, yünlü dokuma, elektrik ve çimento)

Görüldüğü gibi, egemen sömürücü azınlığın dertlerine ve sorunlarına, Cunta politikaları da çözüm olamamaktadır.

TARIM KESİMİ VE KÖYLÜLER DE GÜÇ DURUMDA

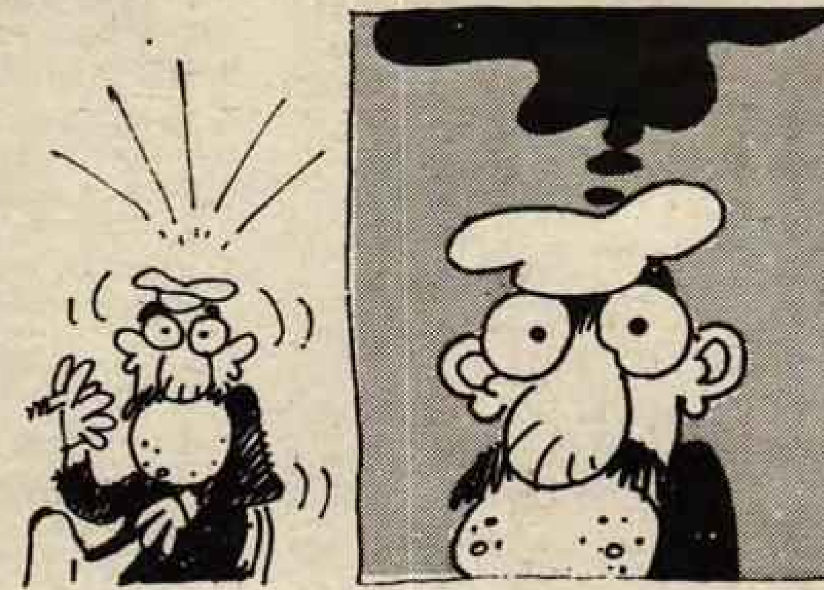
Ulusal gelirden aldıkları pay gittikçe küçülen tarım kesimi köylülerin ve küçük üreticilerin 12 Eylül'ün ikinci yılında çok daha kötü durumda oldukları rahatlıkla anlaşılabilir.

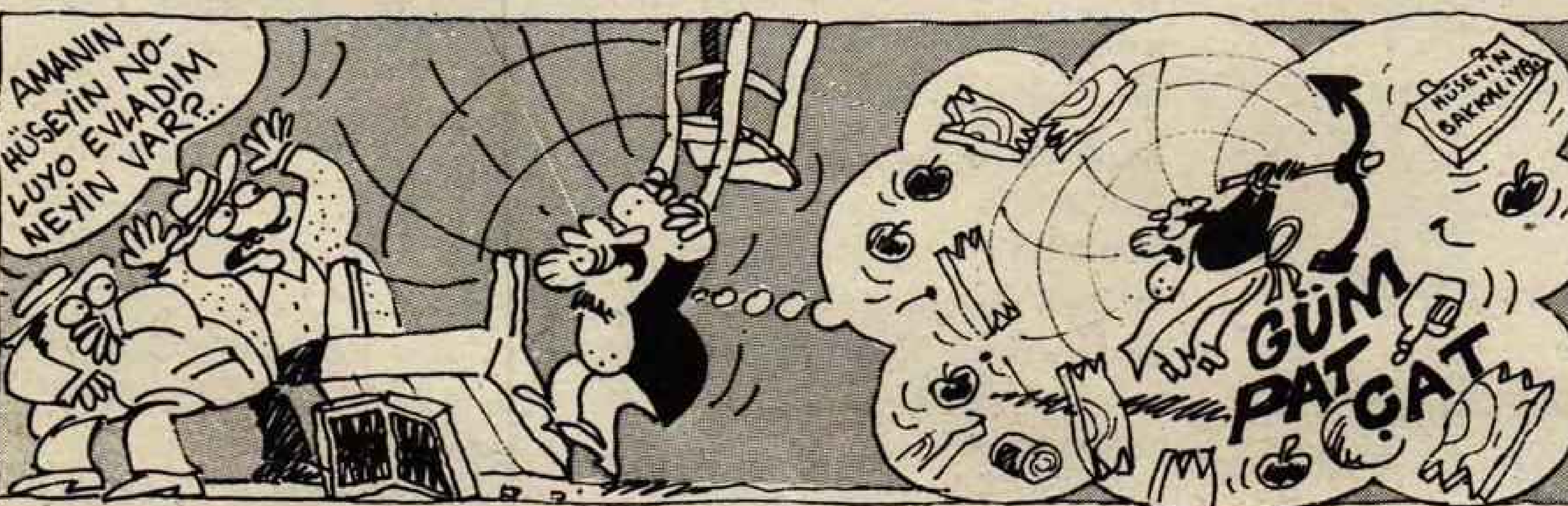
Bilindiği gibi, IMF "24 Ocak Tedbirleri" ile taban fiyatlarının düşük tu-

HÜSEYİN

UĞUR DURAK

IMPRESSUM

Herausgeber/Sahibi : ADA Verlags- und Handels GmbH.

Redaktionsanschrift/Yazışma adresi : Postfach 25 04 63. 5000 Köln 1

Verantowortlicher Redakteur/ Sorumlu Müdür: Ayşe Danış. Bonner Str. 24, 5000 Köln 1. Tel: (0221) 21 90 64
Druck/Baskı:
Kon-Stahl-Stiftung KG.
5309 Meckenheim.
Erscheint monatlich/Aylık Dergi

ÖDEMELER İÇİN

ADA Verlags-und Handels GmbH
Postscheckamt Köln
Konto Nr. 321 568 -508
BLZ 370 100 50
Deutsche Bank Köln
Konto Nr. 330 25 51
BLZ 370 700 60

Frankfurt protestosu bir başlangıç olsun

Güner GÜNEŞ

12 Eylül 1980 darbesi ikinci yılını doldurdu. O zamandan bu zamana köprülerin altından çok sular aktı, çok kanlar aktı, nice canlar aktı. Cunta şefleri faşist diktatörlüğü tüm kurumlarıyla oluşturma yolunda uzunca bir yol aldılar. Anayasa taslağının göstermelik oylaması yapıldıktan sonra Türkiye'de üniformasız diktatörlük resmen kurulmuş olacaktır.

Cunta, bu aşamaya ciddi bir muhalefetle karşılaşmadan adım adım geldi. Onlar köyü köpeksiz, köylüyü değneksiz görmüşlerdi. O yüzden de diledikleri çılgınlığı pervasızca yapıyorlardı. Bu arada emperyalist patentli illegal akıl hocalarının taktik ve strateji ustalıklarını doğal ki saklı tutuyoruz.

Önce **"sağa da sola da karşıyız."** dediler, **"anarşi ve terörün kökünü kuruttuktan sonra"** yerlerini sivil yönetime bırakarak gideceklerini söylediler. Bu yalanlarına bir kılıf uydurmaları, Türkiye ve dünya kamuoyunu aldatmaları gerekiyordu. Bu amaçla ipliği pazara çıkmış faşist MHP örgütlenmesini kapattılar, yöneticilerini tutukladılar. Ve bunu bir paravan yaparak tüm güçleriyle Türkiye solunun üstüne gittiler. Sol görünümlü sendika, dernek, basın ne varsa hepsini yerle bir ettiler. Hayali **"gizli örgütler"** yaratarak halklarımızın üstüne saldırıya geçtiler. Köşeye sıkıştırılan gözü pek nice vatan evladını kurşuna dizdiler.

Ülkemizde artık bir baştan öbür başa insan avı başlamıştı. Kimine **"gizli örgüt mensubu"**, kimine **"terörist"**, kimine **"teröristlere yardım"**, **"teröristlerle işbirliği yapmak"** diyerek yüzbinlerce yaşlı, genç, kadın, erkek halkımızı Nazi Toplama Kamplarını andıran gözaltı hücrelerine tıktılar. Buralarda analarımızın, bacılarımızın, gelinlik kızlarımızın **"ırzına"** geçildi, alçakça. 100'den çok insan işkencede katledildi. Onbinlercesi sakat kaldı.

Bu kanlı vahşet karşısında kendilerini **"akıllı solcu"** bilenlerle, **"sağa da sola da karşı"** olduklarını söyleyen bir kısım çevreler sustular ve beklediler. Cunta, **"teröristleri"** temizleyecek, onlara da **"buyurun, yeniden örgütlenin, yönetin!"** diyecekti. Hatta bunlar, bazı demokratın, yazarın, millet vekilinin gözaltına alınmasını bile olağan sayıyorlardı. Çünkü onlar da bir ölçüde bulaşmışlardı **"teröristliğe"**, biraz akıllarını başlarına toplamalıydılar!

Sıra DİSK Yöneticilerine geldiği zaman az buçuk kıpırdandılar ama pek kaygılanmadılar. Çünkü onların da bazı **"aşırı"** davranışları olmuştu, burunları biraz sürtülmeliydi; sonunda nasıl olsa salıverileceklerdi! Ne zaman ki sendikacıların gözaltı süresi uzadı, işkence söylentileri çıktı, ne zaman ki 52 yönetici idam istemiyle mahkemeye yollandı, işte o zaman silkindiler ve pabucun pahalı olduğunu anlayabildiler.

Gelgelelim, bu kez de yanlış ve ters bir savunma yöntemi ile kaş yapayım derken göz çıkardılar, **"DISK terörist bir örgüt değildi, teröristlerle işbirliği yapmamıştı, silah kullanmamıştı. O nedenle bu işte bir yanlışlık vardı!.."** Bunun anlamı şuydu, siz **"terörist"** dediklerinizi dilediğiniz gibi cezalandırın, fakat DİSK'e dokunmayın!.. Oysa sorun, silah kullanmak, kullanmamak sorunu değildi, sorun işbirlikçi burjuvazinin yıkılmaya başlayan saltanatıydı. DİSK bu alanda tarihsel görevini yapmıştı, o yüzden de suçluydu!. Faşizme karşı aktif mücadeledeki yanlış taktikler, bir takım sekterlikler ayrı bir konudur ve onun burada elbette savunulması yapılmamaktadır.

İşte hep birlikte de gördük, yaşadık, yasal haklarını en masum eylemler içinde kullanmış olmaları bile DİSK Yöneticilerini, idamla yargılanmaktan kurtaramadı ve aynı yasalarla onları savunmak da para etmedi. Üstelik **"Savaş hükümlerine göre"** yargılanmaya başladılar.. Bülent Ecevit, sıradan eleştirileri yüzünden tutuklandı, hüküm giydi. Ardından **"Barış Derneği"** yöneticileri, demokratı, yazarı, sanatçısı, bilim adamı hapse atıldı. CHP hakkında soruşturma açıldı, CHP milletvekilleri topluca sorgudan geçirildiler...

Ne var ki, tüm bu olup bitenler, bu kez de cunta içindeki çelişkilerle yorumlanıyor, Kenan Evren kanadı ağır basarsa işlerin yoluna gireceğine inanılıyordu. O nedenle Kenan Evren desteklenmeliydi. Sonunda nasıl olsa **"Demokrasiye geçilecek"**, sivil yönetim herşeyi yeni baştan rayına oturtacaktı. Bu amaçla Atatürkçülük edebiyatına sarılanlar, ilericilik, solculuk adına cuntanın sürekli destekçisi oldular.

Ve gün geldi, ünlü **"Anayasa Taslağı"** açıklandı. Demir Özlü'nin deyimi ile bu taslak doğrudan **"Faşist Haklar Bildirisiydi"**. İleri kanat cunta savunucularının hepsinde birden şafak attı. Yalnız iyi niyetli solcular, sosyal demokratlar, burjuva liberalleri değil, askerlere bilinen nedenlerden dolayı tarihsel alerjisi olan sivil yönetim yanlısı sağcılar da şaşkına döndü. Böylece, cunta tutması Danışma Meclisi üyeleri de dahil, koro halinde cunta taslağı eleştirildi. Böyle Anayasa olmazdı, bu olsa olsa cahil Aldıkaçtı'nın bir işgüzarlığıydı. Danışma Meclisinde yüzde yüz değiştirilecekti.

Cunta şefi Kenan Evren fazla dayanamadı, Afyon konuşmasında, 30 Ağustos mesajında Anayasa Taslağını eleştirenlere **"Hizaya gel!"** komutu çekerek onları **"Dış güçlerle işbirliği içinde"** olmakla suçladı ve Türk Silahlı Kuvvetleri, her zaman yönetime el koyabilecekti!

Kısacası Evren, siz isteseniz de istemeseniz de bu Anayasa yürürlüğe girecek ve biz yine tepede olacağız diyordu.

Katı gerçekler bu denli açık, bu denli ortada. **"deli sol"** yanlışını anladı, şapkasını önüne koyarak düşünmeye ve ortak bir çözüm aramaya başladı. Genel çizgileriyle sözünü ettiğimiz **"akıllı sol"** da artık biraz akıllanmalıdır deriz. çünkü cunta **"deli"**yi de, **"akıllıyı"** da bir sepete koymuş, defterlerini dürmüştür. Halkımızı, çetin ve zor günler beklemektedir. O nedenle bu zorba ve zulüm düzeniyle uyum içinde olmayan tüm anti-faşist yurtseverler ortak cephede cuntaya karşı muhalefetlerini yükseltmelidirler.

Bugün ağıt, gözyaşı, açlık, işsizlik ve yoksulluk üstünde silah zoruyla durmaya çalışan faşist cuntanın defedilmesi hiç de zor olmayacaktır. 11 Eylül protestosu bir başlangıç olsun.

Bu inançla gelecek güzel günlere merhaba! ●

---

tulması koşulunu getirmişti. Tarım ürünlerinin üretimi için gerekli olan girdilerin fiyatlarındaki aşırı yükselişin yanı sıra, taban fiyatlarının düşürülmesi yüzbinlerce köylüyü ve ailesini **"yaşanmaz bir hayata"** mahkum etti.

Cuntanın tarım politikası, sadece, köylülerimizi, küçük üreticileri değil, büyük torak sahiplerini bile zor durumda bırakan bir özellik taşımaktaydı. Büyük toprak sahipleri, kendi durumlarının sanayi lehine değişmesi ve eski konumlarını ve gelirlerini yitirmeleri karşısında, Türkiye Ziraat Odaları Birlikleri aracılığıyla seslerini duyurmaya çalıştılar ama bunda pek etkili olamadılar.

● Ocak kararlarının alındığı günlerden 4 Ağustos 1981'e kadar tarımın en önemli girdisi sayılan gübre ve ilaca %430-860 arasında değişen zam yapıldı. Sadece bu artışla, örneğin buğday üreticilerini gelirlerinde 11 milyar liralık bir azalma oldu. 1981'de %36 oranında düşen gübre kullanımı, 1982'de %50'ye kadar düştü.

● 8 Mart 1982'de yapılan bir hesaplamaya göre, tarımla uğraşanların alım gücü son iki yılda %57 oranında geriledi.

Tarım kesiminden ürün çeşitlerine göre alınan bazı örnekler, köylü ve küçük üreticilerin durumunu daha bir açıklığa kavuşturacaktır.

ÇAY VE ÇAY ÜRETİCİLERİ

Çayda taban fiyatının düşük tutulmasının yanısıra devletin kaliteli çay üretmek iddiasıyla 2,5 yaprak standardı ile, dönüm başına 6 kg. sınır koyması, çay üreticisini perişan etti. Öte yandan çay ekim alanlarının sınırlandırılması da gözönüne alınırsa, binlerce üretici ekimden vazgeçirildi, işsizliğe terk edildi.

(Tekele 350-400 liraya malolan 1 kg çay, piyasada 1.000 liraya satılıyor.)

ŞEKER PANCARI ÜRETİCİLERİ

1980'de pancar taban fiyatı 4 lira iken, bu rakam, 1980'de ancak 5 lira oldu. (1982 fiyatı bu yazı kaleme alındığında henüz açıklanmamıştı) **1980'de üretici bir dönüme ektiği pancar için 8179 lira harcarken, bir dönümden ürettiği pancarın satışından 7953 lira gelir elde ediyordu. Yani, dönüm başı 226 lira zarar ediyordu. (İçerde 100 liraya satılan şeker dışarıya 39 liraya ihraç ediliyor.)**

TÜTÜN VE TÜTÜN ÜRETİCİLERİ

Gübre, mazot, zirai mücadele araçlarının fiyatlarındaki hızlı yükseliş ve baş fiyatın düşüklüğü, tütün üreticilerini perişan etti. Tütün üreticisi, yaptığı yıllık üretimle borçlarını bile ödeyemez hale geldi. Bunlar tütünde kalitenin düşmesine neden oldu. 12 Eylül 1980-1982 arası Tekel'in sigaraya yaptığı %300'e varan zam hiçbir şekilde üreticiye yansımadı.

Tekel, üreticiden, 250-300 TL'ye malolan 1 kg tütünü 180-200 liraya alırken, 1 kg sigara piyasada ortalama 2.000 liraya satılıyor. (Filtreliler 3000 TL.)

BUĞDAY VE DİĞER ÜRÜNLER

Toprak Mahsülleri Ofisi'nin 1980 sezonu destekleme alımı yaapmaması nedeniyle üretici buğdayı çok düşük fiyatlarla tüccara satmak zorunda kaldı. 1981 sezonunuda ise, buğdaya 18-20 TL. fiyat verildi. Oysa, üretici, zamlar nedeniyle buğdayı bu fiyatın üstünde harcama yaparak üretiyordu. O yıl 18 milyon ton dolayında gerçekleşmesi beklenen buğday üretimi, 13 milyon ton dolayında kaldı. Üretici ekim yapmak istemiyordu. Cunta, buğday ihracatı hayal ederken ABD'den buğday ithal etmek zorunda kaldı. Zararına çalışan üretici, 82 yılında ekmesi gereken tarlaların büyük bir bölümünü nadasa bıraktı. Cunta ise köylüleri, jandarma zoruyla nadastan vaz geçirmeye, buğday ekmeye zorluyor. Buğday üreticilerinin, sadece kendi ihtiyaçları için ekim yaptığı saptandı.

● Patetes ve soğan, üreticiden 5-10 lira arasında kapatılırken, piyasada soğanın yıllık fiyat ortalaması 50 liradan aşağı düşmüyor.

● Yaş meyva ve sebze üreticileri de güç durumda. Üreticiye 15-20 liraya malolan ürün için, 5-10 lira arasında fiyat verilirken piyasada sebze fiyatlarına yaklaşmak mümkün olmuyor.

● Fındıkta maliyeti karşılamayan taban fiyatı nedeniyle ekici bu üründen soğmuş durumda. Bu nedenle, rekolte 1982'de çok düşük oldu.

● Hayvancılıkla uğraşan kesimlerde de, Et Balık Kurumu'nun düşük fiyat vermesi, gayrı resmi et ihracatının engellenmesi gibi nedenlerle zor durumda.

● Yapılan bir saptamaya göre, pamuk, buğday, incir, fındık, çay, kuru üzüm üreticilerinin alım güçleri son iki yılda, yani cunta döneminde %43 azalmış durumda. Tarım üreticilerinin tümünün alım gücünün ise % 57 düştüğü belirlendi.

MEMUR KESİMİ

Cuntanın izlediği ekonomi-politikalar nedeniyle yoksullaşan öteki bir kesim de memurlar. Memur maaşlarında yapılan küçük düzenlemeler, fiyat artışlarının yanında hiç kalıyor. Gelirlerini herhangi bir biçimde arttırma olanağı bulunmayan memur kesimini, cunta tam bir kapıkulu gibi çalıştırıyor. Öyleki bugün ülkemizde memurların büyük bir kesiminin maaşı, ev kiralarını bile karşılamaktan uzak bulunuyor.

● **Memur gösterge tablosunun en alt basamağında (15.derece) bulunan bir memur, net 8400 lira maaş almaktadır. Gecekondu kiraları ise ortalama 9.000 TL.dan başlamaktadır. Büyük kentlerde odunun tonu 12 bin lira dolayındadır.**

● Memur gösterge tablosunun en üst basamağından maaş alan bir memurun cebine ise her ay başında net 34 bin lira geçmektedir. Bir apartman dairesinin kirası ise 25-30 bin lira dolayındadır. (Birinci dereceden maaş alan memurlarının bir kısmının, yan ödeme, yolluk vb. yollarla gelirlerinde bir miktar artış sağlanabilmektedir.

Küçük birkaç örnek bile, 12 Eylül döneminde memurların ve diğer kesimlerin yaşam koşullarını açıklamaya yeter:

● Eylül 1980 ile Eylül 1982 arasındaki dönemde dolmuş, belediye otobüsü ve banliyö trenlerinde fiyatlar tam %2 50 civarında artış gösterdi. Aynı dönemde giyim eşyalarının fiyatlarındaki artış ise %350'yi buldu. Ankara'da 1980 Eylülünde 7,5 TL. olan dolmuş fiyatları, Eylül 82'de 35 liraya kadar yükseldi.

● 1980'de işçi ve memurların oturabilecekleri tipte evler 5000 lira dolayında iken, bu rakam Eylül 1982'de 20-25 bin liraya yükseldi. İki yılda ev kiralarında artış %400 oldu.

● Eylül 1980-Eylül 1982 arasında emekçi kesimlerin alım gücünde, işçilerde %25, memurlarda %20, çiftçilerde-küçük üreticilerde %57 gerileme oldu.

80 BİN LİRAYA KARŞI 13 BİN LİRA

İşçi ve memur ücretlerindeki ve köylülerin alım gücündeki bu durumdan sonra, ülkemizde bir ailenin şu andaki koşullar içinde kaç liraya geçinebileceği sorusuna da yanıt vermek gerekmektedir. Çünkü karşılaşacağımız tablo Cuntacı generallerin (ve diğer egemenlerin) insanlarımıza verdiği değeri somut olarak gösterecektir.

Ege Üniversitesinin yaptığı bir araştırmaya göre, ülkemizde bir ailenin ortalama bir yaşantı için ayda 80 bin liraya ihtiyacı olduğu ortaya çıkmıştır. Aynı araştırmada, bir kişinin sağlıklı bir beslenme için gereksinim duyduğu maddeleri alabilmesi için 15 bin lira harcaması gerektiği belirtilmektedir.

Oysa, emekçilerimizin büyük bir çoğunluğu ayda 10-15 bin lira arasında maaş almaktadır.

Evet, beş kişilik bir ailenin geçimi için gerekli olan para 80 bin TL., işçi ve memurların aldığı maaş ise 15 bin lira. Bilim adamlarının saptamasına göre, bu 15 bin lira sadece bir kişinin sağlıklı beslenmesi için gerekli olan para.

Bazı ailelerde iki kişinin çalıştığı varsayılsa bile, yine de karşımızdaki tablo korkunç.

İstanbul Üniversitesi'nin bir araştırmasına göre ise, İstanbul'da 4 kişilik bir ailenin 1982 Ağustos ayında sadece nmutfak gideri için 26.170 lira gerekiyor. Aynı ailenin 1980 Ağustosundaki aylık mutfak masrafı ise 8500 lira dolayındaydı.

CUNTA DÖNEMİNDE TÜRKİYE EKONOMİSİ İFLASIN EŞİĞİNE GETİRİLDİ

Demirel Hükümeti zamanında alınan "24 Ocak Ekonomi İstikrar tedbirleri o zaman uygulanamadı. Ancak 12 Eylül Askeri-Faşist Darbesinden sonra uygulanabildi.

"İhracata Yönelik Kalkınma Modeli"nin ön hazırlıklarını gerçekleştirmeyi hedefleyen 24 Ocak kararları, sermayeyi zorla yapı değişikliğine yöneltiyor ve bu süreç bir yandan, egemen sınıf bloku içinde hakimiyet kavgasını kızıştırırken, bir yandan da tekelleşmeyi yoğunlaştırıyordu. Tekelci sermaye grupları ve holdingler arasında, ülkede yaratılan geliri ve dışardan alınan kredileri paylaşma konusunda içten içe bir kavga sürüyordu.

Yüksek faiz politikası bazı tekelci sermaye fraksiyonlarının büyümesini sağladığı için, banka sahibi holdingler bankasız sermaye grupları karşısında bir üstünlük sağlıyorlardı. Bu süreç kaçınılmaz olarak şirket iflaslarını, firmaların el değiştirmesini ve dolayısıyla, belli başlı bir kaç sermaye grubunun ekonomiye hakim olmasını da beraberinde getiriyordu.

12 Eylül rejimi egemen sınıflara, sınırsız bir sömürü hakkı ve olanağı sağlarken, sermayenin iç yapısında ise belli bir istikrar sağlayamıyordu. Birçok sanayi kuruluşu iflas ederken, bir çoğu da yardım talebiyle bakanlıkta kuyruğa giriyordu.

1981 yılında banka-banker çatışması, 300'e yakın irili ufaklı bankerin iflasına yol açarken, büyük banka ve şirketlerin karı aynı dönemde %100 ile % 130 arasında artıyordu.

1981 yılında bankaların bir önceki yıla oranla karları %130 artarken, büyük şirketlerin karları da % 62 oranında artış gösteriyordu. Bu büyük vurgununda emekçilerin sırtından sağlandığı gayet açıktır.

1981 yılını en kazançlı kapatan kuruluşlar bankalar, (dolayısıyla banka sahibi holdingler) olurken, Eskişehir Sanayi Odası Başkanı ve eski Maliye Bakanlarından Mesut Erez, 200 dolayında büyük sanayii kuruluşunun batmak üzere olduğunu açıklıyordu. Tekstil sektöründe kriz hala devam ettiği için, tekstil kuruluşları üretim yapamaz hale gelmişti.

1981-1982 yıllarında en çok kar eden ve palazlanan kuruluşlar arasında ihracat işiyle uğraşanlar da yer alıyordu.

Yeni bir sermaye birikimi modeli yaratmak için ihracatı teşvik amacıyla birçok yeni önlem alınıyor, ihracat çekici bir alan haline getirilmeye çalışılıyordu. Bu teşvikler sayesinde, ihracat yapan firmalar yüksk gelir elde ediyorlardı.

▶

Bazı büyük banka ve şirketin 1981 yılındaki karları :

Akbank	3 milyar lira
Türk Ticaret Bankası	839 milyon lira
Halk Bankası	5 milyar lira
İPRAŞ	18 "
Koç Holding	1 milyar, 400 milyon lira
T. Sınai Kalkınma Bankası	2 milyar lira
Transtürk Holding	300 milyon lira
İş Bankası	4 milyar, 769 milyon lira

Bu konuda değinilmesi gereken başka bir nokta da şudur: Yurt dışında özellikle Ortadoğu'da inşaat ve müteahhitlik işi alabilen bazı firmalar kısa sürede palazlanıyor; devletin ihracatı teşvik edici uygulamaları ile dışarda kazandıkları geliri biraraya getiren bu firmalar, içerde zor durumdaki işletmeleri satın alıyorlardı. Cunta döneminde palazlanan bu tür firmalara birkaç örnek, Çukurova-Kozanoğlu Grubu, Kutlutaş (OYAK'a, yani Ordu Yardımlaşma Kurumu'na bağlı bir firma), ENKA Holding v.b.

İFLASLAR VE PROTESTOLU SENET SAYISI ÇOĞALDI

Sadece büyük tekelleri ve bankaları koruyan Cuntanın IMF patentli ekonomik politikası, tekelleşmemiş firmaların yanısıra, orta büyüklükteki işletmelerin ve küçük esnaf işyerlerinin hızla kapanmasına yol açtı.

1982'nin Haziranın ayında iflas eden firma sayısını ve bunların yapıları örnek alınırsa, Cunta döneminin orta sınıfları yıkıma sürüklediği somut biçimiyle görülebilir.

Sadece İstanbul'da Haziran ayında 350 şirket iflas etti. Bu firmaların çoğu küçük sermayeli ve kollektif veya limited türü şirketler. 1982'de, iflas eden şirket sayısı 1981'e göre % 210 arttı.

12 Eylül dönemi içindeki protestolu senet sayısının, hem miktar olarak hem de değer olarak ürkütücü ölçüde arttığı anlaşılıyor.

Yıllara göre protestolu senet tutarındaki artış şöyle:

1980..............21 milyar 899 milyon lira
1981..............49 milyar 720 milyon lira
1982 (ilk altı ay) 178 milyar 300 milyon lira

Feshedilen şirket sayısı ise yıllara göre şöyle:

1980....1142
1981....2300
1982....4120 (ilk altı ay)

Özellikle 1981 sonu ile 1982 başlarında, kollektif ve limited türü şirketlerle şahıs işletmelerinde çok sayıda fesih görülürken, yeni şirketlerin de kurulduğu saptandı. Bunların daha ziyade Anonim türü şirketler olduğu görülüyor. Yani, büyük sermaye kuruluşlarının denetiminde şirketler.

Görüldüğü gibi, ekonominin düzeldiği iddialarına rağmen tekelleşememiş ve orta büyüklükteki işletmeler büyük bir kriz içindedir.

1982'de firmaların kullandığı çeklerden karşılıksız çıkanların tutarının 700 milyar lira gibi yüksek bir rakama ulaştığı düşünülürse orta sınıfların tam bir çöküş süreci içinde olduğu söylenebilir.

Türkiye Odalar Birliği'nin bir açıklamasına göre, 1981 yılında 101 büyük firma iflas etti. Aynı rapora göre, konkardato (tasfiye isteği) isteyen firma sayısı 1980'de 3 iken, bu sayı 1981'de 22'ye yükseldi.

FİAT ARTIŞLARI DEVAM EDERKEN TÜRK PARASININ DEĞERİ DÜŞÜYOR

12 Eylül Askeri Faşist rejimini en iyi anlatan sözcüklerden birisi işkence ise, bir diğeri de pahalılıktır. Bir bakıma, 12 Eylül, tam bir zam-zulüm ve işkence dönemi oldu.

12 Eylül öncesi dönemlerde hükümetler sık sık zam ve devalüasyon yapamıyorlar, bu unsurları zorda kaldıklarında kullanıyorlardı. Buna karşın enflasyonun yükselmesi için gerekli koşullar, ekonominin bizzat kendi yapısında ve iç işleyişinde var olduğu için yine de fiat artışları engellenemiyordu.

12 Eylül'den sonra ise enflasyon oranı, para-kur politikaları ile düşürülmeye çalışıldı. Özal'ın bunda başarılı olduğu söylenebilir. 1980'de %130'lara ulaşan enflasyon hızı, 1981 ve 82'de %35-40'lara kadar düsürülebildi. (Batı ülkelerinde enflasyon oranı aynı dönemde %4-9 arasında gerçekleşti.) Tabi bu, kitlelerin yoksullaşması, üretimin durması pahasına ve ancak koyu bir zorbalık düzeni ile sağlanabildi.

Ama, fiat artışları ve TL.'nın değer kaybetmesi, artık olağan işler arasına girdi.

Bazı mallardaki fiat artış oranlarını diğer bölümlerde belirtmiştik.

● IMF'nin ekonomik istikrar tedbirlerinin uygulanmaya başlanıldığı 24 Ocak 80'den Temmuz 1981'e kadar yapılan zamların tutarı 1 trilyon lirayı geçti. Bu zamlardan kişi başına ortalama 25 bin TL düşüyor. Temmuz 81'den Eylül 82'ye kadar yapılan zamların da en iyimser tahminle yine 1 trilyon lira dolayında olacağı sanılıyor.

● İçerde zamlar birbirini kovalarken, son iki yılda ihracatta %20'nin üzerinde indirim yapıldı.

● Toptan eşya fiyatlarındaki artış 1980'de %90.3 olurken, 1981'de artış %34.1 oldu. 1982'de ise %40 olacağı sanılıyor. (Batılı 14 ülkede bu oran 1982'de %9 olmuştur.) 1981 ve 1982'de fiyat artışlarında 12 Eylül öncesi yüksek artış görülmezken, yine de kitleler yoksullaşmaktadır. Nedenini TL.'nin hergün değer yitirmesi, ücret, maaş ve taban fiyatlarında herhangi bir artışın olmamasıdır.

● Türkiye'de fiyatlar OECD ülkelerinden 6 kat daha fazla artıyor. OECD raporuna göre, 25 Avrupa ülkesi arasında en çok fiyat artışı Türkiye'de oluyor. **Son beş yılda OECD üyesi 24 ülkede fiyat artışı %90 olurken, Türkiye'de %1200 oldu** (Türkiye OECD'ye üyesidir).

DOLAR CUNTA DÖNEMİNDE 70 LİRADAN 180 LİRAYA FIRLADI

24 Ocak kararlarının ancak 12 Eylül rejimi ile birlikte uygulanabilen unsurlarından birisi de, TL'nin değerinin sürekli ayarlanması daha doğrusu düşmesi oldu. Önceki hükümetler döneminde, dönem dönem yapılan devalüasyonlar, şimdi hergün yapılıyor. 12 Eylül öncesi dönemde yılda iki-üç kez yapılan devalüasyonlarla TL'nin değerinde ancak toplam %30'a yaklaşan düşme oluyordu. Şimdi ise, günlük kur uygulaması ile TL.nin değeri hergün 30 ila 100 kuruş arasında düşürülüyor.

11 Eylül 1980 ile 7 Eylül 1982 arasında, yani iki yılda Türk Lirası ABD Doları karşısında %145, Alman markı karşısında da %80 değer yitirdi. TL aynı dönemde diğer tüm yabancı paralar karşısında değer kaybına uğradı.

	1 dolar	1 DM
11 eylül 1980	70 TL	40 TL
8 mayıs 1981	101.05 TL	44.60 TL
7 eylül 1982	177.26 TL	72.20 TL

Doların bu yıl sonuna kadar 200 liraya yükseleceği sanılıyor. Cuntanın ekonomistleri, buna karşı TL.'nin sonundaki sıfırlaın birini silme önerisi yapıyorlar. Benzer bir uygulama İtalya'da bir kaç yıl önce yapılmış fakat ilk günler psikolojik bir rahatlatmanın ötesinde, kitleler açısından maddi ve pratik bir yarar sağlamamıştır.

İŞSİZ SAYISI 3,5 MİLYON, HERGÜN 513 KİŞİ İŞSİZ KALIYOR

Türkiye, Cunta yönetimi altında cumhuriyet tarihinin en yaygın işsizliğine tanık oldu.İşizlik hiçbir iktidar döneminde kitleleri bu dönemdeki kadar yakından etkilememişti.

Bugün ülkemizde işsiz sayısı milyonlarla ifade ediliyor.

Devletin resmi kurumlarında yapılan açıklamalara göre 1982 yılında Türkiye'de3,5 milyon işsiz var. Bu rakamın tarım kesimindeki gizli işsizliği kapsamadığı biliniyor. Yine bu rakam, sadece çalışabilir nüfus diye adlandırılan 20-60 yaş arasındaki toplum kesitine göre yapılan bir hesaplamaya dayanıyor. 50 milyona yaklaşan toplam nüfusa göre bir hesaplama, işsiz sasyısının çok daha yüksek olduğunu gösterecektir.

Seyyar satıcılığın ve işportacılığın yasaklanması küçük esnaf işyerlerinin kapanması, fabrikaların üretimi durdurması, köylülerin ürün ekmekten vazgeçmesi gibi bazı somut olgular gözönüne alınırsa cunta döneminin insanlarımızı tam bir işsizlik sefaletiyle karşı karşıya bıraktığı rahatlıkla anlaşılabilir.

Devlet İtatistik Enstitüsü'nün bir açıklamasında 1982'de ki işsizlik oranı 1981 e göre %15 artış göstermiştir.

Yine resmi verilere dayanılarak yapılan bir hesaplama, ülkemizde hergün 513 kişinin işsiz kaldığını gösteriyor. **Yani yılda 187 bin 245 yurttaşımız işsizler ordusuna katılıyor.**

Özellikle kırsal kesimdeki işsizlik bir hayli yaygın durumda. Bu süreç, toplumumuzun, aile yapısını ve ahlak değerlerini de alt üst edecek sonuçlar getirmektedir.

TURKİYE CUNTA DÖNEMİNDE DIŞ BORÇ BATAĞINA DAHA FAZLA BATTI

Ülkemiz, 12 Eylül rejimi ile birlikte başlayan dönem içinde, Dünya Bankası'ndan ençok krediyi alan"iyi müşteri" oldu. **Resmi verilere göre Türkiye 82 mali yılı için Dünya Bankası'ndan 304 milyon 500 bin dolar borç aldı.** Dünya Bankası Raporunda Türk ekonomisinin geçen döneme göre ilerleme kaydettiği bildiriliyor.

● **14 Şubat 1982 de yapılan resmi bir açıklamada dış borçların 20 milyar doları aştığı belirtildi.**

● **IMF'nin bir raporuna göre, Türkiye IMF' ye borcu olan ülkeler a**rasında üçüncü sırada yer alıyor. Moritanya 1., Sudan 2., Türkiye 3., G.Kore 4.

Türkiye, Osmanlı İmparatorluğunun son dönemindeki Düyun-u Umumiye olayı sayılmazsa, tarihinin en borçlu dönemini yaşıyor. Kısa sürede de bu borçlarını ödemesi olanaksız. Çünkü, diğer bölümlerde saydığımız sorunları çözebilmek için egemen çevreler yine borçlanma yoluna gidiyorlar. Borçlar, yatırımiçin değil, önceden alınan kredilerin faizlerini ve ana paralarını ödemede kullanıldığı için borç miktarının büyümesinin dışında değişen birşey olmuyor.

İHRACAT ARTIYOR MU?

24 Ocak kararlarıyla başlayan dönem, tekelci sermaye ve IMF çevreleri tarafından ihracata yönelik kalkınma modeli olarak gösterilmiş, cuntaya da bu kalkınmanın sopası olma görevi verilmiştir.

12 Eylül 80'den sonra hükümet bir "ihracat seferberliği" başlattı. Bütün firmalar, ne üretebiliyorlarsa bunları dışarıya satmaya zorlandılar. Özellikle Ortadoğu ülkeleri Türkiye'nin önemli bir pazarı olarak tanıtıldı.

Kitlelerin alım gücü düştüğü, malların fiatları yükseldiği için içerde birçok mal satılamaz hale geldi. Bu durum sanayicileri ihracata zorladı. Devletin ihracatı teşvik için aldığı önlemler sayesinde ve yukardaki gelişmelerin de zorlamasıyla, ihracatta miktar ve para olarak bir artış gözlendi. 1981-82 sezonunda sanayi ürünleri ihracatında artışlar oldu. Fakat bu artışlar, TL'nin hergün değer kaybetmesi nedeniyle ekonomiye pek fazla bir katkıda bulunamadı.

12 Eylül sonrası dönemde Türkiye'nin ihracat yapısında önemli değişiklikler gözlenmektedir.

81-82' de toplam ihracatta sanayi ürünlerinin payı, önceki dönemlere göre artıyor, geleneksel ihraç ürünlerinin payı ise düşüyordu.

Sanayi ürünlerinin ihracatında miktar olarak artış gözlenirken, tarım ürünleri ihracatından sağlanan döviz azalıyordu. bazı tarım ürünlerinde ihracat miktar olarak çoğalırken, getirdiği gelir olarakdüşüyordu. Artan sanayi ürünleri içinde geçerli olan bu durum TL'nin Dolar karşısındaki hızlı düşüşü devam ederse, ihracatın çekiciliği giderek ortadan kalkacaktır.

Tarım ürünleri ihracatındaki veriler şöyle:

Buğday: 80-81 sezonuna göre, 81-82 sezonunun Haziran-Mayıs döneminde buğday ihracatı %40.4'lük gerilemeyle 451 bin tondan 269 bin tona düştü. Döviz geliri ise aynı dönem itibariyle 74 milyon dolardan 46 milyon dolara düştü.

PAMUK: 81-82 sezonunun Eylül-Mayıs döneminde pamuk ihracatında miktar olarak gerileme binde bir olurken, değer olarak çok fazla bir düşüş oldu. İhracat 190.6 binden 190.5 bin tona düşerken değer olarak 342 milyon dolardan 263 milyon dolara düştü.(Yani geçen yıl 342 milyon bu yıl 263 milyon)

KURU ÜZÜM:81-82 sezonu Eylül-Mayıs döneminde bir önceki döneme göre kuru üzüm ihracat miktarı 65 bin tondan, 79 bin tona çıkarken, değer olarak 99,4 milyon dolardan 91 milyon dolara düştü.

KURU İNCİR: Yine aynı dönemde kuru incirde ise, ihracat 30 bin tondan 36 bin tona yükselirken değer olarak 35.6 milyon dolardan, 34 milyon dolara düştü.

FINDIK: 81 bin tondan 108 bin tona çıkarken, değer olarak 324 milyondan 240 milyon dolara indi.

ZEYTİNYAĞI: İhracat 80-81 de 17 bin ton iken, 81-82' de 15 bin tona, değer olarak da, 30 milyona düştü.

Rakamların ve somut gerçeklerin kanıtladığı gibi, 12 Eylül sonrası dönemde izlenen politikaların ekonomik bunalımı daha bir artırdığı gözlenebilir. Göreli bazı düzelmeler, (kuyrukların kalkması, her malın piyasada bulunması vs.) Türkiye ekonomisinin çözümsüz bir noktada olduğu gerçeğini gizleyemez.

Cunta döneminin ağır baskı koşullarında (işçilerin ve memurların asker gibi çalıştırıldığı bir dönemde) düzelmeyen ekonominin bundan sonra düzelme şansı ne kadar vardır?

İçilerimizin, köylülerimizin, memurlarımızın maaşlarında kesilen vergilerle yaşayan generaller milyonlarca insanı her türlü kötülüğün kol gezdiği bir düzende yaşamaya mahkûm etmişlerdir.

Cunta, halklarımıza kan, yoksulluk ve gözyaşından başka hiçbir şey getirmemiştir.

18 yaş kavgası

Doğan ÖZGÜDEN

İkinci "**başkomutanlık Meydan Muharebesi**"ni kazandığına kanaat getirdikten sonra, tıpkı"**Ebedi Şef**" gibi üniformayı çıkarıp"**cumhurbaşkanı**" olarak Çankaya köşkü'ne yerleşmenin hazırlığındaki Cunta Şefi Evren, "**Sallabaşlar Meclisi**"nden yıldırım hızıyla geçirttiği anayasa tasarısının dünya demokratik güçlerinde uyandıracağı tepkileri iyi bildiğinden, "**Atatürk**"çü bir jestle kesip atıyor:

"Biz kendi yapımıza, özelliklerimize ve şartlarımıza uygun bir anayasa yapmak zorundayız. Batı'nın anayasalarına uymak zorunda değiliz. Türk Milleti'nin, Türk ailesinin bir geleneği vardır. 18 yaşından sonra kız çocuğunu dışarıya bırakmaz. Ama onlarda, 18 yaşını bitirdikten sonra, ister kız olsun, ister erkek olsun, evi terkeder. Bir ev tutar, ne yaparsa yapar, kimse karışmaz. Onlar yapıyor diye şimdi biz de mi bunu yapalım?"

İki yıldır Avrupa İnsan Hakları Bildirgesi'nde sayılan temel hak ve özgürlükleri birer birer ayaklar altına aldıktan sonra en azından yedi yıl daha "**sivilleştirilmiş**" bir faşist diktatörlüğün başını çekmeye adaylığını koyan Evren'in bu sözleri, bir yanıyla da kendi Atatürkçülüğünün tutarsızlığını, öte yanıyla da dünya demokrasi güçlerine kafa tuta tuta, meydan okuya okuya kendi kuyusunu kazan Yunanistan Patakos'larının, Papadopulos'larının şımarıklığını yansıtıyor.

Kendi Atatürkçülüğünde tutarsızdır Evren. Çünkü, işine geldiği zaman Atatürkçülüğün işçi sınıfı düşmanı, şovenist tüm unsurlarını süngü zoruyla dayatan, Türk burjuva ideolojisini Türkiye'nin üzerine kapkara bir perde gibi germeye çalışan, ülkenin dört bir yanını "**Beton Mustafa**" heykelleriyle donatan Cunta Şefi, işine geldiği zaman "**Ebedi Şef**"in burjuva reformizmini revizyona tabi tutmaktan geri kalmamaktadır.

Hani, nerede kaldı gençleri 18 yaşında reşit kılan, vesayet altında olmaktan kurtaran kadın-erkek eşitliğini kağıt üstünde de olsa ilan etmekle övünen Atatürk Reformistliği?

İster erkek, ister kız olsun, gençlerin reşitlik yaşını değiştiren bir Cunta fermanı da yok? Anayasa taslağında da böyle bir değişikliğe rastlanmıyor. Tartışılan sadece, oy hakkının 18 yaşındakileri de tanınıp tanınmaması...

18 yaşındaki gence oy hakkı tanınmaz ama o:

-18 yaşında vergi öder,

-18 yaşında askerlik yoklamasına gider

-18 yaşında ekmek kavgasına girer,

-18 yaşında demokrasi kavgası verdiği için idam sehpalarında can verir...

18 yaşına varmaya ne gerek?

Türkiye'de doğan her 1000 çocuktan 150'si aile sevgisini tanımadan toprağa gidiyor.

Türkiye'de her gün henüz 1 yaşına girmemiş 89 bebek, 1-14 yaş arasında ise hergün 23 çocuk can veriyor.

Ölümün pençesinden kurtulabilmişlerin 3.8 milyonu ise, devlet istatistiklerine göre, "**bakıma muhtaç olup, muhtaç olduğu yardım ve ilgiyi**" göremeden yaşıyor...Yani toprağı işleyerek, işporta tablasıyla kent sokaklarını arşınlayarak, zengin mahallelerinin çöplüklerini karıştırarak, yük taşıyarak, tombala çektirerek, kısacası çocukluğunu bile bilmeyerek yaşam mücadelesine giriyor...

Türkiye'nin sefalet kuşaklarındaki 3.8 milyon çocuğun devletten ilgi görebileni ancak 20.000...

Ya 18 yaşına varmadan satılan kızlar?

Ya 18 yaşından sonra yaşamak için kendini satmak zorunda kalan kızlar?

Eğer Türkiye demokrasi güçleri, 1961 Anayasası'ndaki temel hak ve özgürlükleri savunuyorsa, eğer dış demokrasi güçleri Avrupa İnsan Hakları Bildirgesi normlarını dayatıyorsa,

Her gün 112 çocuk ana kucağından, aile sıcağından kopup mezar soğukluğuna gömülmesin diyedir.

-3,8 milyon çocuk, 18 yaşına varmadan sokaklara atılmasın diyedir,

-Kızlar 18 yaşına varmadan satılmasın, kızlar 18 yaşından sonra kendini satmak zorunda kalmasın diyedir,

-18'ini bulmuş gençler, kız olsun, erkek olsun, sermayenin ücretli katillerinin kurşunlarıyla ve de üniformalı cellatlarının ipiyle can vermesin diyedir...

Avrupa İnsan Hakları Bildirgesi, Strasbourg'ta bir araya elmiş 15-20 diplomatın adet yerini bulsun diye kaleme aldıkları bir laf kalabalığı değil, Fransız Büyük Devrimi'yle başlayan Avrupa halklarının iki yüzyıllık mücadelesinde biçimlenen,sosyal öz kazanan, özgürlüklerin ve temel hakların, kanla yazılmış onur belgesidir.

Bu belgenin Avrupa'nın her karış toprağında, en uzak köşelerinde savunulması,"**18 yaşında kızını başıboş bırakan**" ların fantezisi değil, Hitler'in işgalci ordularına, onların faşist yerli işbirlikçilerine karşı sokak sokak,ev ev direniş kavgası vermiş, bir Mussolini'yi, bir Salazar'ı, bir Franco'yu, bir Papadopulos'u tarihin çöplüğüne atmış Avrupa halklarının hem hakkı, hem de görevidir.

Eğer Avrupa ülkelerinin burjuva hükümetleri, tüm stratejik hesaplara rağmen, Evren cuntası'nı İnsan Hakları Mahkemesi önüne çekmek gereğini duyuyorsa, şakşakçı basının dediği gibi "Türk düşmanlığı"ndan değil, kendi ülkelerindeki demokrasi güçlerinin baskısını ense köklerinde hissettiklerindendir...

Evren'in iddiasının aksine "**kendi yapımıza, özelliklerimize ve şartlarımıza**" uymadığı, daha da önemlisi 18 yaşa doğru koşan kuşakların yarınlarını kararttığı için kalıcı değildir.

Bu Anayasa Kasım referandumundan geçse de, Türkiye toplumunun dinamikleri, 12 Eylül Anayasasının yırtılmasını, "**parlamenter faşizm**"in yıkılmasını, Avrupa İnsan hakları Bildirgesindeki temel hak ve özgürlüklerin tanındığı yeni bir Anayasanın ilanını dayatacaktır.

Hem de 1961 Anayasası'ndan daha ileri bir içerikle...

İşçi sınıfının politik ve sendikal örgütlenmesine konan tüm sınırlamaların kaldırıldığı, Kürt ulusunun tüm ulusal ve demokratik haklarının tanındığı bir anayasa olacaktır bu...

Böyle bir anayasa için mücadele, Türkiye halkının olduğu kadar Avrupa halklarının, dünya halklarının da gündemindedir. ●

Cunta iki yılda zulmün her çeşidini uyguladı

Toplam 170 bin kişi gözaltına alındı. 10 bin kişi aranıyor. Operasyonlarda çıkan çatışmalarda 593, işkencede 125 kişi öldürüldü. 21 idam kararı uygulandı. Askeri Mahkemelerdeki idam talepleri 4522'yi aştı.

Askeri darbeden sonra, Türk ve Kürt halklarının bir zulüm cenderesi altında inletildiğini, artık bütün dünya biliyor. Generaller, kısıtlı temel hak ve özgürlükleri yoketmekle kalmadılar; bu hakları kullandıkları için yüzbini aşkın yurttaşımızı cezaevlerine doldurdular, yüzlercesini idam, işkence ve sürek avlarında katlettiler.

Cunta halklarımızın, bütün demokratik, ilerici, devrimci örgütlenmelerini yasaklamakla yetinmedi, bütün sağcı, gerici, faşist partileri de kapattı. Parlamentoyu feshetti, belediye başkanlarını görevden aldı. Devlet kurumlarının yönetimlerini ve yapılarını değiştirdi. Faşizmin tam kurumlaşması için yasal, idari, kurumsal yeni düzenlemeler yaptı. Basına sıkı bir sansür uyguladı, yoz ve gerici kültürün, ahlaksızlığın, moral çöküntünün yeşermesine elverişli bir ortam yarattı. Yargının bağımsızlığını ortadan kaldırdı, eğitim-öğretim kurumlarını bir askeri kışlaya çevirdi.

Ve şimdi bütün bunları Anayasa haline getiriyor.

● 12 Eylül 1980'den bu yana, gözaltına alınan ve tutuklanan yurttaş sayısının toplam 170 bin dolayında olduğu saptandı. Halen 10 bine yakın kişi aranmaktadır. (Gazetelere yansıyan haberlerden, sıkıyönetim yetkililerinin resmi açıklamalarından ve özel kaynaklarımızdan derlediğimiz bilgilere göre bu sayıya gözaltına alınıp aylarca hapiste tutulduktan sonra serbest bırakılanlar dahil olmasına rağmen, özellikle Kürt köylerinde ve Karadeniz'le Güney Bölgelerinde bir süre topluca göz altına alınan köylüler dahil değildir.)

● Cunta kuvvetlerinin yaptığı operasyonlar sırasında ve baskılara karşı gösterilen direnişlerde meydana gelen çatışmalarda 12 Eylül 80'den Ağustos 82'ye kadar 665 kişinin öldürüldüğü saptandı. Gazete haberlerinden, resmi açiklamalardan ve özel kaynaklardan derlediğimiz bu sayıya, çatışmada ölen 72 güvenlik görevlisi de dahildir.

● 12 Eylül 80'den bu yana, işkencehanelerde hayatını yitiren yurtsever sayısı 120'ye ulaştı. Çok sayıda ilerici ve devrimcinin ise işkence sonucu sakat kaldığı saptandı.

● Cuntacı generallerin emriyle bugüne dek 21 kişi idam edildi. (11 sol, 5 sağ, 4 siyasi değil) Halen 100'e yakın kişinin idam cezası Askeri Yargıtay'da ve Danışma Meclisi'nde inceleniyor.

● Büyük Bölümünün iddianameleri açıklanan siyasi davalarda Askeri Savcıların idamını istediği yurtsever, devrimci sayısı Haziran 82'ye kadar 4522'yi aştı. En fazla idam talebinin olduğu dava Fatsa Davası (263).

● Göstermelik bir biçimde yargılanan ve haklarında idam istenen MHP'lilerin büyük bir bölümü serbest bırakıldı.

Cunta döneminde idam edilen yurtseverler

Necdet Adalı	08.10.80	Ankara
Serdar Soyergin	26.10.80	Adana
Erdal Eren	13.12.80	Ankara
Veysel Güney	11.06.81	Adana
Kadir Tandoğan	25.6.81	İstanbul
Ahmet Saner	25.06.81	İstanbul
Mustafa Özenç	21.08.81	Adana
İsmet Şahin	21.08.81	İstanbul
Seyit Konuk	13.03.81	İzmir
Ethem Coşkun	13.03.81	İzmir
Necati Vardar	13.03.81	İzmir

İşkencede öldürülen yurtseverler

1.	13.09.80	Ergün Şen
2.	14.09.80	İrfan Çelik
3.	17.09.80	Mustafa Çevik
4.	18.09.80	Zeki Yumurtacı
5.	20.09.80	Ramazan Oğuz
6.	24.09.80	Ali Çekmeli
7.	24.09.80	Zeynel Abidin Ceylan
8.	26.09.80	Şadan Gazeteci
9.	26.09.80	Ali Çakmaklı
10.	27.09.80.	Rafer Demir
11.	.09.80	Ömer Aktaş
12.	.09.80	Sait Şimşek
13.	.09.80	Eyüp Akkurt
14.	.09.80	Mehmet Ali Kılıç
15.	.09.80	Halil Gündoğan
16.	27.09.80	Hüseyin Karakuş
17.	28.09.80	Ali İnan
18.	02.10.80	Ahmet H. Veziroğlu
19.	02.10.80	Hasan Dönmez
20.	02.10.80	Cavit Özer
21	04.10.80	Emin Alkan
22.	06.10.80	Mehmet Cizreli
23.	07.10.80	Hasan A. Özmen
24	12.10.80	Gülden Erdem
25.	14.10.80	Ekrem Ekşi
26.	18.10.80	Ahmet Karlangaç
27.	.10.80.	Cemil Kırbayır
28.	25.10.80	Metin Aksoy
29.	06.11.80	Fuat Gürbüz
30.	07.11.80	İlhan Erdost
31.	10.11.80	Cengiz Aksakal
32.	12.11.80	Ferudun Yılmaz
33.	14.11.80	Rüstem Gürsoy
34.	16.11.80	İbrahim Eski
35	19.11.80	Şükrü Gedik
36.	20.11.80	Süleyman Ölmez
37.	06.12.80	Mehmet Sani
38.	15.12.80	Ercan Koca
39.	16.12.80	Ali Ceylan
40.		Cengiz ...
41.	16.12.80	Behçet Dinlerer
42.	25.12.80	Mahmut Kaya
43.	27.12.80	Hasan ...
44.	29.12.80	Davut Elibolu
45.	29.12.80	Mehmet Dağ
46.	.12.80	Cafer Dağdoğan
47.	.12.80.	Nihat Arda
48.	.12.80	Munzur Geçgel
49.	. .81	Ensar Karahan
50.	01.01.81	Mustafa Şahin
51.	.01.81	Mehmet Emin Kutlu
52.	.01.81	Ahmet Uzun
53.	01.01.81	Zuhal Üner
53.	03.01.81	Bahadır Dumanlı
54.	03.01.81	Şerif Sar
55.	03.01.81	Hakan Mermeroğlu
56.	06.01.81	İlyas Güleç
57.	.01.81	Hasan Kılıç
58.	01.81	Kenan Gürsoy
59.	.01.81	Sinan Karaçalı
60.	16.01.81	Adil Yılmaz
61.	.02.81	Hayrettin Eren
62.	12.02.81	Cem ...
63.	12.02.81	Ömer Aydoğmuş
64.	13.02.81	Hulusi Talak
65.	25.02.81	Ünsal Beydoğan
66.	.02.81	Bedrettin Sinak
67.	.03.81	.Turan Sağlam
68.	.02.81	Sabri Kandemir
69.	.02.81	Remzi Yalvaç
70.	.02.81	Abdurrahman Gecen
71.	02.81	Ahmet Demir
72.	14.03.81	Osman Taştekin
73.	15.03.81	Şahin Dokuyucu
82.	16.03.81	Halil Uluğ
83.	16.03.81	Abdullah Paksoylu
84.	16.03.81	Mehmet Ali Erbay
85.	17.03.81	Cemil Kıpırdamaz
86.	20.03.81	Osman Karaduman
87.	30.03.81	Hasan Gazoğlu
88.	01.04.81	Şadiye Yavuz
89.	10.04.81	Nurettin Yedigöl
90.	23.04.81	Ahmet Sakın
91.	04.81	Necip Kutlu
92.	.05.81	Selim Martin
93.	.05.81	Gürsel Teke
94.	12.05.81	Hasan H. Damar
95.	04.06.81	Özalp Önen
96.	14.06.81	Mehmet Gümüş
97.	06.81	Hasan Akar
98.	.27.07.81	Yakup Göktaş
99.	.08.81	Aynur ...
100.	21.08.81	Bayram Kocabaş
101.	21.08.81	Mehmet Yıldız
102.	20.09.81	Mehmet Ceren
103.	26.10.81	Ataman İnce
104.	.10.81	Metin Sertbulut
105.	.01.82.	Abdurrahman Aksoy
106.	.01.82	Süleyman Cihan
107.	02.82	Süleyman Şeker
108.	05.03.82	İsa ...
109.	06.03.82	Haydar Sönmez
110.	.03.82	Vakkas Doğru
111.	.03.82	Aziz Ağaç
112.	10.03.82	Ahmet Erdoğdu
113.	. .82	Fehmi Özaslan
114.	21.03.82	Mazlum Doğan
115.	02.03.82	Önder Demirkol
116.	21.03.82	Tahir Şahin
117.	21.03.82	Cemal Kılıç
118	21.03.82	Ferhat Kurtan
119	21.03.82	Necmi Öner
110.	21.03.82	Bedri Can
111.	21.03.82	Eşref Milli
112	21.03.82	Mahmut Zengin
113	21.03.82	Ali Eraslan
114	21.03.82	Asker Demir
115.	21.03.82	Garabet Demirci
116.	21.03.82	Cemal Zengin
117.	21.03.82	Mehmet Direkci
118.	21.03.82	Ali Erekli
119	21.03.82	Şaban ...
120.	21.03.82	Mehmet Ali ...
121.	.07.82	Sevim Akbaş
122.	15.07.82	Coşkun Altun
123.	20.07.82	Abdülkadir Kaya
124.	20.07.82	Şehmuz Babuş
125.	08.09.82	Kemal Pir

TARTIŞMA AÇIYORUZ

Bütün anti-faşist örgüt kuruluş ve kişilere çağrı

Bilindiği gibi, 12 Eylül Askeri-Faşist Darbesi, ülkemizde her alanda önemli değişikliklere neden olmuştur.

Bütün anti-faşist güçlerin darbeden sonra ağır yaralar almış olması nedeniyle, devrimci-demokratik muhalefet, taşıdığı büyük potansiyele rağmen örgütsüzlük ve dağınıklık içerisine düşmüştür.

Bu durumun aşılması yönünde tüm ilerici, demokrat, devrimci örgüt, kuruluş ve kişilerin çaba harcamayı bir görev olarak kabul ettiği ve bu doğrultuda bazı adımlar attığı inancındayız.

Bu inançla ve bu çabalara katkıda bulunabilmek amacı ile tüm anti-faşist örgüt, kuruluş ve kişilere 12 eylül öncesinin ve sonrasının bir değerlendirmesini yapmaları için sayfalarımızı açmış bulunmaktayız.

Tartışmaların aşağıdaki sorular çerçevesinde ve halklarımızın aydınlık geleceğine hizmet edecek bir olgunlukta olması en büyük dileğimizdir.

SORULAR:

1)a- 12 Eylül 1980 darbesine nasıl gelindi?

b- Faşist darbenin başarılı olmasında solun izlediği politikaların rolü olmuş mudur? Ol muşsa, sizce bunlar nelerdir ?

c- 12 Eylül öncesinde işçi sınıfının ve anti-faşist halk güçlerinin birliği sizce hangi nedenlerle sağlanamamıştır ?

2) 12 Eylül sonrasında, devrimci-demokratik Halk Hareketinin karşı karşıya kaldığı sorunların ve olumsuzlukların ortaya çıkışında, hareketinizin, örgütünüzün ya da kişisel tavrınızın da belli bir sorumluluğu olduğu kanısında mısınız?

3) a- Bugün ülkemizde yaşanan olaylar ve gelişmeler karşısında görevlerimiz ve hedeflerimiz neler olmalıdır ?

b- Solun birliğinin sağlanması yolunda (Partileşme ve cepheleşme konularında) neler düşünüyorsunuz ?.

Gazetemizin ayda bir çıkması ve daha başka önemli yayın görevleri de bulunması nedeniyle yanıtların siyasal örgüt ve guruplarda iki daktilo aralığı ile en fazla 4 sayfa, kişilerde ise iki sayfayı geçmemesini dileriz. Böylece bir sayıda bir kaç yanıtı birden yayınlama olanağını bulmuş olacağımızdan hem tartışmaya katılanlara hem de okuyucularımıza karşı görevlerimizi yerine getirmiş olacağız.

Bize ulaşan yanıtlar, önce örgüt sonra da kişi adları alfabetik sırasına göre 10. sayımızdan itibaren yayınlanacaktır.

Dostça selamlarımızla,
DEMOKRAT TÜRKİYE

Not:
Yukarıdaki sorular:
a) Siyasal örgüt, gurup ve hareket başkan ve yöneticilerine
b) Siyasal örgüt ve gurup dışında kalmış yazar, sanatçı, bilim adamı ve demokrat kişilere
sorulmuştur.

Çatışmalarda katledilen yurtseverler

12 Eylülden sonra cunta kuvvetlerinin düzenlediği operasyonlar sırasında vurularak öldürülen yurtsever ve devrimci sayısının 593 olduğu saptanmıştır. Bu sayı ve liste, resmi açıklamalardan, gazete haberlerinden ve Demokrat Türkiye'nin kendi kaynaklarından derlenmiştir. "İki sol görüşlü", "26 sol görüşlü" şeklinde verdiğimiz olaylar ise Sıkıyönetim Komutanlıkları tarafından isim verilmeden yapılan resmi açıklamalara dayanmaktadır.

14.09.80	Selim Polat
14.9.80	Erdoğan Pulat
18.9.80	5 Sol Görüşlü
22.9.80	Cumhur İlyasoğlu
22.09.80	Hasan İnce
23.09.80	Bir sol görüşlü
24.09.80	Göksel Çavuşlu
24.09.80	Ergil Dinç
26.09.80	Feridun Aydın
26.09.80	Aydın Yalçınkaya
26.09.80	Mehmet Kulu
26.09.80	Vedat Özdemir
26.09.80	Ferhat Gök
26.09.80	Kemal Uğurlu
26.09.80	Şahin Yılmaz
27.09.80	İsmail Akkaya
28.09.80	Süleyman Direk
28.09.80	Nurettin Dönmez
28.09.80	Osman Yoldaşcan
28.09.80	Haydar Aydın
28.09.80	Bir Sol Görüşlü
01.10.80	Hasan Bozdağ
01.10.80	Yusuf Kahraman
04.10.80	Mehmet Cizreli
05.10.80	Bayram Ak
05.10.80	Alaaddin Karakoç
09.10.80	Veli Doğan
09.10.80	İsmail Demir
13.10.80	Nabi Durmaz Öncü
13.10.80	Dört Sol Görüşlü
15.10.80	Hüseyin Kasap
18.10.80	Sami Düvenci
18.10.80	Tevfik Savcan
22.10.80	Ahmet Yüksel
23.10.80	Ali Ekber Acar
25.10.80	Alaaddin Bölükbaşı
25.10.80	İsmail Damar
25.10.80	İdris Aktaş
25.10.80	Dört Sol Görüşlü
30.10.80	Hüseyin Gelincik
30.10.80	Bozan Alan
30.10.80	Hasan Ertaş
31.10.80	Şener Yazar
31.10.80	Özbir Aras
.10.80	Mine Bademli
01.11.80	Adnan Mungan
01.11.80	Hasan Dikkaya
02.11.80	Tevfik İzci
02.11.80	Sadi Ekiz
03.11.80	Fevziye Ertaş
05.15.80	Abdurrahman Çetin
11.11.80	Salih Tan
13.11.80	Necmettin Kırkaya
16.11.80	Bir Sol Görüşlü
16.11.80	Kemal Özdemir
16.11.80	Ayşe Makar
20.11.80	Şadan Belli
25.11.80	Tevfik Karataş
.11.80	Erkan Uzuneminağaoğlu
.11.80	Taner Uzun
03.12.80	Bayram Lafçı
03.12.80	Adem Özer
09.12.80	Turan Köse
15.12.80	Ali İhsan Özer
25.12.80	Yaşar Okçuoğlu
.01.81	İstanbul'da 5 kişi
01.81	Veli Eskili
26.02.81	Zekeriya Aydemir
15.03.81	Battal Evsen
17.03.81	Mehmet Yıldırım
17.03.81	Cemalettin Düvenci
17.03.81	Selahattin Gözütok
17.03.81	Nihat Kuran
18.03.81	Besey Anus
19.03.81	Abdullah Gündoğulu
19.03.81	Ali Cinkılıç
19.03.81	Salman Cengiz
19.03.81	İbrahim Çelik
22.03.81	Soner İlhan
23.03.81	Yaşar Akbaba
26.03.81	26 Sol Görüşlü
27.01.81	Bir Sol Görüşlü
08.04.81	Selçuk Küçükçiftçi
08.04.81	S.Mehmet Yüce
16.04.81	Bir Sol Görüşlü
19.04.81	Resul Yüksel
22.04.81	İki Sol Görüşlü
23.04.81	Bir Sol Görüşlü
26.04.81	Kenan Aydın
01.05.81	Mustafa Işık
03.05.81	Ramazan Korkmaz
05.05.81	Mehmet Gökçe
12.05.81	İki sol Görüşlü
14.05.81	Hüseyin Erol
15.05.81	Beş Sol Görüşlü
17.05.81	Rasim Aydoğan
17.05.81	Serhat Aydın
17.05.81	Halis Aydın
20.05.81	Abdullah Gözalan
20.05.81	Nurettin Adıgüzel
22.05.81	Haydar Çakmak
23.05.81	Ahmet Yavuz
23.05.81	Şükrü Sever
24.05.81	Bir Sol Görüşlü
01.06.81	Süleyman Aydemir
05.06.81	Muharrem Onur
10.06.81	Tamer Arda
10.06.81	Atilla Ermutlu
10.06.81	Doğan Özzümrüt
10.06.81	Ercan Yurtbilir
17.06.81	Arif Tuğran
19.06.81	Mehmet Gümüş
19.06.81	Zeki Subaşı
19.06.81	Alaaddin Mürseza
19.06.81	Asım Keser
19.06.81	Hasan...
19.06.81	Bir Sol Görüşlü
28.06.81	Muharrem Aydın
21.07.81	Feridun Ayçiçek
25.07.81	Kenan Budak
.07.81	Fahri Dede
07.08.81	Orhan Gülcan
16.08.81	Mehmet Güvercin
17.08.81	Baki Kahraman
18.08.81	Dört Sol Görüşlü
24.08.81	Zeki Yıldız
09.09.81	Bir Sol Görüşlü
17.09.81	Bir Sol Görüşlü
17.09.81	İbrahim T.Cerir
19.09.81	Bir Sol Görüşlü
23.09.81	İki Sol Görüşlü
23.09.81	R.Karaeker
20.10.81	Mustafa Sevil
22.10.81	Alaaddin Demirci
25.10.81	N.Kocagöbek
26.10.81	Recep Sarıaslan
06.11.81	Sedat ...
11.11.81	İki Sol Görüşlü
04.12.81	Cebrail Dinç
07.12.81	Emin Atala
08.12.81	V.Uyar
08.12.81	E.Tekin
10.12.81	Halil İbrik
12.12.81	Murat Yüksel
14.01.82	Neşet Ateş
14.01.82	Fevzi Ateş
15.01.82	İsmail Avcı
18.01.82	Yavuz Örbük
18.01.82	Recep Aktuğ
05.03.82	Gökalp çiftçioğlu
01.05.82	Bahar Yıldız
01.05.82	Yusuf Zor
15.07.82	Hasan Gök
.07.82	Tuncer Önçeken
07.82	Üç Sol Görüşlü
07.82	Metin ...

Avukat Niyazi Demircan

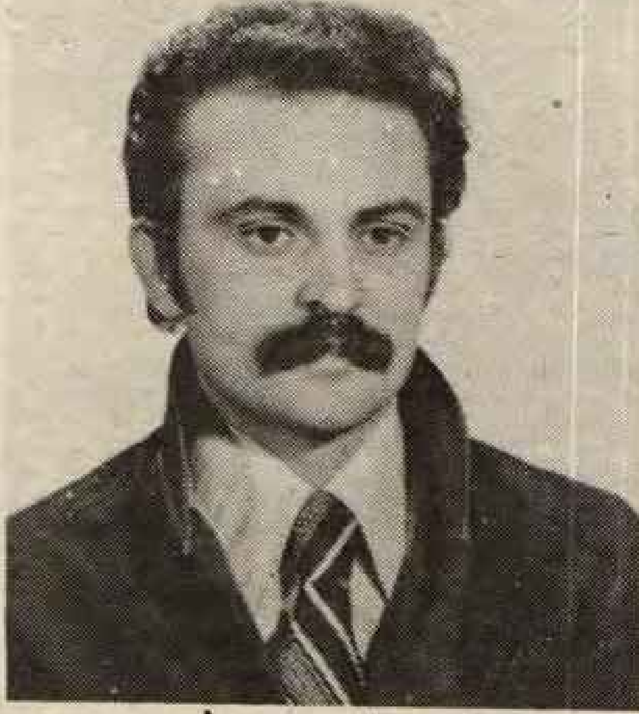
Cuntanın Anayasası halkımız için bir boyunduruk

Anayasa insanların ve sosyal grupların bir arada yaşamalarını ilkelerini belirler.

Kanunlar Anayasa'ya, Anayasa'lar da İNSAN HAKLARI EVRENSEL BEYANNAMELERİNE uygun olmalıdır.

İnsan hakları baş hukuktur ve insanlığın ortak malıdır.

Demokrasiyi oluşturan ve niteleyen baş kurum İNSAN HAKLARIDIR. Anayasa'larda baş hukuk olan insan haklarına bağlı ve dayalı olmalıdır.

DEMOKRASİNİN BAZI TEMEL KURALLARI VE TÜRKİYE'DEKİ DURUM:

Burjuva demokrasilerinde:

Egemenlik halka ait olmalıdır. Bugün Türkiye'de egemenlik orduya ait olmuştur.

Demokrasilerde kanunların üstünlüğü sağlanmalıdır. Bugün Türkiye'de askerliğin üstünlüğü sağlanmıştır.

Kişisel özgürlük ve girişim zedelenmemelidir. Türkiye'de bugün genel düşünce, eylem ve kişisel özgürlükler tamamen yok edilmiştir. Kararlar çoğunluk kararı ya da tercihi şeklinde olmalıdır. Bugün Türkiye'de kararları beş kişilik bir azınlık almaktadır. Temel hak ve özgürlükler demokrasinin vazgeçilmez koşuludur. Ama ülkemiz Türkiye'de temel hak ve özgürlüklerin kırıntısı dahi yok edilmiştir. Yasama yürütme güçleri ayrılmalıdır. Bütün güçler son tahlilde tek elde toplanmıştır.

DEMOKRASİ; HALKIN KURDUĞU BİR REJİMDİR

Dünyadaki gerçek Demokrasileri halklar zorlu mücadelelerle kurmuş0lardır. Türkiye'de ordunun her on senede bir müdahale ederek getirdiği rejim demokrasi olabilir mi?

Demokrasi çoğunluğun iradesinin hakim olduğu bir rejimdir. Azınlığın iradesinin hakim olduğu, daha doğrusu beş kişinin iradesinin hakim olduğu bir rejim demokratik bir rejim olabilir mi?

DEMOKRASİ YASAKLAMALARLA DEĞİL SEBESTLİKLERLE KURULUR
HER TÜRLÜ DEMOKRATİK HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİN BİR YANA İTİLDİĞİ; DEMOKRATİK TÜM KURULUŞ VE KURUMLARIN YASAKLANDIĞI BİR ORTAMDA DEMOKRASİ OLUŞABİLİR Mİ?

Çoğunluğa dayanarak yönetime gelmek Demokrasi için yetmez. Herşeyden önce bu çoğunluğun hangi koşullar altında sağlandığı önemlidir. Bu nedenle halkın çoğunluğunun özgür iradesi ile kararlarını vermiş olması gerekir.

Bugünkü anayasa halk oylamasıyla kabul edilse bile bu anayasanın gerçekten demokratik olduğunu kanıtlar mı?

Kısıtlı demokratik hakları da yıkarak iş başına gelenler demokrasinin kurulmasının garantörcüsü olabilir mi? Geçmişte halkın düşünce ve istekleri ekonomik yapının önüne geçmiştir. Bu anayasa bize lükstür diye müdahale ederek halkın mücadelesini engellemede en önemli kurum olduğunu hepimize ispatlayan bir kurumun demokrasinin koruyucusu olduğu söylenebilir mi? Üstelik demokrasinin koruyucusu yasalarda, anayasalarda güzel demokratik cümlelerin yer alması değildir. Demokrasinin gerçek koruyucu garantisi, demokrasi düşmanı sınıf ve örgütlere karşı halk, sınıf ve tabakalrının örgütlenme düzeyi ve haklarının her geri alınma zorbalığına karşı dişe diş mücadele etme gücü ve bilincidir.

Bir anayasanın demokratik olabilmesi için herşeyden önce insanların yaşama ve düşünce özgürlüğü en başta güvence altına alınmalıdır. Düşündüğünü söyleyen insanların ipe çekilebileceğini temel yasa olarak getiren ve siyasi düşüncenin affedilmez bir düşünce olduğunu söyleyen bir anayasa demokrasinin kurucusu olabilir mi? Demokratik anayasalarda bugün düşünce suçu yoktur. Düşünceyi cezalandırmak önemli ölçülerde yasalardan çıkartılmıştır. Örneğin Fransız cumhuriyeti anayasasında, Federal Almanya anayasasında ve Kuzey Avrupa'daki birçok ülkelerde düşünce suç sayılmamaktadır. Bir bilim adamını uluslararası bir kuruluşa yazdığı bir mektuptan dolayı on yıl ceza verildiği ülkelerde düşünce özgürlüğünden söz edilebilir mi? Düşünceyi açıklamanın zor ve tehlikeli, hatta ağır suç olduğu ülkelerde bilim ve yükselme sağlanabilir mi? Toplanma, hak aramanın zorlaştığı ülkelerde hakkın adaletin gerçekleşebileceği düşünülebilir mi? Jandarmanın, polisin keyfi adam öldürmesinin ceza görmediği bir ülkede hayat hakkının olduğu söylenebilir mi?

Demokrasi gerçek anlamda barikatlarda kazanılır ve barikatlarda kaybedilir. Geçmişte batı ülkelerinde feodalizme karşı halkın demokrasi mücadelesi halkın kurduğu barikatlarda kazanıldı. (1789 büyük burjuva devrimi Amerikan iç savaşları, 1905 sovyet burjuva devrimi.) İspanya iç savaşında olduğu gibi de yine gerçek anlamda demokrasi barikatlarda kaybedilmiştir.

BU ANAYASA TASARISI YASALLAŞIRSA NE OLACAK

Tüm demokratik hak ve özgürlükleri ortadan kaldıracak. Yasama, yargı ve yürütme yetkisi tek elde toplanacak. Göstermelik bir parlamento oluşacak. Parlamento'ya faşistlerin dışında kimsenin girmesine olanak tanınmayacak. Parlamento'dan faşist generallerin söyledikleri dışında bir şey çıkmayacak. Çıkan kanunlar generallerin dediklerinin hukuki kılıfı olacak. Başta işçiler olmak üzere öğretmenlerin, memurların, diğer emekçi kitlelerin, köylülerin, gençlerin kendi ekonomik ve demokratik istemleri doğrultusunda örgütlenmeleri ve mücadele etmeleri mümkün olmayacak. Faşist generallerin Emperyalizme, NATO'ya bağlılık, ırkcı, şoven ideolojileri dışında düşünce savunulmayacak. Savunulan bütün düşünceler "Vatan ve milletin bölünmezliği ve bütünlüğüne aykırı" görülerek suç sayılacaktır.

Yürüyüş, gösteri yapmak olanaksız hale gelecek. İlerici düşünceler doğrultusunda yayın, hatta ekonomik durumun iyi olmadığını söylemek suç sayılacak. Faşist hükümetlerin hiç bir karar ve eylemi yargı denetimine tabi tutulmayacak.

Anayasa mahkemesi dahi kanunları denetliyemiyecek.

Kısacası CUNTA'nın Anayasası: Askeri faşist diktatörlüğün sürekli kılınması ve hukukileştirilmesinden başka bir şey değildir. Patronlar, ağalar, serbest olacak, halkımız, emekçiler de zulüm altında olacak. Faşist diktatörlük ve Emperyalist kölelik boyunduruğu, demokrasi kisvesi altında daha da perçinleşecektir. Cunta faşist Anayasayı sözde halk oyuna sunarak silahların zoru ile zoraki EVET dedirterek, halkın anayasayı kabul ettiği yolunda propaganda yapacaktır.

Cuntanın bu hesaplarının tutup tutmayacağını halkımızın mücadelesi belirleyecek, zaman gösterecektir.

Kısa sürede olmasa bile, giderekten ülkemizdeki devrimci hareket çocukluk döneminden kurtulacak, gürbüzleşecektir. İşçi sınıfı adaleli kollarını,, balyoz yumruklarını kaldırdığı zaman, Faşist cuntanın tankları da, topları da sökmeyecektir. Çünkü, dünyada en güçlü silahlar, hızlı tanklar ağır topları değildir.

Dünyada en güçlü silahlar, örgütleri etrafında sıkıca kenetlenmiş KİTLELERDİR...! •

MAHKEMELER

İZMİR TKP/ML-TİKKO DAVASINDA 30 MAHKUMİYET VERİLDİ

İzmir Mektep Mahallesindeki Kültür ve Dayanışma Derneği çatısı altında illegal örgütlenmeye gittikleri iddiasıyla haklarında dava açılan 46 sanıktan 30'u çeşitli hapis cezalarına çarptırıldı.

TKP/ML-TİKKO örgütüne üye oldukları ileri sürülen sanıklardan 16'sı beraat etti.

Çeşitli hapis cezalarına çarptırılan sanıkların isimleri ve mahkum oldukları hapis cezaları şöyle:

Atilla Kara 15 yı, Yüksel Kuru 10 yıl, Abdullah Kara, Kenan Aydemir 3'er yıl 4'er ay, Ömer Topçu, Elbeyi Yeşiloğlu, Nurettin Bayır, Nergis Nizam 6'şar yıl, İbrahim Karatepe, Kamer Akbuğday, Ağa Ferit Acar, Osman Topçu, Gülistan Özdemir, Necmettin Yalçınkaya, Zeynel Göktaş, İlhan Çetin, İsmet Tosun, N.Uğur Sülün, Turan Çatal, İnce Aygün, Yılmaz Şen, Hakan Özden, Zehra Emre, İlhan Kalmaz, Hasan Çetinkaya, Haydar Şen 5'er yıl, Sabahattin Kepenek, Nejat Akkoç 5'er yıl 8 ay, Mediha Kanık, Orhan Şahin 4'er yıl 4 ay.

GÖLCÜK DONANMA VE SIKIYÖNETİM KOMUTANLIĞI ASKERİ MAHKEMESİNDE SÜREN 18 SANIKLI DAVA SONUÇLANDI

"Devrimci Yol" ve "Halkın Kurtuluşu" örgütlerine üye olmak, kominizm propagandası yapmak, afiş asmak, patlayıcı madde bulundurmakla suçlanan 18 sanıktan 13'ü beraat etti. Diğer 5 sanık çeşitli ağır hapis cezalarına çarptırıldılar.

Sanıklardan Erkan Çetin 16 yıl, İlhan Ertaş 6 yıl iki ay, Emine Emül 9 yıl 4 ay, Uğur Akbal 8 yıl 10 ay, Murat Gül 9 yıl 4 ay, Suat Şensözen 5 yıl 3 ay hapse mahkum edildiler.

HALKIN DEVRİMCİ ÖNCÜLERİ DAVASI SÜRÜYOR

98 sanıklı **Halkın Devrimci Öncüleri** davasina İstanbul 3 Numaralı Askeri Mahkemesinde devam edildi. Dava tanıkların dinlenmesi ve kanıtların tartışılması aşamasında. 27 ağustos 1982 günü yapılan duruşmada söz alan savunma avukatlarından **Nebi Barlas** ve **Ali Rıza Dizdar** dosyadaki belgelerin sanıklara verilmesini istediler. Dizdar savunmaya yönelik olduğunu belirttiği istekleri dogrultusunda yasalardan örnekler verdi. Görüşü sorulan askeri savcı ise "**yasalarda sanıklara dava dosyasının evrak suretlerinin verilmesi gerektiği yolunda**" herhangi bir hüküm bulunmadığını belittikten sonra ilgili belge fotokopilerinin sanıklara verilmesinde sakınca görmediğini söyledi.

AYDIN DEVRİMCİ YOL DAVASI SONUÇLANDI

44 sanıklı Aydın Devrimci Yol davası 2 Eylül 1982 günü sonuçlandı.9 sanık mahkum oldu,35 sanık beraat etti.

Aydın ve yöresinde 12 eylül'den önce Devrimci Yol örgütü doğrultusunda çalışmalarda bulundukları iddiasıyla yargılanan44sanık hakkında İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri mahkemesi'nde açılan davada sanıklar son savunmalarını yaptılar.

Sanıklar,suçsuz olduklarını ve dosyada bulunan bazı tutanakların,poliste baskı altında alındığını söyleyerek beraatlerini istediler.

Mahkeme heyeti, sanıklardan Gürses Colakoğlu,Orhan Özdamar ve Güneş Atabay'ı 5' er yıl 20 şer gün,Nihat Öztürk,Fikret Sarıaydın ,Mehmet Arabacı,Mehmet Cevdet Ulusoy,Aykut Ertürk ve Mustafa Aybar'ı 5'er yıl 6'şar ay 20'şer gün ağır hapse mahkum etti. Aynı davada sanık olarak yargılanan 35 sanığında delil yetersizliğinden beraatine karar verildi.

ADANA'DA ÇEŞİLİ EYLEMLERDE BULUNMAKTAN 13 KİŞİ HAPSE MAHKUM OLDU

Adana'da 1980 Eylül'ünde, duvarlara yazı yazmak,afiş yapıştırmak,sahte kimlik kullanmak suçlarından yargılanan 13 kişi çeşitli hapis cezalarına çarptırıldı.

Adana Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Askeri Mahkemesinde yargılanan sanıklara şu cezalar verildi:Sıdıka **Erer, Muammer Gelen, Mustafa Gür** ve **Muhittin İliç'** e5 er yıl hapis. **Yılmaz Arıkan'** a 6 yıl 5 ay 10 gün hapis, **Ahmet Mert, Handan Yeter** ve **Abdulldh Yurttal'** a 2 şer yıl 6 şar ay hapis, **Kazım Gülat** ve **Şükrü Oğz'** a 3 er yıl, **Zamir Gök'**e 4 yıl ,4 ay , **Candan Yeter'** e 3 yıl 4 ay hapis.

DEVRİMCİ SOL TARAFTARI İKİ KİŞİ ÇEŞİTLİ HAPİS CEZALARINA ÇARPTIRILDI

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Numaralı Askeri Mahkemesinde yargılanan 6 kişiden 4'ü beraat etti. **Devrimci Sol** adlı örgüte üye olmakla suçlanan sanıklardan **Mimar Şerif Yalçın** 10 yıl 4 ay, **Erhan Başkurt** 6 yıl 8 ay hapse mahkum edildi.

ANKARA TKP DAVASINDA AVUKATLAR TÜM SANIKLARIN SALIVERİLMELERİNİ İSTEDİLER

Ankara **TKP** davası sanıklarını yargılanmalarına Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemede 20 Ağustos 1982 günü devam edildi. Duruşmada, savunma avukatlarından Metin Şekercioğlu ve Muzaffer Özbayrak mahkemeye bir dilekçe sundular. Tüm sanıkların salıverilmesi istenen dilekçede şöyle deniyor: **Tüm müvekkillerimizin mahkum olacaklarını varsaysak bile sizlerin yetkisi dışında olduğunu söylediğiniz Mamak tutukevinin hergün dile getirilen koşullarında bu cezayı peşinen çekmelerini önlemek mahkemenin yüceliğnden beklediğimiz, yetkisi içindeki kararlardır. Tutukluluk ceza değildir. Hele müvekkillerimizin gözlerimizin önüne serdiği şekilde bir ceza hiç değildir."**

50 MİLYONLUK 150 Bİ KİTABA EL KONDU

Bilim ve Sosyalizm Yayınları'nın yaklaşık 50 milyon lira değerindeki 150 bin kitabına Ankara Sikiyönetim Komutanlığınca el kondu.Kamyonlara doldurulan kitaplar emniyete götürüldü.

Bilim ve Sosyalizm Yayınlaı'ndan çıkan 16 kitap bundan birsüre önce komutanlık emriyle toplatılmıştı.Yayınevi sahibi Süleyman Ege'nin vekili avukat Halit Çelenk uygulamanın usulsüz olduğunu belirterek; bu kitapların 15'inin sıkıyönetim ilanından çok önce yayınlandığının, sonuncu kitabın ise Ankara sıkıyönetim komutanlığı 2 numaralı askeri mahkemesinde yargılanarak beraat ettiğini anlattı.

Sıkıyönetım komutanlığının daha önce yayınevinin 16 kitabr için yasadışı kararı verilmişti.Bu karara yapılan itiraz henüz sonuçlanmadan bu kez yayınevinin bütün kitaplarına el kondu.

DHKD VE DDKD DAVALARI BAŞLADI

Devrimci Halk Kültür Derneği DHKD)Devrimci Demokratik Kültür Derneği(DDKD) üyesi oldukları öne sürülen 75 sanık hakkında Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı 1 nolu askeri mahkemesinde dava açıldı.Sanıklardan 41'i tutuklu olarak yargılanıyor.

Askeri Savcılıkça hazırlanan iddianemede sanıkların"Türkiye topraklarının bir bölümünü ayırıp komünist bir Kürt devleti kurmak amacıyla gizli ittifak kurmak,silahlı çatışmaya girmek,yaralamak ve yasak yayın bulundurmak" suçlarından TCK'nın 171/1 maddesine göre cezalandırılmaları isteniyor.Sanıklar ayrıcaTurkiye Kürdistanı Sosyalist Partisi(TKSP) ve Kürdistan Işçi partisi(KİP)'in legal yan kuruluşlarına üye olmakla suçlanıyorlar.

Barış Derneği Davasında 4 Avukat duruşmadan çıkarıldı

Tüm avukatlar ve dinleyiciler duruşma salonunu terkettiler

Barış Derneği Davasının 2 Eylül 1982 günü yapılan duruşmasında avukatlarla mahkeme heyeti arasında tartışma çıktı. Dört avukat salondan çıkarıldı. Bunun üzerine diğer avukatlar ve dinleyiciler duruşma salonunu terkettiler. Bir önceki celsede, duruşma hakimi Binbaşı Atilla Ülkü hakkında verilen **"reddi hakim"** istemi ise, **duruşmada savaş hali hükümleri uygulandığı** gerekçesiyle usuden reddedildi.

Barış Derneğinin sabahki celsesi başladığında, bir önceki duruşmada reddi istenen Hakim Binbaşı Atilla Ülkü'nün duruşma yargıcı olarak yer aldığı görüldü. Yargıç yoklamaya geçmeden önce avukat **Turgan Arınır** söz isteyerek bir dilekçesinin olduğunu bildirdi. Yoklama yapılmadığ gerekçesiyle bu dilekçe alınmadı ve sanıkların yoklamasına geçildi. Avukat yoklamasına sıra geldiğinde **avukat Rasim Öz** hukuken duruşmanın başlamadığını söyleyerek adını veremeyeceğini bildirdi. Bunun üzerine **avukat Rasim Öz**, inzibatlar tarafından salondan çıkarıldı. Daha sonra sırayla kimlikleri belirlenen sanık avukatları yasaya göre reddedilmiş yargıcın duruşmayı açamıyacağını, duruşmanın hukuken başlamadığını, yoklamanında geçerli olmadığını belirttiler ve sadece sorulduğu için adlarını vermeyi kabul ettiklerini bildirdiler. **Avukat Yalçın Öztürk** aynı nedenlerle ad vermeyince salondan çıkarıldı. **Avukat Metin Aktan** ise duruşmayı terketti. Mahkeme heyeti daha sonra "reddi hakim" isteminin, "duruşmada savaş hali hükümlerini uygulandığı" gerekçesiyle reddedilmesine karar verdi.

Öğleden sonraki oturumda ise, sanık **Orhan Apaydın** tahliye istemi konusunda konuşurken, duruşma yargıcı Atilla Ülkü, **avukat Çetin Özek** ve Turgut Kazan'ı konuştukları ve mahkeme inzibatını bozdukları gerekçesiyle uyardı ve ayrı ayrı oturmalarını istedi. **Kazan ve Özek** mahkemenin huzurunu bozmak gibi bir amaçları olmadığını uyarıyı kabul ettiklerini ancak oturacakları yeri kendilerinin seçebileceklerini belittiler. Hangi yasaya dayanarak mahkemenin bu kararı verdiğini sordular. Karşılıklı israr sürünce mahkeme başkanı, avukatların salon dışına çıkartılmasını emretti. Bunu üzerine **avukat Çetin Özek** inzibatlar tarafından, kolundan tutularak salon dışına çıkarıldı. Hemen ardından ise, öteki avukatlar salonu terketmeye başladılar. Aynı anda, dinleyici bölümünde bulunan sanık yakınları da salonu terkettiler. •

DİSK Genel Başkan Vekili Güven:

"İfadem ağır işkence altında alındı"

DİSK Davasının , 18 Ağustos tarihinde yapılan duruşmasında, **Genel Başkan Vekili Rıza Güven**'in sorgusuna devam edildi. Güven ağır işkence altında alındığını belittiği polis ifadelerini reddetti.

13 Kasım-6 Aralık tarihleri arasında yer alan polis ifadelerini "**11 gün aç susuz uykusuz, bir çelik iskemlede oturtularak insanlık dışı işkenceler sonunda bana gözlerim bağlı olarak imzalatılan, ne olduğunu bilmediğim belgeler**" olarak niteleyen Rıza Güven sorgusunda şunları söyledi.

"Cebir, tazyik ve işkence altında... durmadan sorulara cevap vedim. Ancak verdiklerimi değil, istediklerini yazdılar. Gözü kapalı imzalattılar. Gördüğüm işkenceleri tutuklama mahkemesi hakimine verdiğim 7 sayfalık dilekçemde belirtmiştim. Ancak avukatlarımdan dosyamda mevcut olmadığını öğrendim. Sorgu denilen belgeleri kabul etmiyorum."

Rıza Güven daha sonra, dosyada bulunmayan, gördüğü işkencelere ilişkin dilekçenin tutuklama için verilen kararın 13. sayfasında kayıtlı bulunduğunu, ancak dosyada bulunmadığını belitti. Savcılık soruşturmasının tutuklama kararından sonra olduğunu ve işkence altında alındığını, tutuklama kararında belirtilen ifadelerin delil olarak alınarak iddianame düzenlenmesinin yasa dışı olduğunu söyledi.

Sorgusunun bundan sonraki bölümünde 141.ve 142. maddelerin sürekli tek yanlı uygulandığını belirten Güven DİSK'in parti olmadığını söyledi ve TARİŞ olaylarıyla ilgili suçlamaları reddetti.

Diyarbakır Cezaevinde yeni katliam

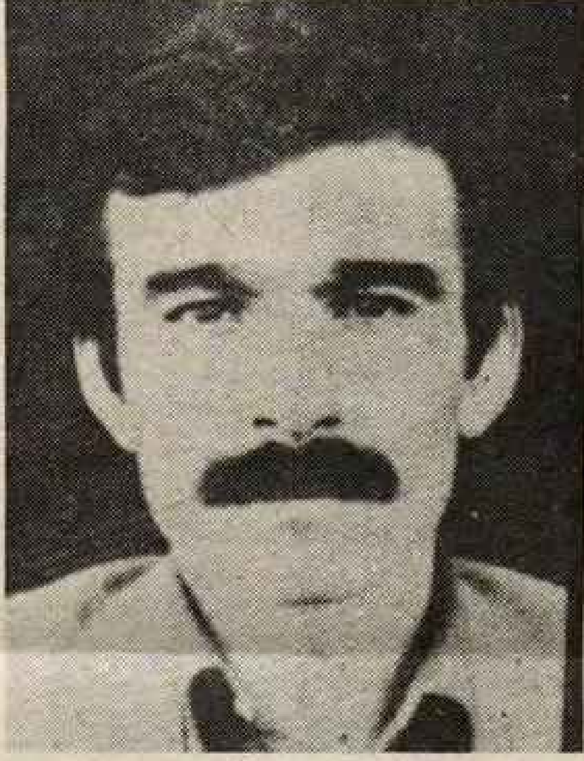
Kemal Pir işkence ile öldürüldü üç tutuklu komada

Diyarbakır Cezaevinde açlık grevi yapan devrimci tutuklulara işkence yapılıyor. Bir kişi işkencede öldürüldü, üç kişi komada. Tutuklulara işkence yapılıyor diye rapor veren bir doktor Sıkıyönetim Kuvvetleri tarafından evinde öldürüldü.

Diyarbakır Cezaevindeki baskı ve işkenceleri protesto amacıyla 15 Temmuzda açlık grevine başlayan devrimci tutuklulardan **Kemal Pir, işkenceyle katledildi.** Ailesine cesedi 9 Eylülde teslim edilen Kemal Pir'in 8 Eylül günü hastaneye koma halinde getirildiği öğrenildi. Grevdeki tutuklulardan **Mehmet Hayri Durmuş, Mustafa Karasu** ve **Bedrettin Kavak**'ın da koma halinde hastaneye kaldırıldığı bildirildi.

Kemal Pir ve PKK Davasından yargılanan 40 yurtsever tutuklu, 21 Martta Diyarbakır Askeri Cezaevinde faşist yönetim tarafından girişilen katliamı ve işkenceleri protesto için açlık grevine başlamışlardı. Alınan bilgilere göre, cezaevi yönetimi, açlık grevinin dışarıya yansımaması ve tutukluların direnişten vazgeçmesi için Kemal Pir ve arkadaşlarına yapılan işkenceleri daha da ağırlaştırdı. Buna karşın tutuklular direnişten vazgeçmediler. İşkencelerin yoğunlaşması ve baskıların artması üzerine ölüm orucuna dönüşen direnişte PKK Merkez Komite üyelerinden Kemal Pir hayatını kaybetti. Cezaevi yönetiminin Kemal Pir ve arkadaşlarına tıbbi müdahale yaptırmadığı ve planlı bir biçimde ölüme terkettiği öğrenildi.

Kemal Pir'in ölümünün cezaevinde duyulması üzerine özellikle kadınlar koğuşunda ve öteki tüm koğuşlarda protestoların başladığı, tutukluların ağır şekilde saldırıya uğradığı öğrenildi. Olayla ilgili ayrıntılı bir bilgi henüz alınamadı. Ancak çok sayıda tutuklunun yaralı olabileceği sanılıyor.

Kemal Pir

Öte yandan koma halinde hastaneye getirilen **Mehmet Hayri Durmuş, Mustafa Karasu** ve **Bedrettin Kavak** adlarındaki yurtseverlerin de her an ölebilecekleri, kendilerine cezaevinde ve hastanede tıbbi müdahalenin yapılmadığı öğrenildi. Hastanede, 7 tutuklunun daha koma halinde olduğu saptandı. Hastaneye kaldırılan tutuklulardan adları öğrenilebilenler şunlar: **Fuat Çavgun, İzzettin Aktaş, Fevzi Yetkin, Ali Haydar Yetkin, Selahattin Tekinalp, Hamza Tekeş, Müslim Ay.**

Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde, koma halindeki tutukluların kurtarılması için, ilerici demokrat kişi ve kuruluşların MGK'ne ve Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanına telgraflar çektikleri öğrenildi.

İŞKENCE RAPORU VEREN DOKTOR EVİNDE ÖLDÜRÜLDÜ

Diyarbakır Cezaevinde işkence gören tutuklulara rapor veren devlet hastanesi doktorlarından beyin cerrahı **Cemil Tanrıverdi**'nin 3 Eylül 1982 günü evinde cunta kuvvetleri tarafından öldürüldüğü öğrenildi. Doktor Cemil Tanrıverdi'nin ölümünü planlayanların ve uygulayanların cezaevi görevlilerinden Yüzbaşı **Esat Yolsaran**, Sıkıyönetim hakimlerinden **Emrullah Kaya**, bucak aşiretinden **Hakkı Bucak** ile Ramanlı aşiretinden **Fahrettin Ramanlı** olduğu sanılmaktadır.

Açlık grevindeki devrimci tutukluların imhasına yönelik planın ve doktorun öldürülmesinin, yüzbaşı **Esat Yolsaran**'ın Ankara'ya gidip gelmesinden sonra uygulamaya konulduğu bildiriliyor.

Avukat Şerafettin Kaya Hürriyet gazetesini yanıtladı

"Tutukluların imhasının planlandığı Hürriyet gazetesince iyi bilinir"

26-28 temmuz 1982 tarihleri arasında Hürriyet gazetesinde **"Diyarbakır Askeri Cezaevine Girdik"** *başlığı ile* **Talat POLAT** *imzalı bir röportaj yayınlandı. Bu röportaj Diyarbakır Cezaevindeki tutukluların yaşamını konu alıyor. Diyarbakır Barosu Avukatlarından Şerafettin Kaya bu röportajın baştan başa yalan olduğunu bir mektupla açıkladı. Başta Hürriyet Gazetesi olmak üzere, çeşitli basın ve yayın kuruluşlarına gönderilen bu mektubu özetleyerek yayınlıyoruz.*

"Türkiye'de baskı ve işkencenin yönetim ve sorgu aracı haline geldiği, kurumlaştığı, özellikle Diyarbakır Askeri Cezaevinde bulunan tutukluların imhasının planlandığı herkesçe olduğu gibi Hürriyet Gazetesince de bilinmektedir. Bu durumun sorumluları sadece Askeri Cunta ve emrindeki işkenceciler değildir. Özellikle yargı organları, hukuk adamları, demokrasi havarisi... demokratlar, demokratik kuruluşlar ve demokrat basının sorumluluğu da büyüktür.

Yargı organları, soruşturmada, emniyet görevlilerince düzenlenen ifade tutanaklarını geçersiz kabul etselerdi işkence bu denli kurumlaşamazdı.

Beni mektup yazmaya zorlayan, Hürriyet Gazetesinin 26-29 Temmuz 1982 tarihleri arasındaki nüshalarında yayınlanan röportaj oldu. Reportaji hazırlayan Talat POLAT'ı tanırım. O da beni tanır. Ben, girdiği ve röportaj yaptığı cezaevinde 7,5 ay yattım. 97 kiloydum, 58 kiloluk, kaburga kemiği çatlak bir adam olarak çıktım. Mahkemenin tahliye kararından 13 gün sonra **"Mahkemeden gelirken düştüm ve kaburga kemiğim kırıldı"** şeklinde düzenlenen tutanağı imzaladıktan ve cezaevinde olanları anlatmayacağıma söz vererek çıkabildim.

Sayın POLAT'la çok karşılaştık ve sohbet ettik. Sayın POLAT'ın yakınları da işkenceye alınmıştır, cezaevinde baskı görmüşlerdi.

Kanımca, bay Polat, Kent Otelinin restoranında beraber yemek yediğimiz günü hatırlar. Yanında kendi tanıdığı bir arkadaşı, iki kişi daha vardı. Cezaevlerindeki uygulamaları konuşuyorduk. Polat, **"Arkadaş, bu yapılan gaddarlıktır. Mehdi'nin durumu gerçekten yürekler acısıydı... Çocukların mahkemede söyledikleri de doğrudur."** diyordu. Arkadaşlarından birisi, **"Bunları yazmak lazım, korkmamak lazım"** dediğinde, bay Polat, **"Biz kendiliğimizden haber yazıp gönderemiyoruz. Basın ve Halkla İlişkiler Şubesinin verdiği ve onayladığı haberleri ancak iletebiliyoruz. Buna rağmen ben bazı değişik biçimlerde durumu gerçekliği ile aktarıyorum, ancak gazetede yayınlanmıyor"** diye açıklamada bulunmuştu.

Röportajdaki belirlemeler tümüyle gerçek dışıdır. Yazılanların tümü birbiriye çelişmektedir. Bu çelişkileri sergileyerek barbarlıkları anlatmaya çalışacağım.

1- Röportaj'da başlığın hemen altında şöyle denmiş:

"...BBC, Reuter Ajansı, Le Monde, Die Welt vb. muhabirleri içeri girmek için sayısız girişimlerde bulundular, cezaevine, ancak Hürriyet Ajans muhabiri girdi."

Bu doğrudur. Dünyanın tüm belli başlı gazete ve radyoları Güvenlik Konseyi'nin açıklamaları karşısında Diyarbakır ve hatta diğer cezaevlerine girebilmek için çokça girişimlerde bulundular. Konsey bu isteklerin hiçbirini kabul etmedi. Ama Hürriyet'in adı sanı duyulmamış ajans muhabiri Talat Polat'a bu olanak sağlandı. Konsey ve diğer yetkililer bilirler ki, yabancı radyo ve basın organlarının muhabirleri, Komutanlığın belirlemelerini değil, kendi gözlediklerini yazarlar.

2- 26 Temmuz 1982 tarihli Hürriyet Gazetesinde, Mehdi Zana'nın bir bankın üzerine oturmuş, elinde Hürriyet gazetesi tutan bir resmi yayınlandı.

Birincisi; resimden Mehdi Zana'nın eridiğini, onu eskiden tanıyanlar hemen anlarlar. Sayın Polat bunu herkesten daha iyi bilir.

İkincisi; gazetenin tutuluşundan, gazetenin sırf resmi çekilmek üzere Mehdi'nin eline tutuşturulduğunu apaçık anlatıyor.

Üçüncüsü; röportajın yapıldığı yer - hücre mi, koğuş mu - belirsiz. Ben içerde iken, Mehdi Zana, hücre bölümünün 3. kat 5. hücresindeydi. 9 kişi bu hücrede kalıyorlardı. Benim kaldığımın bir benzeri idi. 8 ayak uzunluğunda, 7 ayak genişliğinde. Arka kısmında insanın ancak zorlanarak oturabildiği bir yüznumara vardı. Hücrelerde değil oturulabilecek bir bank, tahta parçası bile mevcut değildi.

Durum, Mehdi Zana'nın idare binasına getirildiğini, orada bankın üzerine oturtularak resminin çekildiğini ve sayın Polat'la konuşturulduğunu göstermektedir.

(...)

7- Sayın Polat **"tutukluların cezaevinde işkence yapılmadığını söylediklerini"** yazıyor.

Diyarbakır Askeri Cezaevinde bulunan tutukluların kesinlikle imhaları planlanmıştır. Mazlum Doğan, Ali Erek, Önder Demirkol, Cemal ve diğerleri (Toplam 10 kişi öldürülmüştü) baskı ve işkenceler sonucu ölmüşlerdir. Bu ölenlerin cenazeleri babalarına teslim edilirken tabutlar çivilenmiştir. Cenazeler gideceği yere, gömüleceği yere kadar da müfreze ile gönderilmiştir. 4 kişinin cesedi ise, üzerlerindeki darp ve işkence izleri belli olmasın diye yakılmış ve ailelerine öyle teslim edilmişlerdir. Elektiriğe kapıldıklarını söyleyebilmek için bundan iyi yol olamazdı.

Ben kendim işkence gördüm. 32 gün boklu hücrede kaldım. Burada dayaklanmanın ötesinde üç kere bu boklu suya zorla sokuldum, çıkarıldım".

Açıklamanın bundan sonraki bölümünde tek tek kişiler ele alınarak uygulanan işkence ve baskı yöntemleri anlatılarak Hürriyet Gazetesinin yalan yayını sergileniyor. Avukat Şerafettin Kaya ayrıca Uluslararası Kuruluşların yerinde inceleme yapması için gerekli iznin verilmesini istiyor.

Tarihsel dönemleri değerlendirebildik mi?

Demir ÖZLÜ

Demokrat Türkiye'de yayınlanan **"Toplumsal Muhalefet, İdeoloji, Parti"** adlı yazımda (*)"Türkiye'de marksçı solun parçalanmışlığının, ideolojik etkiyi azalttığı" görüşünü savunmuştum. Gerçekten şu teorik gerçeği yeniden belirtmekte yarar var sanırım: toplumların maddi ekonomik yapılarının değişmesiyle, sosyalizme doğru evrilecekleri görüşü mekanik bir görüştür. İşçi sınıfının sayıca artması, üretim güçlerinin yapısının değişmesi, Marks'ın genel terimiyle toplumun "alt yapı"sındaki evrim, kendiliğinden sosyalizme geçişi sağlayamamaktadır. İşsizliğin büyümesi de, çağdaş toplumların sosyalizme doğru evrilmelerini sağlayamıyor. Belki tersine, faşist ya da otoriter rejimlerin doğmasına, daha çok, yolaçabiliyor.

Bu yüzden, sosyalizme doğru evrimde, ideolojik etki, ideolojik güç, en büyük ölçüde belirleyicidir. Tplum içinde, ideolojinin sağlam ve derin etkisi sağlanmaksızın, sosyalizm yolundaki aşamalara geçilebileceğini sanmak, sadece bir düş olarak kalmaktadır.

İdeolojik etkiyi de, ancak, **bütünsel** bir sol sağlayabilir. Parçalanmış bir sol, sadece, bu etkinin dağılmasına yol açar.: toplumun sosyalist akımı doğuran potansiyellerini cömertçe harcar. İdeolojik etki, doğru toplumsal, tarihsel çözümlemeler yapabilen, bütünleşmiş bir marksçı solca sağlanabilir. Bu açık gerçekler, yaşadığımız dönemlerde, solun hastalıkları yüzünden gözardı edilmiş gibidir. Bunu açık açık söylemek zamanı çoktan gelmiştir. Zaten daha önce de söylenmiştir: Türkiye'nin bugün vardığı aşamada, solun bu konumunun da, elbette bir payı, önemli bir payı vardır.

İdeolojik etkiyi, bütünleşmiş, kurumlaşmış, sınıf ittifaklarını kurabilmiş, ülkenin sosyalizme dönük bütün potansiyelini seferber edebilen, bir sol akım yaratabilir. Parti yoluyla. İdeolojinin toplumu harekete getirmesini ancak bütünleşmiş bir parti sağlayabilir. Tpolumsal ve tarihsel olarak doğru konumda bir parti. Toplumun gittikçe genişleyen bir organizması haline dönüşmüş bir parti. Türkiye'de marksçı solun "Parti" sorununu çözümleyebildiğini, bugün de, öne sürebilmek olanaksızdır.

İdeolojik etki, sosyalizme doğru evrilmenin (ya da devrimin) **öznel (sübjektif) koşullarını hazırlayacaktır. Hem sosyalizmin** öncüleri, hem de halk için.

İdeolojik etki... Toplumsal, tarihsel olarak doğru konumda bir parti... Geçerli toplumsal çözümlemeler... İdeolojinin toplum içinde kurumlaşması... Bütün bu sorunların yapısına, önümüzdeki dönemlerde, olanaklar ölçüsünde değinmeye çalışacağım.

Şimdi kısaca, Türkiye Marksçı solunun temel eksikliklerinden birine: **"Tarihsel dönemler"**'i değerlendirmekteki eksikliğine değineceğim.

1920'lerde Italyan solu, sosyalist akımın bütün gücünü biraraya getirememişti. Durumdan yararlanan, Mussolini faşizmi oldu. Gene de İtalyan Komünist Partisi kurucuları: Gramsci, Togliatti ve arkadaşları, yükselen faşizm karşısında IKP'nin ideolojik temellerini sağlamca atabildiler. Bu yüzden, savaştan ve direnişten sonra, hem İtalya için, hem de Avrupa halkları için büyük bir önem taşıyan kurum (İKP) güçle ortaya çıkabildi. 1936 İspanya iç savaşı sırasında -Franco faşizminin bu ülkede bunca uzun yaşamasında -İspanya solunun parçalanmışlığının ve anarşist ve anarko- sendikalist akımların hiç mi sorumluluk payı yoktur?

1917 Sovyet Devrimi, emperyalist güçlerin birbiriyle savaşı... sırasında gerçekleşti. I. Dünya Savaşı sırasında... emperyalist güçlerin yorgun düştükleri sırada. Sovyet devrimcileri bu zorlu "tarihsel dönem"i iyi değerlendirmişlerdi. Öteki ülkelere sosyalist düzenlerin gelmesi de kendine özgü "tarihsel dönemler"e bağlıdır: II. Dünya Savaşı sonrasında. 1948 Çin devrimi de, Japon Emperyalizminin ezildiği bir dönemde, bloklaşma politikasının ve ABD militarist güçlerinin bugünkü niteliklerini kazanamadığı bir dönemde gerçekleşti. Küba Devrimi de, bir "tarihsel dönem"in değerlendirilmesi sonucudur.

Türkiye'de sosyalizmin gerçekleştirilmesinden sözetmiyorum: Bu en kısa ve en uzun süreçleri daima gözönünde tutulması gereken çetin bir oluşumdur. Sadece marksçı bir sosyalist partinin oluşmasından, toplumun bütün sınıf ve tabakalarını - başka bir deyişle, toplumun yapısını- etkileyen bir partiden sözediyorum. 1908 ile 1920 dönemlerini şimdilik bir yana bırakalım (dah geniş dönemler için bütün tarihsel yapımızı incelemek zorundayız), 1960 Devrimi sonrasında ve 1973'de - 12 Mart rejiminin kısa bir süre için çözülmesi döneminde - (1975'de dünya detant'a giderken) **örgütlenebilme** olanaklarımızı sağlam temellere oturtabildiğimizi, bu **tarihsel dönemlerin** sağladığı -bir ölçüde- olanaklardan sonuna kadar yararlandığımızı, yararlanabildiğimizi söyleyebilir miyiz? Bir örgütlenme modeli bulabildik mi? Ve toplumun bize yüklediği hastalıklardan sıyrılarak, ideolojinin tek partisini yerine oturtabildik mi? **"Tarihsel dönemleri"**'i değerlendirmede, bizi engelleyen nedenler hangileridir?

Parçalanmış sol hareketler, elbette bütünsel bir sol hareketten daha kolay dışlanabilirler.

şu söylenmesi gereken açık bir gerçektir: Türkiye burjuva sınıfı, tarihsel olarak, bu denli gaddar, despot, dışa bağımlı ve demokrası düşmanı olmasaydı bile, bu denli parçalanmış bir solu tasfiye etmek için, gene de, elinden geleni yapardı. •

(*) Demokrat Türkiye, sayı 5 sayfa 5

Anti-Faşist güçler Anayasa ile ilgili görüşlerini açıklıyorlar

AÇIKLAMA

Yurtdışındaki Anti-Faşist örgütlerin "Anayasa ile ilgili görüşlerini" yayınlamayı bu sayımızda bitirmiş oluyoruz. Doğal olarak her örgütün görüşü kendini bağlar, gazetemizi bağlamaz.

Tekoşin

Kurtuluşumuz devrimledir

Bizler Tekoşin sempatizanları olarak Demokrat Türkiye'nin bu konu üstünde önemle durmasını olumlu görüyoruz. Bu tüm ilerici, demokrat, devrimcilerin ertelenmez bir görevidir. Bunun sorumluluğunu duyan bizler, bu konu hakkındaki görüşlerimizi kısa ve öz olarak belirtmeye çalışacağız.

Anarşi ve terörü yok etmek bahanesiyle 12 Eylül 1980'de ABD'nin güdümünde iktidara gelen sömürgeci faşist cunta Türkiye'de ve Türkiye Kürdistan'ında işçi sınıfı ve ulusal kurtuluş mücadelesini yok etme temelinde var olan tüm demokratik (sendika, grev, toplu sözleşme vb.) hak ve özgürlükleri rafa kaldırdı. İdamlar, işkenceler, katliamlar, önü arkası kesilmeyen operasyonlar, tatbikatlar birbirini izledi. Özellikle Türkiye Kürdistan'ında kürt halkını yok etmeye yönelik sömürgeci vahşet akıl almaz boyutlara ulaştı. Bütün bu uygulamalar faşist cuntanın açık göstergesidir.

a) İlerici dünya kamuoyunun zorlaması sonucu göstermelik olarak halklarımıza dayatmaya çalıştığı (Anayasa, parlamento, "demokrasi") türünden sahtekarlıklar birer aldatmacadan başka bir şey değildir. Oluşturulmak istenen demokrasi değil, faşizmi bu anayasa taslağıyla devlet organlarında kurumlaştırmaktır.

Bu Anayasa, halklarımıza zam, zulüm, işkence, katliamdan başka bir şey getiremez, tüm sendikal haklar, düşünce özgürlüğü tamamen yok edilmiştir.

b) Oluşturulan yeni Anayasa taslağına karşı tüm demokrat, ilerici, devrimci, örgüt ve kişilerin izleyecekleri tavır bu Anayasa taslağının faşist bir taslak olduğunu kitlelere, Dünya kamuoyuna duyurmak ve alternatif olarak, bu faşist yasanın yıkılıp, kurtuluşumuzun devrimle olacağı yolunda, halklarımızı bu yasaya karşı örgütlü bir şekilde harekete geçirmektir. •

Devrimci İşçi

12 Eylül faşizmi kurumlaşıyor

Cunta tarafından hazırlattırılan Anayasa Taslağı, 12 Eylül faşizminin kalıcılaştırılmasını hedeflemektedir.

Getirilen bütün hükümlerle ve oluşturulması düşünülen yeni kurumlarla, tekelci sermayenin ve devletin 12 Eylül öncesi sarsılan egemenlikleri yeniden kurulmaya ve sağlamlaştırılmaya çalışılmaktadır. Devletin bütün kurumları cuntanın faşist baskı ve terörünü kalıcılaştıracak biçimde güçlendirilmektedir.

Bütün bunların halkımız açısından anlamı ise gayet açıktır: Temel hak ve özgürlüklerin, ve başta yaşama hakkı olmak üzere insana ait tüm değerlerin yokedilmesi resmi devlet politikası haline gelmekte ve yasallaşmaktadır. Türk ve Kürt emekçileri, baskı, zulüm ve işkence altında yaşamak zorunda bırakılmakta, bir avuç azınlığın saltanatı için milyonların açlığa, yoksulluğa ve işsizliğe terkedilmesi yine resmi devlet politikası haline getirilmektedir.

Kısaca belirtmek gerekirse bu anayasa, faşist güçler tarafından emekçi ve yoksul halklarımıza açılan savaşın içeriğini ve gelecekteki biçimini belirleyen bir savaş programıdır.

Anayasaya tavır konusuna gelince:

Tekelci sermayenin çeşitli faşist ve gerici klikleri, sivil ve askeri temsilcileri arasında geçen ve halklarımıza zorla izletirilen bu anayasa tartışmasına katılmak, cumhuriyet tarihinin en iğrenç, en baskıcı ve en sahtekar rejimi olan generaller cuntasının gerçek yüzünü, onun halklarımız üzerindeki terörünü, pahalılığı, işsizliği, idam ve işkenceleri perdelemeye hizmet edecek, bunları unutturacaktır.

İkinci önemli konu, bu tartışmalar, faşist cunta tarafından "demokrasi düşmanı" olarak gösterilen devrimciler için demokrasi konusunun bilince çıkartıldığı bir platform olmalıdır. Bizler, devrimciler, demokrasi istiyoruz ve demokrasi için savaşıyoruz. Ama bizlerin istediği ve savunduğu demokrasi, ne 27 Mayıs sonrası dönemin sınırlı demokratik hak ve özgürlükler ortamıdır, ne de şu ve ya bu biçimdeki herhangi bir burjuva demokrasisidir. Sosyalizmin içerdiği ve biz devrimcilerin savunduğu demokrasi, biçimsel eşitlik, biçimsel özgürlük ve özel mülkiyete dayalı ve emekçiler açısından gerçek eşitsizliğin gerçek bağımlılığın sürdürülmesi anlamına gelen burjuva demokrasisindeki yönetim faaliyetlerine dolaylı ve biçimsel katılımı reddeden, işçi sınıfının ve emekçi halk kitlelerinin doğrudan yönetimidir. Fatsalarda, Direniş Komitelerinde bu muhtevada bir demokrasi mücadelesi veren devrimciler, halkın toplumsal yaşamın her kesitinde ve her düzeyinde bütün kararların alınma ve uygulanma süreçlerine doğrudan katılması için mücadele etmektedirler.

Referandum konusundaki tavrımız ne olmalıdır? Devrimciler olarak kitlelere, halkın cuntayı onaylamadığını göstermesi için referandum günü ya hiç sandık başına gitmeyerek, ya da bunun koşulları yoksa hayır oyu kullanarak, "cuntaya hayır, O'nun anayasasına hayır" deme çağrısında bulunmalıyız.

Bizler icin asıl sorun cunta ve ona karşı takınılacak tavırdır. Devrimciler olarak, cuntaya karşı mücadelenin zorlu görevlerini yerine getirmekle yükümlüyüz ve bu doğrultuda mücadele etmeliyiz. •

Serxwebûn

Anayasa değil; devrim!

Türkiye'de son günlerde,faşist cunta tarafından sahneye konulan büyük bir komedi oynanmaktadır.

Anlaşılacağı gibi, anayasa tartışmalarından söz ediyoruz.

Kürdistan ve Türkiye halkları, bunların önderleri olarak devrici ve demokratik güçler ve Dünya demokratik kamuoyu; Tekelci Türk burjuvazisinin, güçlü burjuva ve proleter devrimler temelinde sağlanan çeşitli alanlardaki gelişmeleri yansıtan,ilerici ve güçlü hukuk sistemleri yaratmış insanlık alemiyle alay edercesine, kendi çürümüş varlığını zorla yaşatmak dışında herhangi bir anlamı olmayan bu alandaki çabalarını, büyük bir yüzsüz – lükle, demokrasiye dönüş tavrı olarak yutturma ve iktidarını meşru gösterme oyunları ile karşı karşıyadırlar.

Geçmişte kendi temsilcileri tarafından oluşturulmuş bulunan kendi yasa ve kurallarına bile tahammül edemeyerek dizginlenmemiş bir zorbalığı temsil eden ve son iki yıldır dünyanın gözü önünde çağımızdaki hiçbir savaş ve sömürü mantığına sığmayan imha ve talan yöntemleri ile halklarımızı, kendi tükenmişliğine mahkum etmeye çalışan tekelci Türk burjuvazisinin demokrasi ve hukuk adına,kimseye verebileceği bir şeyinin olmadığı, olsa olsa bunlar adına, halkları boğazlamaya çalışacağı açıktır. Yine açıktır ki bu sınıfın iktidarı ortadan kaldırılıp varlığına son verilmeksizin, ne demokrasiye, ne de çağdaş anlamda bir hukuk sistemi ve anayasal güvencelere kavuşulabilir.

Gerçek bu iken, iğrenç demogojilerle bezenmiş, gülünç bir anayasa tartışması başlatan sömürgeci faşist Türk burjuvazisi, ne yazıkki bu oyununa, böyle bir oyuna alet olmaktan ötürü en başta kendileri zarar görecek olan burjuva, küçük-burjuva ve hatta sosyalist geçinen birçok çevreyi de alet etmiş bulunmaktadır.

Sosyal bir gerçkliğe dayanan, bù anlamda belli sınıfların çıkarlarını yansıtan ve bir üst yapı kurumu olan hukukun, toplumun çeşitli alanlarının belli bir politikaya göre biçimlendirilmesinin kurallarını içeren en yoğunlaşmış olarak Anayasadan sözediliyorsa; orada hukukun egemen sınıfların elindeki işlevinden söz edilmektedir.

Çünkü bilindiği gibi Anayasalar, toplumun çeşitli alanlarını belli bir politika doğrultusunda düzenleme erki yani iktidar olmaksızın kağıt üzerinde kalan ve uygulanma imkanı olmayan tasarılar olarak kalırlar. Ezilen sınıfların ve halkların kendi programlarında dile getirdikleri ve kendi sınıf çıkarlarını yansıtan belli bir hukuk anlayışları vardır. Ancak programlarını uygulama imkanını yaratan iktidara sahip olmadıkça, bunların tasarıdan öteye bir değeri olamaz.

Bu gerçeğin Türkiye ve Kürdistan Devrimci-Demokratik güçleri tarafından kavranması; hiç bir maddi zemini olmayan ve devrim sonrası bir sorun olarak kavranması gereken Anayasanın, bu aşamada, yani koşulların devrimi kesin bir zorunluluk haline getirdiği, devrimci mücadele olmaksızın herhangi bir gelişme sağlamanın imkansız olduğu bir ortamda gündeme alınıp tartışılmasının, somut hiçbir sorunu çözmeyeceği gibi, hedef şaşırtıcı ve daha çok düzenin meşrulaştırılmasına hizmet edeceği gerçeğinin, bilince çıkarılması açısından son derece önemlidir.

Sömürgeci cuntanın Anayasası, bir avuç tekelci ve emperyalistler adına, Kürdistan halkının imhası ve Türkiye halkı ile proleteryasının ise faşist bir yönetim altında, en yoğun sömürü ve baskıya mağruz bırakılarak köleleştirilmesini meşru hale getirilmesinin belgesi olarak her türlü yasa mantığının ötesinde keyfi ve zorba bir yönetimin yaşatılmasını ve dünya kamuoyuna benimsetilmesini amaçlamaktadır. Bu nedenle, nasıl bir Anayasa? 1961 Anayasası mı? Fransız 5. Cumhuriyet Anayasası mı? Tartışmaları, ya da, Anayasayı reformcu bir takım gerekçelerle eleştirip, onu iyileştirmek amacıyla yürütülen tartışmalar, kısaca onu teşhir edip, halklarımızın önüne devrim sorununu koymayan bu konudaki tüm tartışmalar, faşizmin meşrulaştırılmasına hizmet eden gerici tartışmalardır. **Türkiye ve Kürdistan halklarının gündeminde, Anayasa değil, devrim sorunu vardır.**

(...)

Kısaca, ülkemizde hiçbir zaman ve hiçbir alana uygulanmamış olan hukuk konusunda sömürgecilik tarafından sürdürülen ve günümüzde, yaşamı her alanda halkımıza zindan eden tam bir keyfilik ve zorbalık hüküm sürmektedir.

(...)

Tekelci Türk burjuvazisinin Anayasa, seçimler vb. sahte oyunlarla toplumda istikrar sağlayabilmeleri, istikrarsızlığın asıl kaynağı olan kendi hakimiyeti ve varlığı devam ettikçe mümkün olmayacaktır. Bundan sonra Türkiye'de ve Kürdistan'da yaşanacak şey, El Salvador ve Vietnam'da görüldüğü gibi, devrimle - karşı-devrimin içiçe gelişmesi olacaktır.

Bu bakımdan Türkiye ve Kürdistan devrimci-demokratik güçlerini bekleyen görev, kendi ülkelerinin devrimini örgütlemek, gerekli iç ve dış ittifaklarını gerçekleştirerek kendi demokratik halk iktidarlarını yaratma mücadelesini yükseltmektir. Bu nedenle tüm tartışmalar ve dikkatler sahte Anayasa yutturmacalarına değil, devrim sorunlarının kavranılması ve devrim programlarını hayata geçirilmesine yöneltilmelidir. •

Kawa-PSŞK

Faşist-Sömürgeci Cunta'nın "Anayasa Taslağı" ile ilgili görüşlerimiz

12 Eylül'de Kuzey-Kürdistan Milli Kurtuluş ve Türkiye devrimci-demokrat hareketini ezmek amacıyla, darbeyle yönetime gelen faşist-generaller cuntası; başından itibaren önüne koyduğu görevleri başardıktan, amaç ve hedeflerine ulaştıktan sonra yönetimi devredeceğini açıklamıştı. Askeri-faşist diktatörlük'ün önüne koyduğu temel görevlerden birisi de faşist-sömürgeci düzeni restore etmek, devleti ve toplumu yeniden örgütlemekti. Generaller cuntası yeni bir üst yapı örgütleme çabalarının bir parçası olarak yeni bir "Anayasa" çıkarmaya çalısıyor. Cunta'nın hazırladığı ve kitlelerin "tartışmasına" sunduğu "Anayasa tasarısı" yeni bir üst-yapı örgütleme çabalarının yanısıra, sivil faşist yönetime geçişin hazırlıklarının da göstergesidir.

Generallerin direktifi ile, uşak profesörlere hazırlatılan "Anayasa tasarısı" herşeyden önce, mevcut yönetimin hukukileştirilmesi amacını güdüyor. "Anayasa taslağı", faşist-cuntanın hedeflediği yeni bir üst yapı oluşturma, "yeniden düzenlenmiş" bir devlet mekanizması oluşturma yönündeki en önemli adımı oluşturuyor.

Anayasa hukuku alanında atılan bu adımla, emperyalizme bağımlı tekelci Türk burjuvazisinin çıkarları kurumlaştırılmakta ve garanti altına alınmaktadır. Böylece bir yandan Türkiye işçi sınıfı ve emekçilerinin mücadelesi ve Kürdistan Milli Kurtuluş Mücadelesi yasalar çerçevesinde yokedilmeye çalışılmakta, diğer yandan da tekelci burjuvaziye en aşırı kârlar ve en azgın sömürü için yasal dayanaklar hazırlanmaktadır. Kısacası, bugün faşist generaller aracılığıyla yapılan, halk düşmanı eylemler ve mevcut yönetim sistemi, "kitabına uydurulmak" istenmektedir.

İşçi sınıfı ve emekçilerin bütün temel hakları ve özgürlükleri "Anayasa taslağı" ile açıkça yok edilmekte, ülkemiz Kürdistan'a karşı yıllardan beri izlenegelen sömürgeci politika, Anayasa hukuku düzeyine yükseltilmektedir. Soykırım ve faşist kitle katliamları bir anayasa maddesi haline getirilmektedir. İşçi sınıfının en küçük örgütlenme hakkı dahi elinden alınmakta, grev silah fiilen işlemez hale getirilmektedir.

Eski istilacı, barbar Türk kavimlerinin hakanlarının ve Osmanlı padişahlarının yetkilerine sahip, astığı astık, kestiği kestik olan aşırı otoriter bir Cumhurbaşkanlığı yaratılmaktadır. vs. vs.

Genel çerçevesi kabaca böyle olan bir, Anayasa karşı devrimcilerin tutumu; bu anayasayı kesinlikle reddetmek olmalıdır. Devrimciler açısından zaten, faşist-cuntadan "demokratik" bir anayasa beklemek söz konusu değildir. Aynı şekilde mevcut Anayasa taslağında "iyileştirmeler ve düzeltmeler" beklemekte söz konusu değildir. Anayasa taslağının iyiliği, yada kötülüğünü tartışma konusu yapmak değil; bir bütün olarak faşist-sömürgeci cuntanın halk düşmanı eylemleri ve faaliyetleri çerçevesinde mevcut taslağın mahkum edilmesi söz konusu olmalıdır.

Böyle bir yaklaşım, faşist-cuntanın eylemlerini meşrulaştırmamayı, ona karşı tavır almayı; somut olarak Anayasa sorununda onu red etmeyi zorunlu kılar. Anayasanın reddedilmesi ise, bize göre referandumun "BOYKOT" edilmesinde ifadesini bulmalıdır. •

Emekçiler Birliği

Faşist cuntanın Anayasasına hayır

Emperyalizme bağımlı çarpık kapitalist düzenlerini zor kullanarak devam ettirmek için 12 Eylül darbesini yaparak faşizmi kurumlaştırmaya başlıyan generaller, bu anayasa ile faşist kurumlarına meşruluk kazandırmayı hedeflemektedirler.

Yurdumuzda, Devrimci, Demokratik muhalefetin güçlenmekte olduğu şu sıralarda, mevcut tepkileri bilinçli bir şekilde tam hedefine, doğru yönlendirmek ve etkili bir tepki gösterebilmek için yapılacak şey açıktır, Anayasaya hayır.

Faşist cuntanın iktidara gelmesiyle, mücadelelerini en ağır, en güç şartlarda, yurt içinde ve yurt dışında devam ettiren Devrimci, Demokratik güçler mücadeleleriyle:

Cuntanın gerçek geliş nedenini,

Faşist uygulamalarını, Halklarımıza dayattığı terörü,

Yurdumuzun her tarafını hapishaneye çevirmelerini,

Yaptıkları işkenceleri ve katliamlarını,

Başta halklarımıza ve Dünya kamuoyunun gözleri önüne sermeleriyle Cunta kenara sıkışıp "Demokrasi" oyunu oynamaya başlamıştır.

Halklarımıza, Avrupa Parlamentosuna, Avrupa Konseyine, İnsan Hakları Mahkemesine, vaadlerde bulunmaya başlamış ve "Demokrasiye döneceğiz", "Parlamentoyu açacağız", "Anayasayı yeniden çıkaracağız", "Kanunları değiştirerek seçime gideceğiz" propagandası ile kamuoyuna Demokrasi havası yaymaya çalışmaktadır. Ayni zamanda bu duruma anayasanın kabulü için bir baskı aracı olarak kullanmaktadırlar.

Faşist cuntaya karşı manevi ve maddi baskının oluşması için, Anayasaya Hayır,

Faşizmin kurumlaşmasına yasal dayanak olmaması için anayasaya hayır.

Halklarınmızın, insanca yaşamak için bugüne kadar yürüttüğü mücadeleler sonucu elde ettığı her türlü kazanılmış haklarının gaspedilmesini belgeleyen bu Ana yasaya hayır. •

Anayasa taslağı 11 Eylül 1980'de mi hazırlandı ?

Nazım ALFATLI

Anayasa çalışmaları sürüyor. Taslak bu haliyle görüşülmez diyenlerin dilleri tutuldu. Soygunlarını yasallaştırabilmek ve güvence altına alabilmek için generalleri iktidara getiren kesim bile kuşkuda. Bir yandan "vur dedikse öldür demedik!" diye yakınırlarken, öte yandan cuntadan medet beklediklerini avaz avaz bağırmadan da edemiyorlar. Yok efendim Danışma Meclisi bu anayasayı onarırmış, yok generaller bunu yumuşatırlarmış falan filan!... Aslında bu ayak oyunları tezgahın ne denli mükemmel hazırlandığını göstermeye yeterlidir. Sanki Anayasa Komisyonu gökten zembille düştü. Sanki Kurucu Meclisi ben tayin ettim. Sanki bu adamlar generallerin izni olmadan gece yataklarında horlayabiliyorlar! Kurulan tezgah şuna benziyor: al katili oturt yargıç masasına ve kendisince ceza kesmesini bekle!..

Tartışmalar devam ededursun, biz anayasanın 11 Eylül 1980'de hazırlanıp kesinleştiğini önemli bölümlerinden alıntılar alarak görelim. Anlatımı kolaylaştırmak amacıyla alıntıları üç bölüme ayıralım: 1- Düzeni koruyucu önlemler, 2- Siyasi erk (iktidar), 3- Ekonomik güç.

1- DÜZENİ KORUYUCU ÖNLEMLER

a- İDEOLOJİK YASAKLAMALAR

"Şiddete, sosyal bir sınıfın diğerleri üzerine egemenliğine ya da totaliter nitelikteki temellere dayanan bir toplum düzeni, devlet tipini benimseyen kişisel veya toplumsal eylemler yasak olup cumhuriyetin kurumsal düzenine aykırıdır."

(madde 8)

"Yukarıdaki düzene ulaşmayı amaçlayan örgüt, siyasi hareket ve partiler anayasaya aykırıdırlar."

8. maddede sayılan suçları işleyen ve İŞLEMİŞ olanlar, yasaların sınırlandırdığı ölçüde belli bir süre kamu hizmetlerinde görev alamayıp politik hayatta bir rol oynayamazlar. (seçilemezler) Bu kişiler zamanla yeniden saygınlığa kavuşamazlar. Terörizm ve 8. maddede belirtilen suçlardan yargılanıp ceza yiyenlar aftan, ceza indiriminden, cumhurbaşkanının bağışlamasından ve siyasi sığınmadan yararlanamazlar."

b- VATANDAŞLIKTAN ATILMA

"Vatana karşı, devletin temel çıkarlarına karşı suç işleyenler vatandaşlıktan atılabilirler."

(madde 11)

c- OLAĞANÜSTÜ HALLER

Olağanüstü hallerde yasama yargı ve yürütme yetkileri tek elde toplanabilir. İç savaş, içerde durumun allak bullak oluşu, kamu düzeninin bozulması ..... vs. hallerinde resmi yetkililer fikir özgürlüğü, toplama, sendika kurma, örgüt kurma, basın yayın özgürlüklerini kısıtlayabileceği gibi haberleşmede sansür uygulayıp yurtdışına çıkma, yurda girme haklarını da sınırlandırabilir.

(madde 41)

d- SOSYAL ve POLİTİK İŞLERİN AYRILMASI

"Siyasi partilerin yasal kişiliği yoktur. Amaçlarının dışında bir eylemde bulunamazlar."

"Anayasal düzenin yasaların çizdiği sınırlar dışında değiştirilmesini salık veren üniversitelerin normal çalışmasını bozan, toplu sözleşmelerde, işçi-işveren anlaşmazlıklarında iki taraftan biri lehinde etkinlik gösteren milletvekilleri bu sıfatlarını kaybederler."

"Sosyal bir kurum idareciliği parti üyeliği veya milletvekilliği ile bağdaşma."

"Memurlar, kamu hizmetlerinde çalışanlar, yerel veya ulusal önem taşıyan işyerlerinde çalışanlar grev yapamazlar."

II. SİYASİ İKTİDAR

a- DEVLET BAŞKANI

Devlet başkanının seçilmesi, yetki ve görevleri daha sonra yasalarla belirtilecek olsa da, anayasanın kendisine şimdiden verdiği yetkilerin birkaçına değinmek devlet başkanının YASA, yasalarında kural dışı birşey olacağını göstermeye yeter.

"Devlet başkanı meclisi fesh edebilir, sıkıyönetim ilân edebilir, senatörlerin, elçilerin, valilerin, anayasa mahkemesinin, rektörlerin bir kısmını tayin edebilir, meclisin çıkaracağı yasaları veto edebilir."

b- ULUSÄL GÜVENLİK KONSEYİ

Devlet başkanının hizmetinde olan M. G. Konseyi:

"Bir olay veya eylemin anayasal düzene saldırı getirdiğini, ulusal güvenliği tehlikeye attığını, yasaların atadığı yetkilere bildirir". Yetkililerden devletin iç ve dış güvenliği ile ilgili konularda kişilerin özgeçmişleri hakkında bilgi isteyebilir ve elde edebilir". "Ordu anayasal düzenin koruyucusudur".

c- MECLİS

Siyasi partiler ve seçimleri düzenleyen yasalar çıkmamış olsa da, seçilebilme ve seçildikten sonra bu hakkı kullanabilme koşulları güçleşmekte, seçildikten sonra da bu hakları kaybetme olanakları artmakta, dokunulmazlık, komisyonlarda görüş verme de sınırlandırılmaktadır.

III- EKONOMİK GÜÇ

Generallerin kurmak istedikleri düzen ekonomik gücü hiçbir koşul tanımadan özel sektöre bırakmakta, kamu sektörünün verimli kesimlerini özel sektöre aktarıp özel sektörün verimsiz kesimlerini kamulaştırarak liberal ekonominin temeli olan kârı özelleştirme zararı kamulaştırmayı ön görmektedir.

Grev ve toplu sözleşme haklarının sınırlandırılması, iktidarın suyundan gidecek uysal bir sendikadan başka bir sendikaya varlık tanınmaması ekonomik gücün hangi ellerde toplandığını göstermeye yeterlidir.

NEDEN 11 EYLÜL 1980

Yukarıda tırnak içindeki alıntılar generaller anayasasından alınmıştır. Hangi generallerin diyecek olursak yanıtını vermek kolaydır: 11 Eylül 1980'de ŞİLİ denilen ülkede PİNOCHET denilen bir general, ABD'de hazırlanan bir anayasayı her türlü sahtekârlığa başvurarak % 67 oranıyla referandumdan geçirmişti. Ufak tefek değişikliklerle Şili'de, Arjantin'de, Salvador'da uygulanan anayasa Türkiye'ye de aktarılmak üzeredir. TASLAKLAR, KOMİSYONLAR, KURUCU MECLİLER, HER TÜRLÜ DİRENİŞİ KIRMAK İÇİN ZAMAN KAZANMAYA YÖNELİK GİRİŞİMLERDİR.

FAKAT ANAYASALARI DA KENDİLERİNİ KURTARAMAYACAKTIR..

LANET KÖR ŞEYTANA!..

CART...

Yurt dışındaki Türk temsilcilerine yöneltilen son Ermeni saldırısı da yine vatan millet sakarya nutuklarıyla karşılandı. Hürriyet gazetesi daha da bir köpürdü. Evren Paşa'ya:

"**Bekliyoruz Paşam**" diye seslenerek Avrupa ve Amerika kıtalarını titretmesini istedi.

Cart kaba kâğıt! Senin paşanın gücü ancak kendi masum yurttaşlarını öldürmeye yeter!..

"**Bekliyoruz Paşam**" çağrısı, emperyalizme karşı bağımsızlık ve özgürlük savaşı veren paşalara yapılır. Seninkilerse paşa değil, eli kanlı birer maşa!..

Sonra Reagan'dan, NATO Başkomutanından izin almadan nereye gönderiyorsunuz bu adamı? Tutar kulağından atarlarsa Türkiye'yi kim kurtarır o zaman?

Canım Hürriyet de malını bilmesine bilir ama o da işin ticaretinde.

TAM - ER'E BAK

Tercüman'ın kekeme bir kiralık kalemi var, soyadı da Tamer! Asli mesleği ise muhbirlik ve dalkavukluk!..

Karanlık günlerin yarasası bu müseccel yaratık, geçenlerde döktürdüğü bir fıkra (!) ile mesleğinin zirvesine ulaştı.

Tamer (Erliğini Allah nazardan saklasın), özetle diyor ki: **"Ermeni teröristler, yurt dışında çok sayıda Türk temsilcisini öldürerek bizim öfkelenmemizi beklediler, ama boşuna beklediler. Çünkü öldürülenler sivildi. Ama sıra askere gelince,biz öyle bir kükreriz ki, hain düşmanın feleğini şaşırtırız!..**

Neden yani askerler öldürülünce kükrüyoruz da (!), siviller öldürülünce susuyoruz? Siviller insan değil mi, yurttaş değil mi? Cunta dalkavukluğunun yavuzu buna derler işte! Çünkü efendileri de yurt içinde katlettikleri sivillere aynı gözle bakıyorlar!

Ya sağ kalan sivil yurttaşlar. o milyonlar, katile, muhbire, dalkavukluğa hangi gözle bakıyorlar?

Hele gelsin bir yarınlar, erlerle, kahpeler bir bir ayan olacaktır cümleye!..

Gidinin leş kargası!

DİLEĞİMİZ

Cunta Taslağının mimarı Orhan Aldıkaçtı:

"**İşçiler bir gün bana teşekkür edeceklerdir!**" diyor.

Hele gelsin bir o günler, işçiler sana ne edeceklerini, seni nasıl edeceklerini çok iyi biliyorlar!

Dileğimiz Tanrı sana uzun ömürler versin ve o günleri göstersin!

MADE IN USA

Bir zamanlar, Avrupa Konseyi sıkıştırdıkça Cuntanın şefi Kenan Evren Paşa, "**Biz Avrupa'nın ayrılmaz bir parçasıyız!**" diyerek kavuk sallıyordu.

Avrupa Konseyi'nin ileri kanadı, bu demagojiyi yutmadı ve bu kanlı parçayı bir fiskede derkenar etti.

Şimdi de aynı paşa, meydan nutuklarında, "**Batının anayasaları bizi ilgilendirmez, biz Batıya uymak zorunda değiliz. Biz bize benzeyen, milletimize uygun bir anayasa yapıyoruz.**" diyor. Bir de örnek veriyor, Batıda 18 yaşını bitiren kız oğlan başka türlü, bizim gençler başka türlü, kendi görenek ve geleneklerimize göre yaşarlar diyor.

Paşa aklınca bu demagoji ile kitleleri/aldatmak istiyor. Yoksa evrensel insan hakları ile görenek ve gelenekleri karıştıracak kadar beton kafalı mı bu adam!

Bir de "**yerlilik**", "**millilik**" mosturalığı yapmazlar mı?

Bunların neresi "**yerli**", neresi "**milli**" Allahaşkına?

Bir kez ünüformaları ABD'den, bilgileri NATO Talimatnamesinden, davranışları CIA Taktiğinden, Pinoşe ve Ziya Ül Hak cinsinden. Kısacası imalat damgaları MADE IN USA!

Bunlar mı "**Türk milletine uygun anayasa**" yapacaklarmış?

Haydi oradan!

DAR DEĞİL Mİ ?

Paşa bir hikmet daha buyuruyor:

"**1961 Anayasası milletimize bol geldi!**" diyor.

O yüzden kendisi ölçtürdü, biçtirdi, yeniden diktirdi. Bol derken bu kez de paşa çok daralttı. Korkarız "**milletimiz**" bir hamlede patlatacaktır, o yüzden fazla kan akabilir!

Anımsatması bizden!

KOKMASINLAR

"**Dış güçlerle işbirliği yapanlar, Anayasamıza hayır kampanyası açtılar!**" diye buyuruyor Kenan Paşa.

Yani iyiniyetli bazı fukara Danışma Meclisi üyelerinden, sağcısı, solcusu, orta yolcususuna kadar bu ilkel Cunta taslağına karşı çıkan herkes, "**Dış güçlerle işbirliği içinde!**".

Ya kendileri?..

Onlar gerçekten işbirlikçi falan değil, doğrudan emperyalizmin üniformalı kuklalarıdır.

Tuzlayalım, kokmasınlar!

ŞİDE'NİN ŞİLTİ

İyi haber alan kaynaklardan öğrendiğimize göre TÜRK-İŞ Genel Sekreteri Sadık Şide, Cunta'ya yaptığı eşsiz hizmetlerinden dolayı Kara Kuvvetlerinin şilti ile ödüllendirilecek. Bu amaçla Başbakanlıkta düzenlenecek bir törende, Cunta adına Org. Nurettin Ersin, "**Başarılarının devamı dileği ile**" şilti, Şide'ye vermiş olacaktır.

ŞİDE'NİN BAŞARILARI

1) İki yıldan bu yana Cuntanın en uysal Bakanı olarak görevini aralıksız sürdürdü. Türkiye'de ve dünyada suratına tükürmeyen kalmadığı halde istifa etmedi.

2) Sadık Şide'nin Bakanlığı döneminde Türkiye'nin en büyük işçi sendikasının 52 yöneticisi tutuklandı, işkence gördü, idamla yargılandı, Sadık Şide için için sevindi.

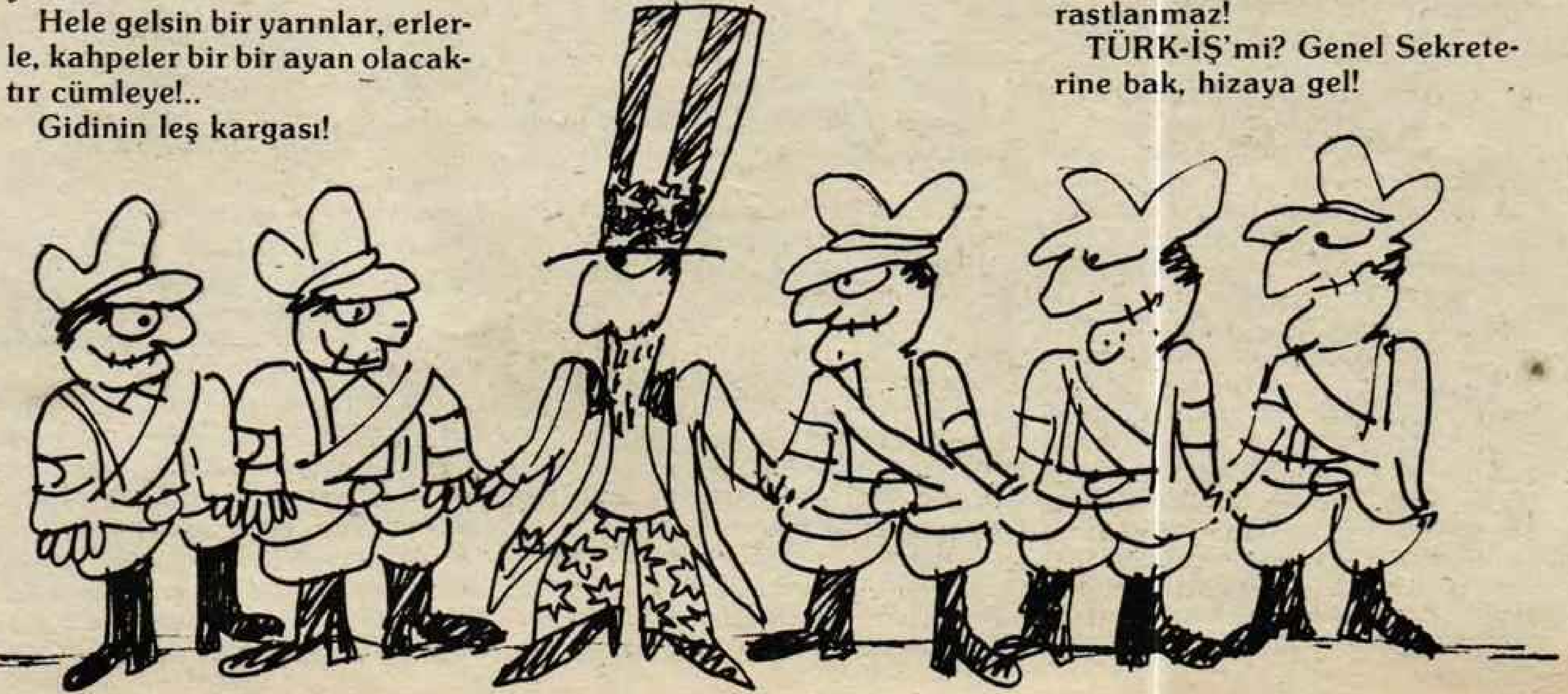
3) İşçi sınıfının özgürce örgütlenme hakkı, ekonomik-demokratik hakkı elinden alındı, Sadık Şide generallere askerce selam çaktı.

4) İşçilerin ücretleri dondurul- du, kıdem tazminatları yok edildi. Yüksek Hakem Kurulu, patronların ve emekli generallerin buyruğuna verildi. Sadık Şide tüm bu işlemlere adına yaraşır bir biçimde sadık kaldı.

5) Son olarak Cunta taslağında işçi sınıfının her türlü hakkı elinden alındı. İşsiz kalan işçilere "**serseri**" adı takıldı. İşçilerin toplumsal yaşamda politika yapamayacağı, bu amaçla hiçbir eylemde bulunamayacağı bu taslakta hükümlere bağlandı. Ama yine de Sadık Şide Bakanlığında berdevam kaldı.

Gerçekden de işçi sınıfı adına böylesine sadık bir Cunta uşağına dünyanın hiç bir ülkesinde rastlanmaz!

TÜRK-İŞ'mi? Genel Sekreterine bak, hizaya gel!

Anayasa tartışmaları:

Evren yandaşlarını tehdit ediyor

Anayasa tartışmaları,12 Eylül rejiminin tüm zorbalığının bir aynası olarak devam ediyor.

Tekelci sermayenin çeşitli sözcü ve temsilcileri ile bazı liberal-reformist çevreler, özünü benimsedikleri taslağın bazı maddelerine karşı-"sertliği" ve "şiddeti" giderek azalan bir biçimde de olsa -itirazlarını sürdürüyorlar.

İşçi sınıfı ve emekçi kesimler ise, hiçbir söz ve karar sahibi olmadıklarından bu tartışmaları zoraki bir seyirci olarak izlemektedirler.

Aslında cunta, sadece düşman olarak gördüğü emekçi kitleleri değil, kendi yandaşlarını, dostlarını da tartışmalarda bir seyirci konumuna düşürmeye çalışıyor. Halklarımıza karşı açık zor kullanarak; dostlarına da arasıra çıkışlar yaparak susturmaya çalışıyor.

30 AĞUSTOS TEHDİDİ

Bilindiği gibi, aralarında faşist generaller rejimini destekleyen bazı güçlerin de yer aldığı geniş bir kesim, cuntanın taslağına çeşitli nedenlerle karşı çıkmış, ve bu çıkışlar belli bir noktada AP ve CHP eğilimli güçlerin neredeyse aynı çizgide buluşmaları gibi bir **görüntü** yaratmıştı. Böylesi bir durumun görüntüsü bile cunta için pek istenen birşey değildi. Her ne kadar AP'liler, CHP ve liberal çevrelerle aynı çizgiye düşmekten kaçınıyorlarsa da, taslağın **bazı bölümlerine** yönelttikleri eleştirilerle, "Milli irade ve Meclis Hakimiyeti" gibi bir takım "Burjuva Demokrasisi'nin Prensipleri" etrafında "solda görünen" bazı güçlerle ister istemez bir "buluşma" izlenimi yaratıyorlardı. AP eğilimli güçler, bu politikalarıyla, toplumun diğer bazı siyasal güçlerini de (örneğin CHP'lileri, liberal ve hatta demokrat bilinen çevreleri) yedeğe almaya çalışıyordu. Demirel'se Ecevit'in 12 Mart 1971 döneminde izlediği, "Askerlere karşı yüce demokrasinin faziletlerini koruma mücadelesi"ne benzer bir tavır takındığı havasını yaratma özentisi içindeydi. (Hatırlanacağı gibi o dönem, Ecevit, Demirel'le işbirliği yaparak 12 Martçı Faruk Gürler'in cumhurbaşkanı seçilmesini engellemiş, onun yerine "sivil" Fahri Korutürk'ün seçilmesini sağlamıştı.) Demirel, bu politikası ile öteki güçleri de yedeğine alarak, bu durumu, (Evren ve arkadaşlarını kendi istediği yöne zorlamada) bir tehdit unsuru, bir koz olarak kullanmayı düşünüyordu: En azından, "Demirel'in referandumda Anayasaya hayır diyebileceği" şeklinde bir izlenim-görüntü yaratılıyordu. bu görüntü aynı zamanda Danışma Meclisi'ni de etkiliyor ve tasarının bazı maddeleri değişikliğe uğruyordu.

Evren'in "30 Ağustos Zafer Bayramı" törenlerinde yaptığı oldukça sert konuşma işte böyle bir ortamda gündeme geldi.

Bütün kentlerde tankların ve askeri birliklerin sokaklara döküldüğü, ve dönemin özellikleri nedeniyle halklarımıza karşı bir gözdağı haline dönüşen 30 Ağustos Zafer Bayramı kutlamalarında konuşan Cunta Şefi, tasarının bazı bölümlerine karşı çıkan kendi yandaşlarını solcularla aynı çizgiye düşmekle suçluyordu:

"Dış güçlerle işbirliği içinde olanlar, yeni hazırlanmakta olan Anayasanın kabul edilmemesi için bir kampanya içerisine girdiler. Anayasa'ya hayır denilmesini istiyorlar.

Evren, Anayasaya solcuların ve komünistlerin hayır dediğini vurgulayarak, Cumhuriyet Gazetesinden AP'lilere kadar uzanan bir yelpaze içerisinde yer alan bütün liberal ve burjuva siyasal güçleri ve kitleleri, "Eğer Anayasaya evet demezseniz, komünistlerin ve dış güçlerin emrine girmiş sayılacaksınız" biçiminde tehdit ediyordu.

Böylece Cunta Şefi, tasarının özüne karşı olmamakla birlikte, getirilen bazı kurumlara ve hükümlere (kendi politikalarına ve gelecek için tasarılarına pek uygun düşmediği için) karşı çıkan askeri rejim yandaşlarına ve özellikle AP'lilere tehdit savuruyordu. Kitlelerin, bilinç düzeyinin böylesi bir basit demagojiye elverişli olduğunu çok iyi bilen cunta, kendi yandaşlarını bile "dış güçler ve komünistler"öcüsüyle korkutmaya çalışıyordu. Ve bunda da başarılı oluyordu.

SADECE FAŞİST DEĞİL, İLKEL Bİ KAFA

Evren'in 30 Ağustos'taki demeci, hem kendi ve hem de yandaşı öteki generallerin kafa yapılarını, kültür düzeylerini ortaya koyan ilginç bir belgedir.

Demokrasi konusunda, ilkokul çocuklarının bile rahatça bildiği bazı kavramlar Evren'nin kafasında somutlaşmış değildi. Yarın da Türkiye halklarını yönetmeye soyunan ünlü cumhurbaşkanı adayının ilkel mantığını, sığ kültürünü kendi dilinden görelim:

"Biz kendi özelliklerimize ve şartlarımıza uygun ve stratejik konumumuzu düşünerek bir Anayasa yapmak durumundayız. Batılı Anayasalara uymak zorunda değiliz. Demokratik idare şekli dünyada tek değildir. Herşeyi Batıdan alıp kendimize hazır elbise gibi geçirmeyelim.

Batıdaki şekliyle bir rejim istediklerini iddia eden burjuva siyasal güçlere karşı Evren'in verdiği demokrasi dersi bununla da bitmiyordu. Cunta şefi devam ediyordu:

"Şimdi Batıdan bunu alalım diyenlere şunu söylüyorum: Türk ailesinin bir geleneği vardır. 18 yaşından sonra Türk kız çocuğunu dışarı bırakmaz, erkek çocuğunu da bırakmaz ya. Ama batılılar, 18 yaşına geldikten sonra, ister kız olsun, ister erkek olsun evi terkeder, bir ev tutar, ne yaparsa yapar, kimse karışmaz. başka bir erkekle mi yaşıyor, ne gibi işler çeviriyor, kimse karışmaz. Onlar öyle yapıyor diye biz de mi aynı usulü uygulayalım?"

Kızların 18 yaşından sonra istediklerini yapması ile demokrasi ve Anayasa arasında ne gibi bir ilişki ve ilgi olduğu sorusunun cevabını, yukarıdaki"derin manalı nutku irad eden paşa hazretleri"ni muayene eden bir beyin cerrahına veya ruh doktoruna sormak belki de gereksiz bir iş olacaktır. Çünkü, her ne kadar emperyalizmin bütün kuklaları gibi Evren de "NATO Kafa, NATO Mermer" ise de, kızlarla Anayasa arasında mantıki, ahlaki veya başkaca bir ilişki ve ilgi bulunmadığını nasıl olmuş da akıl hocaları öğretmemişlerdi!

Cuntacı generaller, bu zavallı mantıkları ve kısır kültürleriyle akıllarınca bir kurnazlık yapmak istiyorlar. Yani Anayasayı eleştirenleri, ahlaki bir tartışmanın içerisine çekerek ve "Batı demokrasilerinde olanların tümünü değil, ama ancak bazılarını "isteyebilen" burjuva siyasal güçlere yamanmaya çalışırlarken bir yandan da kitleleri son derece ilkel bir demogoji ile etkilemeye ve Anayasa'ya «evet» dedirtmeye çabalamaktadırlar.

Ne var ki bu taş kafalar, gözümüzün içine baka baka, gelenek ve göreneklerine bağlı olan halkımızı "kızlarının namusunun korunması için" cunta Anayasa'sına evet demeye zorlamaktadırlar. (Her halde yurttaşlarımız, Evren'in bu sözleri üzerine, namuslarını kurtarmak için Anayasaya şimdiden eveti kararlastırmışlardır). Temsilde hata olmaz demişler. Tarzan zor durumda olmalı ki maymunun bilmem nesine dört elle sarılmakta...(*)

BAYAN ILICAK NAMUS OLTASINA TAKILMIYOR

Evren'in, Anayasayı eleştirenleri, "Komünistlerle aynı paralele düşmekle" ve "kızlara serbestlik tanınmasını istemekle" suçlamasından sonra bu derece ilkel bir mantığa karşı basından ilk tepki Bayan Ilıcak'tan geldi. Tercüman yazarı, 1 Eylül'deki yazısında şöyle diyordu:

"Elbette Türkiye'nin, Sayın Evren'in belirttiği gibi, Avrupa'dan farklı örf ve adetleri vardır. Bizim kızlarımız daha mutaassıp bir çevre içinde yetiştirilirler. Ama madem, kızlarımız 18 yaşından sonra erkeklerle dolaşmıyorlar, Anayasamızda Batı Demokrasilerine benzememeli denilemez. Çünkü, demokrasinin örf ve adetlerden apayrı beynelminel kuralları vardı."

Ilıcak, Evren'in Anayasa savunmasının en zayıf yerini yakalayarak ve kendi içinde tutarlı bir mantıkla bu sözleri şöyle bağlıyor:

"Mesela Demokrasilerde Milli Hakimiyet esastır. Milli Hakimiyetin Temsilcisi TBMM'dir. Bu Meclisin üzerinde herhangi bir kuruluşa yetki tanımak mümkün değildir."

Tercüman yazarı fırsatını bulmuşken, Tasarıdaki Devlet Danışma Konseyi, MGK'nın yetkilerinin artırılması, Cumhurbaşkanının olağanüstü yetkilerle donatılmasına karşı çıkıyor, fakat şöyle bir **uzlaşmayı** önriyordu:

"Demokrasilerde rejimi tahrip edecek davranışlara izin vermemek mümkündür. Ama maksada baskıyla değil, tarafları uzlaştırarak varılır."

BASKI ALTINDA UZLAŞMA

Aslında bu ifadeler, Anayasa etrafında, tekelci burjuvazinin faşist, gerici resmi ve sivil temsilcileri ve suvunucuları arasında süren bir bir tepişmede **uzlaşma** iste-iğini de içeriyordu. Nitekim, Danışma Meclisindeki görüşmeler sırasında Cumhurbaşkanlığı ile ilgili toplam 16 maddenin 13'ü komisyona geri iade ediliyor; Aldıkaçtı ise Devlet Danışma Meclisi'nin kaldırılacağını açıklıyordu.

AP çevreleri ile Danışma Meclisi üyelerinin bazıları ve komisyon arasında sağlanan uzlaşmanın MGK tarafından kabul edilip edilmeyeceği henüz belli değil.

Evren'in konuşmalarında, cuntanın uzlaşmaya pek niyetli olmadığı anlaşılıyor. Cunta, hem Evren'in yukardaki sözleriyle, hem de uyguladığı baskı ve tehdit politikasıyla, "uzlaşma" taleplerinin konuşulması ve önerilmesine bile fırsat vermeyen bir ortam yaratmış bulunuyordu.

Danışma Meclisi üyeleri de dahil olmak üzere Anayasa tartışmalarına taraf olan bütün çevreler üzerinde ağır bir baskı havası olduğu görülüyor. Bunu, Danışma Meclisi üyelerinin, tasarıya önce itiraz edip, sonra da, hiçbir değişiklik olmadığı halde "Evet" oyu vermeleri oldukça somut bir biçimde kanıtlıyor.

Baskının bir başka kanıtı da şu; Danışma Meclisindeki tartışmalar şamata biçiminde geçiyor. Üyelerin çoğunluğu ciddi hiçbir eleştiri getirmiyor. Bazı üyeler bir çok konuya belki itiraz etmek veya red oyu vermek istiyorlar ama yapamıyorlar. O nedenle, günlerinin büyük bir bölümünü usul ve içtüzük tartışmalarıyla geçiriyorlar, "büyük baş hayvanların trafiği aksatmaması için yollara konulan işaret levhalarının kaldırılmasının Anayasa hükmü haline getirilmesini" isteyen veya, "erkeklerin korunmaya muhtaç olup olmadıklarını" soran önergeleri saatlerce tartışıyorlardı.

Danışma Meclisinde cuntanın kesintisiz piyonu çok sayıda üyenin var olduğu biliniyor. Bunlardan birisi de Mehmet Veli Köran. İşte Köran'ın bir incisi, "eğer hürriyetler izne bağlanmazsa Patrona Halil'ler yeniden çıkacak. Hamamdan peştemalını alan sokağa dökülecek." (Patrona Halil, osmanlı padişahlarını epeyi uğ-

raştıran bir isyancı.)

Basındaki tartışmalar da aslında pek farklı bir içerikte sürmüyor. Anlaşılan herkes, bir şeyler söylemek isteyince hemen karşısında Evren'i görüyor ve titreyip kendine dönüyor!

5 Eylül'de bütün Türkiye'de uygulanan sokağa çıkma yasağı ile terörize edilen toplum, Evren'in 30 Ağustos'te verdiği demokrasi ve namus dersini sindirmeye, benimsemeye, kabul etmeye çalıştı. bu zoraki benimsemenin Referanduma yansıması doğal bir sonuç olmalı. (Aldıkaçtı, büyük bir pişkinlikle, "halk Anayasadan memnun" diyebiliyor.)

TEK KİŞİDEN HANGİSİ SEÇİLECEK

Anayasa ile ilgili tartışmalarının yönü son günlerde, Cumhurbaşkanının nasıl seçileceği sorusu etrafında dönmeye başladı. Danışma Meclisi üyeleri ve egemenlerinin diğer kesimleri, Cumhurbaşkanı seçiminin hangi biçimde olacağına kafa yoruyorlar.

Evren, gözdağı ile kendisini herkese Cumhurbaşkanı olarak kabul ettirmiş durumda. Ama işin içerisine "demokrasiye geçiş" planı girince, yani, "seçimin demokrasiye uygun olması" gerekince ortaya bazı sorunlar çıkıyor. Örneğin, Evren'in Cumhurbaşkanı olması için oylama Anayasa ile birlikte mi yapılmalı; (bu durumda Anayasaya evet demek aynı zamanda Evren'i Cumhurbaşkanı seçiyorum anlamına gelecek).

Hiç kimse kalkıp da, "tek kişiyle seçim mi olur? Seçimin olması için en az iki üç aday olmalı ki, birisinden ya da üçünden biri tercih edilsin?" diye sormuyor.

Biraz biçimsel gibi görünmesine karşın bu soru aslında, cuntanın ve öteki sivil-asker çeşitli faşist, gerici çevrelerin ve bazı reformist-liberal güçlerin hararetle savundukları "demokrasi" konusundaki mantıklarını sergilemesi bakımından çok ilginç bir nokta oluşturuyor.

Bir kere daha kanıtlanıyor ki, tekelci sermayenin ve egemen güçlerin batıdaki anlamıyla dahi demokrasi diye bir dertleri yoktur.

Bir yandan, **açıktan açığa**, tank ve tüfek zoruyla Evren'i 7 yıl daha Cumhurbaşkanı ilan eden bir çete, öte yandan bu çeteye karşı hiçbir şey söyleyemeyen ve hatta karşısında el pençe divan duran "demokrasi" aşıkları! Yapabildikleri tek şey bu çetenin tek sandıkla mı, çift sandıkla mı "seçileceği"ne karar vermek!

Yani kırk katır mı kırk satır mi, diye bile sormuyorlar. Kırk satır olacağına bile kendileri karar veriyorlar. Kırk satırı nasıl vuracaklarını ise, satırı yiyeceklere bırakıyorlar.

Cuntanın ve Cunta destekçisi güçlerin hem de "demokrasi" adına bu kadar sefilleşmesi, aslında 12 Eylül rejiminin karekter ve yapısına son derece uygundur.

BU İŞ BİTMİŞ SAYILABİLİR

Danışma Meclisinde bir takım küçük gruplaşmalar ortaya çıkıyor. Bunların bir kısmının suni ve hatta zorlama olduğu açık. Ülkenin toplumsal gerçekliği içinde hiçbir zümreye, sınıfa veya görüşe dayanmayan böyle gruplaşmaların Danışma Meclisine bir panayır görüntüsü vermenin ötesinde dikkate alınır bir yanının olmadığı söylenebilir.

Ancak bu gruplaşma görünümünün arkasında bazı ciddi girişimlerin olduğu seziliyor. Kendilerine "Atatürk'çü Liberaller" adını veren ve ünlü Atatürk'çü Prof. Hamza Eroğlu ile eski Kara Kuvvetleri Komutanı Eşref Akıncı gibi emekli generallerin bulunduğu grubun cunta ile yakın ilişki içinde oldukları ve "demokrasiye geçişten" sonra bir siyasal parti kuracakları söylentileri bir hayli yaygınlaşmış durumda. "Aklı başında" bazı burjuva temsilcileri, örneğin, Metin Toker böylesi bir gruplaşmanın MGK'yı arkasına aldığı şeklinde bir izlenim yaratarak Anayasa Tasarısını daha geri bir konuma götürmek istediklerini belirterek, bunun sağlıklı bir gelişme olmadığını anlatmaya çalışıyor. Çünkü Toker, tecrübeli bir siyasetçi olarak bilmektedir ki, eski siyasal partilerin tabanında zorlama bir değiştirme olamaz. Bu durumda yani oluşacak partilerden ancak eskilerin devamı olanlar toplumda etkili olabilecek. Suni olarak kurulan partiler, istedikleri kadar Evren'in desteğini almış ve Atatürk'çü olsunlar, pek tutunamayacaklardır. (Turgut Özal'ın ve Muhsin Batur'un da ayrı ayrı parti kurmaya hazırlandıkları söyleniyor.)

Faşist cunta ise, devleti ve toplumu yeniden örgütleme programının bir parçası olarak tekelci sermayeyi yeni siyasal kadrolar oluşturmaya, yeni siyasetçiler yaratmaya zorluyor. Bu pek mümkün olmayınca da kendisi, -tıpkı Cemal Gürsel'in 27 Mayıs'ta "Devrim otomobili" yaptırdığı gibi- yeni partiler kurdurmaya çalışıyor. (Gürsel'in emriyle yapılan otomobil, 50 metre gittikten sonra durmuş ve bir daha çalışmamıştı.)

Generallerin kudreti, arabaları yürütmeye yetmiyor. Ama gelişmelerden anlaşılan, Evren ve arkadaşlarının kudreti, Anayasayı faşist ve gerici güçlere kabul ettirmeye yetecek gibi...

Bunun anlamı ise şudur:

Hiçbir güçle bu arada kendi yandaşlarıyla dahi uzlaşma niyeti olmayan cuntacı faşist generallerin Anayasası, toplumun ortasına atılmış ve patlamaya hazır bir dinamit görevini yerine getirecek.

Bu nedenle toplumsal güçlerin bu Anayasayı yırtması ve onunla kurulacak rejimi yıkması kadar haklı, doğal, meşru ve kaçınılmaz bir şey daha olamayacak. Çünkü, bizzat cunta: toplumu daha da radikalleştirecek bir rejimi bu Anayasa ile kalıcılaştırmaya çalışıyor.

EK NOTLAR

Bu yazı tamamlandıktan sonra, Anayasa tartışmaları ile ilgili dikkate alınması gereken iki önemli gelişme oldu. Bunlardan birisi,sivil faşist ve gerici çevrelerin, Anayasa'ya evet diyeceklerinin resmen ilanı anlamına gelebilecek bir demeç yayınlandı. Bu demeç Celal Bayar'a aitti. Bayar, "4. Anayasaya şimdiden evet" dediğini açıklamıştır.

İkinci konu ise, Cumhurbaşkanlığı sorununun nasıl çözümleneceğinin ipuçları ortaya çıkmış bulunmaktadır: Gazetelere yansıyan ve Danışma Meclisi kulislerinde ve Aldıkaçtı komisyonunda ağır basan formüle göre, Evren, Kasım ayında yapılacak referandumla resmen Cumhurbaşkanı seçilecektir. Milli Güvenlik Konseyi üyeleri ise, 7 yıllık bir süre için Cumhurbaşkanı Danışmanı olacaklardır. Yani, "Sivil" dönemde de cuntanın Türkiye hakkında söz ve karar sahibi olması Anayasal bir statüye kavuşturulmaktadır.

Bu noktada iki önemli sorun çıkıyor: Birincisi, her ne kadar Anayasa Komisyonu ve Danışma Meclisi, AP çevrelerinin itirazı nedeniyle ve AP'lilerle belli bir uzlaşma sağlamak amacıyla Cumhurbaşkanlığının yetkileri ve Devlet Danışma Konseyi ile ilgili maddeleri yeniden ve biraz daha yumuşatarak düzenlemeyi benimsemişse de, bunun MGK üzerinde ne kadar etkili olacağı henüz belli değildir. Cuntacı generallerin bu yaklaşımı benimseyeceklerine ilişkin herhangi bir ipucu yoktur. Aksine onlar, Demirel'le ve diğer güçlerle uzlaşma yerine "dayatma" yapmak niyetindedirler. İkincisi, MGK üyeleri için bulunan son formül, Silahlı Kuvvetler komuta kademesinde bazı değişiklikleri de beraberinde getirecektir: Evren'in kasım ayında Cumhurbaşkanı olmasından sonra Genel Kurmay Başkanlığı'na Ersin'in vekalet etmesi durumu ortaya çıkmaktadır. 1983 sonbaharında veya 1984 ilkbaharında yapılacağı söylenen "genel seçimlere" kadar bu durum nasıl devam edecektir?

Konsey üyeleri,hem "Cumhurbaşkanı yakın danışmanı", hem de Kuvvet Komutanı olarak nasıl görev yapacaklardır? Böyle bir durumda Silahlı Kuvvetlerin birliği-bütünlüğü nasıl devam edecektir? Böyle bir kompozisyonla "demokrasiye geçiş planı" nasıl yürüyecektir?

Bunlar şimdi, cuntayı kara kara düşündüren sorunlar.

---

* Evren'in Anayasa ile ilgili incilerinden iki örnek;

"Henüz Anayasamız son şeklini almış değildir. Ancak bu Anayasa bizi 61 Anayasasından daha geriye götürür diyenlere şunu belirtmek isterim ki, ben hiçbir yerde ve hiçbir zaman, (hazırlanacak yeni Anayasa 1961 Anayasasından daha ileri özgürlükler getirecek) demedim. Tam tersine (Bu Anayasa bize bol geldi. İçinde oynamaya başladık. Ve oynaya oynaya 12 Eylül'e geldik) dedim. Ve yine ifade ettim, (toplumun güvenliği, huzuru için kişi hak ve menfaatlerinden bazı fedakârlıklarda bulunmak zorundayız) dedim.

"Bu Anayasa kabul edilirseymiş, gece polis kapımızı çalıp içeriye girip arama yaparmış. 12 Eylül'den evvel anarşistler ve teröristler kapımızı çalmadan içeriye girip insan öldürüyordu. Herhalde bunu yazan ve söyleyenlerin evine anarşist ve terörist girmedi. Ben onlara tavsiye ederim. Böyle bir işkenceye maruz kalanlara sorsunlar. Alacakları cevap şu olacaktır: Ziyanı yok gece yarısı silahlı anarşist gireceğine, devletin polisi girsin.."

İzinden dönenler anlatıyor

Farketmez ister birşey yapmış ol, ister yapmamış

Ben Almanya'da uzun zamandan beri yaşayan bir işçiyim, zaman zaman çekilmez, bitmez sorunların içerisinde kaybolup giden ve hemen hemen her defasında Türkiye'deki zalimlere ve Alman gerici yasalarına (özellikle yabancılar yasasına) karşı daha çok mücadele etmek gereği görüyorum. Ben bir süre önce Türkiye'ye izine gittim, bir süre kaldıktan sonra Almanya'ya daha bir hınçla (hırsla) geri döndüm. Sizlere birçok gerçek olayları anlatmak istiyorum. Olaylar o kadar çok ki, ben bir kaçını anlatacağım. Gazetemizde yayınlarsanız faydalı olur kanısındayım.

Almanya'dan Türkiye'ye gittim ve Antalya'ya vardım. Antalya'ya dayımı ziyaret için gitmiştim. Bu şehire gittikten bir kaç gün sonra 2 Alman bayan turistle tanıştım. Dilim dödüğü kadarı ile onlara yardım etmek istedim. Bu Alman turistlerle gezerken üç sivil kişi geldi yanımıza, hemen kimliklerimizi görmek istediler. Bizler ise şunu söyledik: "Kimliğinizi gösterin, kim olduğunuzu öğrenelim" dedik. Almanya'da hep böyle çünkü. Böyle diyince, birisi arkadan saçımı tutarak, vurmaya başladı adi küfürleriyle beraber ve devamla şunu söylüyordu sürekli: "Bu düzen bizim elimizde, istesek seni denize atar, kaçmaya çalıştı, boğuldu deriz." Orada bulunan bir lokanta sahibi bu olanlara karşı çıkarak: "onun bir hatası olmadı, niçin böyle yapıyorsunuz" deyince, o üç kişi, "mutlaka hatasının olması gerek" diye cevap verdiler. Bu arada Alman turistler bağırarak, korktuklarını ifade ediyorlardı. Pasaportumuzu kontrol ettiler ve gittiler. Ben de Antalya Çarşıbaşı Karakolu'na giderek şikayet ettim. 40 yaşlarında bir komserin cevabı şu oldu; Oğlum sen kimi kime şikayet ediyorsun, sen şundan haber ver! Kızlar güzel ve dikkat çekiciler mi? Bu sözlerini söylerken ben şunun derhal farkına vardım. Namussuzları bir namusuza şikayet ettiğimi. Bende sorulan sorulara hep evet diye cevap vermeye başladım. Ama bu sefer komiser beni sıkıştırarak bana şunu kabullendirmeye başladı "Seni kızlar için dövmüş olabilirler, eğer kızlar güzelse, yarın beraber gezelim, bakalım kimse sana bir şey diyecek mi? Bu arada Alman turislerin Almanya'ya geri döndüklerini öğrendim. Almanların biri Köln'den biri berlin'dendi hatırlayabildiğim kadarıyla.

Ben ise daha sonra memleketim Adıyaman'ın kazası Gölbaşı'na gittim. Fakat zulümden yine kurtulamadım. 3 gün sonra dayımların evini bastılar jandarmalar. Birşey bulamayınca da bırakıp gittiler. Bir kaç hafta sonra Gölbaşı'ndan Adıyaman'a halamın kocasının görüşüne gittik. Adıyaman Kapalı Ceza Evini'nin önü ana baba günüdür. Görüşcünün bir tanesinin üvey kardeşi (yeni pirimpalastan getirilmiş) kardeşine yatak getirdi, onuda soyadı tutmuyor diye yatağı içeri almadılar. Ağlayanların sızlayanların hesabı belirsiz, görüşe giremeyip ve hala mahkemeye çıkmamış senelerdir yatanların anası, babası, karısı, kardeşleri ağlıyor. **Pirimpalas Adıyaman Kapalı Cezaevi'nin işkencehanesidir. Tutuklananlar üç ay Pirimpalas'ta kalır, yani işkencehaneden, Pirimpalas'tan çıkıp cezaevine gelenler, oturamazlar, yatamazlar dikilemez hale gelmişlerdir.** Saatlerce kapı önünde beklerken; aniden bir bağırtı geldi. Bağıran Adıyaman Jandarma Yüzbaşısı sıraya geçin hayvanlar... Sıraya geçmesini bile öğrenememişsiniz, ama ben size öğretirim diyerek halkın üzerine yürüdü. Nöbetçinin elinden G-3 Amerikan silahının dipçiği ile bir bayanın döşüne vurunca, kadın yere düştü ve bayıldı. Oradaki kitlelere karşı suçunu bastırabilmek için askeri cemsesine bindirerek doktora götürdüler. Biz geri Gölbaşına gittik. Kadın ne oldu bilmiyoruz. Fakat oradaki kitle suskunlaşmıştı. Otobüs doluydu. Adıyaman'ın çıkışından bir kilometre sonra devamlı polis - jandarma bekliyor. Otobüsü durdurdular, kimlik kontrolüne başladılar. Otobüste yolcu çok olduğu için 7-8 kişiyi indirdiler. Biz Gölbaşına geldik. Devlisi gün dayımla beraber pancar toplamasına gittik. Pancar tarlası. **Gölbaşı İmam Hatip Lisesi'nin yanında, İmam Hatip Lisesi'nde jandarmalar kalıyorlar.** Dayım iki askere; İmam Hatip Lisesinde görmüş olduğumuz birkaç sivili sordu, bunlar neci diyerek. Askerler şöyle cevap verdiler: "Biz yakakalayıp getiriyoruz, onlar hallediyorlar, biz de bilmiyoruz ne olduklarını. Sadece biz toplayıp getiriyoruz, onlar öldürüyor mu, yok mu ediyorlar, burada birkaç saat tuttuktan sonra jemseyle nereye götürürler bilemeyiz"

Daha sonra jandarmalar bize "çabuk gidin, biraz sonra yüzbaşı gelecek, sizi de yakalatır" diye seslendi. Dayım ise "Biz ne yaptık ki, biz tarlada çalışıyoruz" dedi. **Askerin biri ise "Farketmez, ister birşey yapmış ol, ister yapmamış ol,** o (yüzbaşı) delinin birisidir" dedi. Ve biz fazla beklemeden eve geldik. Ve belli bir süre sonra tekrar mahkemeye gittik. Bu mahkeme 9. mahkeme idi ve hala sonuçlanmamıştı. Mahkeme salonunda 25-30 yaşlarındaki bir genci Adıyaman Yüzbaşısı yumruklayarak mahkemeye getirmeye çalışıyordu. 1982 Mart ayının 10'una Gölbaşın'da Gölbaşı trafiği jandarmanın emrine veriliyor, bunu fırsat bilen Gölbaşı Yüzbaşısı **Mustafa Çakmak** köylere askeri jemseyle gidiyor. Gölbaşı'nın **İnekli** köyünden aramaya başlıyor. Tarla süren köylüye ehliyet sormuş. Cevabı beklemeden traktörcüyü dövmüş. **Azaplı** köyüne gelerek yine bir tarlada çift süren bir traktörcüyü yanına çağırarak, ehliyet sormuş, yanımda yok evde deyince git getir demiş, traktörcü gitmiş ve gelmemiş. Sıra **Bağlarbaşı** köyünden yolcu getiren taksi şöförüne bir kişi fazla deyip alıp karakola götürdüler. **Bağlarbaşı** köyüyle **Karaburun** köyü arasında köprüden geçerken akşam üzeri (koyunsürüsü köye gitmesi için, köprüden geçmesi gerek veya zorunlu) **işkenceci faşist yüzbaşı Mustafa Çakmak cemseyle birlikte koyun sürüsüne saldırıyor. Koyunların bir kışmı suya dökülüyor, kimisi öldürülüyor ve hiçbir şey olmamış gibi Gölbaşı'na gidiyor.** Koyunların sahibi şikayet etmeye kalkıyor fakat köylüler tarafından engelleniyor. "Sen kimi kime şikayet edeceksin, şikayet için yüzbaşıya gitmen gerek, senin koyunlarını bu hale getiren yüzbaşıya mı gideceksin. Orada bir de tonla dayak yiyeceksin" denilerek engellendi.

Olaylar çok şu anda Türkiye denildimi hemen aklıma zulüm, işkence, yokluk, işsizlik geliyor. Ülkemiz güzel, ama paşa denilen kanlı maşalar güzelden, iyiden, d0ğrudan yana mücadele edenleri yok etmeye çalışıyorlar. Ama çabaları boşuna!

Demokrat Türkiye'ye İşçi selamlarımla

Ne diyon delikanlı, köylü mafoldu

Bu yıl iznimi İzmir Kuşadası dolayında geçirdim. Bol keseden eğlenenler vardı, bir lokma bir hırka sözde tatil yapanlar vardı. Bunlar ne diledikleri gibi eglenebiliyorlar, ne de gönüllerince bir yemeği lokantada yiyebiliyorlardı. Ekmek, peynir, zeytine talim yapıyorlardı önce, sonra da bu talimi denizde sürdürüyorlardı. Onlarr için bol olan güneşti yalnız. İstemedikleri kadar güneş yiyorlardı. Dönünce komşularına çalım yapacaklardı!..

Ne var ki denizin kıyısında yaşadıkları halde denize giremiyenler de vardı. Hele köylüler, kendi yörelerinde tatil geçirenlere imrenerek bakıyorlardı. Sanki kendi memleketlerinin yabancısıydılar. Kıyının yamacında kasketini gözüne indirmiş bir köylü, yanındaki hemşehrisiyle dertleşiyordu. Bir soru da ben sorayım dedim. Adını sordum, önce kuşkuyla baktı, sonra gülümsiyerek:

"Aslan Paşa!" dedi.

"Soyadın kıyak!" dedim.

"Memlekette paşalık kıyak!" dedi, şeytanca gülümsedi.

Söyleşiyi ilerlettik. Söz köylülerden açıldı. Adam dertlendi:

"Ne diyon deliganlı, köylü mafoldu. Hökümete geçen yıl verdiğimiz mahzulun parasını daha alamadık. Yani yeni mahsül çıktı, eskisini ödeyemediler anlıyacağın. Canım dörtte birini verdiydiler ama gerisinden ses sada yok. Neden? Herkes korkuyor da ondan. Askerler kimseye ağız açtırmıyorlar ki!..

* * *

Kuşadasında bir halıcı ıle konuştum. Adam halinden pek memnun. Biraz sıkıştırdım, bazı örnekler verdim, konuşmasını istedim. Pek kaygısızca birkaç söz etti:

"Canım olur o kadarı yani. Her şey iyi. Özgürlük mü? Benim özgürlüğümü kısıtlayan yok. Hapishanelerden çoğunu bıraktılar. Yalnız memurların durumu zor. Köylü çok rahat. Bir inegi varsa yetiyor. Benim tahsilim mi?.. Siyasal Bilgiler mezunuyum. İşimden çok memnunum.

* * *

Kuşadasında sepet sandık kıyıda meyva satar bir köylüyü nice zorlamadan sonra üç beş kelime konuşturabildim: "Eskiden iyiydi. Şimdi yat limanı yapıldı, çok gavur geliyor ama bereket kalmadı. Her şey pahalandı. Paranın hiç gıymatı yok. Aldırma, hayatın da dadı yok!..

* * *

İzmir sokaklarında birisi, bir başkasının peşinden bağırıyordu:

"-Şuna bak şuna!.. Şerefli ordumuza laf uzatıyor. Sıkıyönetim olmasaymış bana gösterirmiş... İşte vatan haini bunlar. Bunlar memleketi yıkıyor...

Tehdit eden çoktan uzaklaşmıştı, kimse göremedi.

Not: Türkiye sınırında gümrükçüler sadece rüşvet almak için arama yapıyorlar. İstisnasız rüşvet alıyorlar.

Temel Telli

Sıkıyönetim görevlisi subaylar iki kızı dağa kaldırdı

İçim acılar içinde döndüm memleketeimden. Açlık, işsizlik, pahalılık bir yana baskı ve zulüm yüzünden halk ağzını açamıyor. Aklı başında genç insan kalmamış dışarda. Operasyon adı altında evlere baskınlar yapılıyor. Sorgusuz, sualsiz insanlar dayaktan, işkenceden geçiriliyor. Rüşvet alınıyor, kadının, kızın ırzına geçiliyor. İnanın kan ağlıyor halkımız, kan ağlıyor Doğu Anadolu' da yaşayanlar.

Bu yılki iznimde Ardıhan'a gitmiştim dayımı, yakınlarımı görmeye. Sevinecekleri yerde üzüldüler, korktular benden. Benım yüzümden sorguya çekebilirler Erzurum'un sıkıyönetim hapishanelerine sürülebilirlerdi.

Bu kasabada 5000 e yakın devrimci tutuklu bulunmaktdır. Bir ilçenin nüfusuna sığmayan bir rakam bu. Geceleri evler burada sık sık basılmaktadır. Evlerde ele geçirilen mücevherler, paralar gasbedilmektedir. "sen devrimcisin !" diyerek önce şantaj yapıyorlar, sonra da rüşvet alarak vazgeçiyorlar. Rüşvet vermeyenlerse meydanlarda, halkın gözleri önünde dayağa çekiliyorlar.

Bu ilçede bulunduğum sırada size utanç verici bir olayı nakletmek isterim:

2 Temmuz 1982 gecesi saat 01.00 sıralarında "ilçede anarşistler var" bahanesiyle bir eve baskın yaptılar. Yörede bu aile " Değirmenci ailesi" olarak tanınır, bilinir. Baskın yapanların ikisi subay, ötekiler er. Evde erkek adına kimseyi bulamazlar. Ancak evin iki kızını Zuhal (15), Nilgün (16) adlarındaki iki kardeşi dağa kaldırıp iğfal ederler, sonra da kurşulayarak öldürdüler.

Aynı günün akşamı, firar eden bir eri bulmak için devriye gezen askerlerin olay yerinde bu canileri görmüş olmaları, bu alçakça cinayetin su yüzüne çıkmasına sebep oldu.

Olayın kahramanları mahkemeye verildi. Ancak bunlar, vatan kurtaran "anarşist" düşmanlarıydı. Görevlerini yapmışlardı! Mahkemede neler konuşuldu, neler oldu bitti pek kimse bilemedi. Ancak bu alçakların serbest bırakıldığını tüm Ardahan halkı öğrendi!

Başka ne diyeyim, hiç olmazsa bu yazdıklarımı yayınlayın, bu zalimleri, zalimlerin piyonlarını teşhir edin. Bu kadar bir görevi yerine getirmezseniz, yuh olsun size de!

(Adı bizde mahfuz bir okuyucu)

İĞNEYİ DE ÇUVALDIZI DA

Sanar YURDATAPAN

*...Kızınızın veya kızkardeşinizin bir gençle flört ettiğini duysanız, tepkiniz ne olur?....*Sorunun ilk şekli böyleydi.. Geçen yazıda biraz daha deşmiştim: ..*"Bu konuda oğlunuza başka, kızınıza-kızkardeşinize başka davranıyorsunuz, neden?.. Sizi böyle düşünmeye ve hissetmeye yönelten şey nedir?.."*

Öteki sorulara -olumlu veya olumsuz- ama açık açık cevap veren okurlarımız nedense bu soruda kendi kendileriyle takışmışlar besbelli.. Ve bu nedenle de -birkaç kişinin dışında- çoğunlukla OLMASI GEREKEN'i yazmayı tercih etmişler, düşündüklerinin yerine.. Halbuki, hepimiz gibi ben de biliyorum bal gibi, çoğunluğumuzun hele ERKEKLERİN bu konudaki düşüncelerini, tavırlarını. Haydi bırakalım, herkes kendi iğnesini, kendi çuvaldızını kendi vicdanına göre batıradursun kendine; biz açık açık yazmaktan çekinmeyen bir bayan okuyucumuzun mektubundan alıntılarla başlayalım bu yazıya.. Amerika'dan, ikinci defa yazıyor H.K., bu defa uzun uzun yazmış:

"... Hangimizin kadın-erkek ilişkilerine sağlıklı bir yaklaşımı var?.. Ben çok acısını çektim kendi adıma.. Her selam verdiğim erkek, başkalarının ağzında yatağıma sokuldu... Pek çokları, bana olan ilgilerini göstermeden önce ilk soru olarak, mutlaka, ama mutlaka, daha önce hayatıma kaç erkek girdiğini sorarlardı... Veya benimle uzun vadeli bir ilişki kurmaya niyetli olmayan, evli veya bekar pek çoğu da... büyük laflar ederlerdi: Sömürüsüz, eşit düzende ilişkilerin cinsel beğeninden kaynaklanacağından tutun da... Veya bana karşı ilgisi olup da, "umutsuz" olanların verdiği ahlak dersleri .. Hangisini anlatsam?.."

Esslingen'den, 3 arkadaş adına yazan Ş.Y. "Kullandığınız metodu biraz yanlış buluyorum" demiş ve şöyle eklemiş:

"Normal bir demokrat-devrimciye, ilericiye: -Bak kızın veyahut bacın başkası ile flört ediyor deseniz, inanın ki okuyucuların %60-70'i keserim cevabını verirler.. Büyük bir çoğunluk bu cevabı vermişlerdir, çuvaldızınız için size belki darılmışlardır.."

Hayır, eğer bu cevap gelseydi, çuvaldıza gerek kalmayacaktı. Çünkü çoğunluğun böyle düşündüğünü ben de biliyorum. Çuvaldızı hazırlayış nedenim tam tersine, bu düşündüklerini yazmaktan çekindikleri, onun yerine teorik nutuklar yazdıkları içindi. 3 arkadaş şöyle devam etmiş:

"...İlk etapta daha hafif konuları işleyebilirsiniz". Kısacası, bu konuyu deşmeyi oldukça tehlikeli görüyorlar. Onları tam da haksız sayamayız. Halkımızın çoğunluğunun, bu konuda hala nasıl şartlanmış oldukları malum!.. "Allahsız-dinsiz-imansız gomonistler!. Bunlarda karılar da ortak kullanılır" saldırıları da malum.. Sanırım H.K.'nın yazdıklarını okuyunca bu üç okurumuzun üzüntüleri daha da artacak.. Hayır sevgili dostlar.. Her şeyi tartışacağız, korkmadan çekinmeden.. Gerçi bu soruları ardarda dizmemin amacı, şu kısacık iki sütunda, hem de ayda birlik aralıklarla bu konuları derinliğine tartışmaya kalkmak değil. Amacım sadece DEŞMEK!.. Ama iğneyle, ama çuvaldızla, ama mızrakla.. Kendi kendimizi uyutmaya kalktığımız, düşünmekten kaçtığımız noktaları DEŞMEK... Deşmek ki düşünelim, deşmek ki tartışalım, deşmek ki DONUP KALMAYALIM, kendi beynimizin etrafına duvarlar örmeyelim, hendekler kazıp içini ordan burdan koparılmış devrimci cümleciklerle doldurmayalım..

Bakın, bu soruya gelen cevaplar arasında "Şişi de kebabı da yakmadan durumu kurtaran şuydu:

"..Önce durumu araştırırım, kimdir, neyin nesidir öğrenirim. Sonra ikisini de çağırır, konuşurum.. Eğer niyetleri ciddiyse - yani işin sonu evliliğe varacaksa - izin veririm, yoksa engel olurum!..."

Ya flört ettiğini duyduğumuz kızımız değil oğlumuz olsaydı?..

"Heh heh hee, babasına çekmiş kerata, erkek dediğin az buçuk capkın olmalı" diye kasım kasım kasılmayacakmıydık?...

- Eh, bakın bakalım şimdi, çağdaş toplumbilim kitapları ne diyor?..

- Büyük devrimciler Kadın-Erkek ayırımı hakkında neler demişler?

- Bugün gördüğümüz farklılık, tarih boyunca hep böylemiymiş?

- Yani, "Babadan-dededen böyle mi görmüşüz"?..

- Eşitsizlik ne zamandan başlamış?.. Neden başlamış?.

- Dünya yüzünde insan toplumları ne zamandır var?. Kaç yıl yani?. Bu zamanın ne kadarında erkek kadına hükmediyor?.

- Bugün bu farklılığın temeli kalmış mı?. Nasıl yokolacak?.

- Bu "Doğru"yu hayata nasıl geçirebiliriz?

Bu soruların cevaplarını bu sütunlara yazmayın.. Kendi kendinize verin, ama sakın kendinizi kandırmadan.. Bilmediğinizi hissettiğiniz an durun!.. SORUN ARAŞTIRIN..

Server Tanilli'nin birbirinden güzel iki kitabını okuyoruz bir süredir. "Uygarlık Tarihi" ile "Devlet ve Demokrasi".. Evimize gelen bir genç arkadaş, bu kitapları gerçekten okuduğumuza inanmadı. *"Siz bunları biliyorsunuzdur hepsini, sahiden mi okuyorsunuz?"* diyor.. Sahiden okuyoruz.. Ciddi ciddi, ders çalışır gibi okuyoruz.. Bazı kavramları biliyoruz ama bildiğimizi sandığımız nice şeyi, aslında pek bilmediğimizi, *"Anlatmaya çalışınca"* anladık. Her sayfasında Tanilli'ye saygımız bir kat daha büyüyerek okurken kitapları, *"Keşke"* diyoruz *"Yerimiz olsada bu kitapları parça parça bu gazetede yayınlıyabilsek.."* o kanıdayım ki, bilmediğini, anlamadığını kendine itiraf edenlerimiz, hele bilmediğinin anlaşılmasından korkmayanlarımız pek azınlıkta kalıyor aramızda.. Öyle olunca, öğrenme yollarını da tıkamış oluyoruz kendi kendimize... İşte bu sütunlarda size olur olmaz sorular yöneltip tartışmalar açmamın asıl amacı bu.. Deşmek birçok şeyin dibini...

Yeri mi, zamanı mı?.. Türkiye'de acı olaylar yaşanırken sıra buna mı kaldı?.. Kanımca öğrenmenin, düşünmenin yeri ve zamanı olmaz!.. İşte Demokrat Türkiye'nin 24 sayfası haberlerle, yorumlarla dopdolu. En genel konuları ve kendi aksaklıklarımızı tartışacağımız iki sütun olmalı en azından.. Dört açıyorsak gözlerimizi dış dünyaya, hiç değilse iç dünyamıza da bir çeyrekçik açmalıyız..

Haydi, gelecek yazıda tartışacağımız konuya geçeyim artık..

- Örneğin salt, toplumbilim, yasa, giz, sav, kent, kuramsal

- Mesela, yalnız, sosyoloji, kanun, sır, iddia, şehir, teorik..

Her iki gruptaki kelimeleri de bildiğinize eminim. Sorularım şunlar:

1- Konuşurken hangisini, yazarken hangisini kullanıyorsunuz, hiç dikkat ettiniz mi?.. Etmediyseniz bir düşünün ve nedenini yazın..

2- Devrimci, ilerici olmakla Yeni Türkçe konuşmak; tutucu-gerici olmakla, Eski Türkçe konuşmak içiçe geçmiş durumda. Bunu doğru buluyor musunuz?

3- ARI TÜRKÇE, hangi sınıfın veya tabakanın meselesi olmalı?

Bakın bu sorular bir amaca yönelik işte!.. Nasrettin Hoca'nın meşhur FİNCANCI KATIRLARI'nın ürküttüğünü görür gibi oluyorum. İnşallah bir dahaki yazıya kadar çiğneyip geçmezler üstümüzden!..

Hoşça kalın dostlar..

CUNTAYA HAYIR
CUNTANIN ANAYASASINA HAYIR

● Cuntanın 2. yılında yapılan protestoda tüm gruplar kolkola yürüdü

Almanya, Fransa, Hollanda, Belçika, İsveç, Avusturya, İngiltere, Yunanistan, Danimarka, Libya, ve Avustralya'da ülkemizdeki Askeri rejimi protesto için miting ve yürüyüşler yapıldı.

Frankfurt'da düzenlenen mitinge 30.000 dolayında Türkiyelinin yanısıra 2000 de Alman anti-faşisti katıldı.

Frankfurt mitingine konuşmacı olarak çağırılan Yılmaz GÜNEY'e Alman Hükümeti son anda izin vermedi. Güney'in gönderdiği mesaj dakikalarca alkışlandı

Miting ve yürüyüş sırasında, sık sık "cuntanın anayasasına hayır", "kahrolsun askeri faşist cunta", "yabancı düşmanlığına son", "birlikte çalışıyoruz, birlikte yaşamak istiyoruz", "Cunta mezara halk iktidara", "idam ve işkencelerin hesabı sorulacak", "yaşasın eylem birliğimiz" şeklinde sloganlar atıldı.

Çeşitli ülkelerde yapılan faşist cuntayı protesto eylemlerinin olgun bir hava içinde geçtiği bildiriliyor.

Ülkemizdeki faşist diktatörlüğün işbaşına gelişinin 2. yılında yurtdışında düzenlenen miting ve yürüyüşlarde cunta protesto edildi. Almanya, Fransa, Hollanda, Belçika, Avursturya, İsveç, İngiltere, Yunanistan, Danimarka, Libya, ve Avusturalya'da düzenlenen gösterilere bu yıl geçen yıla göre daha çok kişi katıldı.

Bu yıl cuntaya karşı yapılan 12 Eylül protesto eylemlerine tüm Avrupa ülkelerinde Türkiyeli anti-faşist gruplar birlikte düzenlediler. Bu durum yurtdışındaki Türkiyeliler arasında sevinç ve coşku yarattı

Yürüyüş başlıyor

Frankfurt'ta 11 Eylül Cumartesi günü yapılan yürüyüş ve miting, her yönüyle başarılı oldu. Yürüyüş ve mitinge 30.000 dolayında Türkiyelinin yanısıra 2000 dolayında da Alman anti-faşisti katıldı. Mitinge konuşmacı olarak gelmesi beklenen Yılmaz Güney'e Alman Hükümeti'nin izin vermemesi şiddetle protesto edildi. Güney mitinge gönderdiği mesajda "yüreğim sizinle birlikte çarpıyor" dedi.

Yürüyüş saat 11.40'ta başladı, 17 oo'de bitti. Almanyanın çeşitli kentlerinden gelen guruplar sabahın erken saatlerinde Main Nehri kıyısı ile Paulplatz arasındaki meydanda toplanmaya, flamalarını açmaya başladılar. Saat 11 oo'de Main Nehri kenarındaki cadde baştan başa dolmuştu.

Saptanan ortak düzenlemeye göre guruplar kortejdeki yerlerini aldılar. Sırası ile: Proleter Dayanışma, ATİF, Halkın Yolu, Kürt Halk Evi, FİDEF, KOMKAR, DİB-FAK, Ala Rizgarı, Tekoşin TKP (B), BİRKOM (Devrimci İşçi, Kıvılcım, Serxwebûn, Emekçiler Birliği, İşçinin Sesi, Devrimci Savaş, Birlik Yolu-Cephe) Kawa, Gerçek, Devrimci Sol, Devrimci Kurtuluş, Kurtuluş, KKDK Kürdistanlı Devrimciler, Halkın Kurtuluşu. Ayrıca KB, KPD, Volksfront, BWK, Troçkist Liga, Arbeiter Bund gibi kuruluşların yanı sıra çok sayıda bağımsız demokrat Alman da bu yürüyüşe katılmıştı.

Düzenli sıralar halinde yerlerini alan ve filamalarını açan örgütler tam 11.40'ta yürüyüşe geçtiler ve miting alanına değin tam 2,5 saat yürüdüler.

Main Nehri kıyısından, daha sonra sırası ile Adeneun str, Bleicher str. Eschenheimer Angale, Eschenheimer-Tor, Eschenheimer Cand str., Adiles Alle, Dertrams str. Wiese cadeelerinden geçen yürüyüş konvoyu, Hessen Radyo-Televizyon binasının yanındaki büyük alana ulaştı.

Yürüyüş boyunca cunta protesto edildi, sloganlar atıldı, arabalara monte edilen hoparlörlerden konuşmalar yapıldı.

Bu arada Almanya'daki yabancı düşmanlığı da sık sık protesto edildi. Alman Hükümetinin cuntaya yaptığı yardımın durdurulmasını isteyen sloganlar atıldı. "Cuntanın Anayasasına hayır!" diyen protesto sesleri sık sık tekrarlandı.

Yürüyüş ve miting sırasında atılan sloganlardan bazıları şöyle: "Kahrolsun askeri faşist cunta", "Cuntanın Anayasasına hayır", "Yabancı düşmanlığına son", "Cunta mezara, halk iktidara", "Hoch die internationale solidarität" (Yaşasın uluslararası dayanışma), "Biji serxwebûn, biji Kürdistan", "Faşizme karşı omuz omuza", "Direniş Cephesi'nde birleşelim", "Devrimin sesi susmayacak", "Kurtuluşa kadar savaş", "Yaşasın eylem birliğimiz", "Tanklarla gelen devrimle gider", "Kahrolsun patron ağa devleti", "Çevik Kuvvete Hayır", "Metris, Diyarbakır, Mamak, zulmün kaleleri yıkılacak", "Tek yol devrim", "Fatsa, Artvin, Tariş, zafere kadar direniş", "Ya özgür vatan ya ölüm", "Faşizme ölüm halka hürriyet", "Faşizme karşı devrimci şiddet", "DİSK'e özgürlük".

Yürüyüşe katılan Almanların sık, sık "Faşizme karşı omuz omuza" sloganını Türkçe tekrarlamaları Türkiyeliler tarafından coşkuyla karşılanıyordu. Yürüyüş sırasında çok sayıda pankart taşındı. Gruplar cuntanın zulmünü sergileyen (idam sehpası, işkencede ölenlerin resimleri gibi) çeşitli panolar da taşıdılar. Yürüyüşe çok sayıda kadının da katıldığı görüldü.

Bazı sloganların Almanca söylendiği yürüyüşü, Almanlar yol boyunca ilgiyle izlediler.

Yürüyüş korteji, Amerikalılara ait binaların bulunduğu bir bölgeden geçerken çok sayıda askeri-polisin binalar etrafında güvenlik önlemi aldığı görüldü.

Hessen Radyo-Televizyon Kurumunun yanındaki Betrams Wles meydanına düzenli şekilde giren guruplar yerlerini aldıktan sonra, miting tertip komitesi tüm alandan işitilecek biçimde ayarlanan mikrofon düzeniyle kitleyi saygı duruşuna çağırdı. Bir anda yumruklar havaya kalktı ve alan bir dakika sessizliğe gömüldü.

Alman sendikacı konuşuyor

İlk konuşmayı DGB'ye bağlı Gazeteciler Sendikası Genel Başkanı Eckart Spoo yaptı. Sözlerine Türkiye solunun birlik içinde olmasından sevinç duyduğunu belirterek başlayan Eckart Spoo, Türkiye'deki cuntanın ABD, Almanya ve NATO sayesinde ayakta durduğunu söyledi. Generallerin demokrasi ve anayasa sahtekarlıklarına da değinen Spoo, sözlerini şöyle bağladı. "Natocular demokrasi getiremez. Türk cuntasının demokrasiye geçiyoruz sözleri aldatmacadır. Bizler demokrasiyi NATO'dan beklemiyoruz. Demokrasiyi, mahallelerde, işyerlerinde kendimiz kurmalıyız." DGB'den konuşmacının sözleri "Yaşasın uluslararası dayanışma!" sloganıyla sık sık kesildi.

Almanca sloganların eşliğinde konuşmasını tamamlayan Eckart Spoo'dan sonra, miting düzenleme komitesi, 11 Eylül'ün aynı zamanda Şili'de faşist Pinochet rejiminin işbaşına geldiği gün olduğunu hatırlatarak, Türkiye halklarının Şili halkıyla dayanışma içinde olduğunu vurguladı.

Ozan Gülistan'ın Kürtçe okuduğu türküden sonra mitingi düzenleyen guruplar adına ortak bir konuşma yapıldı. Konuşmada: "Bugün bu meydanda toplanan bizler, tüm Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'ndan emekçiler, devrimciler, demokratlar, omuz omuza, çeşitli uluslardan ve Alman emekçileriyle birlikte 12 Eylül faşist cuntasını protesto ediyoruz. Bu eylemimiz cuntaya ağır bir tokat, halklarımızın kurtuluş mücadelelerinde güçlü bir destektir" denildikten sonra faşist cuntanın iki yıllık uygulamaları anlatıldı.

"Askeri faşist cuntanın Anayasasına hayır" diye devam eden konuşmada daha sonra "yabancı düşmanlığı'na, işsizliğe, ve Türkiyeli işçiler üstündeki baskılara değinildi. Son bölümde ise "Federal Almanya'da faşist cuntaya karşı her türlü aracı kullanarak yurt içinde sürdürülen mücadeleyi desteklemeliyiz." denildi.

Şili Devrimci Hareketinin mesajı okunduktan sonra, devrimci ozanlar Şeho, Fuat Saka, Emekçi ve Ali çeşitli türküler söylediler.

Daha sonra ise mitinge katılması Alman Hükümetince yasaklanan Yılmaz Güney'in mesajı okundu. Güney mesajında faşist darbenin gelişi karşısında solun durumunu değerlendirerek "12 Eylül'ü böyle karşılamamalıydık" dedi. "Devrim bir ülkenin iç meselesidir. Dışarıda yaptığımız mücadeleyi ülkedekiyle birleştiremediğimiz sürece başarılı olamayız" diyen Yılmaz Güney mesajını şu cümlelerle bitirdi.

"Ülkemiz faşizmin çizmeleri altındadır. Cezaevleri halkımızın yiğit evlatları ile doludur. Yüreğim sizinle birlikte çarpıyor!" - Güney'in mesajı kitle tarafından dakikalarca alkışlandı.

Alman müzik gurubu, Roter Wecker tarafından yarı Türkçe söylenen bir dayanışma şarkısından sonra miting olgun bir hava içinde sonra erdi.

11 Eylül Frankfurt yürüyüş ve mitingi, Alman televizyonlarında haber olarak verildi. Köln radyosunun da yer verdiği mitingden Türk gazeteleri de kısaca söz etti. Hürriyet gazetesi, 13 Eylülde ise mitinge adice dil uzatarak bol resimli bir haber yayınladı.

Hollanda

Hollanda'da 11 Eylül'de yapılan miting ve yürüyüşe de bütün gruplar katıldı. BİRKOM, HTİB, PARTİZAN ve DEV-SOL taraftarlarından oluşan eylem komitesi tarafından düzenlenen yürüyüş, Türkiye'ye Özgürlük Komitesi ve Kurtuluş'un yanı sıra Hollanda'lı tüm sol partiler tarafından da desteklendi.

11 Eylül günü saat 14.30'da başlayan yürüyüşe Hollanda gazeteleri 3000 kişinin katıldığını yazdılar. Hollanda'lı tüm anti-faşistlerin de mitinge aktif şekilde katıldığı bildirildi.

Eylemi düzenleyen örgütler tarafından aynı akşam yapılan geceye ise 500 dolayında katılım oldu. Gecede bir konuşma yapan İşçi Partisi Milletvekili, Avrupa Konseyi Parlementeri ve eski dışişleri bakanlarından Harry vd Berg, cuntanın hazırlattığı anayasa ile demokrasiye geçilemiyeceğini belirterek **"eğer hükümet olursak Türkiye ile ilişkileri keseceğiz."** dedi. **"Pasifist Sosyalist Parti"** milletvekili F. vd Speek ise, geceye katılan Türkiyelilere **"Bizler fazla bir şey yapamayız. Cuntaya karşı asıl mücadele edecek olan sizlersiniz. Biz sizleri destekleriz."** şeklinde konuştu. Daha sonra konuşan Kominist Partisi ile Radikal Parti'nin milletvekilleri de Türkiye'deki duruma ilişkin görüşlerini açıkladılar ve cuntayı protesto ettiklerini belirttiler. Gazeteci Hans Hofman, Türkiye'ye gittiğini ve Diyarbakır Cezaevini gördüğünü anlatarak "Diyarbakır'ı şeytan yönetiyor" dedi. Gecedeki son konuşmayı Yeraltı Maden-İş Genel Başkan Vekili Hüseyin Akbulut yaptı. Türkiye'den yeni geldiğini açıklayan Akbulut, cuntanın faşist uygulamalarından, işçiler üzerindeki baskılarından, halkın durumundan örnekler verdi ve **"Zafer ergeç emekçi halklarımızın olacaktır"** dedi.

Gece, Türk ve Kürt folkloründen örneklerin segilenmesiyle son buldu.

Hollanda'da 9 Eylül'de yapılan bir toplantıda ise Türkiye'deki sendikal hareketin durumu ele alındı. Toplantıya, Hollanda'nın en büyük sendikası FNV ile DİSK Dayanışma Komitesi'nden Yücel Top, Nakliyat İş Genel Başkanı Şemsi Ercan, Yeraltı Maden-İş Genel Sekreteri Gültekin Bekdemir katıldılar.

Danimarka

Danimarka'da yaşayan Türkiyeliler, cuntanın 2. yılında çeşitli protesto eylemleri düzenlediler.

13 Eylül pazartesi günü Kopenhagen'de yapılan mitinge çok sayıda Türkiyelinin yanında Danimarkalı anti-faşist güçler de katıldı. İlerici, demokrat ve devrimci gurupların birlikte düzenledikleri eyleme, Danimarka Sosyalist Halk Partisi Başkanı Gend Petersen de konuşmacı olarak katıldı. Petersen konuşmasında, Türkiye'deki askeri rejime ilişkin görüşlerini açıkladı. Sosyalist Halk Partisi Başkanı, generallerin demokrasiye geçiş planlarının aldatmaca olduğunu vurguladı. Cuntanın işçiler ve diğer kesimler üzerindeki baskısını protesto ettiklerini açıklayan Petersen, Türkiyeli yurtseverler ve demokratları mücadelelerinde yalnız bırakmayacaklarını da sözlerine ekledi. Mitinge konuşmacı olarak Danimarka Metal Sendikası Başkanı Jörgen Metsen de katıldı.

12 Eylül darbesi, Danimarka'da bir hafta süren etkinliklerle protesto ediliyor. Alınan bilgilere göre, 15 Eylül çarşamba günü, Bank-Sen'den Sıtkı Çoşkun, Gıda-İş'ten Nadir Yektaş, TMMOB'den Sait Kozacıoğlu'nun katılacağı panel yapılıyor. 19 Eylül'de ise Melike Demirağ'ın ve folklör gruplarının katılacağı dayanışma gecesi yapılacağı öğrenildi.

Avusturya-Viyana

Cunta, 12 Eylül'ün 2. yılında Avusturya'da da protesto edildi. 11 Eylül günü Viyana'da yapılan ve tüm anti-faşist guruplarn katıldığı miting ve yürüyüş olgun bir hava içinde geçti. Yaklaşık 1000 kişinin katıldığı mitingi; aralarında profesör, doktor, avukat, sanatçı ve milletvekillerinin de bulunduğu 40 Avusturyalı ünlü kişi de destekledi, ayrıca Türkiye'deki askeri rejimi protesto ettiklerini bir bildiriyle kamuoyuna duyurdular.

Mitingte, eylemi düzenleyenler adına ortak bir konuşma yapıldı. Konuşmada: cuntanın ülkemizdeki baskı ve zulmü dile getirildi. Eyleme konuşmacı olarak katılan Avusturyalı bir sendikacı ise, generallerin Türkiye'de demokrasiyi kuramayacaklarını söyledi.

BİRKOM'u oluşturan guruplardan Devrimci İşçi, Serxwebûn, İşçinin Sesi ile Devrimci Sol, Partizan, ATİG/KK, Ala Rizgari ve Kawa tarafından birlikte düzenlenen mitingi, Avusturya'daki Halkın Kurtuluşu taraftarlarının da desteklediği bildirildi.

Yürüyüşten sonra, yine yukarda adı geçen örgütler bir gece düzenlediler. Geceye çok sayıda Avusturyalının da katıldığı öğrenildi.

Avusturya'da 11 Eylül gösterileri, Viyana'nın merkezi yerlerinde açılan Stand ve dağıtılan bildirilerle sürdürüldü.

Yunanistan

BİR MİT AJANI ALBAY DÖVÜLDÜ

Cunta Yunanistan'da protesto edildi

Atina'da yapılan **"Cuntayı Protesto"** yürüyüşüne 1500 dolayında kişinin katıldığı haber verildi. Yürüyüşü Yunan Merkezi Gençlik Örgütü EFE ile merkezi bir sendika düzenledi. Atina'daki yürüyüşe Yunanistan'da bulunan Türkiyeli anti-faşistlerin tümü katıldı. Yürüyüş sırasında cunta görevlisi bir ajanın dövüldüğü bildirildi. Yürüyüşçüler arasına karışmak isteyen iki kişiden kuşkulanan görevliler, bu kişilerin kimliklerini kontrol ettiler. Sonuçta, ikisinin de Albay rütbesi taşıdıgı ve MİT ajanı olduğu anlaşıldı. Bunun üzerine MİT'çilerden birisi kaçmaya başladı, öteki ise yürüyüşçüler tarafından dövüldü. MİT ajanı albay, daha sonra Yunan Polisi tarafından hastaneye kaldırıldı. ●

Yürüyüşten gözlemler, izlenimler:

Frankfurt tarihinin önemli günlerini yaşadı

Güner GÜNEŞ

Onbinlerce can tek yürek, tek öfke, tek yumruk haykırdı 11 Eylül günü Frankfurt'ta, "Faşist cuntaya hayır!", "Cuntanın Anayasasına hayır!"

Frankfurt caddeleri inim inimdi bir baştan öbür başa. Kadın, erkek, yaşlı, genç emekçiler yürüyorlardı. Analar, bacılar, bebeleriyle yürüyorlardı. Güzel yurdumuzda yaşam hakları ellerinden alınmış cunta vurgunu "sığınmacılar" da yürüyorlardı, yürekleri kan ağlayarak. Ama umutla, inançla yürüyorlardı. Onca çok, onca kenetlenmiş insan arasında çoşkudan ağlayanlar vardı. Türkiye işgalcilerden, Türkiye halkları zalimlerden, zorbalardan kurtulacaktı, mutlaka ve mutlaka... Bunun ışıkları yakılmıştı artık!

Bir kıyıdan oturarak sıra sıra, boy boy yürüyüş konvoyunu hazla izleyenler, tam iki buçuk saat oturdukları yerden kalkamadılar, evet, tam iki buçuk saat bu yiğitler ordusunun sonu gelmiyordu bir türlü. Ve onlar, konvoyu sonladıkları zaman baş tarafı çoktan miting alanında yerini almıştı bile. Bu kez de alanda konuşmaları izleyebilmek için uzun bir maraton koşusuna soyundular, ama yine de geç kalmışlardı.

En çok şaşıran da Almanlardı. Bu "cahil", bu "ilkel" "auslander"lere ne olmuştu böyle? Oysa onlar Almanya'da aşağılanıyor, horlanıyor, saldırılarda kafaları, gözleri yarılıyordu ve hatta öldürülüyorlardı da yine sesleri çıkmıyordu! Ne olmuştu bu "auslander"lere gerçekten! Ya sonra kocanın kölesi sanılan, sokağa çıkamayan kadınlara, Ayşeler, Fatmalara ne olmuştu böyle. Savaşa giden yiğitler gibi yürüyorlardı erkeklerle omuz omuza, bilekler kentli, dişler sıkılı!.. Ve anladılar ki Vehbinin kerrakesi başkaymış!

"Auslander"lerin Türkiye'de yaşanan olayları uzaktan izlemiş olmaları bile burada onlara yapılan baskıdan ve düşmanlıktan çok daha korkunç, çok daha beter geldiğini!..Evet, yaşamak değil, uzaktan izlemek bile!... Ve daha bir anladılar Türkiye halkları üstüne çöreklenen cunta zulmünün ağırlığını giden canların, dökülenlerin pek ucuz olmadığını bir güzel anladılar! Anlamakla da kalmadılar, kendileri de ders aldılar, açıkcası biraz da korktular. Paryaya saydıkları "auslander"ler, önce susarlar biriktire biriktire, sindire sindire hep susarlar ama sonra dayanılmaz bir noktaya geldiler mi, birden patlar, kök söker, çatı uçurur, yerle bir ederler zalimi, zorbayı!... "Bu ne büyük kalabalık, bu ne uzun konvoy!" diyorlardı her söz başı.

Alman demokratları, antifaşistleri, solcuları büyük bir bölümü ile seviniyorlardı. Heyecanını tutamayan Marlis Sors adında bir kadın yaklaştı, "Bu benim için büyük bir sürpriz! Her grupta Türk'ün, Kürt'ün bir arada yürümesi büyük sürpriz... Siz Almanlara da güzel bir örnek oldunuz, güç kattınız antifaşistlere. Sizin kavganız da renkli. Türkiler söylüyerek yürüyorsunuz. Birbirinizi kucaklıyarak kolkola... Bu inancın, bu birliğin karşısında faşizm sökmez! Size müjde vereyim, siz cuntayı kovacak güçtesiniz!...

Yürüyüş ağır başlı, dengeli, ama anlamlı, inançlı insanlardan oluşan bir ordu. Köpüklü sloganlar, taşkın hareketler yoktu. Görevli polisler işsiz kalmıştı, ortada görünmekten utanıyorlardı. Kasetlerden halkımızın en güzel türküleri söyleniyordu, sevgiyi, acıyı, özlemi dile getiren türküler. Bizim halkımız Türküsüz yaşayamaz. Ölünün ardında bile türküsünü ağıta çevirir, yine söyler! Devrimci ozanlarımızdan bestelenmiş kavga türkülerinin coşkusunu da katarak yürüyorlardı. Kurtuluşa doğru adım adım...

Şehitleri yüreklerine kazımışlardı

Yürüyüşçüler, 12 Eylül'den sonra işkence, idam ve operasyonlarda katledilen devrimcilerin resimlerini, özel bir saygıyla filemalarda, ellerde, göğüslerde en önde taşıyorlardı. Daha da çarpıcı örnekler vardı. "12 Eylül şehitlerimiz." filaması ardında kırmızı giysiler içinde şehitler yürüyorlardı, al bez üstüne ak yazılarla adları yazılmış şehitler... Tam 60 kişiydiler. Bu şehitler, yalnız bir örgütün şehitleriydi. Ya öteki örgütlerin şehitleri de toplansaydı, hep birlikte yürüselerdi, kocaman bir kortej oluşacaktı! Bu düzenlemeden doğan bir noksanlıktı. Ama yürüyüşçülerin tümü, tüm şehitleri, yüreklerine kazımış öyle yürüyorlardı. Faşizmin zindanlarında tutsak yurtseverlere de selâm gönderiyorlardı, bir umut, bir güvenle yürüyorlardı Türkiye'nin kurtuluşuna doğru.

Bu arada Disk, Töb-Der temsilcilerinin ayrı bir kortejde görülmemeleri bir noksanlıktı ve gözler boşuna aradı bu adları. "tüm anti-faşistlere özgürlük" "Disk'e özgürlük." yalnız iki sloganda vardı!

CHP'den kimseler yoktu. Bülent Ecevit hapisteydi. Hakkında açılan davaların da tümü sonuçlanmamıştı. Sahi neredeydi "Halkçı Devrimci Federasyonu" adı ile bilinen CHP'nin yan örgütü Federasyon?.. Cunta CHP'ye çok mu hayır getirmişti?

Kortej ağır ağır yürüyordu. Birden gürleyen sloganlar bir kurşun gibi patlıyordu, "Cuntanın Anayasasına hayır!", "Yaşasın Faşizme Karşı Birleşik Direniş Cephesi", "Yaşasın ulusların dayanışması", "Kürt ulusu üstündeki barbarlığa son!", "Devrimin sesi susmayacak!", "Yaşasın bağımsızlık ve özgürlük savaşımız." "Yaşasın birlik ve dayanışmamız!", "Kurtuluşa kadar savaş", "Faşizme ölüm halka hürriyet"

Eğer bunlar hep teröristse

Yürüyüşten haberi olmayan gurbetçi yurttaşlarımız da vardı. Bir rastlantı sonucu akan insan selini görenler, kıyıdan köşeden korteje katılmaktan kendilerini alamıyorlardı. Bunlardan bir işçi tutamadı kendini, yaslandığı ağacın tepesine tırmandı. Elini alnına götürerek baktı, baktı, "Vay anasını..." diyerek söylendi kendi kendine. Sonra aşağıdakilerin rahatça işiteceği bir tonla daha da yükseltti sesini;

"Eğer bunların hepsi teröristse, milletimiz hep terörist olmuş demektir arkadaş!..." dedi. Sonra yavaştan indi ağaçtan, arkadaşına dönerek, "Derim ki Evren Paşanın sonu gelmiştir!" diye başladı ve sürdürdü.

Yürüyüşçüler, akın akın mitink alanına aktılar. İğne atsan yere düşmezdi alanda. Ne kadar da çocuk vardı, bebe vardı anaların kucağında yürüyenler! Analar, çocuklarına sıkıca sarılmışlardı, bu insan seli içinde yitmelerinden korkuyorlardı. Arkadaşını arayanlar, birbirlerini soranlar, kucaklaşanlar, söyleşenler, öfke boşaltanlar can canaydı alanda. Oysa her biri bir ayrı siyasetten, ayrı bir gruptandılar. Tüm fanatik duvarlar yıkılmıştı. Hepsi bir yürek, bir candılar. Yürekleri tüm insanlık için çarpıyordu, insanlığın ortak değerleri için. Zulme, baskıya, zorbalığa, işkenceye, idamlara hayır demek için bir araya gelmişlerdi. Ülkemizde kansız, sömürüsüz, uygarca, insanca bir düzen kurmak için gelmişlerdi her biri Almanya'nın ayrı bir kentinden.

Bitmedi mi?

Mitink alanında bir organize bozukluğu dikkati çekiyordu. Guruplar adına hazırlanan ortak konuşma, beylik ifadelerle dolu bir makaleyi anımsatıyordu. Üstelik çok uzundu ve bozuk bir telafuz içinde okundu. Herkes birbirine soruyordu, "Bitmedi mi?" Ayni yazının bir de Kürtçe'si okundu protokol gereği... Oysa daha kısa, daha çarpıcı Kürtçe örnekler sunulabilirdi!

Alman Gazeteciler Sendikası Başkanının konuşması da yorgun insanların sabırlarını taşıracak uzunluktaydı. Değerli sendikacı, Türkiye ve dünyadaki faşist yönetimler üstüne güzel sözler etti. Başta ABD olmak üzere faşizmin tezgâhçısı ve koruyucusu kapitalist ülkeleri ağır bir dille suçladı, F. Almanya da bu suçlular içinde başta geliyordu. Dünya işçilerini ve halklarını evrensel dayanışmaya çağıran Sendika Başkanı, "Alman antifaşistlerinin Türkiyeli antifaşistlerle dayanışma içinde olduklarını ifade ederek sözlerini tamamladı.

Sanatçılar Türküler söylediler. Her nasılsa Melike Demirağ'ın adı bir unutkanlık sonucu protokola yazılmamıştı. Oysa Melike Demirağ, işini yarım bırakarak Hollanda'dan apar topar Frankfurt'a gelerek yürüyüşe katılmıştı ve miting alanında bekliyordu. Miting komitesine, Melike'nin mikrofona çağırılması birkaç kez hatırlatıldığı halde bu çağrı yapılmadı. Sebep mi? Ortak protokola adı yazılmamıştı, o yüzden de sorumluluğu göze alamazlardı. Sormak gerekmez mi, neydi Melike'nin sorumluluğu?.. Yurt dışına çıktıktan sonra düzenlenen antifaşist her toplantıya (gurup, siyaset farkı gözetmeksizin) katılması ve cuntaya karşı açıkça tavır alarak şarkılar, türküler söylemesi mi, yoksa cuntanın hışmına uğrayarak yurttaşlıktan atılması mı?.. Bunun adına kaş yapayım derken göz çıkarmak derler.

Öfkeler yeniden yükseldi

Çoğunluğun haberi yoktu, çok demokrat Alman hükümetinin çok demokratça bir kararından. Yılmaz Güney, tüm gurupların ortak çağırısına uyarak mitinkte bir konuşma yapmak üzere 11 Eylül günü Frankfurt'a gelecekti. Bu haberi duyan Alman Hükümetinin İçişleri Bakanı, Yılmaz Güney için mahkemeden tutuklama kararı çıkarmıştı. Yani Yılmaz Almanya'ya gelirse tutuklanacaktı!

Mitinge katılanlar da son ana kadar bilmiyorlardı. Herkes ünlü sanatçıyı dinleyebilmenin heyecanı içinde bekliyordu. Neyseki mitingde okunmak üzere Güney'den bir mesaj alınabilmişti. Mesaj daha okunmaya başlamadan Yılmaz adını duyan büyük kitle "yaşa! Varol!" sesleri ile dalgalandı, alkışlar yükseldi. Mikrofonun bulunduğu alana bir hücum başladı. Fakat sonucu öğrenen bu insan denizi, öfkeler içinde bu kez de Alman Hükümetini dakikalarca protesto etti.

Ortalığın yatışmasından sonra Alman Roter Wecker müzik gurubu sahneye çıktı. Almanca şarkılar söylediler. Dinleyenler ilgiyle izledi ve alkışladılar. Alman müzik gurubu, bir şarkının sözlerini Türkçe okudu, "Açsak da toksak da haydi gelin dayanışmaya!"

Bu sözler kalabalığı yeniden coşturdu, "Yaşasın ulusların dayanışması" sloganıyla dakilarca tempo tutuldu.

Çok sayıda Alman antifaşistlerinin guruplar halinde yürüyüşe katıldıkları, Türkiyelilerle sıcak bir dayanışma içinde yürüdükleri gözlenmişti. Mitink alanına daha başka Alman yurttaşları da toplanmışlardı. Orası, satılan lahmacun, köfte, savndiviç mısır vb. şeylerle bir panayır alanını anımsatıyordu. Almanlar, buna bir anlam veremiyor ve ilgiyle izliyorlardı. Ancak satışlardan elde edilen paranın zindanlardaki devrimcilere ulaştırılacağını duyar duymaz her biri birşeyler almak için koşuştular. Çokları acıkmış, yorulmuştu zaten. Hele mısır yemek çok ilginçti onlar için "Auslander"lere bakarak kemiriyorlardı mısırlarını.

Miting saat 17.30'a doğru sona erdi. Mitingçiler, geldikleri yerlere ulaşmak üzere otobüslere ağır ağır yollandılar. Frankfurt kentinden bir göç başlamıştı sanki Almanya'nın başka kentlerine doğru.

Özetlersek miting ve yürüyüş oldukça başarılı geçti. Mitinge katılanlar yalnız olmadıklarını bir kez daha gördüler, yaşadılar. Mücadele güçleri daha da artarak, inançları, bilinçleri keskinleşerek döndüler. Ayni zamanda umut verdiler, güven verdiler faşist zorbalar altında yaşayan halkımıza, zindanlardaki devrimci, demokrat kardeşlerimize.

Türk-Kürt çeşitli guruplar 30 bin antifaşist yurtseverin cuntaya karşı tek bir yumruk olarak protestolarını yükseltmiş olmaları, cuntanın Anayasa sahtekarlığına "hayır!" diyerek haykırmaları çok ciddi ve önemli bir olaydır. Hem de yurtdışında ve de yabancı ülkelerin yalnız birinde... Öyle sanıyoruz ki, Türkiye halklarına kan kusturan zorbaların kulaklarına kar suyu kaçmıştır!

İnancımız o ki, ufak tefek kusurlar da önümüzdeki dönemlerde mutlaka düzeltilecek, antifaşist muhalefet giderek daha da büyüyecek ve güçlenecektir. Ve ülkemizde zorba ve kanlı düzen yıkılıncaya değin bu böyle sürecektir.

Selam olsun bu inancı yaşatan yurt dışındaki işçi kardeşlerimize, Türkiye halklarının bir parçası olan yaşlı genç tüm yurtsever yurttaşlarımıza. Bu dayanışmanın yaratılmasına emeği geçenlere de bin selam, selam ülkemizde ölümü pahasına direnişi sürdüren yiğitlerimize, selam!...

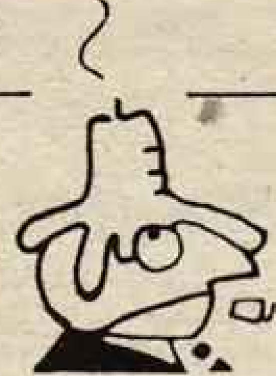

Avusturya'da yapılan mitingten bir görünüm.Türkiyeli anti-faşist grupların birlikte düzenlediği mitingi 40 ünlü kişide destekledi.

Sayın ve şerefli Türk basınından gelişi güzel seçmeler

YALANCININ MUMU

Antenler yalan söylüyorsa
Yalan söylüyorsa rotatifler

Olsa olsa yatsıya kadar söyler.

Yavrularımızı yalana bulaştırmayın

Halk'a ve olaylara

Tercüman

HER SABAH DÜNYA YENİDEN KURULUR HER SABAH

Gurbette kanayan eğitim yarası kısmen de olsa sarıldı

● Yurtdışındaki çocuklarımız da bu yıldan itibaren Din ve Ahlâk dersi okuyacaklar

Güzel... Fakat

● Türk Kültürü Dersleri'nin ve hazırlık sınıflarının kald... sınıf öğretmenliği hakkının tanınmamış olması Almanya'daki bütün öğrenci velilerini üzüyor

YURT DIŞINDAKİ İŞÇİ ÇOCUKLARI İÇİN BU DERS YILINDA OKUTULACAK DİN VE AHLAK BİLGİSİ DERS PROGRAMI BELLİ OLDU

Çocuklarımız Türk ve Müslüman adetlerine göre yetiştirilecek

● Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Başkanlığınca hazırlanan Din ve Ahlâk Bilgisi dersleri bir, iki ve üçüncü sınıflarda haftada 2 saat olarak okutulacak

Almanya'daki yavrularımızın eğitimi yetkililer tarafından sürekli kanayan bir yara haline getirilmektedir.

Aileler önce "yuva" bulmakta büyük zorluklar çekmekte daha sonra ise yabancı sınıflarının ayrılması sorunu ile karşılaşmaktadırlar.

Alman hükümeti, "Almanya'nın yarınki işçileri" gözü ile baktığı yavrularımıza daha şimdiden planlı bir gerici eğitimuygulaması başlatmaktadır.

Aynı zamanda ırkçı olan bu eğitim planına göre Almanya'nın bir çok şehrinde Türkiyeli öğrencilerin sınıfları ayrılmakta bu öğrenciler daha okul sıralarında "izole" edilerek, yaşadıkları toplumdan koparılmaktadırlar. Böylece onlar, Alman toplumu içinde yalnız kalmaya ve ezilmeye, kolayca sömürülmeye terkedilmektedirler.

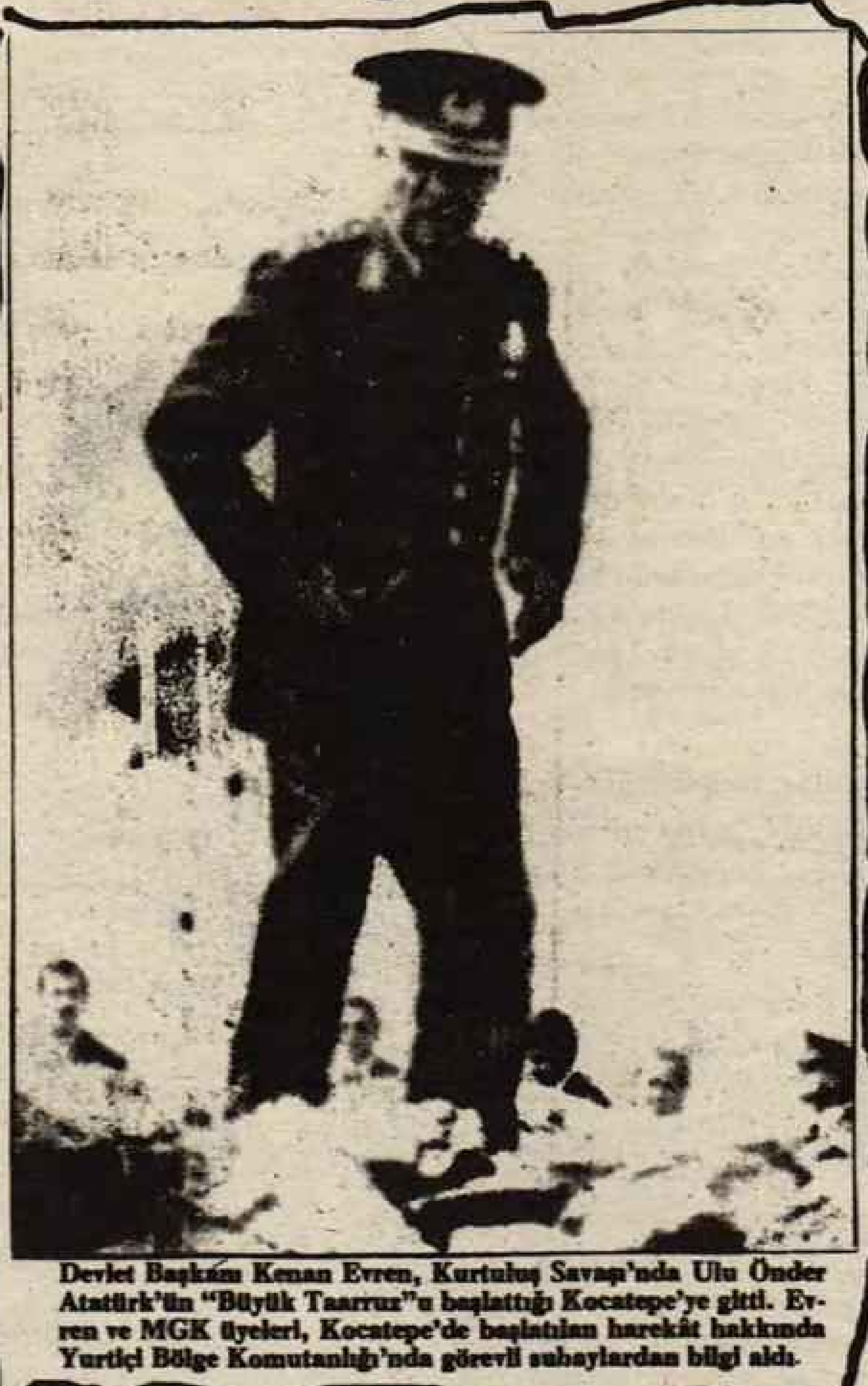
Türkiyeli öğretmenlerin çoğu bu durum karşısında susmakta hiç bir tepki göstermemektedirler. Çünkü sınıfların ayrılması her nekadar yavrularımıza zarar veriyorsada daha çok Türkiyeli öğretmene ihtiyaç duyulacağından bazı öğretmenler Türkiye'ye gönderilmek yerine Almanya'da uzun yıllar aylığa bağlanacaklar ve kendi kısır düşüncelerine göre değerleri artacaktır.

Gerici çevrelerinin gazetesi Tercüman nasıl ki Türkiye ile ilgili verdiği bir çok haberi çarpıtarak veriyorsa Almanya ile ilgili haberlerinide aynı biçimde çarpıtarak vermektedir. Tercüman yukarda bahsettiğimiz gerici eğitim programını birtakım abuk subuk haberlerle ört bas etmektedir.

Neymiş efendim "gurbette kanayan eğitim yarası kısmen de olsa sarılmış"mış! Çünkü bu yıldan itibaren din ve ahlak dersleri başlıyormuş... Çok güzel, çok güzel, ama acaba bu dersler yavrularımızın yarın yalnızlıktan ezilmekten ve sömürülmekten kurtarabilecek mi?..

Atlar Tekme Atarken Eşeklerde Ayağını Kaldırırmış

Devlet Başkanı Kenan Evren, Kurtuluş Savaşı'nda Ulu Önder Atatürk'ün "Büyük Taarruz"u başlattığı Kocatepe'ye gitti. Evren ve MGK üyeleri, Kocatepe'de başlatılan harekât hakkında Yurtiçi Bölge Komutanlığı'nda görevli subaylardan bilgi aldı.

Hokkabazlığın bu kadarı da fazla artık. Emperyalistlere karşı verilen mücadelenin simgesi olmuş böylesi bir fotoğraf ve yanındada aynı Atatürk gibi Kocatepe'ye çıkıp aynı Atatürk gibi poz vermeye çalışan sayın Kenan Evren Paşa Hazretleri.

Kusura bakmayın ama şebeklere benzemişsiniz...

Kendi halkına karı savaşş ilan eden, kendi vatanını emperyalistlere satan, şkenceci faşist bir paşa kendini aklamak paklamak için ne yapar?.. Herhalde ortaya çıkıp da ben sizi sattım, yakında tepenize cumhurbaşkanı da olacaım falan demez. Kendisini Atatürk'e benzetmeye çalışır.Atatürk'e sahip çıkıyor görünür millet açken o her yeri Atatürk büstleriyle, heykelleriyle doldurur. Televizyonu açarsın Atatürk, sokağa çıkarsın Atatürk, bir Atatürk masalıdır alır yürür.

Ama bütün bu kendini benzetmeler ve sahip çıkmalar sadece ve sadece biçimseldir yani görünüşte öyledir.

İşte yukardaki hokkabazlık örneği fotoğraf bunun basit bir ispatıdır. Ha unutmadan söyleyeyim bu şakşakcılığı tezgahlayan ve yayınlayan Hürriyete de bir bravo daha!..

USTA BİR YALAN ORGANI

IMF'nin akıl almaz itirafı:

"Türkiye'ye yanlış reçete verdik"

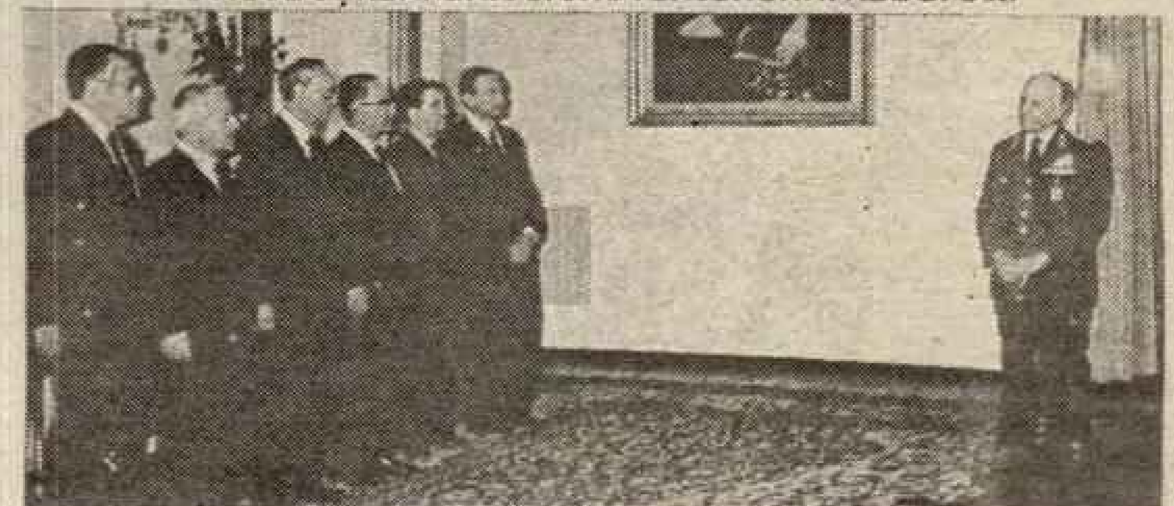
IMF receteleri karıştırmış Türkiye'ye yanlış reçete vermişmiş. Peki bunun anlamı ne? Çok basit eğer memlekette enflasyon almış başını gidiyorsa, kahveler ağzına kadar işsizlerle dolup taşıyorsa, alınan her türlü ekonomik önlemler iflas ediyorsa, bankerler ve bankalar halkı soyup soğana çeviriyorsa,bu reçetenin neresi yanlış.

Evet IMF Türkiye için, Türkiye halkları için her zaman yanlış recete verecektir çünkü kendi çıkarına olan yani kendisi için doğru olan her recete, Türkiye halkları için yanlış bir reçetedir. Fakat asıl suçlular vatanın sömürülmesinde IMF ile işbirliği yapanlar, tekelci sermaye çevreleri ve generallerdir.

Yalanın çeşitli yöntemleri vardır. Hürriyet gazetesi bu yöntemleri çok ustaca kullanan bir yalan organıdır. Yukardaki haberiyle Hürriyet IMF'ye karşı halk arasında beliren alerjiyi dile getirerek hem satışını artırıyor, hem de vatanı IMF'ye satanlardan hiç bahsetmeyerek onları aklayıp paklıyor.

PROVA

Devlet Başkanı üniversite rektörlerini kabul etti

Sayın Kenan Evren, dikmiş rektörleri karşısına, sustalı maymun gibi hazrola tutuyor. Galiba yeni anayasanın provasını yapıyor olsa gerek.

Eğitim

Federal Almanya'nın eğitim-öğretim sistemi

● **Almanya'da toplumsal düzene göre oluşturulan okullarda pramidin tabanında emekçi çocukları, tepeye yakın bölümünde memurlarınkiler, zirvede ise toplumu yönetenlerin çocukları okuyor.**

● **Eğitim, düzenle bütünlük içindedir. Ekonomik düzenin, sermayenin istekleri ve ihtiyaçları doğrultusunda planlanmıştır.**

1. Giriş *Demokrat Türkiye'nin Avustralya'dan ABD'ye, Avrupa ülkelerinden Türkiye'ye dek okunduğunu, F. Almanya'daki sistemin benzerine başka ülkelerde pek rastlanmadığını, üstelik F. Almanya'nın 11 eyaletinde birbirinden farklı uygulamalar olduğunu bu yazıyı dizerken biliyoruz. Ancak şunu da biliyoruz ki, okuyucularımızın büyük çoğunluğunu F. Almanya'da çalışan ve yaşayan Türkiyeliler oluşturuyor. Öte yandan, bu sayfa-umarız-öteki Batı Avrupa ülkelerinde ve başka ülkelerdeki öğretmen arkadaşlarımızın görüş alış-verişi yapabilecekleri demokratik bir forum olur.*

2. Alman eğitiminin temel ilkeleri

a. Ekonomik ve sosyal sistemle bağımlı: Belirtmeye gerek yok ama yazmadan edemedik. F. Almanya sermaye ihracı aşamasını da atlamış kapitalist bir ülkedir. Adı ne olursa olsun iktidarlar, kurulu düzeni işler durumda tutmakla yükümlüdürler. Bu nedenle de, tüm öteki üst yapı kurumları gibi eğitim de düzenle bütünlük içindedir. Ekonomik düzenin, sermayenin, istediği olmaktadır.

b. Bireyci: Sistemin özü, bireysel yeteneklerin bireyci amaçlarla desteklenmesine dayanmaktadır. Özetle: "Ben yetenekliyim. Ben başardım, başkaları da kendini kurtarsın" felsefesi toplumsal kaygılara ağır basmaktadır. Türkiye'de "sınav beygiri" olarak nitelenen, özel okulların sınavını kazanabilmek için ihtiraslı ana-babalar tarafından yıllarca kampa çekilen, ansikopedilerin, test kitaplarının, özel öğretmenlerin labirentinde çocuklarını yitiren yarının büyükleri Avrupa'da rahatlar(!). Bir tek öğretmen onları, özelliklerini yeterince tanımaya fırsat bulamadan ilkokul sonunda sınıflandırır, uygun bulduğu okul sistemine gönderir. Hernekadar F. Almanya'da eğitim demokratikse (!) de ana-baba çocuğunu istediği okul türüne gönderebilirse de, bu özgürlük nedense kullanılmayan öteki özgürlüklere benzer.

c. Küçük yaşta sınıflandırıcı: Ne demişler: "Erken kalkan tez yol alır". Erken sınıflandırılan çocuklar yerlerini, hadlerini bilirler çok sorun çıkarmazlar. "Bu çocuğunuz Almanca bilmiyor, varın siz bunu özel okula (Sonderschule=Geri Zekâlı ve Sakatlar Okulu) gönderin, yatılı değil ama parasızdı." Bir tek öğretmen iyice (!) tanıdığı çocukları üst okullara gönderirken, toplumsal sınıflandırmayı da görevinin gereği olarak yapmaktadır. Eğitim ve gelecek şansı okuduğu okul türüyle bağımlı olan çocuklar ya kaderci bir tutum takınmakta ve yazgı saydıkları bu gelişime boyun eğmekte ya da sisteme başkaldırdığını bilmeden, modasını bile tüketim toplumunun belirlediği "deri ceketli, motosikletli, diskotek kavgacısı (bugünlerde yabancı düşmanı neo nazi) asi çocuk rolünü oynamaktadır.

d. Emekçi çocuğunun öğrenim şansı az. Almanya'da toplumsal düzene göre oluşturulan okullarda piramitin tabanında emekçi çocukları, tepeye yakın bölümünde memurlarınkiler, zirvede ise toplumu yönetenlerin çocukları okuyor. Seçkinlerin okulu olan Gymnasiumlarda son 20 yılda -alınan kolkü (!) sosyal/demokrat önlemlerle- işçi çocuklarının oranı % 2'den % 10'a çıkmıştır. Doğal olarak okuyucularımızın ayaklarını yere basma zamanı gelmiştir. Artık doktorluk, mühendislik, avukatlık hayallerine elveda; eğer çocuğumuz baştan bir yanlışlık eseri "sınıfının gerektirmediği okul türüne" girmediyse.

3. Eğitim-öğretim sisteminin yapısı

Felsefesi bu ilkeleri içeren düzenin yapısı, izin verin de içinde çalışanların belirttiği gibi "içinden çıkılamayacak kadar" karışık olsun. Ancak tüm karışıklığına karşın açık-seçik olarak bilmemiz gerekenler şunlar:

a. Öğrenim zorunlu: Avrupa kapitalizminin başlangıç dönemlerinde çocuklar sokaklarda dolaşmasın diye getirilen bu zorunluluk, çocuk işçiler ve kadınlardan artı-değerin fazlasıyla sağlandığı dönemlerde unutulmuş ancak II. Dünya Savaşından sonra yeniden hatırlanmıştır. Türkiye'deki genel ve beş yıllık zorunlu öğrenime karşılık F. Almanya'da ilkokuldan başlayarak **10 yıl süreyle** öğrenim zorunludur. Başka bir deyişle, kızını davulcu-zurnacıya değil de zengine vermek isteyen ve bu nedenle okutmaktan kaçınanlar ya çocuğunu Türkiye'de bırakacak ya da bu sıkıntıya burada göğüs gerecek. Göğüs gerecek çünkü tezgâhtar olabilmek için bile, Türkiye'de alıştığımızın aksine- 10 yıl temel öğrenim + 2 yıl çıraklık eğitimi gerekiyor.

b. Okul türleri

İlkokul (Grundschule) 4 yıllıktır. (İlkokuldan önce yarım ya da tam günlük, çocuğu okula hazırlamayı amaçlayan, çocuk yuvaları) vardır. Ancak nedense yer bulunamaz -özellikle yabancıysanız.)

İlkokulla birlikte başlayan ve yabancı uyrukluların sorunu olan Sonderschule=Geri Zekalılar Okulunu anmadan geçemeyeceğiz. İlkokulun 1. sınıfında 6 haftalık bir gözlem sonucunda öğrenim için gerekli olgunluğa varmadığı görülen çocuklar ilkokul bünyesindeki çocuk yuvasına bir yıl süreyle devam ederler. İkinci kez okula yeniden başlayan çocuk, F. Almanya'ya geleli çok olmadıysa veya burada doğmuş olsa da yalıtılmış olarak büyüdüğünden, genellikle dil bilgisinin yetersizliğinden, şimdilerde ise sınıf ortalamasında yabancı oranını kabarttığından baştan savma bir sınavla 10 yıl çıkamayacağı bir karmaşanın içine itilmektedir.

Daha sonraki yazılarımızda bu konu üzerinde ayrıntılı olarak durulacaktır.

"İlkokul dört yıllıktır" başlığından sonra bizim için de güçlük başlamaktadır. Elimizdeki eğitim kılavuzu **Hauptschule'yi:** Temel Eğitim Okulu olarak tanımlıyor. Bir de biz tanımlayalım: Çıraklık öncesi okul. **Realschule'nin** Türkçesi şöyle olmuş: Genel ve Mesleki Orta Öğretim. Geleceğin toplum yöneticilerinin devam ettiği **Gymnasium'a** alçakgönüllülük gösterip "Genel Lise" demişler. Yabancı çocuklarına özel bir önem verilen, tek eğitim ve öğrenim eşitliği olan okul türü Gesamtschule'ye de ne anlama geldiği belli olmasın diye herhalde, "Çeşitli Gayeli Okul" adını takmışlar. Gerçekte bu okul türünde, ilkokuldan sonra ayrılınan okullar birleştirilmiş sınıflandırma iki yıl sonrasına kaydırılmıştır.

İlkokuldan sonra bu kadar karmaşıklık can-baş üstüne. Asıl şimdi sıkı durun.

c. Meslek ve gelecek şansı

İlkokul sonrası okul türlerinde ilk sırayı yabancı çocukların, özellikle Türk çocuklarının, büyük çoğunluğunun devam ettiği Hauptschule'ye verelim. İçinde bulunduğumuz dönemde en sık rastlanan grup, 10 yıllık zorunlu eğitim süresini tamamlayıp 10. sınıfa gelemeyen ve diploma alamayanlardır. Bu gruptaki çocuklarımızın gelecek şansının, içimiz kan ağlayarak, **sıfır** olduğunu belirtebiliriz. Ola ki MBSE, BVJ gibi mesleğe hazırlama kurslarına kabul edilmiş olabilsinler

İkinci grubu oluşturanlar, ki bu bölüm tüm yabancı öğrencilerin büyük çoğunluğunu içerir, Hauptschule diye nitelenen 10 yıllık temel öğrenimi diploma alarak bitirenlerdir. Bunlar Meslek Okulu Hazırlık sınıfına, 3 yıllık ya da 2 yıllık meslek okuluna gitmeye hak kazanırlar. 3 yıllık eğitim türü, bir çıraklık yeri bulup haftada bir gün okula gidenler içindir. 2 yıllık meslek eğitimini seçenler tam gün okula devam ederler.

Yukarıda sıraladığımız seçenekler gerçekte Haupschule ile ilgili daha karmaşık bir düzenin basite indirgenmiş biçimidir.

Hauptschule'yi başarıyla bitirenler (aynı zamanda Realschule mezunu sayılırlar) ya da Realschule mezunları şu olasılıkları seçebilirler:

1. Çıraklık yeri bulup 3 yıllık ya da bulmadan 2 yıllık veya 1 yıllık meslek okulu.
2. Yüksek Meslek Okullarına (Fachhocschule) öğrenci hazırlayan Fachoberschule.
3. Lisenin (Gymnasium) 11. sınıfına başlayarak 3 yıl öğrenim+1 yıl Abitur (Olgunluk Sınavı) yapabilirler.
4. 3 yıllık Üst Meslek Okulu (Meslek dalıyla bağımlı olgunluk sınavı şansı var)
5. 2 yıllık meslek okulu bitirip Türkiye'deki Ticaret Lisesi benzeri 2 yıllık okula gidebilirler (bu öğrenciler aynı şekilde Abitur yapabilirler).
6. Ayrıca deneme aşamasında olan Kollegschule'ler vardır.

F. Almanya'da bugün için Türk öğrencilerin ne yazık ki küçük bir yüzdesinin devam ettiği Realschule, Gymnasium ve Gesamtschule ile ilgili bilgileri karşılaştırmalı olarak aktaracağız ve bu okul türleri, özellikleri ve sağladıkları gelecek şansı üzerinde daha sonraki yazılarımızda ayrıntılı olarak duracağız. Kısaca belirtmek gerekirse, ana-babalar biraz abartılmış bir deyişle "daha çocukları doğmadan onların geleceğini çizmeseler bile izlenecek genel doğrultuyu ve kendi olanaklarını kaba boyutlarıyla belirlemek durumundadırlar. Örneğin, çocuğun Alman yasalarıyla belirlenen tarihten 1 gün sonra doğması bile ona 1 yıl kaybettirebilir (ya da kazandırır).

Bu olgu geleceğe dönük olmasından dolayı sonra düşünebileceğimiz sorunlar arasına katılabilir. Ne var ki, bugün velilerin karşılaştıkları bireysel, ama tüm toplumu ilgilendiren ortak, sorunlarını bize bildirmeleri durumunda yanıt vermeye, varsa çözüm yolları önermeye hazırız. Özellikle velerimiz kendi bulundukları yöredeki yabancı çocuklarla ilgili uygulamalardan doğan aksaklıkları ve önerilerini yansıtacak olurlarsa geniş tabanlı bir kamuoyu oluşturulmasında bize yardımcı olacaklardır. Böylelikle, en iyi niyetli Türk hükûmetlerinin gerçekleştiremedikleri ulusal kültür politikamızın şekillenmesine ülke dışından ama ülke yararına katkıda bulunabiliriz. ●

---

avukatınız diyor ki

H. O.

İşten çıkartılanlar ne yapmalıdır 2

İŞLETME KOŞULLARINDAN KAYNAKLANAN İŞTEN ÇIKARMALAR: "BETRIEVSBEDINGTE KÜNDİGUN"

Son günlerde **"İşyerinin bazı bölümlerinin kapatılması"**, "İşyerinin modernize edilmesi" vb. gerekçelerle işten çıkarmaların çoğaldığı bilinmektedir.

Bu durumlarda işveren, çıkışlara neden gösterilen işyeri koşullarını ve bunun zorunluluğunu inandırıcı bir biçimde ve belgelerle kanıtlamak zorundadır. Örneğin, bir işletmenin kapatılan bölümleri neden ve hangi somut gerekçelerle kapatılmışsa, işveren bu durumu belgelere bağlamak ve mahkemeyi inandırmak durumundadır.

Bunun yanı sıra işten attığı işçiye verecek başka bir işi olmadığını, işten çıkarmalarda genç ve kıdemi az olanlarla, bekar ve çocuksuzları, vb. lerini seçtiğini de kanıtlamak zorundadır.

Bu durumlarda işverenin öne sürdüğü gerekçelerin doğru olup olmadığı ayrıca araştırılmalı, yalan ve uydurma beyanlar saptandığı taktirde derhal işyeri temsilciliği haberdar edilmelidir. İşyeri temsilciliği, bu durumda çıkışa, gerekçeleriyle itiraz ettiği taktirde, işçi dava süresince işyerini kaybetmez ve çalışır.

Yasalar, işverenin öne sürdüğü gerekçeleri mahkeme önünde kanıtlamasını öngörmektedir. Ancak mahkemeler işverene, ve onun öne sürdüğü **"işyerinin bazı bölümlerinin kapatılmasının"** gerekliliğine inanmaya hazırdırlar. Bu durumda yapılması gereken, işverenin başka bölümlerine aynı konumda başka işçilerin alındığını kanıtlamaktır. Bu yapılamıyorsa, geriye yalnızca işverenin yaptığı **"sosyal seçimi"("Soziale Auswahl")**, yani niçin başkasına çıkış vermediğini eleştirmek kalmaktadır. Bu yapıldığı zaman da hiç hoş olmayan bir yükümlülükle karşı karşıya kalınmaktadır. Kişi mahkemeye, çıkış vermek için daha uygun bulunan (daha az çocuklu v.b.) işçilerin durumunu açıklamak durumundadır.

DAVRANIŞ NEDENİYLE İŞTEN ÇIKARMA "VERHALTENSBEDINGTE" KÜNDIGUNG

"Davranış Nedeniyle" işten çıkarmalar şu anlama gelmektedir: İşveren işçisinin herhangi bir kural dışı itaatsizliğinden şikayetçi olabilir. Örneğin iş anlaşmasında yer alan maddeleri çiğnemek, işe geç gelmek, verilen bir işi kabul etmemek, firmanın onayını almadan izne çıkmak v.b. kategoriye giren bir dizi küçük **"itaatsizlikler"** kendi başlarına çıkış nedeni olarak öne sürülemezler. Ancak işveren tarafından işçi daha önce aynı nedenlerle uyarılmış ise **(Abmahnung)**, fakat buna rağmen aynı itaatsizliği tekrarlamış ise, bunlar bir çıkış nedeni olarak işverence öne sürülebilir.

"İş anlaşmasına ağır biçimde karşı gelinirse" (Schwere Vertragsverstösse) (örneğin hırsızlık) işveren süresiz çıkış verebilir. Bu durumda işveren ön uyarılarda bulunmamışsa bile zaman tanımadan çıkış verebilir.

KİŞİSEL NEDENLERLE İŞTEN ÇIKARILMA "PERSÖNLICH BEDINGTE"

Bu tür işten çıkarmalarda hemen her kez **"hastalık"** gerekçe olarak öne sürülmektedir. İşveren ayrıca hastalık sırasında da çıkış verebilir. Bu durumda yalnızca hasta olunan 6 haftanın ücretini ödemekle yükümlüdür. Bunun sonunda da hastalık nedeniyle çıkış verebilir. Bu tür çıkışlarda yaklaşık olarak, işçinin 2 yıl süresince her defasında 6 haftanın üzerinde hasta olması ön koşuldur. İşveren buna dayanarak sık sık hastalanmanın işi aksattığını, hastalığın sürekli tekrarından çekindiğini belirtir. Normal olarak, işçi, hangi hastalıktan ötürü rapor aldığını işverene bildirmez ve bildirmek zorunda da değildir. Ancak, hastalığı nedeniyle işten çıkarılabileceğinden çekinen işçilerin, kaza ve bulaşıcı hastalıktan ötürü rapor alanların, bunu özel olarak işverine bildirmelerinde yarar vardır. Bu tür hastalıkların tekrarı gibi bir tehlike yoktur.

İşverenin raporlu işçinin yerine çalıştırılacak yedek işgücü bulmakta zorluk çektiğini belirtmesi, işverenin haklı çıkmasını kolaylaştırmaktadır.

Kronik (sürekli) hastalık nedeniyle işten çıkarılanları son derece kötü günler beklemektedir. Yeni bir iş yerine alınmaları için yeterince sağlıklı ve emekliye ayrılmaları içinse yeterince hasta sayılmazlar. İşsizlik paraları da kesilince yaşamlarını sürdürmeleri olanaksızlaşır. Bu durumda bulunan Türkiyeli işçilere ileride değineceğiz.

İşçinin, şefin, bölüm şefinin veya personel şefinin yanına çağrılarak, kendisine işten çıkarıldığının bildirilmesi sık sık karşılaşılan bir durumdur. Bu tür önemli konuşmalarda yalnız olmamaya dikkat edilmelidir. İşyeri temsilciliğinden birisinin, ya da Almanca bilen iyi bir arkadaşın konuşmada hazır bulunması yararlıdır. Aksi halde, bölüm şefinin, işçinin çıkışını kabul ettiğini iddia etmesi çoğu kez, itiraz hakkının kaybedilmesine neden olabilir. Bu yüzden, bir tanık bulundurulması güvenlik açısından iyidir.

İçeriği anlaşılmayan hiç bir yazının altına imza atılmamalıdır. Bu, bir yığın gereksiz soruna girilmemesi için, unutulmaması gereken bir konudur. İşverenler, sık sık itiraz hakkından vazgeçildiğine ilişkin, imzalı teminat alıyorlardı. Şimdi mahkemeler bu konuda titiz davranmaya başladılar. Ancak yine de dikkati elden bırakmamak gerekir.

TAZMİNAT, ÖDEŞME PARASI (ABFINDUNGEN)

İş mahkemesi kararıyla işe devam hakkının kazanılması genelde az bir orandadır. Çoğunluk, işverenin işçiye bir miktar tazminat ödemesiyle dava kapatılır. İşçiye ödenen bu para vergiden ve sosyal kesintilerden (Sozialabgaben) bağımsızdır. Mahkeme çoğu kez tarafları belli bir tazminat tutarı üzerinde uzlaştırmaya çalışır. Tazminatın tutarı mahkemeden mahkemeye göre değişir. İşçinin aylık ücreti, sözkonusu işyerinde çalıştığı süre ve işçinin davayı kazanma şansı da hesaplanarak Tazminat tutarı (Abfindung) belirlenir. Parayla uzlaşma önerisinin kabulü ya da reddi cevabı güç bir sorudur. Tüm bu gelişmelerin ardından işçinin yeniden o işyerinde çalışmak isteyip istemiyeceği de bu soruyla ilgili verilecek kararda önemli bir rol oynar. ●

AEG buhranı ve sonrası

İçinde bulunduğumuz yılın başlarında bu yana Federal Almanya'da ekonomik işletmelerde iflas oranının hızla yükselmesi, derken krizin gelip AEG gibi büyük bir firmaya dayanması, geçmiş yılların deneyimlerinin uyandırdığı korkulu rüyalara götürdü. Bir vakitler Almanya'da AEG'de çalışan kişi, ister işçi ister başka nitelikli olsun, imtiyazlı durumda sayılırken, iflas tehlikesinin bu noktaya kadar varması bu ülkede şimdiye kadar hiç kimsenin tasarlamadığı bir gelişmenin işareti oldu. Ülke ekonomisinin en büyük patronlarından, Federal Almanya Sanayi ve Ticaret Odaları Birliği Başkan Otto von Amerungen, kapitalist dünyanın 1930 yılında başgösteren büyük bir buhranın eşiğinde bulunabileceği kuşkularını dile getirdi. Gözden çıkarılmaması gereken bir nokta da, kapitalist dünyadaki buhranın bütün dünya için bir buhran anlamına gelmesidir. Günümüzün olayları bunun kanıtıdır.

Bundan elli yıl kadar önce, von Amerungen'in kuşkularına neden olan buhran sırasında, ünlü Alman mizah yazarı Kurt Tucholsky, işverenlerle çalışanların bu konudaki durumunu şu sözlerle anlatıyordu: "İşler iyi giderse, işveren böbürlenir; onun kazancı, çabasının sonucudur ve kendisi riski yüklendiği için, kârın ana payını da kendisi ister. İşler iyi gitmezse, gelişmeler böyle gerektirdiği içindir. O zaman devlet işe el atmalı ve açığı kapatmalıdır; çünkü kömür ocakları, çelik işletmeleri ve tarım kurtarılmalıdır. Bunlar kurtarılmalıdır, çünkü kurtarılmaları gerekir. Durum ne olursa olsun, işverenin yapacağı başka birşey yoktur; o yalnız sorumluluğu taşır, biz de onu taşırız."

Elli yıl önceski bu sözler bugün için de ayni geçerliktedir. AEG buhranının nedenleri ve sonuçları sözkonusu olunca bunlar aynen tekrarlanabilir. AEG'yi kurtarmak için gerekli para, 2,1 milyar markı buluyor. Federal hükümet 1,2 milyar mark için kredi kefaletini yüklendi. Geriye kalan 1 milyar markın da bankalar tarafından kredi olarak verilmesi isteniyor.

AEG'den kurtarılabilecek olanı kurtarmak için devleti imdada çağıranlar, şirketin yöneticileriydi. Şirketin Denetim Kurulu Başkanı, sorunun çözümlenmesi için politikacıları ve dolayısıyla devleti, sık sık yardıma çağırdı ve piyasaya ekonomisinin yaşayabileceğinin kanıtının bu çözümü sağlamak olacağını öne sürdü. Anımsamak gerekir ki, kurul başkanı Hans Friederichs, Almanya'nın ikinci büyük bankasının başkanı olmadan önce uzun yıllar Bonn'un Ekonomi Bakanıydı ve bu sıfatı ile piyasa ekonomisi düzeninin baş koruyucusuydu. Ancak piyasa ekonomisi içinde devletin yeri yoktur, piyasa kendi kendisini işletir ve düzenler. Demek ki, AEG'nin durumu ciddiye binince, piyasa ekonomisinin kuralları unutuluyor.

Unutulan önemli bir nokta da, paranın geldiği kaynaktır. Riski vergi verenlerin parasına, oldukça yüksek olan faizleri de AEG'nin gelecekteki hesaplarına yüklenen krediler, kısa süreli bir kurtuluşun çaresi sayılıyor. Gelecek konusunda risk payı daha da büyümüş oluyor.

İşçi temsilcileri, paranın nereden geldiğini umursamaz görünüyorlar. Onlar için bunun su götürür yanı da var. Ancak önde gelen sendikacıların daha ileriye bakarak ortaya çıkacak sonuçları kestirebilmesi gerekiyor. AEG gibi bir şirketin iflastan korumak için devletin vergi kaynaklarını bu kanala yöneltmesi şu sonuçları doğurabilir:

–Bu işe ayrılan milyarlar, başka bir açığa neden olacaktır.

–Yapmacık yollardan ayakta tutulan şirketlerin ürünleri devlet desteği ile düşük maliyete kavuşturulacağı için, sağlam finansmanlı ve iyi işleyen başka şirketleri ve iş yerlerini yok edecektir.

–Aynı duruma düşecek başka şirketlere de devlet yardımı yapılması bakımından haklı nedenler istemini doğuracaktır. Bu durumda bir devletin olanaklarının sona ermesi de her an söz konusudur.

Üstelik bugünkü durumda AEG'nin yalnızca sağlıklı olan bölümlerinin durumu kurtartılmıştır. Ama bu sağlıklı bölümler bile batmakta olan dev işletme yüzünden tehlikeye girmiştir.

Birçok AEG işletmelerinin durumu ve geleceği bugün için bilinmemektedir. Bu yüzden çalışanlarının hemen hepsi tedirginlik içindedir. Şimdilik kapanması kesinleşen iş yerlerinin büyük kısmı Berlin'de bulunmaktadır. Berlin'deki bir AEG iş yerinin kapatılması yüzünden yakında işsiz kalacak olanların sayısı üç bine yaklaşmaktadır. Bunun yanında, AEG firması ile işbirliği yapan küçük iş yerlerinin kapanma tehlikesi yüzünden iş yerlerini ayrıca yitireceklerin sayısı gene bir o kadarı bulmaktadır.

Bir ekonomi yazarının dediği gibi, AEG buhranından sonra şarkılar geçidinde sıra, matem marşına gelmiş bulunuyor. İflaslar birden hızlanmış, işsizlerin sayısı yükselmiş ve firmaların aldıkları siparişlerde azalma olmuştur. Bunun yanı sıra, faiz oranlarının bir türlü düşmemesi (Türkiye örneği de gösteriyor ki, faiz oranlarının yüksekliği ekonomik gerilemenin barometresidir), Birleşik Amerika'nın Batı Avrupa'ya karşı açtığı ticaret savaşı, 1982 yılı sonunda birçok firmanın ticaret bilançosunun açıkla kapanacağına işaret sayılmaktadır.

Gerçi aralarında petrol şirketi Veba, Daimler-Benz, uçak yapım şirketi Messerschmidt-Bölkow-Blohm ve komuter yapımcısı IBM'in de bulunduğu yüz büyük sanayi işletmesinin bu yılki kârları da milyarları bulacak ama, kötümserlik uyandıran önemli gelişmeler var. Vaktiyle çok kârlı olan bazı dallarda hızlı bir geriye gidiş var ve sanayinin büyük gelişme gösterdiği alanlarda büyüme, enflasyon ve şirketlerin birleşmesi yoluyla sağlanıyor. Özellikle çelik işletmeleri, elektro sanayi, inşaat dalı büyük bir gerileme içinde bulunuyor.

ABD-Avrupa ticaret savaşı kızışıyor

Son bir ayda birçok Avrupalı politikacı ve devlet adamı,ABD ile Avrupa Ortak Pazarı arasında sürüp giden ticaret savaşı ile ilgili gerginlikleri gidermek amacı ile ABD'yi ziyaret etti. Ancak bu alandaki çabalar henüz başarıya ulaşamadı. Bu yüzden dünya ticaretinde Amerikalıların yaptığı müdahalelere benzeri önlemlerle karşı koyma eğlimi güçleniyor.

Bu konuda en çok sesini duyuranlar,ticaret işlemlerinde rekabet kurallarına uyma yönünde en çok yan çizen Fransa, İalya, Belçika ve İngiltere gibi ülkeler. Günümüzde bu alanda yan çizmeyen de artık kalmadı. **Ticaret politikasının dürüstlükten uzak yetersizlikleri alanında en az deneyimi olan ABD'nin Reagan yönetimi. Reagan, silahlanma yarışında daha geride kalması için Sovyetler Birliğini ekonomik sıkıntılara boğma kararlılığı yönünde Avrupa'da kendisine yandaş bulamadı. Kendi yanına kazanacak kimseyi de bulamadı.** Coğrafi bakımdan Sovyetler Birliğine yakın olan Avrupalılar, durmadan gelişen doğu-batı ticaretini, siyasi ilişkilerin istikrara kavuşması için bir çare olarak görüyorlar.

Reagan, uluslararası hukuk kurallarını çiğneyerek,dış ülkelerdeki Amerikan firmalarının Sibirya-Avrupa gaz boru hattı için makina ve alet vermeyi yasaklamakla kalmadı;İngiltere, Fransa,Belçika ve İtalya'dan ithal edilecek çelik için yüksek gümrük vergileri koyarak gerginliği dahada arttırdı.

ABD yönetimi,gaz boru hattı konusunda giriştiği propagandayı,Avrupalıların Sovyetlere sattığı mallarla, Sovyetleri zayıf düsürme yolunda verdikleri sözü yerine getirmedikleri suçlaması ile sürdürüyor.Oysa,Amerikalılar 1982 yılında Sovyetler Birligine, Japonya ve Federal Almanya'dan çok daha fazla mal sattılar. Almanya ve Japonya'nın doğu ticaretinde bu yıl azalma bile oldu. Almanya, ABD-'nin tutumunu en çok eleştiren ülke. Özellikle doğu ile batı arasındaki soğuk savaşın sıcak savaşa dönüşmesi olasılığı en çok Almanları korkutuyor.

İnşaatta Kriz sürüyor

İnşaat dalında iki yıl önce başlayan kriz,sona ermek bir yana olumsuz yönde hızını daha da arttırıyor.Bu yılın ilk beş ayında iflasların oranı yüzde 65 artış gösterdi. Ocak başından Mayıs sonuna kadar 950 firma ödeme güçlerini yitirdiklerini ilgili makamlara bildirdiler. Geçen yıl ise 1515 firma mahkemeye başvurarak iflasın kabulünü istemişti.

İnşaat dalındaki iflas dalgası, yapısal değişmelerden değl, daha çok ekonomik durgunluktan ileri geliyor. Çünkü bundan böyle daha az yol yapılacak.Şehirlerarası yollarla otobanların yapım planları yarı yarıya kısıtlandı. Bu da yol yapım firmalarının iflasına neden oluyor.

Buna karşılık blok yapıların durumunda iflaslarla geleceğin istemleri arasında bir uzlaşmazlık var.Geçen yıl yapılması gereken konut sayısında 40 bin azalma vardı. Bu yılki konut açığ80 bin olacak. Yüzbin yapı ustası bir yıl içinde işini bıraktı.Gelecek yaza kadar aynı sayıda usta bunu izleyecek.Bu kişiler meslek için yerine - gelmeyecek bir kayıp sayılıyor. İleriki bir canlanmada yapıcılık firmaları bunların eksikliğini mutlaka duyacak.

Konut yapımındaki durgunluğun tek nedeni,fiatlardaki yükselmeler.Konut fiatları biraz düşünce yeni bir canlanma başlayabilir.Konut alanında bu iniş ve çıkışların önlenmesi için devletin yapması ve sonrada bunu özel firmalardan daha çok yatırımlarda bulunulmasını istemesi görüşü yaygın

Kamusal alanda inşaat yatırımını elinde bulunduran kuruluşların başında belediyeler geliyor.Oysa belediyeler bu yıl,1980 yılına göre bu alanda altı milyar mark tasarruf yapmaya karar vermiş bulunuyor.İnşaat alanında krizin ortadan kalkması, herşeyden önce kamu kuruluşlarının yeterince sipariş vermesine ve faizlerin büyük ölçüde düşmesine bağlı.Bu iki hedef de şimdilik çok uzaklarda.

Gençlerin meslek yaşamına girmesi zorlaşıyor

Federal Almanya'da yaygınlaşan işsizliğin en önemli yan görünüşü temel okulları bitiren gençlerin meslek yaşamına girmesini sağlayacak çıraklık yerlerinin yetersizliği.Bu konuda artık yapılacak bir şey de kalmamış gibi.Şu sıralarda okulları bitirmiş olan onbinlerce genç için çıraklık yeri bulma olanağı hiç kalmamış bulunuyor.

Durumun böyle olacağnı yılın başlarından bu yana en yetkili kişiler söyleyip durmuş,1982'de okulu bitireceklerin karşılaşacakları güç duruma dikkatler çekilmişti.Ama hükümetin,meslek birliklerinin ve sendikaların bu yöndeki açıklamaları hiçbir yarar getirmedi.Nürnberg'deki Federal Çalışma Dairesinin en son istatistiklerine göre,özel ve resmi işverenler Ekim 1981 ile Haziran 1982 arasında, bir önceki yıla bakınca yüzde sekiz oranında daha az çıraklık yeri bildirmiş oluyor.Buna karşılık aynı dönem içinde çıraklık yeri arayanların oranı yüzde 16 artış göstermiştir

Federal Meslek Eğitimi Enstitüsünün istemi üzerine Mayıs ve Haziran aylarında bilim adamları14 bin firmada çıraklık yeri konusunda bir araştırma yaptılar.Bundan çıkan sonuç şöyle: 1982 yılıl için firmalar bir yıl öncesine göre yüzde 6,4 oranında daha az çıraklık yeri sağlayabiliyorlar.Geçen yıl sağlanan çıraklık yeri sayısı 643 bindi.Bu yıl çıraklı yeri arayan gençlerin sayısı ise 660 bine çıktı.Bir yıl öncesine göre artış otuzbin olmuştur.

Bunun yanında istatistiklerin tam olarak yansıtamadığı durumlar da var.Bulunduğu kentin çok uzağında bulunan birçıraklık yerinin, iş arayan bir genç için yararı yok.Gençlerin, büyüyüp yetiştikleri yerin çok uzağında bir yere yerleşmesi, ailesinin yanından uzaklaşması çoğunlukla olanaksız.Bu yüzden güney - Almanya'nın bazı çalışma dairelerinde sunulan çıraklık yerleri, iş arayan gençlerin sayısından yüksek olduğ halde kuzey bölgelerde tersine bir durum var.Örneğin Haziran ayında Hamburg bölgesinde bulunan ikibin çıraklık yerine karşılık, istekli gençlerin sayısı 2700 idi.Ondan bu yana bu açığın gittikçe büyümekte olduğ kesinlikle biliniyor

Çıraklık yerleri sağlama bakımından en başarılı yıl 1980 olmuştu.Bu da,o yılın seçim yılı olmasından ileri geliyordu.Federal meclis üyeleri seçimlerden daha güçlü çıkmak amacı ile, her iş yerini tek tek dolaşarak, elden geldiğince çok çıraklık yerinin iş piyasasına sunulmasını istemiş ve sağlamışlardı. Buna dayanarak SPD Başkanı Willy Brandt, partisinin çeşitli meclislerinin-6000 üyesinden, gençler için aynı yardımda bulunulmasını bu yıl da istedi.Ancak bu yıl aynı ölçüde başarılı olmanın güçlüğü biliniyor. Çünkü yapılan türlü soruşturmalar, bütün ekonomi ve çalışma dallarında geçen yıla göre daha az çıraklık yeri sağlanmasının planlandığını ortaya koymuştur.

Çıraklık yerlerindeki azalma ticaret dalında yüzde 13 ve el zanaatlarında yüzde 4 olmak üzere,bu iki oran arasında değişiyor.Işverenlerin çekingenliği konusunda ileri sürülen gerekçe çoktandır biliniyor.Bunlar ekonomik konjünktür, artan maliyet giderleri, bazı iş dallarında çalışmaya isteklilerin azlığı ve yasa koyucunun önleyici ilkeleri gibi konulardan yakınıyorlar-.Buna karşılık Federal Çalışma Bakanı işverenleri değişik bir açıdan - sıkıştırmaya çalışıyor.Bakan, Alman ekonomisinin mesleksel eğitimi öteden beri en önde gelen işi saydığını belirttikten sonra,bu, yaz mevsiminin işyeri meslek eğitimi konusunda bir deneme taşı olduğunu, ekonominin ya bu görevi kendiliğnden ve kendi sorumluluğu çerçeevesinde çözümleyeceğini, yada devleti yeni önlemler - almaya zorlayacağını sözlerine ekliyor.

Meslek eğitimi konusunda istatistiklerde değişik kaynaklara göre başka türlü konuşuyor.Sendikaların yaptığı hesaba göre,geçen yıl çıraklık bulamamış gençlerin sayısı 200 bindi. Bu yıl için tahmin edilen sayı 330 bin. Oysa Federal Eğitim Bakanlığı, bu yılın sonuna kadar işyeri bulamamış gençlerin sayısının ancak 50 bin olacağını öne sürüyor.Bu hesaba göre bile, 1976' dan bu yana her yıl içn çıraklık yeri bulamamış gençlerin sayısı ortalama 20 bin ile 30 bin arasında değişiyor. Bunlar arasında oran bakımından şüphesiz en yüksek olanı yabancı gençlerin sayısı.Yabancı gençler, bir okul bitirememiş olma durumu yüzünden çıraklık yeri bulamadıkları gibi, okul diplomasına sahip olsalar bile, tüm işsiz Alman gençlerinden arta kalan ve onların beğenmediği iş yerleri için istekli çıkabiliyorlar. Ancak son bir iki yılda özel kurslar ve örgütlenmeler dolayısıyla meslek eğitimi görmeye hazırlanmış yabancı gençlerin çıraklık yeri bulma olanağı Alman gençleri için olduğu kadar yüksek olabiliyor.

Konunun ikinci bir yanı daha var: Gençlerin meslek konusundaki istekleri, sayısı çok sınırlı birkaç mesleğe yöneliyor. 1980 yılında yapılan bir araştırmaya göre, sayısı 446'yı bulan meslek arasında gençlerin yüzde 36'sının öğrenmek istediği mesleklerin sayısı yalnız on tane. Ama artık bu konuda direnme yavaş yavaş ortadan kalkıyor. Geçen yıl çıraklık yeri bulan gençlerin yalnız yüzde 31'i arzuladıkları bu mesleği öğrenmeye başlayabilmiş. Yüzde 64'ü ikinci yada üçüncü derecede arzuladıkları bir mesleği kabul etmişler.

Gençlerin mesleğe girmede karşılaştıkları güçlüklerin nedenleri sendikalar tarafından başka türlü görülüyor: Sendikalar, meslek eğitiminin, bazı etkenlerin keyfi isteğine terkedilmemesini istiyorlar. Meslek eğitiminin, yönetime katılma, mesleki fon ve çıraklık yerlerini resmi yerlere bildirme zorunluğu gibi koşullar içinde uzun süreli bir planlama ile çözümlenmesini zorunlu görüyorlar.

Buna karşılık resmi makamlar, zorlama yoluyla işverenlerin bu görevi daha etkili olarak yerine getirmesini sağlamanın olanaksızlığını kabul ediyorlar. Oysa işverenler bazı kesin gereklilikler karşısında bile bilinçli görünmüyorlar. örneğin, şu sırada sayısı yüksek olan okul bitirmiş gençlere karşılık, 1985 yılından sonra okul bitirenlerin sayısı, doğumların az olduğu yıllara rastladığı için çok azalacak ve belki o zaman işverenler kalifiye işçi olarak yetiştirecekleri gençleri yeter sayıda bulamayacaklardır.

180 bin köylü Meksika'ya kaçtı binlercesi öldürüldü

Guatemala Cunta'sı yerli halka karşı soykırıma girişti

Guatemala ordusunun kendi halkına yöneltti̇ği silahları kan ve ateş kusmaya devam ediyor. General Efrain Rios Montt'un liderliği altındaki üç başlı askeri cunta, geçtiğimiz günlerde "terörizmle mücadele" maskesi altında ülkede yeni bir terör kasırgası başlattı.

Meksika'nın başkenti Meksiko City den gelen son haberlere göre, kırsal kesimlerde ve sınır boylarında yoğunlaşan operasyonların hedefi, ülke nüfusunun % 60'ını oluşturan yerliler (İndios) modern ABD silahlarıyla donatılmış birlikler yerli halkın yaşadığı yerleşim ve tarım alanlarını sistemli olarak imha ediyorlar. Köyler bombalarla yerle bir ediliyor. Tarlalar, ormanlar ateşe veriliyor. Askerler önlerine çıkan her canlıyı, insanları, hayvanları acımasızca kurşunluyorlar. Yerli halk panik içinde kitleler halinde göç ediyor. Sınır aşıp Meksika'ya geçebilenler kurtuluyor. Kaçamayanlar ise -yaşlı, genç, kadın ya da çocuk ayırımı yapılmaksızın görüldükleri yerde kurşunlanıyor, işkence edilerek öldürülüyor. Haber ajansları, öldürülenlerin sayısının binleri aştığını, Meksika'daki göçmen kamplarında ise 180 bin Guatemalalı köylünün bulunduğunu bildiriyorlar.

Guatemala Cunta'sı dünya kamuoyunda protestoların yükselmesi üzerine, katliamlarla ilgili tavır almak zorunda kaldı. Cunta şefi general Rios Mont geçtiğimiz ay yaptığı bir açıklamada, "operasyonların büyük toprak sahipleri ve yabancı şirketlerden gelen şikayetler üzerine" başlatıldığını belirtti. Montt, "yerli halkın (İndios) toprak sahiplerine karşı girişilen eylemleri desteklediğini, gerilla birliklerine yataklık ettiğini" açıkladı. Guatemala Ulusal Devrimci Cephesi (URNG)'yi, "suda yüzen balık" olarak niteleyen faşist general, "balığı yakalamak için gerekirse bütün denizi kurutacağız" dedi.

RİOS MONTT KİMDİR

Guatemala askeri cuntasının şefi General Rios Montt (56), 1950 yılında ABD'nin Panama Kanalındaki özel Fort Gulick askeri okulunu bitirdi. Daha sonra ABD'nin Kuzey Karolina bölgesinde yer alan ve dünyanın her yerinde faşist generalleri eğiten Fort Bragg askeri okuluna girdi. Bu okulda 33-G-F (operaciones de contra-guerilla) ve 1-61 (counterinsurgency ayaklanmalara karşı mücadele) bölümlerini başarıyla tamamladı. Montt, 23 Mart'ta Guatemala ordusunun geniş kesimlerinin desteğiyle kansız bir darbeyle Başkan Lucas Garcia'yı devirerek yönetimi eline geçirdi. Askeri cunta içinde yer alan General Maldonado Schaad ve Yüzbaşı Gordillo Martinez de ABD'de Fort Shremon ve Fort Gulick askeri okullarında kontr-gerilla eğitimi gördüler.

Honduras ordusu El Salvador'a girdi

Honduras ordusuna bağlı 1600 kişilik bir tümenin 23 Haziranda El Salvador'un Morazan bölgesine girmesinden sonra, helikopterler ve askeri araçlarla yeni birliklerin de El Salvador'a nakledilmekte olduğu bildirildi. Her iki ülke cuntasına bağlı birlikler, ülkedeki direnişi ve muhalefeti bastırmak için ortaklaşa operasyonlar yapıyorlar. Devrimci Demokratik Birleşik Muhalefet Cephesi (FDR/FMLN), dünya kamuoyuna bir mesaj yollayarak, askeri birliklerin sivil halka karşı yürüttükleri sistemli katliamların durdurulmasını, Honduras ordusunun El Salvador'dan çekilmesini istedi.

Ülkedeki gözlemciler, Honduras ordusunun ülkeye kolaylıkla girebilmesi için sınır bölgelerinin aylarca önceden sivil halktan "temizlendiğini", bu amaçla köylerin bombalandığını ve halkın göçe zorlandığını bildiriyorlar.

Muhalefet Cephesine karşı ortak operasyonların başlatıldığı, ancak takviye edilmelerine rağmen cunta güçlerinin gerilla birliklerine karşı bir başarı elde edemedikleri de son gelen haberler arasında yer alıyor.

Siyasal gözlemciler, ABD'nin Orta Amerika'ya doğrudan müdahale olanakları yaratmaya çalıştığını, bu nedenle bölgesel bir savaş planladığını belirtiyorlar.

Cunta, Almanya'daki politik sığınmacıları geri alabilmek için sahte belge düzenliyor

Berlin İdari mahkemesi, Salih Sarıkaya dosyasını 4 gün inceledi. Mahkeme, davayı, Alman dış politikasını da etkileyebilecek bir kararla sonuçlandırdı. Karar şöyle **"Türkiye'deki askeri hükümet, kendisine muhalefet edenlerin Türkiye'ye iadesi için gerçek olmayan suçlamalara dayanan sahte cinayet belgeleri düzenliyor."**

27 yaşındaki Kürt öğretmen Salih Sarıkaya 1979'da 4 ay tutuklanarak işkenceden geçirilmişti.Urfa Eğitim Enstitüsünde sağ eğilimli bir öğretmenin öldürülmesi üzerine yine sağcı iki öğretmenin yalancı şahitliğine dayanılarak tutuklanan Sarıkaya, daha sonra delil yetersizliğinden salıverilmişti. Sarıkaya, 12 Eylül Askeri Darbesinden 10 gün sonra Türkiye'den ayrıldı.

Berlin'e gelen Sarıkaya politik sığınma için müracaat etti. Ancak Türk Hükümeti gönderdiği bir belge ile ınterpol'e başvurarak Sarıkaya'nın katil zanlısı olarak arandığını ileri sürdü ve iadesini talep etti. Askeri Cuntanın planına göre,Sarıkaya adi cinayet suçuyla geri alınacak, daha sonra Adana Sıkıyönetim Komutanlığına siyasi suçlu olarak devredilecekti. Ne varki Berlin İdari Mahkemesi'nin araştırmaları sonucu Sarıkaya'nın işlediği iddia edilen aynı suçtan Ali Durmuş isimli bir şahsın 24 yıl ağır hapse mahkum edildiği ortaya çıktı.

Olayın aydınlanmasından sonra mahkeme, Sarıkaya'ya politik sığınma hakkının verilmesi doğrultusunda karar aldı.Bunun üzerine Ankara durumu kurtarmak için İnterpol aracılığı ile **"Sarıkaya'yı serbest bırakınız"** diye bir telgraf çekti.

Bayan Hakim Renate Citron-Piorkowski;" bu bizi kuşkulandıran ilk olay değildir" diyerek şu örnekleri verdi:**"Bomba atmakla suçlanan 27 yaşındaki bir sığınmacı yine İnter**pol aracılığı ile geri isteniyordu.Ancak her yazışmada, tutuklama emrine neden olarak gösterilen olayın, tarihi ve yeri değişik olarak bildiriliyordu. Yine polise ateş açmakla suçlanan bir Kürt sığınmacı, dosyaların birinde saldırgan, diğerinde ise saldırıya uğrayan olarak gösterilmekteydi."Berlin Mahkemesi bu olayın **"uydurma bir senaryo"** olduğuna karar verdi.

İbrahim Yüksel Şen hakkında Köln mahkemesi geri gönderme kararı verdi.

Berlin makhkemesi ise Salih Karakaya'nın politik sığınma isteğini kabul etti

Avukatlar geri gönderilenlerin hayatından endişeliler

Bir grup anti-faşist tarafından

Tarihi Dom Kilisesi işgal edildi

4 Eylül Cumartesi günü Köln'deki Dom Kilisesi bir grup Türkiyeli Anti-Faşist tarafından işgal edildi. Saat 11'de 14'e kadar süren protesto eylemine 40 kişi katıldı. Kilisenin ışgal edilen kulesine "Kahrolsun Türkiye'deki Askeri Faşist Cunta" yazısı asıldı. Yine kuleden cuntanın iki yıllık uygulamalarını anlatan binlerce bildiri atıldı.

Sakin bir hava içinde sürdürülen protesto eylemine katılanlar adına basına bir açıklama yapan sözcü: Türkiye'de Askeri Cuntanın uygulamalarını dünya ve Alman kamuoyuna duyurmayı amaçladıklarını bu nedenle eylem yeri olarak turistlerin uğrak yeri olan Dom Kilisesini seçtiklerini belitti. Askeri diktatörlük altında geçirilen iki yılın Türkiye Halkları tarihinin en karanlık dönemleri olduğunu belirten sözcü "bu kanlı dönemde; 150 binin üzerinde kişi tutuklandı. 100'ün üzerinde devrimci demokrat işkenceyle katledildi. 700 kişi operasyon denilen devrimci avında vurularak öldürüldü. 16 kişi idam edildi. Halen 4600 kişi idam istemiyle yargılanıyor. Bu direk saldırıların dışında her türlü hak ve özgürlükler ortadan kalktı. Cuntanın bu insanlık dışı uygulamalarını teşhir etmek ve Türkiye'de ezilen halklarımızın bu karanlık günleri yenceğini duyurmak istiyoruz" dedi.

Yöneltilen bir soru üzerine ise, eylemlerinin kiliseye karşı olmadığını tam tersine onların yardımı ile Türkiye'deki insan hak ve özgürlüklerine karşı girişilen sistemli saldırı ve baskıların en geniş şekilde kamuoyuna duyurulacağına inandıklarını vurguladı.

Üçsaat süren kilise işgali, olgun bir hava içinde sona erdirildi. Kilise yetkilileri şikayette bulunmadığı için polis herhangi bir müdahalede bulunmadı.

"İşçinin Sesi"nin düzenlediği "Anayasa" Semineri Yapıldı

31 Ağustos Cumartesi günü Köln'de İşçinin Sesi tarafından "Anayasa" konulu seminer verildi. 40 kadar izleyici arasında Komkar, Kurtuluş, PKK, Emeğin Birliği, KUK, Devrimci Sol ve TEP taraftarları da yer almaktaydı.

Seminerde 1920'lerden bu yana Türkiye'deki ekonomik, politik ve sosyal gelişmeler, bunların Anayasaya hangi boyut ve oranlarda yansıdığı ele alındı. Bugün Türkiye'de faşist cuntayla gelinen nokta ve yeni Anayasa hakkında İşçinin Sesi'nin görüşlerinin anlatıldığı seminer ilgiyle izlendi. Toplantı, değişik grupların yöneltiği sorulara, semineri veren arkadaş tarafından yanıtlandırılmasıyla sona erdirildi.

Cunta Avrupa'daki 77 parti ve kuruluşu düşman ilan etti

Hollanda'dan Naci KAPAN bildiriyor

Düşman ilan edilen örgütler arasında Alman Sosyal Demokrat Partisi, Hollanda Kiliseler Birliği, İlerici Sendikalar, Uluslararası Af Örgütü de bulunuyor

3 Eylül 1982 cuma günü Amsterdam'da, Martin Van Bruinessen, Rudy Koopmans, Wicher Smit, Leo Van Velzen tarafından yazılan Türkiye'nin ekonomik, sosyal ve siyasal yapısını incelemeye çalışan **"Krizdeki Türkiye"** adlı kitabın tanıtma toplantısı yapıldı.

Toplantıya, basın mensupları ve kitle örgütlerinin yanı sıra, **Pasifist Sosyalist Partisinin (PSP) Genel Başkanı, milletvekili Fred Van Der Spek, Avukat Şerafettin Kaya, Yazar Doğan Özgüden, Uluslararası Af Örgütü Hollanda Sekreterliği de ka**tıldı. Türkiyede'ki baskıları bir çok yönüyle tartışıldığı toplantıda, cuntanın iki yıllık uygulamaları, yeni Anayasa ve demokrasiye dönüş programı eleştirildi.

Söz alan Avukat Şerafettin Kaya, Kürt ulusu üzerindeki baskı, yıldırma ve asimilasyon politikalarını anlattı. Konuşmacılardan Doğan Özgüden, basın mensuplarına Türkiye Savunma Bakanlığı'na ait bir belgeyi gösterdi. Bu resmi belgede, çeşitli Avrupa ülkelerinde bulunan 77 parti ve kuruluş **Türkiye düşmanı ilan edilmektedir. Bu 77 kuruluş arasında, Alman Sosyal Demokrat Partisi SPD, Hollanda Kiliseler Birliği (Road van Korken) ilerici sendikal örgütler, Af Örgütünün temsilcilikleri ve barış dernekleri de yer alıyor. Bu belgenin, cuntanın yurt dışındaki demokratik muhalefetten ne kadar korktuğunun açık bir kanıtı ol**duğunu belirten Doğan Özgüden, ilerici sendika ve kuruluşların terörist olarak suçlanmasının gülünç olduğunu söyledi. Uluslararası Af Örgütü sözcüsü, Türkiye ile yakından ilgilendiklerini, cuntanın gelmesinden bu yana Türkiye'de sistemli işkence yapıldığını açıkladı. Misafir konuşmacı olarak davet edilen PSP Genel Başkanı Fred Van Der Spek, kendisine demokratım diyen ülke ve ülkelerde yaşayan ilerici ve demokratların cuntaya karşı tavır almaları gerektiğini vurguladı. Mayıs-Haziran aylarında Hollanda'da yapılan açlık grevleri sonucu **"Türkiye İnsan Haklarını Koruma Komitesi"** kurulduğunu, kendisinin de yer aldığı bu komiteye Hollanda Parlementosu'ndaki 6 büyük partiden 6 milletvekilinin katıldığını anlatan PSP Başkanı sözlerine şöyle devam etti: **Komite çalışmalarını sürdürüyor. FNV (DİSK düzeyinde bir işçi federasyonu) den Dhr. Tom Etty, CNV (Hollanda'nın en büyük işçi federasyonu) dan Drh. Pronk, Hollanda Kiliseler Birliği'nden (Road van Kerken) J. Van Realte komiteye katıldı. Hollanda Avukatlar Birliğine ise, bu komiteye 4 kişiyle katılmaları için davetiye gönderildi."**

Fred van Der Spek önümüzdeki dönem çalışmalarını da:

- Türkiye konusunda DİSK ve Açlık Grev Komitesi (BİRKOM) dan geniş bilgi alınması
- Türkiye'de temel insan hak ve özgürlüklerinin yok edilmesine karşı tavır koyulması
- T.C. Konsolosuyla görüşülmesi
- Türkiye'deki hapishaneleri (Mamak, Metris, Diyarbakır) ziyaret etmek, denetlemelere bulunmak amacıyla gerekli girişimlerin en kısa zamanda yapılması şeklinde özetledi.

BİR ZAMANLAR

Eski gazetelerden derlenen bu yazı dizisini özellikle genç kuşaklar için hazırladık. O günlerin olayları, hele bu olaylar hakkındaki gazete yorumları, günümüz gençliğine İNANILMAZ DERECEDE KOMİK gelebilir. Ama bugüne nasıl geldiğimizi anlamak için, geçmişin kapkara günlerini de anlayabilmek gerek.

Bu sayfada okuyacağınız yazılar, yaşadığımız güne göre "Geçmiş"ten değil, "Gelecek"ten alınmadır aslında. Ama bu sayfayı okurken, "Bilim Kurgu" bir hikaye okuduğunuzu düşünmeyin. Her ne kadar "geleceğin tahmini" gibi görünselerde, büyük kehanetler değil bunlar..

Hiç kuşkunuz olmasın ki, geleceğin gazetelerinde böyle "Eski Günler" sayfaları yer alacak. Alman televizyonundaki 40 YIL ÖNCE adlı programbugün bize neler söylüyorsa, geleceğin gazeteleride, yaşadığımız bu günleri aynen böyle anlatacak işte..

Ayrıntılarda, tabii ki bir çok farklılık olacaktır. Ama değişmeyen tek şey şu olacak: Gelecekte Türkiye'nin bu gününü lanetle anacağız. Ortaçağ gibi karanlık, utanç verici bir dönem olarak anacağız. Neden şimdi başlamayalım? O halde buyrun yıllar sonrasına ve o günlerin gözüyle bakalım geriye.. Bakalım neler görürüz?

Hatırlatma: Tarihimizin yüz karası Evren Cuntası, 12 Eylül 1980'de bir darbe ile iktidarı ele geçirir geçirmez ilk iş olarak 1961 Anayasasını askıya almıştı. O devre göre oldukça ilerici ve demokrat bir yapıya sahip 1961 Anayasasını, darbe öncesi kargaşalıkların ve terörün sorumlusu olarak göstermiştir. (Oysa bütün provokasyonların ve terörün arkasında CIA parmağı ve bizzat Cuntanın bulunduğu, sonradan açıkça ortaya çıkarıldı.) Cunta, bütün üyelerini -açık veya dolaylı- kendi seçtiği bir Danışma Meclisi kurarak, yeni bir Anayasa hazırlanmasını istedi. Siparişini verirken, nasıl bir şey istediğini de bizzat anlattı Gn. Evren. İlk taslağı, bu Danışma Meclisi (!?) içinden seçilen bir komisyon hazırladı. Az sonra yargılanmasından bir bölümün tutanaklarını okuyacağımız Orhan Aldıkaçtı, işte bu komisyonun başkanıydı ve "Anayasa Profesörü" idi üstelik. Tutanakları okurken, bir yanlışlık yapılmış sanmayınız. İşte 1982 Türkiyesinde hala böyle şeyler tartışılabiliyordu, adının başında Anayasa Prof. ünvanı taşıyan insanlar bu deli saçmalarını utanmadan "Fikir" diye söyleyebiliyorlardı.

Dava tutanakları:
Dosya No:.../2 Sa: 101-104

Aldıkaçtı: Anlatamıyorum muhterem hakim bey.. Bu komisyona benim başkanlık edişim, Türkiye için büyük bir şans olmuştur. Ben, elimden geldiğince temel hak ve hürriyetlerin zedelenmemesi için çalıştım.
(Tribünlerden kahkahalar, alaylı alkışlar)
Yargıç: Sayın Aldıkaçtı, hazırladığınız ve altına imzanızı koyduğunuz taslak ortada. Özgürlükleri bundan daha çok budayacak başka bir şey mi olabilirdi?.. Bu taslakta insanlara hak ve özgürlük bırakıldığını mı iddia ediyorsunuz?.
O. A.: Tarih şahidimdir!. Eğer ben kabul etmeseydim bu görevi, kimbilir ne cahil kişilerin eline kalacaktı. Zaten Danışma Meclisi bir cahiller yığını halindeydi. Anayasa Hukukundan anlayan yoktu ama herkes bilir-bilmez konuşuyordu... 25. maddeyi bu haliyle bıraktırabilmek için meydan savaşı vermişimdir. **(Tribünlerden OLE sesleri.)**
Not: 25. madde şöyle diyordu: Herkes, düşünce ve kanaat özgürlüğüne sahiptir. Kimse düşüncelerini ve inançlarını açıklamaya zorlanamaz, bunlardan dolayı kınanamaz, suçlanamaz.)
Y.: Ya 26. madde? Onun için de savaş verdiniz mi?
(Not: 26. madde ise 25. maddenin verdiğini tümüyle geri alıyordu. Çünkü düşüncelerin açıklanması ve yayılmasına bir sürü engel getiriyor, SANSÜR'ü meşrulaştırıyordu. 25. maddeye göre düşünmekte serbesttiniz ama, bunları söylemeye veya yazmaya kalktınız mı 26 madde karşınızdaydı. Bu durum, dünya kamuoyunda eğlence konusu olmuştu.)

82 ANAYASA'SI DAVASI

O. A.: Tabii.. Yani, işte şeyy.. Bu Hürriyetlerin suistimaline **(Kötüye kullanılmasına)** mani olmak lazımdı.
Yargıç: Sayın Aldıkaçtı.. Adınızın başındaki Prof. ünvanını da taşıyordunuz o günlerde.. Nasıl olup da böyle ilkel bir görüşü savunabildiniz, hala da savunuyorsunuz, aklım almıyor. Düşünmek serbest, ama düşündüklerini açıklamak yasak!. Ve buna düşünce özgürlüğü diyorsunuz!. Sizin anlattığınız bu özgürlük hindilerde de var, ineklerde de. İkisi de sabahtan akşama kadar düşünüyorlar... Düşünceleri açıklayamadıktan sonra nerde kaldı o özgürlük.
C. A.: Yok, ama fark var tabii.. Düşünceye ve inanca karışmamak, onu serbest bırakmak.
Yargıç: Açıklayın lütfen, düşünce başka nasıl engellenir?. Şöyle mi olacaktı?.. Adamın biri oturup düşünecek sessiz sedasız.. Derken karşısına bir polis geçecek, düşünen adamı bir süre seyrettikten sonra yakasına yapışacak: **"Senin bakışlarını hiç beğenmedim, kimbilir hangi yasa dışı işleri düşünüyordun, yürü bakalım karakola" diyecek... Sizin 25.madde**, işte böyle şeyleri önleyecekti herhalde!?..
O. A.: Efendim, bu nokta, son derece tenkit almış bir husustur. Ama ben, müsaade buyrun, ben bir hukukçu olarak, Anayasa hukuku açısından-
Yargıç: (İlk kez sinirlenerek) Sayın Aldıkaçtı.. Bakın, 1982 Ağustosunda, sizin taslağı eleştirenler için **"Hepsi CAHİL"** demişsiniz **"Hukuk okuyup gelin"** demişsiniz. Bu davanın başından beri de aynı şeyi başka yollardan tekrarlıyorsunuz, ısrarla.. Biz, hiçbirimiz Tarım veya Fen eğitimi görmedik, hepimiz hukuk eğitimi görmüş yargıçlarız. Heyetimize göre, şu tartıştığımız **noktaların, Anayasa Hukukunun incelikleriyle hiçbir ilgisi yoktur. Değil** hukuk eğitimi, normal bir lise öğrencisinin bile doğru olarak bilmesi gereken Temel Kavramlar sayılır bunlar.. Gene de isteğinize uyarak, Anayasa Hukuku uzmanlarından kurulu bir bilirkişi için çağrılarda bulunduk. Hem üniversitelerden, hemde uzmanlardan aynı cevapları alıyoruz, buyrun inceleyin: **"Bilirkişiyi gerektiren bir durum olmadığı kanısındayız. Bu kadar temel kuralları tartışmakla kabul etmenin, mahkemenin yargıçlarına hakaret olacağı inancındayız. Kanımızca bir mahkeme, yargıçların bilemeyecekleri uzmanlık konuları gerektiği zaman Bilirkişiye başvurmalıdır."**
O. A.: Kime sordunuz ki?.. O mahut çevrelere yazılmışsa tabii öyle derler. 1982'de karşı çıkanlara mı sordunuz yani?
(Not: Aldıkaçtı, 1982'de taslağına yöneltilen eleştirilere çok sinirlenmiş, hele adını açıklamadığı iki bilim adamını **yönetime jurnallamıştı, haklarında tahkikat açılıp bilimsel ünvanlarının** alınmasını istemişti açıkça. Bu iki kişiden biri olduğu sanılan Doçent Server Tanilli'nin yurt dışından yolladığı cevap yenir yutulur cinsten değildi. 1978 yılında bir faşist kurşunuyla kötürüm kalan Tanilli, Aldıkaçtı taslağının en güzel tarifini yapmıştı. Şöyle diyordu:
-**"... Bu tasarı karşısında ilk duyduğum his TİKSİNTİ oldu. Tam bir ilkellik, tam bir gerilik örneği. Bununla demokrasi kurulmaz, olsa olsa FAŞİZM kurumlaştırılır. Böyle bir metnin altına imza atmak için insan ne olmalı, bilmem ki!?.."**
Yar.: Bunları uzun uzun tartışmanın gereği yok. Zaten tasarıdaki meşhur 12. maddeyle, bütün özgürlüklerin sınırlandırılabileceğini yazmışsınız.. Yani öteki maddelerle dünya kadar özgürlük verseniz bile, tek başına 12. madde yetiyor hepsini geri almaya.. Gerisinden vazgeçip, sadece bu maddeyi yayınlasaydınız Anayasa Taslağı diye, boşuna kağıt ve zaman harcanmazdı..
O. A.: Muhterem hakim bey, gözünüzü seveyim.. O günler ne biçim baskı altındaydık. Zaten daha Danışma Meclisi kurulurken o diktatör herif empoze etmişti nasıl bir Anayasa istediğini. **(Diktatör Herif dediği Gn. Evren'dir. Bir zamanlar yaranmaya çalıştıkları Evren'e mahkemelerde böyle hakaret ederek, akılları sıra kendilerine puan kazanmaya çalışmışlar, tabii herkesin gözünde daha da küçülmüşlerdi bu davranışlarıyla. Hem Aldıkaçtı, hem ötekiler, özellikle Evren cuntasının atadığı Rektörler, Dekanlar, yükselttiği sözde Profesörler..** (Ben ve arkadaşlarım, her tehlikeyi göze alarak görevi üstlendik. Ne kurtarabilirsek kardı o günlerde.
(Not: Bu cümleyle daha başka bir taktik uygulamaya çalışıyor. 1980 cuntası geldiğinde, birçok Demokratın, birçok aydının düştüğü en belirgin hata buydu. Ustaca bir planla, halk çoğunluğunu terör korkusuyla pasifize ederek gelen cunta, ilk günlerde güçlü bir dirençle karşılaşmamıştı. Aydınlar da, **"Bari içinde, yanında, köşesinde var olmaya devam edelim.. Sağa kaymasını önleyelim"** gibi düşüncelerle, farkına bile varmadan, yavaş yavaş birçok oldu-bittiyi kabul etmiş hale düşürmüşlerdi kendilerini.. Cunta sonrasında, -belki 1971-80 dönemindeki mücadelelerine saygı olarak kimse üstlerine varmadı artık. Kimisi açık özeleştirisini yaptı, kimisi bir köşeye çekildi, sesi çıkmadı bir daha.. İşte Aldıkaçtı, ustacas bir manevrayla onların arasına atmak istiyor kapağı.)
Yargıç: Bay Aldıkaçtı, lütfen bir kenara bırakın. İşte taslağınız ortada. Hani?.. Ne kurtarılmış Demokrasi adına?.. **İnsan hakları adına? Çalışanların, üretenlerin hakkı hukuku kuşa çevrilmiş. Her cümlesi insafsız bir sömürüyü Devlet zoruyla sürdürmeyi amaçlıyor. Bu taslağı hazırlarken en yakın çalışma arkadaşınız kimdi?.**
(Rafet Ibrahimoğlu: Işveren Sendikaları Konfederasyonu Sekreteri)
O. A.: İşin püf noktası da burda ya zaten.. Rafetle çok uğraşmak zorunda kaldım. Patronlar tepeme dikmişlerdi. Her şeyi empoze etmek isterdi, direnirdim.
Yargıç: Sayın Aldıkaçtı. Dosyanızda, 1982 yazında gazetelere verdiğiniz röportajlar duruyor. Rafet İbrahimoğlu ile çalışmalarınız hakkında görüşlerinizi de açıklamışsınız. Okutayım mı, ister misiniz?
O. A.: Gerek yok, gerek yok!.. Tabii o günlerin güç şartları altında böyle şeyler olabileceğini takdir edersiniz herhalde..
Yargıç: Peki, söylediklerinizi bir kenara bırakalım. Ama yaptıklarınızı hiçbir kenara koyamayız. Sizin Anayasanız, çalışan insanların elini kolunu bağlayıp **"Buyur, ye"** diye patronun önüne koyuyordu. Bütün amacı buydu!.
O. A.: İşçilerrr, onların hakları için verdiğim mücadeleyi bir gün elbet şükranla anacaklardır.. **(Tribünlerden: "Gülüşmeler")**
Yargıç: Bırakın böyle süslü cümleleri Aldıkaçtı. **36.maddedeki şu cümle, işçilerin "Yalnızca Ekonomik" hakişçilerin "yalnızca Ekonomik"** hakhale getirmeyi amaçlıyordu: Madde 36: **"Üye, aidatını doğrudan doğruya sendikaya öder."** Yani maaşından otomatik olarak kesilemeyecek. Bunun sonucu, sendikaların aidat toplayamaması, parasız kalması, yokolması demektir. Bu yüzden Sarı Türk-İş **bile tasarınıza karşı çıkmak zorunda bırakılmıştı!.**
O. A.: İyi ya işte, o maddeyle iki kuş **birden vurdum. Hem İbrahim'imin ve onun takımının gönlü oldu, hem de bu** maddenin Işçi hareketine çok yararı olmuştur.
Yargıç: Söz hakkınıza saygılı olduğumuzu biliyorsunuz. Ama böyle saçmalarsanız kesmek zorunda kalacağım sözünüzü.
O. A.: Son derece ciddiyim muhterem hakim bey.. Eğer DİSK'in kapalı olduğu ortamda TÜRK-İŞ'in güçlenmesine imkan verilseydi, bütün işçiler orada toplanacak ve sarı sendika onları uyutmaya devam edebilecekti. Ben mahsus o maddeyi koydum ki hiç sendika kalmasın. İşçi de böylelikle anlasın sendikanın kıymetini, örgütlü olmanın faydasını..
(Bu sözleri uzun süre yuhalandı.)
Yargıç: Demek siz DİSK'i böyle değişik ve dolambaçlı bir yoldan korumuşsunuz! Oysa dosyanızda duran 2 Ağustos 1982 tarihli gazete röportajınızda bakın ne demişsiniz DİSK hakkında: Lokavt hakkını getirirken, DİSK'in eski grevlerinin etkisi altında kaldığımız diye birşey yoktur. DİSK'i dikkate bile almadık. DİSK artık tarihe karıştı..
......(Tribünlerden kahkahalar, Yaşa-Varol sesleri).......
Aldıkaçtı'nın herkesi aptal sanan böyle Alaturka kurnazlıkları, duruşmalarda ciddiyet bırakmıyordu. Yargıçların, bir sürü zırvalığa tahammül edişleri, yalnızca "Baskısız bir yargı" izlenimini korumak için değildi. Yargıçların hemen hepsi, son derece görgülü, akıllı ve kültürlü kişilerdi. Yargıladıklarından hangisinin gerçek sorumlu, hangisinin zavallı maşa olduğunu biliyorlar, sömürü çarkının işleyişini büyük bir sabırla gözler önüne sermek için akıllı bir sırayla yürütüyorlardı mantıklarını. Olayların içyüzünün BÜTÜN yönleriyle ORTAYA ÇIKARILMASI için gayret gösteriyorlardı. Gerçekten de, duruşmalar boyunca, sanıkların kendilerini kurtarmak amacıyla birbirlerine düşmeleri, bir sürü gizli olayı ortaya çıkarmıştır. Türkiyeyi **sömüren, dış güçler, yerli ortakları, sömürü yöntemleri, kullandıkları** maşalar, Tröstler-Bankalar-Basın, kısaca: TEPEDEN TIRNAĞA TÜM SÖMÜRÜ ÇARKI, bir film şeridi gibi ortaya çıkmıştı yargılamaların sonuna doğru.
Orhan Aldıkaçtı'da, "zırvanın tevil edilmediğini" gördü ve sonunda açıkça itiraf etmek zorunda kaldı.
O. A.: Hakim bey, artık iyice anlaşıldığı gibi ben burjuvazinin adamıyım. Onların hesabına çalışırım. Solcuların ifadesiyle faşist cuntayı da onlar işbaşına getirdiler.
Yargıç: Yalnız onlar mı?
O. A.: Elbet de ABD'nin icazeti ve yardımı ile...
Yargıç: Bunlar bilinen şeyler.
O. A.: Müsade buyurun efendim, yani demek istiyorum ki, Askeri Cunta onların adına ve hesabına bana bir Anayasa Taslağı hazırlamamı emretti. Bu taslakta, işbirlikçi tekelci sermayenin, ABD'nin, uluslararası tekellerin Türkiye'deki çıkarlarını garanti altına alacak biçimde yeni bir devlet yapısı oluşturacaktım. Ve ben bu görevi yerine getirdim. Bana saldıranlar, bir şey bilmediğimi sanıyorlardı. Oysa ben ne yaptığımı çok iyi biliyordum.
Yargıç: Pek bilememişsin, yine de cahillik etmişsin. Dökülen bunca kana ve bunca acıya rağmen, sanırım emekçilerin hiç değilse bir nokta için size teşekkür etmesi gerekebilir. Eğer, birazcık aklınızı başınıza toplayıp, temel insan haklarını bu açıkça yokeden bir Anayasa yapmasaydınız, belki milyonlarca insanın gerçekleri görebilmesi daha yıllarca gecikebilirdi. O kadar ilkel ve o kadar insafsız bir sömürüyü hedef aldınız ki, Anayasanız, emekçiler için adeta bir ders kitabı oldu. Yaşayarak öğrendiler herşeyi!..
Not: Aldıkaçtı komisyonunun taslağı, o dönemin **"Akıllı Burjuvası"** tarafından da çok eleştirilmişti. Bu nedenle, gerek **"Danışma Meclisi"** denen göstermelik mecliste, gerekse en son karar noktası olan Cunta'nın önüne geldiğinde bir sürü ufak değişikliğe uğradı. Ama değişen, ayrıntılardan ibaretti. Özünde değişen birşey yoktu.

ANAYASA TASLAĞININ FAİLİ YAKALANDI

ELE GEÇİRİLEN O.A. "BENİ BÖYLE BİR ANAYASA TASLAĞI HAZIRLAMAYA HAYAT ŞARTLARI İTTİ" DEDİ

Dün yapılan seri bir operasyon sonunda Anayasa taslağını hazırlayan O.A. adındaki şahıs Avcılar'da bir otelde basılmıştır.

Yanında anayasası ile birlikte yakalanan O.A. "Küçüklüğüm hep sıkıntılar içerisinde geçti. Son yıllarda ailemi geçindirmede çok zorluk çekiyordum. Bir gün kendilerinden iş istemek için gittiğim işverenler bana "Bizlerin en çok işine yarayacak bir Anayasa hazırlarsan, seni meşhur ederiz. Böylece çok da para kazanırsın" diye teklifte bulundular. Ben de arzuladıkları tipte bir Anayasa taslağı hazırlamak zorunda kaldım... Ve bu duruma düştüm. Gençler beni örnek alsınlar ve ileride böyle bir anayasa yapmasınlar. Bir defa şeytana uyduk işte. Çok pişmanım ama iş işten geçti. Bunca milletin yüzüne ben şimdi nasıl bakacağım?" demiştir.

BİBER
acı söyler
ama
doğru söyler

SEVGİLİ OKUYUCULAR

Türkiyenden tesadüfen sayfamız BİBER'i okuyan bir generalden mektup aldık. Efenim sayın general bize bir döşenmiş, bir küfür, bir hakaret!.. Kendisi buralara gelirse mutlaka agzına BİBER süreceğiz. Karıkatürünü çizeriz diye, adını bile yazmamış. Neyse dünyanın bütün zorba generallerine acı biberli günler dileriz.

Biliyorsunuz sevgili okuyucular, Almanya'da yabancı düşmanlığı her geçen gün artıyor. Neler olup bittiğini bol bol düşünmemiz gerekiyor. İnsanın düşünebilmesi için gülmeside gerekiyor. Önümüzdeki sayıdan itibaren sizler için bir köşe açmak istiyoruz. Böylece göndereceğiniz fıkra ve karıkatürler sayfamızı dahada güzelleştireceği kanısındayız.
Hoşçakalın....

BİBER

Paşa'dan Parçalar

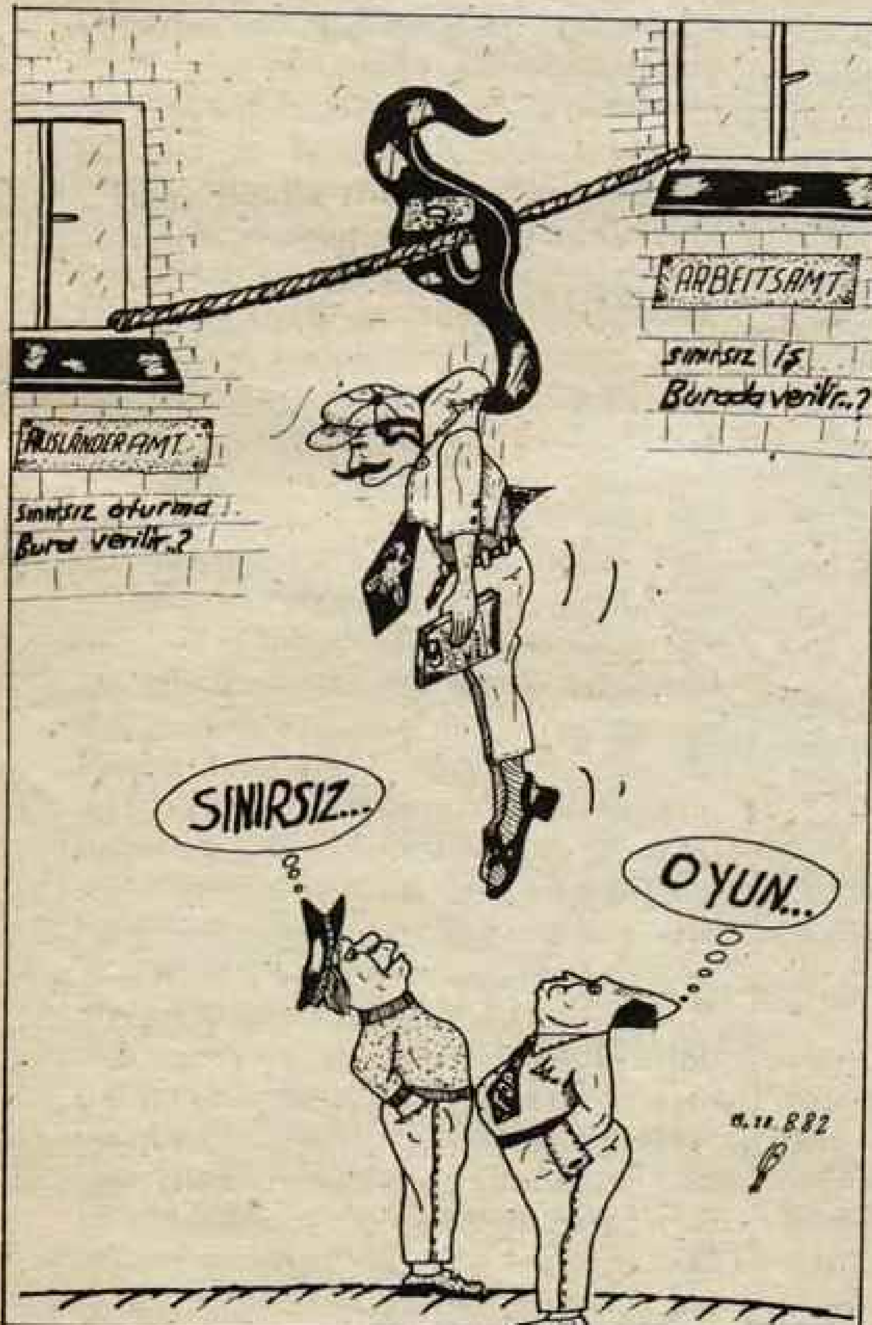
61 ANAYASASI BOL GELDİ BİZ DE DARALTTIK!..
ŞAK ŞAK ŞAK

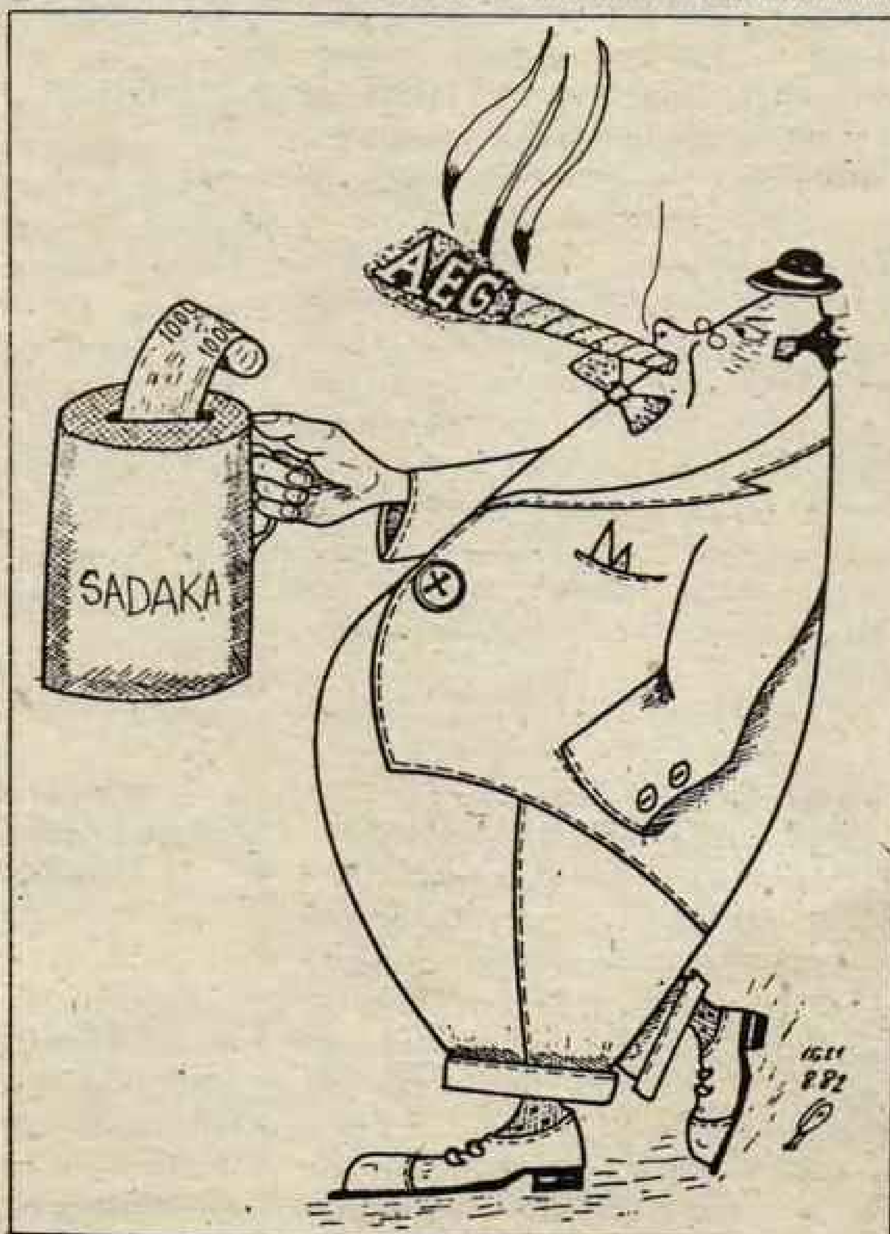
ÇOK SAĞOLSUN DANIŞMA MEGLİSİMİZ DE YENİ ANAYASAYA EVET DEDİ...
MEEEE
EVET

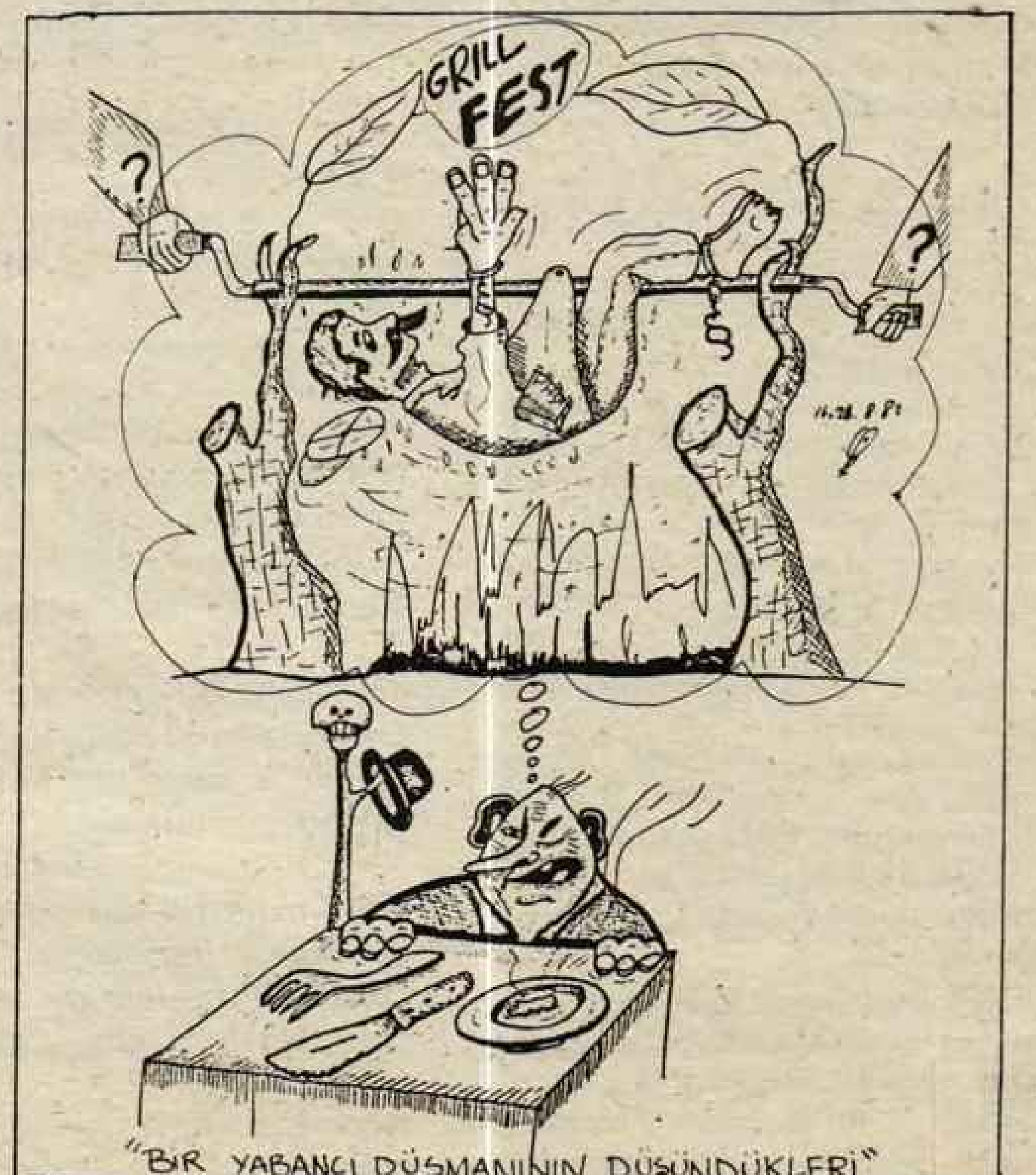
BATIDA 18'İNİ BİTİREN AİLESİNDEN AYRILIR, KIZ SA BİR ERKEKLEMİ YAŞIYOR NE YAPIYOR BELLİ OLMAZ. AMA BİZİM GENÇLERİMİZ BAŞKA TÜRLÜDÜR...

Cem

Diyar'dan Çizgiler

"BIR YABANCI DÜŞMANININ DÜŞÜNDÜKLERİ"

DÖĞÜŞEREK ÖLDÜLER

Sınır tanımaz İngiliz şairi
R. JOHN CORNFORD

Hazırlayan: Emine ERDEM

"İyice öğrendik bu döğüşe
başladığımızda
Işık verdi Maurice Thorez'imiz bize
Ama şimdi Monte Arago'da
Bir başımıza dalıyoruz karanlıklara
Dünya yepyeni bir gezegen dönüyor
geceler içre"

Sömürüye, baskıya, zorbalığa karşı insanların hak ve özgürlükleri için savaşta sınır yoktur. Nerde baskı ve zorbalık varsa has insanların yüreği orada savaşanlardadır.

İspanya'da faşizme karşı savaşta dünyanın her yerinden ilerici insanların yüreği o savaştaydı. Nice devrimciler, nice sanatçılar o döğüşe katıldılar, can verdiler. Özgürlük savaşının sınır tanımazlığını canlarını vererek kanıtladılar.

Yüreği dünyanın her yerindeki özgürlük savaşımında çarpan kominist şair Nazım Hikmet şöyle diyordu:

"kimimiz altmışındadır
kimimiz gitti daha ötelere
kimimiz bir avuç kemiktir
çoktan
İspanya gençliğimiz
İspanya bir kanlı güldür
göğsümüzde, yüreğimizde
açılmış
İspanya arkadaşlığımız
aydınlığında
altedilmez umudumun
ve koca zeytin ağaçları yırtık
pırtık
ve toprak sarı ve toprak kırmızı
ve delik deşik
kimimiz altmışındadır kimimiz
gitti
daha ötelere kimimiz bir avuç
kemik çoktan
39'da düştü Madrid
acı tatlı neler gelip geçti o gün
bu
gündür başından insanoğlunun
İspanya 39'da düştü
Öfkeli sıcak sesi geliyor
Asturya madenlerinden 62'de
Bilbao'da aydınlığı altedemeyen
Umudumuzu
İspanya gençliğimizdi
İspanya gençliğimizdir
İspanya alınyazımızdır
hepimizin"

John Cornford'da alınyazımız demişti orada çarpışarak.

Faşizme karşı İspanya'da savaşan ve can veren İngiliz ozanının yaşamını birlikte izleyelim:

Cornford 28 Aralık 1915 yılında Cambridge'de doğdu. Babası Cambridge Üniversitesi Klasik Yunan Felsefesi profesörü F.M. Cornford, annesi ise şair Frances Cornford'dur. Öğrenimini Stowe'da ve Cambridge Üniversitesi'nin Trinity Kolejinde tamamlamış bir ingiliz şairi ve yazarıdır. Çok genç yaşta edebiyat ve politikayla uğraşır. 1932 yılında İngiltere Komünist partisine girer. 1936 yılında bir ingiliz taburu ile uluslararası bir taburda yer alarak faşizme karşı savaşa katılır.

Belirli ölçülerde kendilerinden bir şeyler öğrendiğini kabul ettiği T.S. Eliot ve W.H.Auden gibi şairleri eleştirir. Eliot'un tutuculuğuna ve Auden'in liberal görüşlerine karşı çıkar. Cornford şair yeteneğiyle açık bir marksist konumda büyük bir özveri duygusuyla yazar. Bu İspanya'da yazdığı şiirlerinde, özellikle de "Tierz'de Dolunay" şiirinde görülür. Christopher Caudwell gibi İspanya iç savaşına katılan John Cornford 27 Aralık 1936 yılında bu savaşta çarpışarak ölür. çok genç yaşta daha 21'inde öldürülen Cornford geride bıraktığı sayısı az şiirlerinde kişisel yaşantısı ile toplumsal olaylar arasında bir bağ kurmaya çalışır. Mektup ve yazılarında burjuva ideolojisi üzerinde durur ve bu ideolojiyi eleştirir.

"Komünizm Uyanışımdır Benim" adlı kitabı 1958 yılında Moskova'da basılır.

İSPANYA MEKTUBU

(Margot Heinemann'a)

Acımasız dünyanın yüreği,
Sevdiğim, seni düşünmek
Acımdır benim
Bakışlarımı donduran gölge

Akşam üstü eser rüzgar
Sonbaharın yaklaştığını
anımsatıyor
Korkuyorum yitirmeye seni
Ve korkuyorum bu korkumdan

Huesca'a bir mil kala
Onurumuzun son siperinden
Düşün ki sevdiğim seni
taşıyorum içimde

Kötü talih tüketir de gücümü
düşürürse beni toprağa
Olanca iyiliğinle an beni
Unutma sevdiğim, ne olur

NOT: Şiirlerin Türkçesi H.Erdem'indir.

Numarasız gireni terörist diye vururlar

Kamil TAYLAN

Haziran ayının ilk cumartesi günü, vatandaşların konsolosluklar üzerine yaptıkları eleştirileri yerinde izlemek için Frankfurt başkonsolosluğu önündeki sıraya yaklaşıyorum. Saat 8.30. Tüm medeni ülkelerde devlet dairelerine gitmek için en uygun saat. Konsolosluğun önü bir devlet dairesi girişi değil, sanki panayır. Gazeteciler, ayrancılar, lahmacuncular, kasetçiler, videocular ve konsolosluğun çevresini sarmış binin üstünde vatandaş. Sıranın başında, yani demir parmaklıklı giriş kapısının önünde, birbirini iteleyen, bağıran, çağıran, bir yığ insan. Bu vatandaşlara yaklaşıyor ve kendimi bu insan yığınının içine atıyorum. Hepsinin elinde bir numara:

"Kardeşim bu numarayı nereden aldınız?"

"Konsolosun kapıcısı dağıttı."

"Peki ben şimdi nereden numara alabilirim?"

"Numaralar bitti kardeşim."

"Yani numarasız bugün burada işimi göremez miyim?"

"İçeri giremezsin. Ermeni terörişti diye vururlar, vallahi!"

"Peki arkada numarasız vatandaşlar da var?"

"Belki iş erken biterse numarasızlardan da birkaç kişi alabilirler. Onun için bekliyorlar. Ama içerdekiler numaralıların işlerini bitiremiyor."

Eyvallah. deyip bu insan topunun içinden ite kaka çıkıyorum, ama sanki 90 dakika futbol oynamış gibi terli ve yorgun.

Birçok bezgin, işlerini yaptıramayan vatandaş küfür ederek arabalarına doğru gidiyorlar. Bunlardan birine yaklaşıyorum:

"Kardeş, işinizi görebildiniz mi?"

"Ne gezer kardeşim, sabah 5,5'da Giessen'den yola çıktım, ama yine numara almaya yetmedi."

"Peki neden cumartesi günü geliyorsun? Hafta arası konsolosluk daha tenha olmuyor mu?"

"Hafta arası geldik mi, hem işimizden oluyoruz, hem de insan sayısında fazla bir azalma olmuyor."

"Peki şimdi ne yapacaksın?"

"Haftaya daha erken geleceğim."

BİR VEKALETNAME İÇİN 7 SAAT AYAKTA BEKLEDİM

Ayın 2. cumartesisi saat 5'e doğru konsolosluğun önüne geliyorum. Bazı vatandaşlar benden de erkenci; uykusuz, sabahın uyuşukluğunu yenmek için hafif hafif hareketler yapıyorlar. İnsanlar çalışma haftasının sonunda yorgun ve sessiz. Alman iş arkadaşları şu saatlerde sıcak yataklarında haftanın yorgunluğunu çıkartırken, bizim emekçilerimiz burada T.C. Frankfurt Başkonsolosluğu önünde bürokratik bir işlem için sıra numarası ile kuyruk olmuşlar. Numara alabilecekler mi, sıra gelecek mi, o da belli değil!

Güneşin dikleşen ışınları ile konsolosluğun önü yine her zamanki görümünü kazanıyor: Mahşer ve panayır yeri. **Demir parmaklıklı kapının iç tarafından elinde çeşitli renkte numaralar olan bir adam beliriyor. Sesler ve itişme daha da artıyor kapının önünde. Demir parmaklıklar arasından uzanan eller ve kollar bir an için insana bir askeri cezaevini anımsatıyor, ama sadece bir an için.**

"Noter, pasaport uzatma, askerlik, nüfus, evlenme" gibi kelimeler ortalığı çınlatıyor. Numara dağıtan bana yaklaştığında bağırıyorum:

"Noter ve askerlik!"

"İkisi birden olmaz!"

"Yani bir günde iki işimi göremez miyim burada?"

"Hayır, salı günü yine gelirsin"

Arkalardan biri sesleniyor: "Kesilim tartışmayı, sırada bekleyen var!"

Notere karar verip, elime tutuşturulan numarayı alıyorum. Ama öyle numara alıp hemen içeri girmek yok. Numaran çağırılana kadar kapı önünde dimdik bekleyeceksin.

Saat 9.30, ama benim numara daha çağrılmadı. Kapıya kravatlı bir adam yaklaşıyor. Kapının ardında numara dağıtan, insandan ziyade bir gorile benzeyen kapıcı, pişmiş kelle gibi sırıtarak:

"Nasılsınız doktor bey? Bir arzunuz mu var?"

Doktor tanınmış olmanın verdiği gururla biraz daha kasılarak:

"Bizim yeğenin pasaportunu uzatmak istiyordum da..."

Goril hemen doktoru içeri alıp, binaya kadar yol gösteriyor. "Doktor bey" oldunuz mu konsolosluğa girmeniz kolay.

Saat 10.30, doktor bey pasaportu uzatıp gideli yarım saat oldu, ama benim numaram hala okunmadı. Birdenbire kapıcı numara saymaya, hem de benim numaram bağırmaya başlıyor. Birkaç vatandaş sıra olup içeri giriyoruz.

Ama T.C. Konsolosluğuna doktorun girdiği kapıdan girmez, sıradan T.C. vatandaşı. Dünyanın hiçbir yerinde görülmemiş bir biçimde, Almanların kömür boşaltmak için evlere yaptıkları bodrum kapısından girer normal görünümlü vatandaş. Bu kapıda seni başka bir goril bekler ve dişi-erkek ayırımı yapmadan üstünde silah var mı diye bakar.

Aramalardan sonra, eski, pis ve küf kokan merdivenlerden 1. kata çıkıyoruz. **Tüm pencereler tel örgülü. "Memlekete benzetmişler" diye fısıldıyor yanımdaki vatandaş,** kendi kendine. Noter odasının önünde yine bir kuyruk. Beklerken etrafta çalışanları izliyorum. İlk göze çarpan sanki folklor oynar gibi elinde çay tepsisi dolaşan bir adam. Tabii çaylar yalnız memurlar için, her halde vatandaş imrensin diye.

Almanya yabancılar politikasında yeni gelişmeler ve eski gelenek

Dr. Cihan ARIN

Almanya'da yabancı işgücü çalıştırılması olayı oldukça uzun bir geleneğe sahiptir. Ülkenin kendi işgücü kaynaklarının sanayi üretimi için yeterli olmadığı dönemlerde hep yabancı işgücü çalıştırma yöntemine başvurulmuştur. Yabancı işçiler Alman ekonomisinin gereksinmelerine uygun olarak bazan daha az bazan da daha çok sayıda olmak üzere özellikle son yüz yıl içerisinde çalıştırılmışlardır. Kapitalist üretim biçiminin gelişmesine paralel olarak yabancı işçi çalıştırılması olayı geçen yüzyılın sonlarında Ruhr bölgesinde çalışan polonyalılardan, yüzyıl başında görülen italyanlardan faşist dönemde 1937-1945 arası Fransa'dan, Polonya'dan, Sovyetler Birliği'nden ve öteki Avrupa ülkelerinden zorla getirilip çalıştırılan ve sonra büyük ölçüde katledilen işçilere ve savaş sonrası 1955'lerden buyana gelişen yabancı çalıştırma olayına dek bir süreklilik göstermektedir. Gerek sezonluk (geçici) işçi olsun gerek sürekli işçi, zorla çalıştırılan işçi veya " *konuk* " işçi, yabancıların her dönemde en önemli işlevi alman iş pazarı için " *işgücü* " olmaktan öteye gitmemiştir. Günümüzde de durum farklı değildir.

YABANCI İŞÇİLER, YERLİ İŞÇİLERİN SÜREKLİ ÇALIŞMASINI SAĞLAYAN BİR EMNİYET SÜBABIDIR

1910 yılında Breslau'da yapılan bir iş kongresinde prusya çalışma dairesi temsilcilerinden biri şunları söylüyordu: *"Gerek yurt içinde ve gerekse yurt dışında büyük hızla artan talebi karşılamak söz konusu olduğunda, alman sanayii için özellikle iş pazarının canlı olduğu dönemlerde yabancı işçi çalıştırabilme olanağının değeri büyüktür. Diğer yandan sanayi iş pazarının canlılığını yitirmeye başladığı dönemlerde öncelikle yabancı işilere yol verme olanağına sahiptir. Böylece yabancı işçiler yerli işçilerin sürekli çalışmasını sağlayan bir iş pazarı düzenleyicisi, bir emniyet süpabı işlevi görmektedirler."* Yabancı işçilere ilişkin bu anlayışın geçerliliğini yitirmediği Dregger'in 24 şubat 1982 tarihinde alman parlamentosunda muhalefet partileri adına yaptığı konuşmadan da açıkça ortaya çıkmaktadır: " *Kim ülkemizin gelecekte de yabancılara açık olmasını istiyorsa, aynı zamanda buradaki yabancıların kendi ülkelerine dönmesi kuralını da talep etmelidir; yoksa ileride başka yabancıların gelmesi mümkün olamaz.(...) Makul ve insancıl bir rotasyon (buradaki işçilerin yeni geleceklerle belli sürelerle değiş-tokuş edilmesi) sorunu yeniden düşünülmelidir.* " Görüyoruz ki toplumsal koşulların tamamen değişmesine karşın Almanya'da yabancı işçi çalıştırılması olayının temel ilkesi, yani yabancı işgücünün alman iş pazarı için bir emniyet süpabı olarak işlev görmesi geleneği değişmemiştir.

YABANCILARIN POLİTİK HAKLARI OLMAYAN BİR KİTLE OLMALARINA ÖZEN GÖSTERİLİYOR

Yyabancı işgücü çalıştırma olayının aracı olan yabancılar politikasının da ana geleneksel görevi uygun toplumsal koşulların ve yasal çerçevenin oluşturulmasıdır. Bu önemli özelliğinden dolayı yabancılar politikası geçmişte de günümüzde de sömürgeci yöntemlere yöneliktir. Bu politika sürekli olarak yabancıların toplumsal etkinliği ve politik hakları olmayan bir kitle olarak kalmasına özen göstermiş ve yabancıları ikinci sınıf insan olarak toplumun diğer kesimlerinden izole etmiştir.

Savaş sonrasında Federal Almanya'da çeyrek yüzyılı aşan bir süreden bu yana yabancı işçi çalıştırılıyor olması, *"konuk işçi"* teriminin yerini gerçeklere uygun olarak giderek *"iş göçmenleri"* teriminin alması, şu anda sayıları yaklaşık üçte biri türkiyeli olmak üzere 4,7 milyonu bulan yabancıların toplumun artık ayrılmaz bir kesimi haline gelmeleri ve Federal Almanya'nın pratikte bir göç ülkesi durumuna gelmiş olması gerçeklerine karşın resmi görüş yıllardır burada yaşayan milyonlarca yabancı için dahi hala Federal Almanya'nın göç ülkesi olmadığı görüşüdür ve herkesçe bilinen bu " *sır* "ı kamu oyunda açıkça söyleyen politikacılar bu konuda derhal izole edilmektedirler. Federal Alman hükümetinin eski yabancılar sorumlusu Heinz Kühn buna bir örnektir. Bu tutumun nedeni açıktır: Federal Almanya'nın bir göç ülkesi durumuna geldiği gerçeğini kabul etmek politik sonuçları olan bir olaydır, bu durumda politikacılar yabancıların kendilerini şu anda bile yeterince rahatsız eden istemleri ile, örneğin *"eşit haklar"*, *"politik katılım (seçme ve seçilme hakkı)", oturma izni yerine " yerleşme hakkı statüsü "* ve benzeri istemlerle daha yoğun bir biçimde yüz yüze gelmek zorunda kalacaklardır. Bütün bu sevimsiz güçlükler yerine politikacılar *" en temiz "* yol olarak yabancı işçi çalıştırma olayının geleneksel kurallarına bağlı kalmayı yeğlemektedirler.

Devamı gelecek sayıda

Odalardan birinde Atatürk'ün resminin yanında Evren sırıtıyor.

Yandaki odanın kapısı açık. İki genç bayan kapı önünde bekleyenleri görmemezlikten gelerek bir elde sigara öbür elde çay bardağı, konuşmaya dalmışlar. Girişteki gorilin göremediği ses alma cihazının düğmesine basıp yaklaşıyorum: (İsimler tarafımdan değiştirilmiştir).

"Valla, Aytenciğim, hafa sonu ne yapacağımızı ben de bilmiyorum. Mehmet Paris'e gidelım, ama ben Monte Carlo'yu hiç görmedim, oralara gitmek istiyorum."

"Ah bakın, nereye gidin biliyormusunuz. Ben geçen hafta Galiple oradaydım; Strassburg. Çok para harcadık ama, harika yemek yeniyor, boğaz yanında halt etmiş."

Bu çalışma düzeni içinde dışardaki kuyruğun nedenlerini daha iyi anlayarak, notere gidiyor ve vekaletnameyi 3 masa daha dolaştıktan sonra alıyorum. Bu üç masada oturanların görevi sadece imza atmak.

Konsolosluktan ayrıldığımda saat tam 12 idi. **Bir vekaletname için 7 saat ayakta durdum.** Hemen hemen bir iş günü. İşte bizim sorunlarımıza eğilmek isteyen cuntanın, kendisine milyarlarca dolar döviz sağlayan işçilerimize yaptığı hizmet, yahut yeni bir işkence örneği mi desek.

Ya, bu konsoloslukta binlerce mark aylık alıp çalışan, ama zamanlarının çoğunluğunu lak lakla geçiren, yahut, insanlarımıza hayvan muamelesi yapan memurlara ne demeli?

Dışişlerinde çalışan memurların bir bölümüne, geçen sayılarımızdan birinde, öğrenci müfettişlerinden örnekler vererek değinmiştik. Konsolosluklarda çalışanlar da bunlardan farklı değildir. Aldıkları para bir yana, benzine ancak 70 fenik öderler, içtikleri sigara ve içki de yine vergisizdir. Ne iş yaptıklarını da az da olsa göstermeye çalıştık.

Ya bunların başı konsolos? Kendileri pek ortalıkta görünmezler, tabii vatandaş görmez bu adamı. Ama her bayram günü Frankfurt'taki Türk bankacıları, doktorlar, sağcı gazeteciler için Başkonsolosumuz yemekler verir, eğlendirir, bizim sırtımızdan geçinen asalakları.

İşçi Ahmet'in nasibi ise geceden gelip konsolosluk kapısında beklemek, itilmek, kakılmaktır.

Konsolosluklar, yönetimi, görünümü, insan ilişkileriyle Türkiyenin bir aynasıdır. Gidin görün, eğer korkunuz yoksa, sinirleriniz de sağlamsa!.. •

NEREDEN NEREYE...

İKİNCİ YIL DOLARKEN

Melike Demirağ

İki yıl önce, 12 Eylül sabahını hatırlıyorum.. O kadar "Geliyorum" dediği halde, o kadar kendimi hazırlamama rağmen, gene de inanamamıştım bir türlü. Hani bir yakınınız hastadır, öleceğini bilirsiniz, ama ölüm haberine bir türlü inanamazsınız, inanmak istemezsiniz çünkü!.. İşte öyle buruk bir hisle dinlemiştim Evren'in sesini: ... Kardeş kavgasına son vermek.... ülkeyi içine düştüğü uçurumdan kurtarmak... can ve mal güvenliğini sağlamak (Birincisi bir yana da ikincisini, yani MAL güvenliğini sağladı Allah için!?.) ...Atatürk devrimleri vs... vs...

İkinci yılı dolarken 12 Eylül rejiminin, gazetelerin birinci sayfalarına şöyle bir göz atıyorum da görülen manzara evlere şenlik:

– KAFAOĞLU İLK İMTIHANINI VERİYOR. Maliye bakanı Kanada'daki IMF (Para Fonu) toplantısına gitti!..

Bağımsız (!?) Türkiye Cumhuriyetnin Maliye Bakanı, ilk imtihanını Uluslararası Para babalarının kuruluşlarında veriyor!. Maşallah, maaşallah, Allah zihin açıklığı versin!. Ne olacak imtihanını veremezse?.. Ne olacak Türkiye'nin maliye politikasını parababaları beğenmezse?.. Herhalde Kafaoğlu sınıfta kalacak ve değiştirilecek!. Sahi, Özal neden değiştirildi?.. Neden Özal gidip Kafaoğlu geliyor da Cunta büyük bir yüzsüzlükle iş başında kalıyor?. Özal'ı ve politikasını zorla devam ettiran onlar değil mi?. Öğe öğe göklere çıkaran onlar değil miydi Özal'ı da ekonomik politikasını da?. Kastelli rezaletinden birkaç hafta sonra Özal'ı harcayıp yedeğini getiriverdiler, böylelikle Atatürk'çü Evren paşamız tertemiz çıktılar.. Yaa, şimdi topun ağzında Kafaoğlu.. İlk imtihanı için de IMF'e gidiyor.. Veremezse neyse de, asıl tersinden korkmalı, ya İMTİHANINI BAŞARIRSA.. Yani IMF'nin beğendiği ekonomik politikanın ülkemizi nereye götürdüğünü görmek için mutlaka uçurumun ta dibinde mi inmek gerek?..

İkinci yıl dolarken, gazetelerin ilk sayfaların göz atıyorum da, dayanılır gibi değil:

– ZOR DURUMDAKİ SANAYİCİLER KURTARILACAK!..

Hmmm!. Nasıl kurtarılacak acaba?.. Aman iyi çocuktur, batmasın diye zengin dostları mı el uzatacak?. Çalıştığı bankalar mı kredi açacak?.. Yoo, devlet kesesinden kurtarılacaklar.. Yani işçinin, memurun, yani az gelirlinin, sabit gelirlinin, vergisini kaçıramayanın sırtından, kurtarılacaklar!..

Şaşacak bir şey yok aslında.. Siz hiç ZOR DURUMDAKİ İŞÇİLERİN kurtarıldığını gördünüz mü Türkiye'de?.. Evine eşyasına haciz gelen MEMURUN veya?..

Ben de ekonomiden anlarım uzun boylu, ne de politik bilgim yeterli.. Ama Türkiye'de olup biteni anlamak için ekonomiyi de politikayı da yutmaya filan hiç gerek yok!. Gazete okumayı öğrenmek yetiyor.. Bir yandan en usta metodlarla halkı uyuturken, bir yandan da en aptalca sözlerle kendilerini ele veriyorlar işte böyle:

Kafaoğlu ilk imtihanını IMF önünde verecek.

Kafaoğlu "Zor durumdaki sanayiciler kurtarılacak" dedi..

Deyin bakalım şimdi, Kafaoğlu kimlerin adamıymış, kimlerin direktifine göre hareket edecekmiş?.

Deyin bakalım şimdi, Kafaoğlu tek sorumlu mu?. Onu oraya getiren kim?. O halde sayın Evren paşamız ve cuntası ve hükümeti ve rejimi KİMLERİN ADAMI, ve KİMİN DİREKTİFİNE GÖRE yön veriyor Türkiye'nin ekonomisine?..

Sonra da Milliyetçilik, Yurtseverlik nutukları!.. Sahte Milliyetçiliğinizle, sahte yurtseverliğinizle tabii alay edilir VATAN-MİLLET-SAKARYA diye... Biz Sakarya ile alay etmiyoruz bu sözü söylerken.. SAKARYA'da bu ülkenin gencecik evlatlarının kanı akmıştı VATAN'ını kurtarmak için.. Halkın kanıydı akan, sömürgelikten kurtulmak için.. biz onunla nasıl alay ederiz?..

Ama Sakarya'dan 60 yıl sonra, kan dökülerek kurtarılan bağımsızlığı yabancılara satanlar, bu satış rahatça devam edebilsin diye gene en yurtsever vatan evlatlarının kanını dökenler, bir de kalkıp nutuk atarlarsa, onlarla alay da ederiz, suratlarına da tükürürüz.. Vatan-Millet-Sakarya!... Sanki millet bilmiyor mu, bu nutukların ardında amansız bir SÖMÜRÜ'nin gizlenmeye çalişıldığını?.. Bal gibi biliyor, ama kimse sesini çıkaramıyor henüz.. Çünkü tek tek herkes, henüz kendi bacağından asılıyor.. Ama şimdilik göz bebeklerinde biriken nefret ve isyan, çok geçmeden önce homurtuya, sonra mırıltuya, en sonunda hep bir ağızdan kükremeye dönüşecek.. En ufak bir kuşkusu olmasın kimsenin!..

İkinci yıl dolarken, gazetelerin sayfalarına göz atıyorum:

– Anayasa tasarısında değişiklik. DİN DERSİ mecburi hale getirildi.

– Akyol: "Anayasa'nın başlangıç bölümüne YÜCE ALLAHIN adını koyacağız" dedi.

Aslan Atatürk'çü cuntamız, yarınki PARTİ'lerinin provasını yapıyorlar Danışma Meclisinde 30-40 kişiyle.. Ve yarınki seçimlere yatırım olmak üzere namaz talimlerine de başlamışa benziyorlar. Şimdi diyeceksiniz ki, "iyi ama hani Atatürk'ün LAİKLİK ilkesi?"... Onlar için problem değil. Gerekirse bir madde daha eklerler: "Çocuklara zorunlu Din dersi verilmesi, LAİKLİKLE çelişme şeklinde yorumlanamaz!"... Olur biter...

Sanki millet bilmiyor mu, anlamıyor mu bu DİNDARLIK GÖSTERİLERİ-NİN ardından amansız bir SÖMÜRÜ'nün gizlenmeye çalışıldığını?.. Anayasayı Mızraklı İlmihal'e de çevirseler, Arap harfleriyle sağdan sola da yazsalar, günde 5 vakit yerine 15 vakit de namaz kılsalar, BU GİDİŞİN SONU YOK, YOK, YOK... Değil mi ki, ezmeye dayanıyor, değil mi ki sömürüye dayanıyor, değil mi ki milyonları açlığa-sefalete mahkum ediyor, değil mi ki ülkeyi ekonomik olarak ileriye götüremiyor, yabancılara sömürtüyor, BU GİDİŞİN SONU YOKTUR, OLAMAZ..

Bunun ötesinde ne deseler boş!. Anayasaları da ölü doğuyor, meclisleri de, başkanlıkları da.. Böyle oyunları bir kenara bırakıp, doğrudan doğruya kendini padişah ilân etse daha az gülünç olurdu dünya önünde Evren Paşa. !. Kenan adıyla taç giyer, taç giyme törenine de bütün dünyayı çağırırdı Pehlevi'nin yaptığı gibi.. Zavallı bulvar gazetelerine de yeni konu çıkardı, fena mı?. Türk padişah sülalesinin aşkları, düğünleri vs..

İkinci yıl dolarken gazete sayfalarına siz de bir göz atın şöyle yabancı gibi, Merih'ten gelmiş biri gibi.. Üzerine birazcık toprak serpilmiş bataklık gibi, keskin bir leş kokusu çıkıyor her haberden, her olaydan.. Çürümüşlüğün iğrenç kokusu, örtülemiyor, saklanamıyor!.

İkinci yıl dolarken selam Frankfut'ta yan yana, kol kola yürüyenlere.. Selam bu yürüyüşün haberini İstanbul'da, İzmir'de, Adana'da, Trabzon'da, Diyarbakır'da, Kars'ta duyanlara.. Duyduğu haberi arkadaşlarına iletmek için, içi içine sığmayanlara.. Selam Çankırı'da, Antalya'da, Siirt'te, Van'da, dağ başındaki ücra köyde bu haberi duymamış olanlara, bu haberi duymadığı halde, bu rezilliğin böyle sürmeyeceğine inananlara, baskısız, sömürüsüz, adil günlerin geleceğine inananlara binlerce!.

5 Eylül 1982

Kenan Paşa geçenlerde Televizyona çıkıp „1 Mayıs bahar bayramını kızıl bayraklarla meydanlarda kanlı bir şekilde kutlayanlara tabiki engel olacağız, başka ne yapmamızı beklerdiniz." dedi sonra birisi „Bravo" dedi herkes alkışladı.

Okullar açılıyor bu sene işim zor: bilimum Tarih, Coğrafya, Edebiyat, Inkilap tarihi, bunların yanısıra Cebir, Geometrie Mathematik, Physik Kimya, Biloji gibi derslerin yanında, ayrıca bu sene LAİK Türkiye Cumhuriyetinin Milli Eğitim Bakanlığının liselere dahi mecburi koyduğu Din ve Ahlak dersi bizi bekliyor. Ne mutlu bize.

SİYABEND Û XECÊ

BİR KÜRT MASALI 8

Türkçe söyleyen: Hüseyin Erdem

"Haydi kalk" dedi Uyuz kahveciye, "Hasan Ağa'nın atı Deybilkıran'ı tavladan çıkar, yedi kolalı bir Erzurum eğeri vur sırtına, hazırla benim için"...

Kahveci Deybilkıran'ı tavladan çıkardı, yedi kolanlı Erzurum eğeriyle eğerledi... Uyuz pehlivanlarca giyindi, kuşandı. Deve toynağını, bıçağını aldı. Bindi ata, kendini atın başına doğru eğdi. "Haydi kahveci geç öne!" dedi. Kahveci geçti öne. Uyuz delice sürdü atını. Nice zaman yol gittiler... Varmak istedikleri yere vardılar. Uyuz indi atından ve yorgunluktan kan ter içindeki kahveciye: "Şimdi seni şu ağaca bağlıyacağım. Eğer ben öldürülürsem yazgına küs. Sen de ölürsün burada. Ama kurtulursam birlikte döneriz eve."

Uyuz yine bindi atına, dağlar arasında bir geçide vardı. Yol üzerinde durdu, bekledi... Aşağıdan bir kervan geliyordu. Yükleri altında binbir zorlukla yürüyen katırların tümünü durdurdu. Kesti yolu, bırakmadı geçsinler.

Derler ki devletin başbezirgânı, alnı ve üç ayağı beyaz bir ata binmişti. Alabacak'a... Başbezirgân geldi Uyuz'un önünde durdu. Gördü ki gazaba gelmiş biridir bu yolun ağzında duran yiğit. "Hey süvari" dedi, "eğer yol bahşişi için gelmişsen sana arkadaki katırı vereyim, öndeki katırı, bir de ortadakini. Yükleri dünyanın mal ve ziynetidir onların ..." Uyuz Başbezirgân'a: "Soygununu gel üleşelim. Ve beni büyük kardeş say, on iki katır yükü daha ver payımın üstüne... Yoksa bir tepenin başına çıkalım seninle. İki azgın kurt gibi uluyalım birbirimize..." dedi.

Uyuşamadılar. Başbezirgân canalıcı gücüyle ve varolan yiğitliğiyle geldi. At üzerinde giriştiler döğüşe. Uyuz kara kartallarca yaptığı bir dalışta, yerin göğün gücüyle bir deve toynağı indirdi Başbezirgânın böğrüne. Başbezirgân atın sırtından düştü yere... Uyuz da atladı atından aşağı. Bir bıçak darbesiyle başını bedeninden ayırdı Başbezirgânın... Kervancıların tümünü bir araya çağırdı: "Kervancılar heyyy! Herkes yüklü katırlardan iki tane kendisi için alsın..." dedi. Kendilerine ikişer tane yüklü katır seçtikten sonra, kervancılar: "İşte onun başkatibi de bizimledir" deyip gösterdiler katibi Uyuz'a... Başbezirgânın Başkatibi ellerini öne açtı: "Beni öldürme" dedi, "sana bir de tanrı sözü vereyim. Birgün gelip de evlenirsen düğün giderlerini ben karşılıyayım. Dükkanım Elcevaz'dadır..." Sonra bir kâğıda adresini yazdı, verdi Uyuz'a... Uyuz herkesin payına düşen yüklü ikişer katırı verdikten sonra, öteki yüklü katırları kattı önüne. Yönünü eve doğru çevirdi. Yanına vardığında daha öyle ağaca bağlı durmaktaydı kahveci... Uyuz onu çözüp ağaçtan. Kahveci o yılın Başbezirgânının atına bindi. Yüklü katırları birlikte Hasan Ağa'nın avlusuna getirdiler.

Hasan Ağa baktı ki nice acaip işler olmaktadır dünyada... Ödü koptu olanlardan. Bıyıkları büsbütün sarktı korkudan. Bıyıklarının kıvrık başı dudaklarının üzerine düştü....

Siyabend atından indi. Odasına geldi dinlenmeye durdu.... Hasan Ağa akıllı adamlarını topladı evinde. Onlara: "Bizim buralarda göç edip gitmemiz gerek belki bundan geri. Siyabend'in ettiklerinin benzerini görmedim daha dünyada hiç... Başımıza ne gelir, ne gelmez bilemiyorum.

Daha neler eder bu bizlere kestiremiyorum" dedi... Danışmanları: "Kızın Gülperi'ye gönlü düşmüştü onun. Gönder kızını ona, gönlünü alsın Siyabend'in. Damadın olur belki de... Başın rahata erer, o zaman, kurtulursun korktuklarından." Hasan Ağa'nın aklına yattı bu söylenenler. Kızı Gülperi'yi çağırdı yanına: "Kalk" dedi ona, "süsle kendini, gir odasına, görün Siyabend'e. Bakalım ne olacak?"

Gülperi ses etmedi, birşey demedi babasına. Giyindi kuşandı, taktı takıştırdı, süslendi. Salına salına ve yavaş bir gölge gibi Siyabend'in odasına doğru yürüdü: "Ey Siyabend, gönlüm rüzgarda, kerem et aç kapısını odanın. Senin gönlün nasıl istiyorsa beni, benim gönlüm de öyle istiyor seni. Gel birlikte girelim neşesine dünyanın ve mutluluğuna."

Siyabend yanıtladı: "Ey ey, doğuyor gönlüme yine, dert edinmesin baban kendisine ve düşlemesin. Bacı kardeşiz artık seninle." Siyabend'in sesi Hasan Ağa'ya da erişti. Gülperi gerisin geri döndü babasına: "Kurtuluş yok bu zalımın elinden, artık Süphan dağında bizlere" dedi...

Ertesi gün Siyabend uyanır uyanmaz seslendi kahveciye: "Kahveci oğlan gel buraya" dedi, "bir düş gördüm bu gece. Düşümde yılın Karakatran'ını gördüm. Ve kardeşlik eli uzattık birbirimize onunla... Git Hasan Ağa'ya söyle, iki şey istiyorum ondan: Başbezirgânın atını, ki benim malımdır o; ve onun atını, ki bahşişimdir o. Bir de iki takım giysi hazırlatsın Karakatran ile bana. Heybelerimizi de doldursun, bağlasın Erzurum eğerlerine... Nice katır yükleri getirdim ona. Hakkını, ekmeğini ve suyunu helal etsin bana. Hatır isteyeyim ve gideyim buradan..." Kahveci Hasan Ağa'nın yanına seğirtti, bir solukta söyledi Siyabend'in isteklerini. "durum böyle böyle" dedi... Hasan Ağa: "Tanrım şükürler sana" dedi, "başımız böyle dingin kurtuluyoruz bu beladan."

Hasan Ağa hemen atları hazırlattı, tavladan çıkarttırıp. Her bir ata bir heybe altın yükletti. Siyabend ve Karakatran için, birer giyilmemiş giysi koydurttu heybelerin üzerine...

Siyabend giysileri giyindi. Topluluğun arasına geldi. Hasan Ağa'nın eline varıp öptü, alına götürdü. Orada bulunanlardan hatır istedi, ayrıldı odadan. Deybilkıran'a bindi. Alnı ve üç ayağı beyaz Alabacak'ı da aldı yanına Karakatran için. Ve yola çıktı. Yüzünü aydınlıklara ve uğura çevirdi, arkasını karanlıklara ve felaketlere döndü.

Yabaneller yabanlıklar, çöller kırlıklar derken büyük savaşlara girecektir belki Siyabend'in başı, yiğitlikle...

Derler ki günlerden bir gün, yeryüzünü yarım metre kar tutmuştu.

Siyabend yoldaydı karlar, beyazlıklar içre... Bir karartı görünür gibi oldu Siyabend'in gözüne. Gelip baktı. İşitti ki biri ıslık çalıyor... Göz gezdirdi, göremedi kimseyi orada. Bir kez daha dolandı at sırtında. Bir sürüşünde atının ön ayakları yere değdiğinde, yerden on serçe fırlayıp uçtular. Ardından karlar altından bir adam çıktı, sırılsıklam, çırılçıplaktı. Sırtına bir çuvaldız batırılmış, öyle durmaktaydı. Adam söyledi: "Ey süvari ey, gönlüm rüzgarda... Bu köyün yedi evi koyunlarını bir eve topladılar korkumdan. Bırakmıyorum ki sürülerini gomdan subaşına indirsinler, bu serçenin bu kapanın hatırına... Ama sen serçemi uçurdun, bulamıyorum, şimdi onu. Nereye gitti bilmiyorum. Git serçemi bul getir buraya. Serçe kapanın üzerine konsun, dursun orada... Eğer onu yine yerine getirmezsen, ben yılın Karakatran'ı bir çift değirmen taşı gibi gürlerim sana. Öğütürüm seni. Bir ederim ki yerin yedi kat dibine girersin!"

(Devamı Gelecek Sayıda)

(Not: Değerli okuyucularım, ünlü Kürt Destan-öykülerinden Siyabend û Xecê üzerine çalışıyorum. Bu dizi üzerine gerekli açıklamaları dizi sona erdikten sonra yayınlamayı düşünüyorum... Siyabend û Xecê'nin belli başlı bazı variantlarının metinleri elimde. Hem basılı metinler hem de kendi derleme notlarım bunlar... Bu diziyi masalımsı öğeleri ağır basan bir varianttan, 1978 de Sovyetleri Birliği'nde basılan bir metinden yararlanarak sürdürüyorum... Elimdeki tüm variantları, Siyabend û Xecê üzerine yazılmış tüm yazıları ve yapmakta olduğum çalışmayı Kürtçe orijinali ve Türkçe çevirisiyle yayınlamak dileğindeyim. Yapacağınız katkılarla bu görevi daha iyi yerine getirebileceğim. Bir sözcüklük bile katkının önemi büyüktür. İlgilerinizi bekliyorum.
Postfach: 41 03 12, 5000 Köln 41 adresine yazmanız dileğiyle, saygılar...

OKURLARIN DİLİNDEN

İşte bizim Konsolosluklarımız

Yurtdışında herhangi bir Konsoloslukta bir işiniz mi var, o halde saatlerce hatta günlerce beklemeyi göze almalısınız. Kilometrelerce öteden geldiğinize ve işinizin gücünüzün olduğuna kimse bakmaz. Bekle kardeşim kuyrukta. Posta ile bir evrakınızı mı yoksa pasaportunuzu mu gönder diniz. Haftalarca hatta aylarca beklemeye alışmalısınız. Belki de evrakkınız veya pasaportunuz kayıplara karışmıştır. Kimsenin umrunda değil.

Küfür veya azar mı işitmek istiyorsunuz. Hemen konsolusluğa koşun. Kabadayılıkta Konsolosluk yetkilileri ve memurları en ön sıralarda. Kısacası Konsolosluk muyoksa çiftlik mi veya döviz toplama büroları mı ne olduğu belirsiz bir mekan. Vatandaşların işi yapılıyor, yapılıyor ama gel de sen onlara neler çektiklerini sor. Her tarafı didik didik edimiş,üst baş aranmış, beklemekten, memura derdini anlatmaktan, bitmiş tükenmiş bır vaziyette çayını yudumlarken "çok şükür bu sıkıntıyı da atlattık be kardeşim" diye seviniyor vatandaş. Yabancı bir ülkede yaşamın verdiği ezikliğin sonucu tekrar okuyor "T.C. Başkonsolosluğu...". Ama bu sefer başı önüne eğiktir, küskündür, üzgündür, arzuladığı sıcaklığı, misafirperverliği bulamamıştır. Bir kere daha anlamıştır kendi Konsolosluğunda ikinci sınıf vatandaş olduğunu... Uzaklaşır yavaş yavaş ekmek kavgası için yaban ellerinde... Nerde Halka hizmet, Halka saygı. Bastır Alman Markını, Fransız Frankını, Hollanda Guldenini... Al Hakkını... İşte bizim Konsolosluklarımız...

MEMLEKETIM

Bir karayel sarmış
Dağını yaylasını
Coşkuyla akan sular
Bir öfkenin türküsü
Çiçek çimen gülmez olmuş
Ağaçlar hışırtısız
Bir küskünlük bir gariplik
Bu yaz günlerinde
Insanları patlamaya
Hazır barut
Kurtuluşa gebe
MEMLEKETIM

G. Yoldaş

ÖZLEM'E DIYECEKLERIM VAR

Hoşgeldin bebem,
Kırmızı güllerin çiğnendiği
Çocukların aç bırakıldığı, horlandığı,
öldürüldüğü,
dolaşacağın, oynayacağın yerlerin
Karış karış satıldığı dünyada hoşgeldin..
Yaşayacaksın.
Güle oynaya kırlarda
Savaşıyorlar annen baban:
Yarınlarda kardeşinle elele
Dolaşabilmen için caddelerde...
Birgün duyacaksın ki bebem-belkide-
Baban senin için ve diğer
Gülmemiş çocuklar için
Sırt üstü düştüğünü,
Kahpece vurulduğunu
Annenin akan gözyaşlarından -düşmana
kinle- anlayacaksın!
O zaman özlemini çekeceksin
O büyük değerli
fakat
Senin kurtuluş gününün...

Hoşgeldin yavrum.
Mahpusların zindanda çürütüldüğü,
Ihanet edildiği,
Ipe çekildiği dünyana hoşgeldin...
Yabancın değiller kızım
Silahıyla düşenler;
Amcan, dayın
Kızkardeşin onlar senin.
Zorba saltanatlarının temeli çürümüş
Alıp götürmeye bir yel bekliyor!
O yelin içerisinde seninde elin olacak
YAVRUM!...

A. Aslan

DEMOKRAT TÜRKİYE'YE

Demokrat Türkiye'yi selamlar,özgürük demokrasisi mücadelesinde bütün kardeşlerimize başarılar dileriz...

Yıllardır Avrupa'da özlemini çektiğimiz böyle bir gazetenin çıkması biz yurt severleri ne kadar sevindirdi. 12 Eylül 1980 den bu yana ülkemizde olaylar oldu ve olmaktadır. Kitlelerin dili bağlı. siyasi partiler ve dernekler kapalı,kalemler kelepçeli, onbinlerce aydın, demokrat, devrimci, yurtsever zindanlarda, ülke çapında operasyonların, işkencelerın olduğu gündür bugün. Bugünü halkımıza herşeyin güllük, gülüstanlık olduğunu göstermeye çalışan burjuvazinin boyalı basına ağır bir şamar vuran Demokrat Türkiye, öte yandan çürümüş toplum yapısının tüm kurumlarıyla, işbirlikçi tekelci burjuvazinin, İMF'nin, NATO'
nun istekleri doğrultusunda oluşturulmak istendiğini bilmeyen varmı?

Buarada biz el kapılarında en zor en pis işlerde çalıştırılmak zorunda bırakılan Türkiye'li emekçilerın sorunlarını da doğru bir şekilde kamu oyuna yansıtacağından emin olduğumuz Demokrat Türkiye'yi biz HAARLEM TÜRKİYE'Lİ İŞÇİ VE GENÇLER DERNEĞİ olarak yaşatacağız. "Demorat Türkiye'ye başarılar dileriz.

H.T.İ.G.D

Ben bir Kürt emekçisiyim... İlkokulu bitirdim

Devrimci gazeteyi hayata geçiren ve bu güne kadar yaşatan devrimciler, demokratlar, yurtseverler, halkını seven arkadaşlar.

Sizleri devrimci inancımla candan selamlıyorum, arkadaşlar sizler faşizmin, terörün, vahşetin halkımıza kan kustuğu bir dönemde yurtdışından halklarımızda var olan dostluk, kardeşlik, devrimcilik, demokratlık görevinizi layiklığı ile y yerine getirmeye devam ediyorsunuz. Sonsuza dek bu devrimci görevinizi sürdüreceğinize inancım sonsuzdur. Demokrat Gazetesi bizlere Türkiye'de, Almanya'da, Filistin'de ve dünyada gelişen olayları bizlere bildiriyor. Bilincimize bilinç katıyor. Ve faşist iktidarın, halkımızın, devrimcilerimizin, öğrencilerimizin, öğretmen, doktorun, mühendis, sanatkar halkımızın her kesiminden gelen insanlarımıza hatta tarafsız insanlara karşı yürütülen cuntanın faşist politikasını katliamlarını, vahşetini, zulmünü zehirini, namussuzluğunu doğru olaraktan bize anlatıyor.

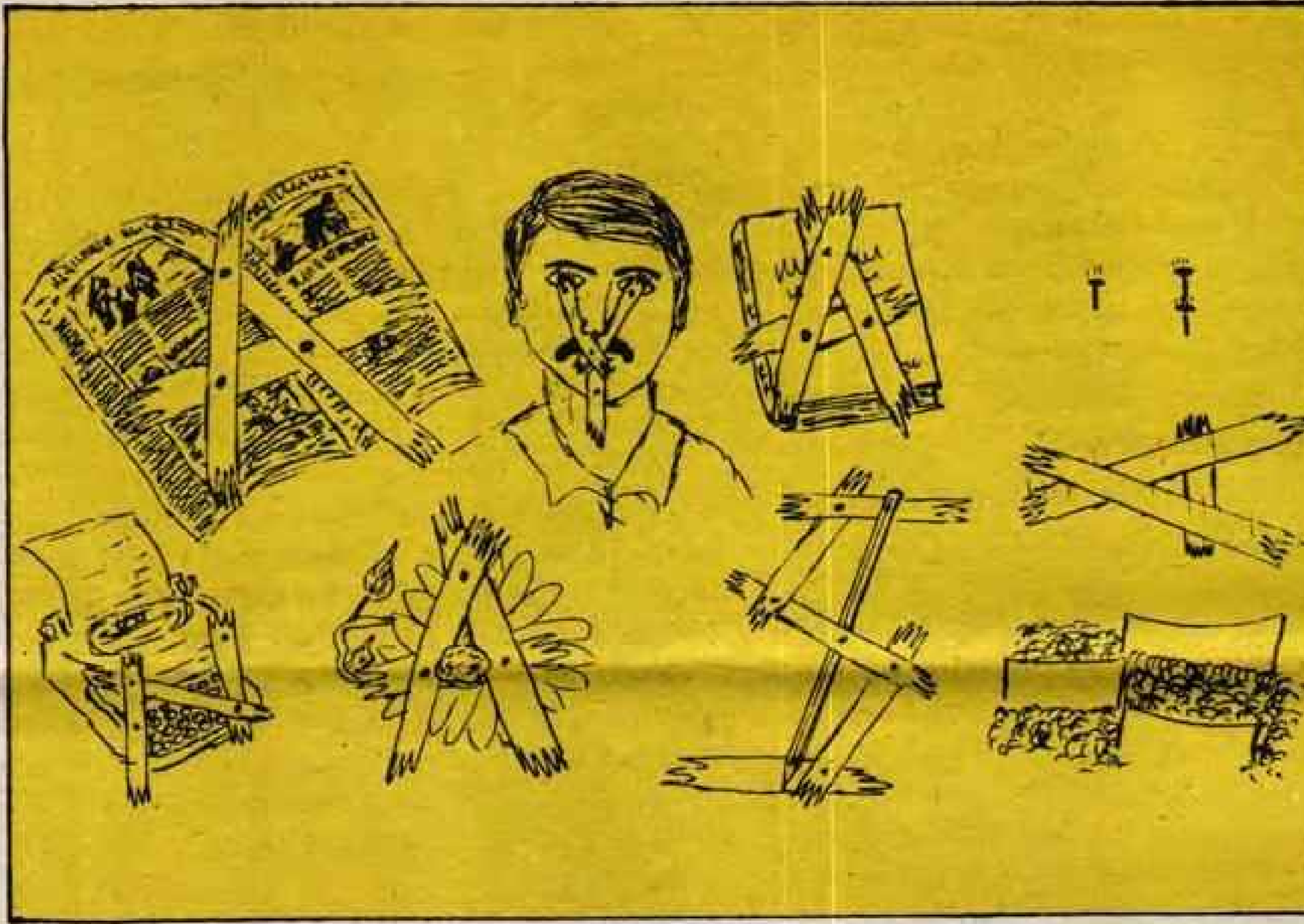
Devrimci görevini gücü oranında yerine getiriyor.Neden susuyoruz diye halka sesleniyor.

Anneler, babalar, kardeşler, bacılar işte bu devrimci gazeteyi saygı ile tüm varlığımız ile destekleyelim, geliştirelim, okuyalım okutturalım.

Diğer yandan Türkiye'deki devrimcilere destek olalım onlar ile omuz omuza verelim.

Çünkü büyük bir halk muhalefeti cuntadan darbe yedi. En değerli devrimci kardeşlerimiz bizlerin kurtuluşu için canlarını feda ediyorlarsa -ki ediyorlar- öyle ise biz de kendimize devrimci demokrat diyorsak. Bizler yurtdışındaki yurtseverler demokratlar görevimizi yerine getirmeliyiz.

Bizler günlük burjuva boyali basını faşist gazetelere para verip alıyorduk, gazetelerin mahşetini okuduğumuzda şunu yazıyordu: Karsta 4 terörüst öldürüldü. Malatya'da 4 terörüst ölü olarak ele geçirildi diye yazıyorlardı faşist gazetelerde.
Demokrat Türkiye gazetesi bu sınıf mücadelesinde direniş kavgasını terörüst diye tanıtmıyor halkımıza aksine şunu diyor "İşkencede Ölenlerimiz" tüm varlığını halkımız için feda eden ve şehit düşen devrimcilere sahip çıkıyor.

Yanındayım
O diyor ki,
Çatlayan toprakları
Kanlarımızla sulamışız
Ekinlerimiz yeşersin diye.
Ve
Güneşte bir yer bizim olmuş
bundan böyle
Şimdi
Yaşanan uzaklık girmiş aramıza
Işkencelerle, ölümlerle
Ayırmışlar bizi
Kanlarımızla sulanan
Topraklar
Çiçekler
Caddeler
Bizim olan her şey yalnız şimdi.
Şimdi sen orda
Ben!
Içimdeki inanç
Bileğimdeki kuvvet ile
Yanındayım işkencede

Erdem Buyrukçu

Mustafa Özenç'e:

30 Agustos 1982

Yolcu ettik seni yoldaş
Toprak altına
en karanlık günlerde
Sanmaki unutuldun
Yüreğimizde sızlar büyür debüyür
Sanmaki mücadelen sürmeyecek
Bilesin gögsünde yeşeren ot
Özgürce büyüyecek
Kanlarınla sen!
Güç oldun, ışık oldun mücadelemize
Girdin milyonların yüreğine
Gövden de soğuyan
Hızını çelik göğsünle kesen
Mermiyle
Inan bize yoldaş
Kanın ve yoldaşların kanları
Yerde kalmayacak
Analarımız bacılarımız
Umutsuzca ağlaşmayacak
Kurtuluşa dek
Savaşımız sürecek

Sevgi

DEMOKRAT TÜRKİYE'YE

Yayına başladığınız günden beri sizin içinde bulunduğunuz güç şartlar beni düşündürmüştür. Fakat gittikçe artan ve gelişenbir hız ve inançla çalışmanız, beni davanıza olan bağlılığınız ve sorumluluğunuzun bilinçli bir çalışma olduğuna inandırdı. Beni değil bu gün sizlere güç veren yüzbinleride inandırdı.

Türkiye'de yüzbinlerce devrimci, ilerici, aydın var ve onlar korkunç bir sessizliğe bürünmüşler, bu sessizlik cuntacı faşist generalleri her gün biraz daha ürkütüyor, her gün biraz daha eritiyor. İşte bu anlamda gazetemiz Demokrat Türkiye'nin yapması gereken bir sürü görev var. Bu görevler oldukça sorumluluk isteyen görevler topluluğudur. Bunlardan bir kaçını yazmak, hatırlatmak bizim en birincil ödevimiz.

1. Türkiye halklarının şu günlerde büyük bir kinle geliştirdiği direniş ruhu desteklenmeli.

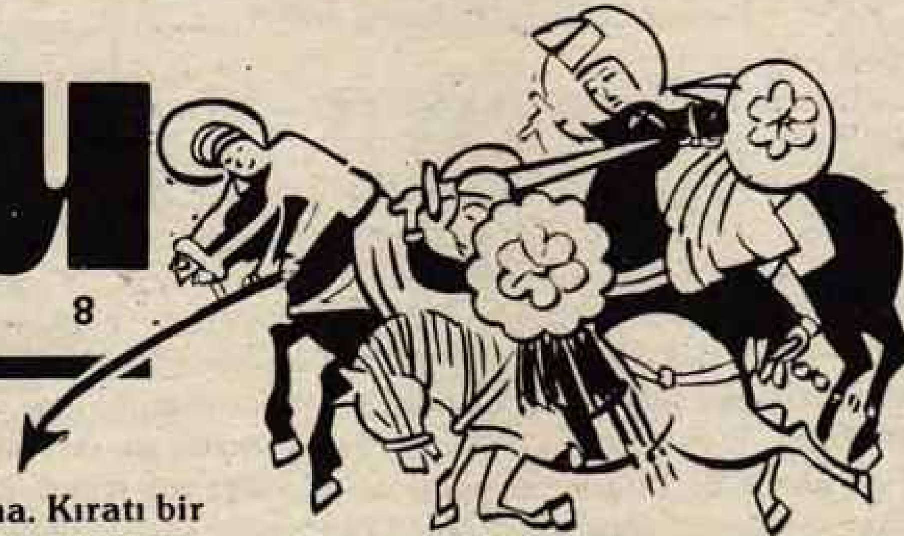
2.Türkiye halklarının sorunları, istemleri hiç olmazsa Avrupa kamuoyuna duyrulmalı. Bunda gazetemizin öncülüğü gerekli, konferanslar, seminerler düzenlenmeli, Burőşürler dağıtılmalıdır. (Şunu bilmenizi isterim, böyle seminerlerle bir çok ülkenin ileri gelen sendika ve demokratik kuruluşları katılacaktır. Sizlere yardım içinde bir sürü ilerici gazetemiz okuru bu seminerde hazır bulunacaktır.

3. Yaşamsal önemi olan sorunlara büyük bir yer verilmesi gereklidir.

A. UÇAN

Köroğlu

KİZİROĞLU MUSTAFA BEY KOLU 8

Ömer POLAT

Yazın Köroğlu'na bir acı name
Tez yetişsin leke kondu yurduma
Sözün haksız ise gel beni kına
Doğru kelam söyleyende şer olmaz.

Bahçelere vardıki, ocağı batsın bahçenin. İnsan elinden çıkmış değil sanki. Bil Nuş-i Revan'ın bahçeleri. Gül sümbüle dolaşmış, nergiz laleye Bülbül ahenk tutturmuş gül kokusuna, şakır duru. Kayısı çiçeğe durmuş, sanarsın kar yağmış dal üstüne. Köroğlu'nun da, Kırat'ın da ağızları açıkta kaldı. Böyle bir güzellik karşısında insan değil, taş olsa cana gelirdi. Şiriltiyla akan sular, kokan güller mest etti ikisini de. Bir zaman sonra Köroğlu kendine geldi.Mest olmanın günü değildi.Çamlıbeli düştü aklına, Ayvaz oğlu düştü, duvakta, bekleyen gelin düştü aklına. Kıratı bir ağacın dalına bağladi, torbasını omuzuna aldı, daldı bahçeye. Nergiz tarlalarından geçti, elma ağaçlarının altından yürüdü, bir havuz başına geldi.Sağına soluna bakınır, turnaları ararken onu gördü. Yapısından, görkeminden bildi odur. Bildi Kiziroğlu Mustafa bey olduğunu. Kollarını sıvamış ağaç buduyordu. Ağaç budamıyor saz çalıyordu sanki.Özenle, sevgiyle yapıyordu işini. Geniş omuzları, ince beli inip kalkıyordu uyum içinde. Baka kaldı Köroğlu.

Bir zaman sürdü ağaç budama işi . Görmüyordu Köroğlu'nu. Şimdi güllerin altını kanyordu. Taze gelin in celiğinde, hattat dikkatliliğindeydi. Bir güzel yapıyordu her yaptığı işi Hayran kaldı Köroğlu. Ama tez geldi kendine, sırası değildi. Gün gelecek düşman olacaklardı, bu belliydi. Yüreğinin damarları sızladı. Böyle bir yiğitle düşman değil kardeş olunurdu. Köroğlu bu düşüncelerdeyken Kiziroğlu işinden başını kaldırdı. Perçemi alnında tere yapışmıştı. Gördü 'Köroğlunu. Görmesiyle de ayağa kalktı, gözlerinde ışıltılar, yüzünde bir gülüşle Köroğlu'ndan yana yürüdü.

"Ne sessiz durursun derviş baba," dedi.

"İşinizi seyrederim," dedi Köroğlu umursamaz.

"İyi edersin derviş baba, iyi edersin valla," dedi kiziroğlu. Yaklaştı Köroğlu'na, sıktı elini.**"Nasılsın, iyimisin, nerden gelir, nere gidersin böyle? Aç mısın, susuz musun?"** diye de sordu.,

Köroğlu sınamak istedi karşısında duran yiğidi. "**şuna bir söz oyunu yapayım,**" diye geçirdi içinden.

"Gelirken çeşme başında uyudum, " dedi. Yani uyudum, su içtim, ama bir şey yemedim demek istedi.

Kiziroğlu bıyık altından gülümsedi, koluna girdi Köroğlu'nun.

"Uzun yoldan geldiğin belli devriş baba, hele sen gel şu havuzun başında otur biraz, ben de gidip sana bir iki lokma bir şey getireyim," dedi, yürüdü.

Köroğlu ardından baka kaldı. Zorluydu karşısındaki yiğit. Baktı kaldı ardından. Kirizoğlu ak konakların bir kapısında kayboluncaya dek ayırmadı gözünü ondan. Sonra başını öne indirdi. Bir turna öttü birden. Köroğlu irkildi. Hemen kalktı, sesten yana yürüdü. Armut ağaçlarını geçince gördü ikisini de. Görmesiyle de donup kaldı olduğu yerde. Çok kuşlar görmüştü ömründe. Çamlıbel'in kartalını, alıcı şahinini bilirdi. Bülbülü, kanaryayı bilirdi. Bu güne kadar da çok turna görmüştü. Katar katar gidenini, dere boylarında salınanını. Taraklı kuşu bilirdi, ak güvecini bilirdi. Ama böylesi iki turnayı ne görmüştü, ne de aklına getirebilmişti.

"Kadir mevlam övmüş övmüş yaratmış," diye söylendi.

Yalan değil, ikisi de kusursuz yaratılmıştı. Hele cığaları, hele cığaları? Başlarının üstünde Seher yıldızı gibi ışıldıyordu.

Onlarda gördü Köroğlu'nu. Görünce de güzelliklerinin ayrımında başladılar salına salına yürümeye yeşil çimenlerin üstünde. İki göz azdı seyretmeye.

Ne kadar zaman geçti, Köroğlu ne kadar zaman seyretti turnaları ayrımında değil. Kiziroğlu'nun sesiyle geldi kendine.

"Aramadığım yer kalmadı derviş baba! Ne durursun burda?"

Ne diyeceğini bilemedi, sadece eliyle gösterdi turnaları. Kiziroglu güldü.

"Haklısın derviş baba," dede. **"Hani bir söz vardır bizde: Yiğit için üç şey kutsaldır derler. Biri avrat, biri silah, biri at. Ama bende bu üç şeyden başka bir de bu turnalar kutsaldır. Onların sesiyle uyanırım seherlerde. Çalışıp yorulunca onları seyre gelirim, yorgunluğum gider. Sıkılırsam,onları seyrederim gene. Bu iki turna benim neşem, benim eğlencemdir. Gözümden sakınırım."**

Köroğlu bir yanıt veremedi. Bir derin kuyuya düşmüştü ki, bir kendi bilirdi ancak. Köroğlu'nun yerine turnalar ses sese katıp ötmeye başladılar, sanki bir ağıt söyler gibi yanıt verdiler sahiplerine.

Kiziroğlu yeniden girdi Köroğlu'nun koluna.

"Acıkmıişsındır. Yemeğini havuz başına kodum. Soğumadan gidelim. Sevdim seni. Güzelden anlayan insanı severim derviğ baba. Gel konuğum ol. Yatacak bir yatak bulunur hanemizde. İstediğin kadar kal, istediğin zaman da gel seyret benim cığalı turnalarımı," dedi.

Havuz başından yürüdüler. Köroğlu, öten bülbüllerin, kokan güllerin ayrımına varamadan yürüdü yanıncak Kiziroğlu Mustafa beyin.

Devamı gelecek sayıda

FATSAM

Bir başkadır Fatsa'da
Bilinç ve döğüşkenlik
Kitapta yazılanlar
Romanda anlatılanlar.
Bir başkadır,
Zalimin zulmüne karşı
Direnişe filiz, filiz
boy verişi FATSAMDA

K. YILMAZ

DEMOKRAT TÜRKİYE'YE

Selam gelecek aydınlık günler. Selam Demokrat Türkiye ailesine.

Gazetemizin, başarılı yarı yayın yılını geride bırakmasının gururu içerisindeyim. Bizlere en yeni haberleri sunabilmek, faşist cuntanın günbegün azgınlaşan saldırısını, katliamını ve yalan demogojilerini, aldatmalarını teşhir edebilmek için aralıksız çalışan Demokrat Türkiye ailesine şükran borçluyuz.

Gazetemizin günden güne geliştiği ve en kısa zamanda rayına oturacağının bilincinde olarak var gücümüzle omuz veriyoruz.

Ancak! "okurların dilinden" köşesini yetersiz buluyorum. Övgü eleştiri ve şiirlerin yanı sıra bizlere ayrılacak bir sayfada amatörce yazarak halkın yazarlarını yaratmalıyız.

Bizlere tanıyacağınız bir olanakla yazmaya çalıştığımız, şiirler, roman, tiyatro ve pandomim çalışmalarımızı su yüzüne çıkartarak halkın sanatçılarını yaratmanızı ve kabiliyetli arkadaşlara gereken ilgiyi göstermenizi istiyorum.

Lokman

TÜRKÜ ÇAĞ

Serçe kuşu bebelerimiz
Türkü çağına girmeden
Ağlamayı öptüler

Göz yaşlanmızla yıkadığımız özgürlük
İndirildi kağıttan
Seksenin on iki eylüllünde
Seksenin on iki eylülünde.

Ülkenin her yönü
Sonu ölüme benzeyen
Kanlı ve karanlık mevsim.

Yüreğimizde mühürlü
Aydınlık salkımı şafak
Beklenmedik bir anda
Yığılır bitişiğine güneşin.

Dinçer YİĞİT

Faşizmin Anayasası yoktur faşistler Anayasa yapamaz

12 Eylül 1980'de Türkiyenin başına çöreklenen cunta ABD emperyalizmin kapıkullarıdır. Cuntanın şefleri ve şeflerin oluşturdukları kadrolar haydutlardan, hırsızlardan, korkaklardan, çanak yalayıcilardan oluşmuştur.

Bu cunta halk düşmanıdır. Yaptıkları ortadadır. Kendilerini halk getirmemiştir. Zorbalıkla devleti ele geçirmişlerdir. Bu nedenle halka karşı saygısiz ve terbiyesizdirler.

Anayasanın ne olduğunu anlayacak zekaya ve bilgiye sahip değildirler. Midelerinden başka birşey düşünemezler. Bunlar anayasayı istedikleri zaman işkembelerine dolduracak bir ot olarak görmektedirler.

Anayasa hazırlayacak halkın temsilcileri ya içeriye doldurulmuş, ya da susturulmuştur. Böyle bir ortamda hazırlanan Anayasa ya **eşkiyalığın yasası** *denir.*

Anayasa hazılayanlar ANA'nın ne olduğunu ve anaların değerini bilmeyen, analarını unutan, analarına sövdüren kişilerdir. Anayasa'nın ne olduğunu anlayacak zekaya ve bilgiye sahip değildirler. Midelerinden başka birşey düşünemezler. Bunlar Anayasa'yı istedikleri zaman işkembelerini dolduracak bir ot olarak görmektedirler.

Anayasa hazırlayacak halkın temsilcileri ya içeriye doldurulmuş ya da susturulmuştur. Böyle bir ortamda hazırlanan Anayasa'ya **eşkiyalığın yasası**denir.

Faşist cunta, zorbalığın hesabını vermek zorundadır. Birgün bu hesap mutlaka sorulacaktır da. Yasa hazırlamak cuntanın hakkı değildir. İktidarı zorla ele geçirenlerinhalk adına yasa hazırlaması münasebetsizliğin dik alasıdır.O nedenle faşist cuntaya da, cuntanın yasalarına da HAYIR demek herşeyden önce insan olmanın kaçınılmaz bir gereğidir. Çünkü faşizmin anayasa'sı olmaz. Faşizm halkın anasını ağlatmak için vardır.

Can YOKSUL

Yol filminde asıl sarsıcı olan Türkiye gerçeğidir

Arka kapaktan devam

teryanın önderlik etmediği bir anti-faşist mücadelenin geleceği karanlıktır.

EVREN Cunta'sı'na karşı gerçekleştirilebilecek en geniş tabanlı anti-faşist, anti-emperyalist bir savaşım cephesi hangi ilkeleri savaş bayrağı haline getirmelidir? Birleştirici olmak için nelere özen gösterilmelidir?

Farklı eğilimler somut hedefler karşında ortak mücadele için birleşmelidir

...**Benim için, faşizme karşı mücadele sorunu, aynı zamanda devrim sorunudur.** Bu nedenle, faşizme karşı mücadeleyi, emperyalizme, revizyonizme, reformizme, oportunizme ve feodalizme karşı mücadeleden, buğüne kadar devrim mücadelesine zarar vermiş akımlara karşı mücadeleden ayrı düşünemiyorum. Reformizmle, revizyonizmle, sağ ve "sol" oportünizmle arasına kesin çizgiler çekmemiş ve sağlıklı özeleştirilerini yapmamış grupların oluşturacağı anti-faşist cephenin başarısına inanmıyorum. **Sorun şu ya da bu grubu birleştirmek değildir; sorun, başta işçi sınıfı olmak üzere emekçi halkı birleştirmektir.** Halkın önüne çıkarken, kılığımızı değil, gerçekten içimizi değiştirmek ve hatalarımızın bilincinde olmak zorundayız. Birleştirici olmak adına ilkeleri bir kıyıya bırakmak, birleştiricilik değil, bölücülüktür. Kimlerle birleşmeli sorusuna bilimsel anlamda doğru bir cevap vermeliyiz. Başlangıçta çok dar kapsamlı bir cephe, doğru bir siyaset izlemeyi başarabilirse genişleyebilir, kitlelere önderlik edebilir. Doğru olan, tepede birleşmek değil, tabanda birleşmektir. Pratik tutum ve çalışmalarımızla, tabanı, kendi deneyleriyle güvenini kazanarak birleştirebilmektir. Gerçekten devrim için bir cepheye ihtiyacımız varsa, bu, anti-faşist, anti-emperyalist ve anti-revizyonist bir cephe olmalıdır.

Herkesin birbirini oportünizmle, revizyonizmle suçladığı bir ortamda, kavramların alabildiğine karmakarışık edildiği bir ortamda, Lenin'in mücadele yöntemlerine ihtiyacımız vardır. Oyalanmak istemiyorsak, sorunlarımıza gerçekçi cevaplar bulmalıyız. Pratik hayatın tükettiği, artık geçersiz kıldığı, enkaza çevirdiği bir yığın grubu cephe içine alarak anti-faşist mücadele verilemiyeceği gibi, böylesi bir cephe, devrimci demokratik bir cephe olmaktan çok, suçortakları cephesi olacaktır. Kurulacak cephe, güvensizlik değil, güven, umutsuzluk değil, umut olmalıdır.

SİZ, halka malolmuş devrimci bir sanatçı olarak böyle bir savaş cephesinin oluşmasında, verilecek savaşımın daha etkin ve geniş boyutlu olmasında ne gibi önerilerde bulunabilirsiniz? Katkınız ne ölçüde olabilir?

...Böyle bir cephenin, uluslararası devrimci siyaset konusunda berrak bir görüşe sahip olması gerekir. Uluslararası durumu doğru değerlendiremeyen bir cephe, uluslararası planda yanlış ilişkilere girecektir.

Revizyonizme, reformizme, sağ ve "sol" oportünizme karşı kararlı bir tutum benimsemeyen bir cephe kitleleri birleştiremez. Birleştirdiğini sansa bile, bu çürük bir birliktir, gericiliğin karşı saldırılarına dayanamaz, çöker.

Sorun, yurt dışında bir cephe kurmak değil, yurt içinde cepheyi etkin kılmaktır. Bu nedenle, yurt dışı ile yurt içi ilişkilerini ele alırken, iç gelişmeler temel olmalıdır. Kitlelerin acil ihtiyaçlarına, cezaevlerinin somut durumlarına, faşist demagojiye, emekçi kitlelerin örgütlenmesine, anti-faşist muhalefetin yönlendirilmesine cephenin sağlıklı çözümler getirmesi gerekir. Çünkü, **demokratik cephe sıradan bir eylem cephesi değil, siyasi iktidarın ele geçirilmesi için bir organ olmalıdır.** Ancak doğaldır ki, cephe içinde yer alan her grup ve unsur, kendi bağımsız örgütlenmesini de sürdürecektir. Gerçekten bir savaş cephesi kurmak istiyorsak, bu savaşmı, siyasi, ideolojik, ekonomik, sanatsal ve kültürel alanlarda da yürütecek organlar oluşturmalı ve bu alanlarda yürütülecek mücadeleleri de yönlendirmeliyiz.

Böylesi bir cepheye benim katkım, o cepheninin siyasi ve ideolojik niteliğine bağlıdır. Cepheyle partiyi birbirine karıştırmamak gereklidir. Çünkü, cephe herşey demek değildir. **Farklı eğilimlerin somut hedefler karşısında ortak mücadele için birleşmesidir.**

Ilkeleri üzerinde anlaşabileceğim ve doğruluğuna inanacağım bir cephe, ki bu pratik içerisinde belli olacaktır, devrime katmam gereken, vermem gereken herşyimi alabilir. Öte yanda, yanlış ilkeler temelinde kurulmuş bir cephe gerçekten demokratik bir cephe adına ve içeriğine kavuşuncaya kadar eleştirilmeli ve gerekirse yıkılmalıdır. ●

Devrimci geçinen köşe yazarları

Fethi SAV[illegible]ŞÇI

Georgi Dimitrof derki : "**İnsan, yaşasın devrim sözünü tekrarlamakla devrimci yazar olmaz. Yalnız, işçi yığınlarının bilinçlenmelerine yardım edenler, onları düşmana karşı seferber edebilenler devrimci yazardırlar**" Dimitrof, yalnız Bulgaristan'ın değil, yeryüzünün de en büyük devrimci liderlerinden biridir. Yukardaki alıntıyı da "**Dimitrof'tan Düşünceler ve Aforizmalar**" kitabından aktardım. Kitap, 1976 da Istanbul'da çıkmıştı. Türkçesini de iki yıl önce şekerden ölen değerli dostum, Nadir Savaşçı yapmıştı. O günlerde herkesin devrimci olduğundan, kitabın üstünde pek durulmadı. Neyse, durum çok değişti bugün. Devrimci geçinen köşe yazarlarından söz etmek istiyorum.

Yurdumuzda 12 Eylül faşist Generaller darbesinden sonra, devrimci geçinen kimi yazarların kalemlerinden pislik akmaya başladı. Sanki eleştirilecek şey kalmamış gibi, birbirlerini incir çekirdeğinin içini doldurmayacak şeylerden saldırmaya başladılar. Sözüm ona ulusculuk silahını, şövenistlere kaptırmama, dincilere yüz vermeme şeklinde beliren ilk kıpırtılar, en sonda en gerici, en şöven Tercüman Gazetesinde birleşti. Sosyalizme, giderek tüm sola karşı, hepsi birden birleşiverdiler. Sınıfsal kökenleri dolayısıyla, pek şaşmamak gerekirdi. Ama yine de bazılarından faşist generallere karşı belki direnirler diye bekledik durduk.

Son zamanlarda sanat yaşamında herkes birbirini eleştiriyor. İyi, iyi ya! İşin aslını bilmeyenler, canlı bir sanat ortamı oluşmuş sanacak. Yok böyle bir şey! Yine çeyrek yüzyıllık köşe ve dergi yazarları, aynı havada çalıyorlar. Özetle dediklerine bir bakalım: Dil savaşı, mitoloji, tarih, anı, insan sevgisi, düşsel, şekli demokrasi özlemleri, yakın arkadaşlıklar ilişkisi, sinama farfaralığı, kıyasıya mavi yolculuk anıları, (Bunların büyük çoğunluğu bir röportaj düzeyine bile erişmiyor.) Dedikodu, ben ona dedim ki, o bana dedi ki, ölülerin arkasına sığınmalar, paslı çocukluk anılarına yaslanmalar, faşist yönetimlere yeşil ışık yakmalar, dergi, kitabevi, gazete sahiplerine çok yüzlü yaranma dalkavuklukları, alaturka övünmeler, özetle böyle.

KURULU DÜZENE ELEŞTİRİ YOK

Peki ama Türk sanatı adına icazet kesen hem sanatçı hem köşe yazarı, şiir, ozan, yazar tüccarları, neden bundan söz etmezler? Isıtıp, kokuşuk şiir dostluk anılarını anlatıp dururlar? Sözgelimi Cahit Sıtkı Tarancı'dan ya da Orhan Veli'den bu yana şiir yazılmadı mı?

Böyleleri ya kendilerini yenileyememiştir, zamana ayak uyduramamaktadırlar. Gittikçe gelişip, serpilen devrimci Türk şiirinden pek söz etmek istemezler. Devrimci Yeni Türk şiiri düzeni emekçilerden yana değiştirmekten yanadır da ondan. Kendileri de hazretlerin kurulu düzenden yanadırlar. O yüzden gençlerin değil, kendi kuşaklarının Fransız şiiri etkisindeki ozanları över dururlar. Türkçe yazarlar ama Fransız ya da İngiliz gibi düşünürler. Sözde tatlı iyimserliklerini devamlı olarak yaşama sevinci felsefesiyle süslemek isterler.

Yani yaşam güzeldir. Kurulu [illegible]enin eleştirilmesi değil, kurulu düzenl[illegible]tünleşmek söz konusudur kendilerine [illegible]imisinin dedesi paşaymış. Yalısı, [illegible]emi, akaretleri varmış, onun özlemi i[illegible]dir. İnsanın seninde rotatiflerin, ba[illegible]ların, para babaların var.. Reklam şi[illegible]lerin dalkavukların var diyesi geliyor.

Kimisi de burjuva hükümetlerin[illegible]çeşitli olanaklarından yararlanmış, su[illegible]abuna dokunmadan çeyrek yüzyıl[illegible]dine bandım yazılar, şiirler yazmış[illegible]emen yönetimlerin her türlü karından pa[illegible]lmış, ama yine devrimciliği hiç kimse[illegible]bırakmamışlar da var.. Türk ve dünya d[illegible]rimci sanatına katkısı olan imzalardan [illegible]n zamanlarda söz etmek, yasaklanmı[illegible]ibidir.

KÜLTÜR EMPERYALİZMİ DAHA DA YERLEŞİYOR

Türkiye'ye 1980 askeri faşist [illegible]**yönetimi geldikten sonra Nazım Hikmet, Sabahattin Ali, Orhan Kemal gibi d[illegible]vrimci öncü yazarların adları anılma[illegible] oldu. Köşe yazarının üstünde patronu, onun üstünde çok yıldızlı generaller, daha ötede de ABD emperyalizmi [illegible]ardır. Emperyalizm, kültür adına Tu[illegible]kiye'mizde de üç S formülünü uygula[illegible]aktadır. Yani sinema, seks, spor.** B[illegible]r kaç **yıldır boyalı basının azgınlığı d**[illegible] **buradan kaynaklanmaktadır. Vur kı**[illegible]**filmleriyle, kadını bir et parçası du**r[illegible]**muna getiren seks pazarlarıyla,** spor çı[illegible]nlık**larıyla dejenere yığınlar,** kitleler hazır**lamaktadırlar. Dejenere edilmiş** yığın**ların devrimci potansiyeli yokt**[illegible]**. Ne düzeni yıkmak isterler,** ne de sömürü**süz bir dünya özlemi içine** girerler. İşte satılık köşe yazarlarının büyük çoğunluğu kültür emperyalizminin buyruğund[illegible] birer **maşadırlar.**

Dedeleri, babaları Arap, Acem, İngiliz, Fransız, Alman kültür emperyalizminin paralı uşaklarıydı. Kendileri de Amerikan. Değişen şeyler şunlar: Gi[illegible]sileri, dilleri, yeni yazıyı kullanmaları, ama sömürü özlemleri aynı. Yani Türk halkı uyanmasın, uyanıpta haklarına sahip çıkıp burjuvaziyi devirmesin.

Yukarıda sözünü ettiğim köşe yazarları yakında Ahmet Arif'ten, Enver Gökçe'den, Ömer Faruk Toprak'tan da söz etmeyeceklerdir. Sonra sıra daha yeni devrimci ozanlara, yazarlara, çizerlere sıra gelecek.

Türkiye'mizde durum b[illegible]leyken biz burada yurt dışında neler y[illegible]abiliriz? Türkiye'mizdeki pisliklerin u[illegible]antıları elbette buralarda da var...Somu[illegible] bir öneri yapsam, çok erken mi olur? [illegible]a da bir başka yazar dostumun önerile[illegible] de var mıdır? Ama yukarıda söyledi[illegible]erimin sınırları içinde...Ya da sınırlarını [illegible]az daha genişleterek ne dersiniz? A[illegible]a bir devrimci kuruluş, yayın organı A[illegible]anya'daki giderek tüm Avrupa'daki [illegible]vrimci geçinen Türk yazarlarını, ozanl[illegible] bir araya toplayıp, kültür emperyaliz[illegible]ne karşı savaşta birlik çağrısı yapabilir [illegible] Ama ünlerine, politik inanışlarına sa[illegible]adan, herkes hoşgörü denilen o güz[illegible]eye eline alıpta bir araya gelebilir mi?

Kültür emperyalizm[illegible] karşı en az zararlı olan şeyde birl[illegible]k zorundayız! Diyalektik böyle de[illegible] mu? Ustalar böyle yazmamışlar [illegible]esimi duyuyor musunuz?

DEMOKRAT TÜRKİYE
GELECEK GÜZEL GÜNLERİ MERHABA

ABONE FİŞİ

Adı ....
Soyadı ....
Adresi ....

Almanya 15.- DM □	Avrupa 18.- DM □	6 Aylık	Avustralya 30.- DM □	USA/Kanada [illegible] DM □
Almanya 30.- DM □	Avrupa 36.- DM □	1 Yıllık	Avustralya 60.- DM □	USA Kanada [illegible] DM □

Abone parasının gonderileceği yer: ADA Verlags- und Handels- GmbH
Postscheckamt Köln Konto Nr.321568-508 BLZ 370 100 50
D[illegible] Bank Köln K[illegible] 3302551 B[illegible] 700 60

DEMOKRAT TÜRKİYE
GELECEK GÜZEL GÜNLERE MERHABA

Yılmaz Güney diyor ki:

Yol filminde asıl sarsıcı olan Türkiye gerçeğidir

Fırtınaların sanatçısı

Dursun AKÇAM

Beklemediğim halde birden Yılmaz Güney'le karşılaşmak güzel bir süpriz olmuştu. Oysa bir başkası alıp götürecekti beni sanmıştım Yılmaz'a.

"Delikanlılardan birisini gönderseydin!" dedim.

"Ben de delikanlıyım ağabey." dedi gülümsiyerek.

Gerçekten gençti, dinçti, dal boylu bir Anadolu yiğidı . Mahpusluk yıllarında da hep öyle kaldı. Umutsuzluğa, yılgınlığa düşmedi, teslim olmadı hiç bir zaman.

Kısa bir arayı katmazsak 12 Mart 1971'den, 12 Eylül 1980 darbesinin nice sonralarına değin 10 yıllık yaşamı mahpusanelerde geçti. Demir kafesler ardında roman yazdı, hikaye, makale yazdı, olanakları ve fırsatları sonuna değin zorlayarak uluslararası düzeyde ödüller kazanan senaryolar yazdı, film çalışmalarını sürdürdü, düşmana inat!..

Onu mahpusanede de rahat bırakmıyorlardı. Kitlelerin gözünden düşürmek için bir yandan provakasyonlar hazırlıyorlar, öte yandan da filmlerine sansür koyarak halkımıza gösterilmesini engelliyorlardı. Bu arada savcılar da boş durmuyorlardı. Yayınlanmış çeşitli yazılarından dolayı, **"komünizm propagandası yapmak"** gerekçesiyle dava üstüne dava açıyorlardı. İstenen hapis cezalarının toplamı ise 100 yıla ulaşıyordu. Bu davaların birçoğu sonuçlanmış, 22,5 yıl hapis cezası kesinleşmiştir. Bu sonucu, **"Yılmaz bir cinayet suçlusudur."** diyenlere armağan etmek isteriz!.

Yılmaz'ın Cannes Film Festivalinde **"Yol"** filmi ile kazandığı başarı ise bazı kafalara tokmak gibi inmiştir ve onları şaşkına çevirmiştir.

Uzunca söyleştik Yılmaz'la. Fırtınaların sanatçısı Yılmaz Güney, o ölçüde de saygılı, gösterişten, çalımdan uzak, tepeden tırnağa Anadolu kokan yalın bir halk sanatçısı. Her sözünü ölçerek biçerek konuşuyor, ama kendinden emin, kendine güvenerek...

İyisi mi uzatmadan, sözü Yılmaz'a bırakayım. İste sorular, işte yanıtları:

CANNES Uluslararası Film Festivali'ndeki başarınız Türkiye'li anti-faşistleri sevindirdi. Bu başarınızın sanatsal dayanakları üstüne neler söylemek istersiniz?

-...Bilindiği gibi "YOL", Cannes'de üç ödül aldı. Gavras'ın "MİSSİNG" filmi ile Altın Palmiye'yi paylaştı. Uluslararası Sinema Eleştirmenleri Birliği'nin (FIPRESCİ) en iyi film ödülü ve INTER FİLM (OCIC)'in mansiyonu.

FIPRSCİ, yirmiiki üyesinin oybirliği ile "YOL"u, en iyi film seçerken şöyle bir açıklama yaptı:

"Toplumsal ve siyasal tanıklığında gösterdiği sinemasal güç ve medeni cesaret için..."

Ve sinema yazarları, "YOL"u, "heyecan verici", "Yürekli bir film", "şok", "bir başeser" gibi sıfatlarla nitelediler. "YOL"un, gerek sinema yazarlarını, gerekse, **uluslararası söz sahibi sinema adamlarını ve özellikle de her kesimden izleyicileri etkilemesi, sarsması, çeşitli açılardan değerlendirilmelidir.**

Bence birincisi, anlattığımız şeyi, yani çeşitli milliyetlerden halkımızı ve onun içinde bulunduğ koşulları kendi deneyimlerimizle yakından tanıyoruz.

İkincisi, sanatımızı sunarken, kendimizi yapay ölçüler içine sokmak ve bundan ötürü Avrupalıya beğendirmek gibi bir problemimiz yoktu.

Yaşadığımız tolumsal ve siyasal baskıların tanıklığını, gerçekçi bir gözle yaparken, mekanizme, kuruluğa düşmediğimiz gibi, popülizm, melodram, acındırmak gibi tuzaklara da düşmedik. Estetik kaygıları, sanatsal duyarlılığı elden bırakmadık. İçeriğe verdiğimiz değerin yanısıra, anlatım diline de gereken önemi verdik. Özellikle kurgu sırasında, Şerif arkadaşın yalın sinema dilini, daha da titizlikle korumaya çalıştık. Ve hatta katabileceğimiz şeyleri, ancak olumsuzlukları ayıklıyarak yapmaya çalıştık. Sonuçta, yalın, içten, saf bir film çıktı. O denli de etkili.

Hayatın zıtlıkları, filmimizin temeliydi. Ve bu, filmimize gerçeklik, inandırıcılık ve derinlik kazandırdı. France-Soir'in yazarlarından R. Chazel şöyle diyordu:

"Bu filmde herşey güzel ve tüyler ürpertecek kadar müthiş. Herşey aşk ve herşey kin. İnsanca ve şeytanca. Zıtların filmi. Yumuşak ve şiddetli resimler. Rahatlatıcı manzaralar ve silahların gerçeği."

Türkiye'nin siyasal ve toplumsal gerçeğini yansıtırken, alışılmış militan sinema, politik sinema kalıp ve yöntemlerini değil de, kendine özgü bir anlayışın, yani yumuşak bir dilin kullanılması, filmimize daha içten, saf, doğal bir görünüm kazandırmıştır. Tarık'ın, Hikmet Çelik'in, Necmettin'in genel olarak bütün oyuncuların abartmasız oyunları, kameranın düz, yalın tanıklığı, kişilerin anlatılışındaki objektiflik, izleyicilerini yüreklerinden yakalamış ve onları daha da derinden sarsmayı ve düşündürmeyi başarmıştır.

Şunu söylemek isterim ki, asıl sarsıcı olan film değildir. Asıl sarsıcı olan Türkiye gerçeğidir. Kürt halkının altında yaşadığı ulusal baskıdır. Feodal ahlakın yıkıntılarıdır. Filmin başarısı, bu gerçeğin tanıklığında, sanatsal ve estetik görevlerini ve doğru tesbitlerini, bir potada eritmeyi başarmasındadır. Öte yanda, Kürt halkının acılarına parmak basan, Kürtçe türkü ve diyalog kullanılan ilk Türkiye filmi olması açısından da, öncü bir rol oynadığını vurgulayalım.

SANAT yaşamınız sürekli bir gelişim gösterdi. Bu gelişim süreci içinde filminizin başarısını nasıl niteliyorsunuz?

...**"YOL"un başarısı**, sadece benim değil, başta Şerif, Tarık ve filme katkısı bulunan bütün çalışan arkadaşların, filme destek olan, yardım eden insanların ve bu noktadan hareketle, **çeşitli milliyetlerden Türkiye halkının, anti-faşist güçlerin başarısıdır.** Filmin başarısı, dünyanın çeşitli ülkelerinde, çok zor koşullar altında film yapan genç sinema adamlarının da başarısı sayılmalıdır.

"YOL"u, ne denli zor koşullar altında gerçekleştirdik, biliniyor. Buradan çıkartılacak ders şudur. En zor, en inanılmaz koşullar altında bile, başarıya giden yollar bulunabilir. Bu sadece sanat alanında değil, hayatın her alanında mümkündür. Yeter ki, doğru ve sağlam bir siyaset izleyebilelim, kollektif çalışmanın sorumluluk ve görevlerini iyi kavrayalım ve gereken sabrı gösterelim.

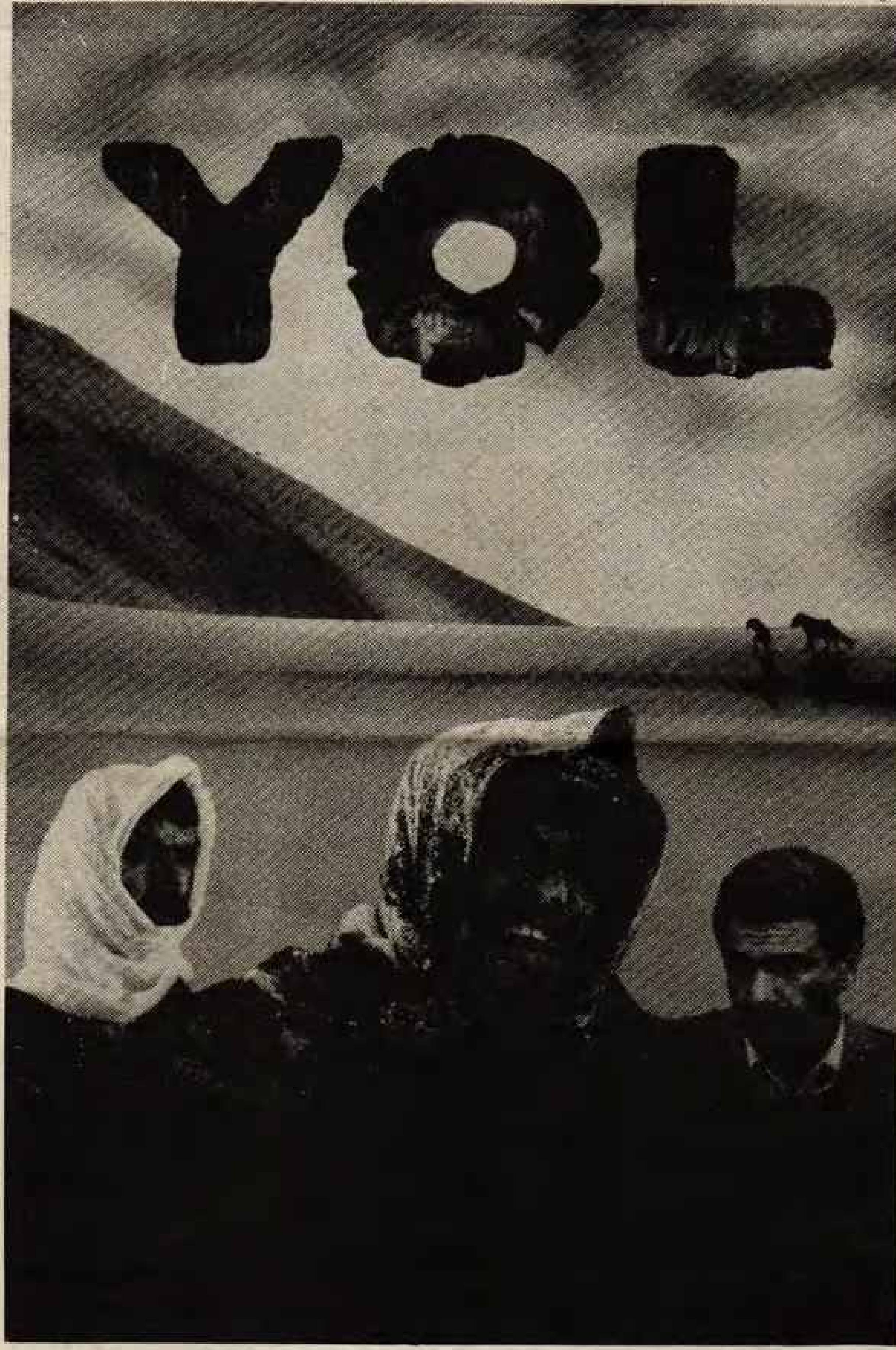
ŞİMDİ yurt dışındasınız. Sanatsal çalışmalarınız kuşkusuz, burada da sürecek. Bu çalışmaları nasıl öngörüyorsunuz? Film yapma ve öteki sanatsal çalışmalarınızda, yabancı kuruluşlarla işbirliği yapmayı, ortak yapımlar vermeyi düşünüyor musunuz?

Filimlerimde insan malzemesinin temelini, yurtdışındaki Türkiyeli'lerden oluşturmayı düşünüyorum

...Benim için en önemli sorun, bağımsızlığımı koruma sorunu, yani, yaratıcı özgürlüğümü ve siyasal tavrımı kısıtlayacak tuzaklara düşmeme sorunudur. Bugüne kadar, birçok acı örneğini gördüğümüz gibi, gerçekten değerli birçok sanatcı, kapitalist sinema çarklarının arasında ezildi ve kişiliklerini yitirdiler. Dünya sinema sanayii bir canavardır, elini versen kolunu kurtaramazsın, sakat kalırsın. Öyle ilişkiler kurmak istiyorum ki, hem düşündüklerimi yapabileyim, hem de geniş kitlelere ulaşabileyim. Avrupa koşullarında film yapmak büyük paraları gerektiriyor. Bugünkü durumum, tek başıma film yapabilecek koşulları içermiyor. Karşılıklı yarar ve bağımsızlığımı koruma temelinde ortak yapımcılar bulmalıyım. Küçük ve orta kapasiteli yapımcılarla işbirliği düşünüyorum. Tek başıma film yapacak duruma gelinceye kadar böyle bir hat izlemek zorundayım.

YURT dışında, çok sayıda Türkiye'li sanatçılar da var. Onlarla birlikte çalışmalar planlıyor musunuz?

...Bu soruna iki açıdan bakıyorum. Birincisi sanatsal dayanışma, ikincisi maddi dayanışma. Yanı, olanaklarım ölçüsünde, yurtdışındaki sanatçı arkadaşlara filmlerimde yer vererek ve bunu mümkün olduğu kadar geniş kapsamlı tutarak maddi destek olmak. İkincisi de, onların sanatçı yeteneklerini filmimde kullanmak, karşılıklı sanatsal etkileşimi sağlamak. Müzik, oyun, dekor, teknik ve daha bir çok şey düşünürken, **insan malzemesinin temelini, yurtdışındaki Türkiyelilerden oluşturmayı düşünüyorum.**

ANTİ-faşist, anti-emperyalist savaşımda, yığınlara güç verecek, bu savaşımı dünya ölçüsünde duyuracak bir sanat hareketi yaratma koşullarını nasıl görüyorsunuz?

Devrimci sanat adına popülizme, halkçılık adına basitliğe düşenler devrime yarar değil, zarar sağlarlar.

... Devrimci sanat, devrimci mücadele içinde oluşur ve gelişir. Devrimci sanat, devrimci süreci anlatan sanattır. Devrimle, karşılıklı etkileşim içinde olan sanattır. Bir yanıyla, devrimi etkilerken, bir yanıyla da ondan etkilenir.

Ben sanatsal mücadelemi, siyasal mücadeleden, anti-faşist, anti-emperyalist mücadeleden ayrı görmüyorum. Kendisine devrimci adını veren hiçbir sanatçı arkadaşımın da, farklı düşündüğünü sanmıyorum. Bilindiği gibi sanat alanının kapsamı çok geniştir. Sinema sanatı, bu alanının sadece bir parçasıdır. **Devrim kavgası, mücadele içerisinde, devrimci müziği, romanı, şiiri, sinemayı, resimi, tiyatroyu geliştirecek ve gerçek kişiliğine kavuşturacaktır.** Bugün için, kişiliğine kavuşmuş bir devrimci sanattan söz edemeyiz. Çünkü devrimci mücadelemiz, esas olarak kişiliğini bulmuş değildir. **Genel anlamıyla devrimci sanat, devrimci siyasetle canlı ilişkiler içindedir.** Halkın devrimci duygularını, devrimci bilincini, ahlakını, kültürünü etkiler ve eğitirken, devrimden de etkilenir ve kendisini eğitir. **Burada altını çizmemiz gereken, kitlelerin devrimci eğitimi, devrimci sanat anlayışları ile devrimci sanat arasındaki ilişkidir.** Yani, kitlelerin göstereceği sağlıklı tepki, olumlu ve olumsuz, devrimci sanatı etkileyecektir. Doğada, toplumsal ve siyasal hayatta bir kural olan doğal ayıklanma, sanatsal hayat için de geçerlidir. **Devrimci sanat adına popülizme, halkçılık adına basitliğe düşenler, devrime yarar değil zarar sağlarlar.** Bunlar, halkın bilincini hep düşük görürler ve kendilerini buna göre ayarlamaya çalışırlar. Oysa bizim önümüzde, yani devrimin önünde, varolan engeller, sadece faşizmin, emperyalizmin, burjuvazinin, açık gericiliğin güçleri değil, aynı zamanda devrim saflarında varolan zaaflardır da. Uluslararası planda, anti-faşist, anti-emperyalist karekterli sanatsal sesi duyurmak için, öncelikle kendi içimizden hareket etmeliyiz. Kendimize, gerçekçi ve eleştirel bir gözle yaklaşmadan, zaaflarımıza eğilmeden, eksikliklerimiz ve hatalarımız karşısında cesur olmadan, böyle bir hareket yaratamayız. Yaratsak bile başarıya ulaşamayız.

Kişisel kanım odur ki, özellikle yurt dışındaki devrimci sanatçılar, günlük ilişkilerin dar, çıkmaz sokağa benzeyen havası içinde bunaltılmaktadırlar. Günlük hayatın telaşı ve değer yargıları sanatsal çalışmaları geriletmemelidir. Bir sanatçı, ürettiği her yeni şeyle kendisini de yeniden üretmelidir. Kendisini sürekli üreten sanatçılarımız sesimizi daha iyi duyuracaklardır. Müziğimizden romanımıza, sinemamızdan tiyatromuza kadar, bu tip arkadaşlara ihtiyacımız vardır. Belkide, genel olarak sanatçı arkadaşların sorunlarını tartışbilecekleri bir toplantı, bu soruya daha da açıklık getirecektir. Böyle bir toplantının, ilk adım olarak, yararlı olacağına inanıyorum...

BİR sanatçının, anti-faşist, anti-emperyalist savaşımda yeri, görevi ve işlevi ne olmalıdır?

Burjuva sanatının yozluklarına karşı alternatifler geliştirmeliyiz.

...Devrimci bir sanatçı, herşeyden önce, bilimsel sosyalizmin bilimiyle kendisini donatmaya çalışmalı ve sanatsal mücadelesine bu bilimi klavuz etmelidir. **Devrimci teorinin yolgöstermediği bir sanat, hiçbir zaman devrimci mücadele ile birleşmez ve devrimci mücadele içindeki zaaflara karşı mücadele yürütemez.**

Kitlelerin o gün içinde bulunduğu ruh hali, kavrayış düzeyi içinde boğulmamalıyız; kitlelerin bilincini derinleştirici, heyecanlarını geliştirici ürünler vermeli ve onları mücadelenin seyircileri değil, mücadelenin taşıyıcıları durumuna getirmeye katkıda bulunmalıyız. **Gerici çevrelerin geliştirdiği anti-propaganda karşısında, kitleleri uyanık tutmalı ve burjuva sanatının yozluklarına karşı alternatifler geliştirmeliyiz. Sanat, kitleleri eğitmelidir, devrime hazırlamalıdır.**

Grup duvarlarının hala ayakta durduğu bu ortamda, devrim isteyen birçok insanın, ideolojik ve siyasi olarak paylaşıldığı gibi sanatçıların çoğu da çeşitli gruplarca paylaşılmıştır. **Devrimci olduğunu söyleyen sanatçılar, esas olarak grubun değil, devrimin sanatçıları olmalıdırlar.** Devrimci mücadeleyi tekellerinde gören örgütlerin durumu ortadadır. **Bölünmüşlüğü birliğe çevirmede sanatçılara büyük görevler düştüğüne inanıyorum. Ancak, sanatçılar, hangi anlamda birlik sorusuna bilimsel cevap bulmalıdırlar.**

Devrimin önündeki sosyal güçler, kendi sınıf çıkarlarına uygun sanat hareketleri de yaratırlar. Siyasi ve askeri mücadelelerini, sanatsal çalışmalarla güçlendirmek isterler. Biz proleteryanın sanatına, halkın demokratik devrimci sanatına sahip çıkar ve onu geliştirmeye çalışırken, gerici sınıfların sanatına karşı nasıl bir mücadele yöntemi izleyeceğimizi de bilmeliyiz. Halkın sanat alanındaki savaşçısı olmak istiyorsak, burjuvaziyle, revizyonizmle, oportünizmle aramıza berrak sınırlar çizmeye çalışmalı ve devrimin zor yolunun gerektirdiği sabrı, fedakarlığı ve kararlılığı göstermeliyiz.

Devrime ve devrimin sanatçılarına inanıyorum.

TÜRKİYE'NİN bugünkü durumunda anti-faşist savaşımı nasıl görüyorsunuz? Bu savaşımın başarısı sizce nelere bağlıdır?

Hatalar, suçlular dışarda değil, içimizde aranmalıdır.

...Faşizm karşısında bir bütün olarak uğradığımız yenilgi bir sonuçtur. Bizleri bu sonuca mahkum eden objektif ve subjektif koşulları, nedenleri, derinden incelemeli ve hatalarımız karşısında açık yürekli ve cesur olmalıyız. Cezaevleri, halkımızın değerli evlatlarıyla dolduruldu. Binlercesi öldürüldü. Kişisel görüşüm o ki, bizler, dünya devrimci pratiğinden gerekli dersleri çıkartamadığımız gibi, yakın geçmişmizden de, örneğin 12 Marttan da gerekli dersleri çıkartamadık ve son on yılı iyi değerlendiremedik. **12 Eylül yenilgisi, bilimsel sosyalizmin yenilgisi değildir.** 12 Eylül askeri faşist darbesi, halk kitlelerinden kopuk, halkın güvenini kazanamamış, tutarlı örgütlenmelerden yoksun revizyonist, oportünist hareketleri olduğu gibi, devrimci-demokratik hareketleri de ağır darbelerle yaraladı. Mücadele sona ermemiş olmakla birlikte esas olarak yenildik ve ağır kayıplar verdik. Öncelikle, yenilgimizin nedenlerini ve köklerini açık yüreklilikle, her grup kendi içinde ve dışında tartışmalıdır. Halkın güvenini yeniden kazanmanın ilk adımı, hatalarımız karşısında göstereceğimiz tutum olacaktır. Siyasi olarak hangi hataları işledik? Stratejik ve taktik alanlarda hangi hatalara düştük? Doğaldır ki, devrim için yola çıkan her örgütlenme, bu sorulara cevap aramak için düşünmektedir. Ancak, **hatalar, suçlular dışarda değil, içimizde aranmalıdır. Çünkü bu sonuç, şu ya da bu grubun sorunu değil, hepimizin sorunudur ve hepimizin değişen oranlarda bu sonuçta payı vardır.**

Anti-faşist mücadele sonal hedef değildir. Hedef, işçi sınıfının siyasi iktidarı ele geçirmesi ve sosyalist örgütlenmesini gerçekleştirebilmek için diktatörlüğünü kurması sorunudur. Buna bağlı olarak anti-faşist mücadele, ona önderlik edecek güçlerin, siyasi-ideolojik ve örgütsel tutarlılığına bağlıdır. Bence sorun, önderliğin niteliği sorunudur. Prole-

Devamı 23. sayfada